

Галицький коледж імені В'ячеслава Чорновола

ДНІ НАУКИ 2015

Збірник наукових тез

*за матеріалами студентських
наукових читань*

Тернопіль, 2015

ББК-72

З-41

Збірник наукових тез: за матеріалами студентських наукових читань. - Навчально-практична майстерня редакційно-видавничих технологій Галицького коледжу імені В'ячеслава Чорновола, Тернопіль, 2015. – 164 с.

Редакційна колегія: Баб'юк О. В., Зарихта О. В., Посвятовська О. Б., Добровольська С. Я., Прокопчук Н. Р., Залюбовська М. В., Спільніченко О. І., Бездіжа А. А., Питель Н. С., Манчевська Н. О., Шагадин Г. М., Криховець-Хом'як Л. Я., Лубкович Н. З. – голови ЦК Галицького коледжу імені В'ячеслава Чорновола.

Відповідальний за випуск: Гелецька І. О., заступник директора з наукової та навчально-виробничої роботи.

Збірник тез за матеріалами студентських доповідей, виголошених на Днях науки, які відбулися у Галицькому коледжі імені В'ячеслава Чорновола 2–17 квітня 2015р.

При публікації максимально збережено орфографію, пунктуацію та стилістику запропоновану авторами та підтриману науковими керівниками. За зміст праць та достовірність наведених фактів і статистичних даних відповідальність несуть автори та їх наукові керівники.

Колектив авторів, 2015

© Галицький коледж
імені В'ячеслава Чорновола, 2015

Верстка та друк: Мудра Н.

Навчально-виробнича майстерня редакційно-видавничих технологій
Галицького коледжу імені В'ячеслава Чорновола

Зміст

Секція ВИДАВНИЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ	9
Братків Анастасія, Вигонська Юля СУЧАСНЕ ВИДАВНИЦТВО: КРИТЕРІЇ УСПІХУ (НА ПРИКЛАДІ «ВИДАВНИЦТВА СТАРОГО ЛЕВА»).....	9
Бурдаш Соломія, Колодій Наталя СУЧАСНЕ ВИДАВНИЦТВО: СТРАТЕГІЯ УСПІХУ (НА ПРИКЛАДІ ДІЯЛЬНОСТІ ВИДАВНИЦТВА «НАУКОВА ДУМКА»).....	10
Дмитрук Уляна ВИДАВНИЦТВО «СМОЛОСКИП»: ІСТОРІЯ, ТЕНДЕНЦІЇ, СПЕЦИФІКА ДІЯЛЬНОСТІ.....	11
Костецький Володимир ЯКІСНА КНИГА – СКЛАДОВА УСПІШНОСТІ ВИДАВНИЦТВА (НА ПРИКЛАДІ ВИДАВНИЦТВА «ЗЕЛЕНИЙ ПЕС»).....	12
Миколишин Ольга СУЧАСНЕ ВИДАВНИЦТВО: КРИТЕРІЇ УСПІХУ (УКРАЇНСЬКИЙ ДОСВІД) НА ПРИКЛАДІ ВИДАВНИЦТВА КНИЖКОВИЙ КЛУБ «КЛУБ СІМЕЙНОГО ДОЗВІЛЛЯ».....	14
Процюк Ірина ВИДАВНИЦТВО «ЗНАННЯ»: ІСТОРІЯ, ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ, ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ.....	15
Штогрин Іванна ВИДАВНИЦТВО ІВАНА МАЛКОВИЧА «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА» — ШЛЯХ ДО УСПІХУ.....	16
Секція ДИЗАЙН	18
Буга Діана ТРАНСФОРМАЦІЯ ЗАЧІСКИ ЗА ДОПОМОГОЮ ПАСТИЖЕРНИХ ВИРОБІВ.....	18
Гузюнь Марія та Григорчук Мар'яна СУЧАСНІ МЕТОДИ КОМП'ЮТЕРНОГО ПРОЕКТУВАННЯ ОДЯГУ.....	19
Гриник Надія ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ТВОРЧОСТІ АЛЬТЕРНАТИВНО- ОБДАРОВАНИХ ЛЮДЕЙ.....	20
Дмитришин Тетяна ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ПАРАМЕТРІВ СТОЯКА НА УТВОРЕННЯ ПРОСТОРОВОЇ ФОРМИ КОМІРІВ.....	21
Дьяконова О. МОДЕЛЮВАННЯ «ХВИЛЬ» ЯК ЕЛЕМЕНТ ЗАЧІСКИ В ІСТОРИЧНОМУ КОНТЕКСТІ.....	23
Желішкевич Тетяна ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ЄВРОПЕЙСЬКОГО БАРОКО НА ФОРМУВАННЯ СТИЛЮ «КОЗАЦЬКЕ БАРОКО» В УКРАЇНІ.....	24
Крива Анастасія СИСТЕМА АВТОМАТИЗОВАНОГО ПРОЕКТУВАННЯ ДИЗАЙНУ ОДЯГУ.....	26
Меличенко Н., Литвинюк І. ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕХНІКИ ПЛЕТІННЯ І ВПЛИВ «КОСИ» НА ФОРМУВАННЯ СТИЛЮ ЗАЧІСКИ.....	28

Митко Юлія ВИКОРИСТАННЯ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ, ЯК ІННОВАЦІЙНОГО ЗАСОБУ ДЛЯ СТВОРЕННЯ ДИЗАЙНЕРСЬКИХ ПРОЕКТІВ	28
Мотелюк Ірина ДОСЛІДЖЕННЯ ВЛАСТИВОСТЕЙ ТЕКСТИЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ ТА ЇХ ВПЛИВ НА СТВОРЕННЯ ПРОМИСЛОВИХ КОЛЕКЦІЙ ОДЯГУ	30
Салманова Юлія РОЛЬ ІСТОРИЧНОГО КОСТЮМУ В СУЧАСНІЙ КІНЕМАТОГРАФІЇ.....	31
Самборська Ірина СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ У ФАРБУВАННІ ВОЛОССЯ 2015	33
Трибушна Світлан ПОРТРЕТ В СТИЛІ ПОП-АРТ, ЯК ВИД СУЧАСНОГО МИСТЕЦТВА.....	34
Янкова Мирослава ОСОБЛИВОСТІ ОБРОБКИ ШВЕЙНИХ ВИРОБІВ З НОВИХ СУЧАСНИХ МАТЕРІАЛІВ ДЛЯ СТВОРЕННЯ КРЕАТИВНИХ КОЛЕКЦІЙ ОДЯГУ	36
 <i>Секція ЕКОНОМІКИ</i>	38
Базилевич Олена ЯКІСТЬ ПРОДУКЦІЇ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ВДОСКОНАЛЕННЯ.....	38
Бутковська Олена ЕНДАВМЕНТ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФІНАНСУВАННЯ НЕПРИБУТКОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ	39
Бучинська Марія, Шептак Катерина СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ НА ШЛЯХУ ДО ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	41
Колодій Любов ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РЕФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ.....	42
Комінко Зоряна МЕТОДИ ВАЛЮТНОГО РЕГУЛЮВАННЯ І КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ	44
Костич Соломія ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ВАЛЮТНИХ ОПЕРАЦІЙ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ	45
Недзельська Вікторія ВПЛИВ МАРКЕТИНГОВИХ ПРИЙОМІВ НА ПОВЕДІНКУ СПОЖИВАЧІВ.....	46
Олійник Тетяна РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МАЛОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ	48
Статкевич Володимир СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ В СИСТЕМІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ЗМІН	49
 <i>Секція ІНОЗЕМНИХ МОВ</i>	51
Василишин Христина СПЕЦИФІКА ВЖИВАННЯ АНГЛІЙСЬКИХ АРТИКЛІВ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ НА АНГЛІЙСЬКУ (у підручниках та посібниках з формування перекладацьких навичок).	51
Балігородська Ірина КЛАСИФІКАЦІЯ САДИБ В ЗЕЛЕНОМУ ТУРИЗМІ УКРАЇНИ	53

Бойко Людмила	
ФЕНОМЕН КОЛЬОРУ В АНГЛІЙСЬКИХ ФРАЗЕОЛОГІЗМАХ	54
Кравчук Яна	
ВИЗНАЧЕННЯ РОЛІ ТА МІСЦЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У СТАНОВЛЕННІ	
ГЛОБАЛЬНОГО СУСПІЛЬСТВА	56
Крупа Мар'яна	
ОСОБЛИВОСТІ МОЛОДІЖНОГО СЛЕНГУ В ГЛОБАЛЬНІЙ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ ...	57
Приліп Анастасія	
ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ НІМЕЧЧИНИ ПОВ'ЯЗАНІ З РОЗВИТКОМ ТУРИЗМУ....	58
Табака Соломія	
НОМІНАТИВНІ ПРОЦЕСИ В СУЧАСНОМУ НІМЕЦЬКОМУ МОЛОДІЖНОМУ	
СЛЕНЗІ	60
Штогрин Іванна	
СЛЕНГ В НІМЕЦЬКИХ МОЛОДІЖНИХ ЖУРНАЛАХ	62
Секція КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	63
Бачинський Ярослав	
ВИКОРИСТАННЯ ХМАРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ	
НАВЧАННЯ.....	63
Корнят Володимир	
МОДИФІКАЦІЇ ТА ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ	
ВИКОРИСТАННЯ НОУТБУКІВ.....	64
Костиш Соломія	
ЕЛЕКТРОННІ ПЛАТІЖНІ СИСТЕМИ В УКРАЇНІ.....	66
Сороцька Наталія	
ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ РЕАЛІЗАЦІЇ МАСОВИХ ВІДКРИТИХ КУРСІВ,	
ЯК КЛЮЧОВОЇ ОСВІТНЬОЇ ТЕНДЕНЦІЇ СУЧАСНОСТІ.....	67
Посвятовський Віктор., Посвятовська О.Б.	
БОТНЕТ-СИСТЕМИ В СУЧАСНИХ КІБЕРВІЙНАХ	69
Рімашевський Сергій	
БЕЗКОНТАКТНІ ПЛАТЕЖІ З ДОПОМОГОЮ МОБІЛЬНИХ ПРИСТРОЇВ.....	71
Секція ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА ТА МОВОЗНАВСТВА	73
Базан Ігор	
ЖИВЕ СЛОВО КОБЗАРЯ ПІД ЧАС РЕВОЛЮЦІЇ ГІДНОСТІ.....	73
Власова Юлія	
РОЛЬ І. Я. ФРАНКА У РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	74
Волощук Катерина	
СЛЕНГ ЯК МОВНЕ ХУЛІГАНСТВО	75
Домбровський Святослав	
ЗАПОЗИЧЕННЯ З АНГЛІЙСЬКОЇ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРНІЙ	
МОВІ.....	77
Дудар Зоряна	
ПРОБЛЕМИ ПІДЛІТКІВ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ СВІТОСПРИЙНЯТТЯ СУЧАСНОГО	
УКРАЇНСЬКОГО ПИСЬМЕННИКА ЛЮБКА ДЕРЕША	78
Коваль Марта	
ПЕРЕОСМИСЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ	
У ТВОРЧОСТІ ОКСАНИ ЗАБУЖКО	80

Лехняк Юлія	
ХУДОЖНИЙ СВІТ МИКОЛИ ХВОЛЬОВОГО	81
Палямар Вікторія	
ОБРАЗ ПЕТЕРБУРГА – ВІДДЗЕРКАЛЕННЯ СВІТОВІДЧУТТЯ РОДІОНА РАСКОЛЬНИКОВА	83
Романишин Христина	
БІБЛІЙНІ ОБРАЗИ В ЛІРИЦІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ	84
Сорока Дмитро	
ОБРАЗ МОДЕРНОЇ ГЕРОЇНИ У ТВОРАХ ОЛЬГИ КОБИЛЯНСЬКОЇ	85
Секція ПРАВОЗНАВСТВА	87
Галяс Лілія	
ПРАВОВІ ОСНОВИ БЛАГОДІЙНОСТІ, ЯК АЛЬТЕРНАТИВНОГО ДЖЕРЕЛА ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТИ	87
Грунтас Христина	
ПРАВОВІ ЗАСАДИ СТРАТЕГІЧНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОЦІНКИ	88
Дячун Адріана	
УЧАСТЬ АДВОКАТА В ГОСПОДАРСЬКОМУ ПРОЦЕСІ	89
Качунь Ірина	
ІНСТИТУТ МІСЦЕВОГО РЕФЕРЕНДУМУ В УКРАЇНІ	91
Киричок Катерина	
ПОРЯДОК НАБУТТЯ ПРАВА ВЛАСНОСТІ НА ЗЕМЕЛЬНУ ДІЛЯНКУ	93
Москалюк Тарас	
ПРОЦЕСУАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗГЛЯДУ СУДОМ СПРАВ ПРО РОЗІРВАННЯ ШЛЮБУ ТА ПОЗБАВЛЕННЯ БАТЬКІВСЬКИХ ПРАВ ЗА ЗАЯВОЮ БУДЬ КОГО З ПОДРУЖЖЯ, ЯКЩО ОДИН З НИХ ЗАСУДЖЕНИЙ ДО ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ	95
Осадчук Ангеліна	
КАТЕГОРІЯ ВОЛІ В АСПЕКТІ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВОЧИНУ	96
Павлик Тетяна	
СУДОВЕ ВИЗНАННЯ БАТЬКІВСТВА: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА ЗАСТОСУВАННЯ ПРАВОВИХ НОРМ	98
Павлюк Христина	
ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ СУЧАСНОГО ТИПУ В УКРАЇНІ	100
Пушкар Вікторія	
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ДОКАЗІВ ТА ДОКАЗУВАННЯ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ	102
Семененко Софія	
ВИЗНАЧЕННЯ МІСЦЯ ПРОЖИВАННЯ ДИТИНИ	104
Семенець Тетяна	
ПОНОВЛЕННЯ ПРАЦІВНИКА НА РОБОТІ ТА ОПЛАТА ВИМУШЕНОГО ПРОГУЛУ	107
Симанціва Олег	
ШЛЯХИ РОЗВИТКУ ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ АНТИМОНОПОЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ НА ОСНОВІ СВІТОВОГО ДОСВІДУ	109
Скурчак Лілія	
ПЕРЕВАГИ УЧАСТІ ПРЕДСТАВНИКА У ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ	110

Созанська Тетяна	
ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ОСНОВ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ: ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИХ НОРМ	112
Стрілецький Микола	
РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ: ДОСВІД ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН	114
Твардовська Мар'яна	
ПРАВОВІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я.....	116
Федчишин Лілія	
АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА КОРУПЦІЮ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА МЕХАНІЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	117
 Секція ПРИРОДНИЧО-МАТЕМАТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН	121
Зарихта Дмитро	
ФРУКТОВІ ТА ОВОЧЕВІ ДЖЕРЕЛА СТРУМУ.....	121
Крива Анастасія	
ФІЗИЧНИЙ ВПЛИВ КОЛЬОРІВ НА ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНИЙ СТАН ЛЮДИНИ....	122
Лехняк Юлія, Васильчишин Інна	
ЗАСТОСУВАННЯ ПОХІДНОЇ ДЛЯ РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ФІЗИЧНИХ, ГЕОМЕТРИЧНИХ, ПЛАНІМЕТРИЧНИХ ТА СТЕРЕОМЕТРИЧНИХ ЗАДАЧ.....	123
Стандрет Діана	
ХІМІЯ І ТКАНІНИ	125
 Секція ТУРИЗМУ ТА СФЕРИ ПОСЛУГ	127
Жмурко Софія	
МАРКЕТИНГ МУЗЕЙНОЇ СПРАВИ: АНАЛІЗ ВІДВІДУВАНOSTІ НАЙВІДОМШИХ МУЗЕЇВ СВІТУ, УКРАЇНИ ТА ТЕРНОПІЛЬЩИНИ	127
Іванчик Ірина	
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ КУЛІНАРНОГО МИСТЕЦТВА В ЗАКЛАДАХ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА МІСТА ТЕРНОПОЛЯ	128
Матюшева Тетяна	
АТРАКТИВНІ РЕСУРСИ ТЕРНОПІЛЬЩИНИ: РЕТРОСПЕКТИВНИЙ АНАЛІЗ.....	129
Приліп Анастасія	
МІСЬКА АВТОБУСНА ЕКСКУРСІЯ «САКРАЛЬНА АРХІТЕКТУРА ЛЬВОВА».....	131
Статкевич Ольга	
ТРАВЕРТИНОВІ СКЕЛІ ТЕРНОПІЛЬЩИНИ ЯК ОБ'ЄКТИ КРАЄЗНАВСТВА ТА ТУРИЗМУ	132
Хомук Ольга	
НАДАННЯ КЕЙТЕРИНГОВИХ ПОСЛУГ ЗАКЛАДАМИ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА МІСТА ТЕРНОПОЛЯ	134
Швець Катерина	
ЗАКЛАДИ ШВИДКОГО ХАРЧУВАННЯ, ПЛЮСИ І МІНУСИ	135
 Секція ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ	137
Ковбасюк Тетяна	
ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І ЗДОРОВ'Я.....	137

Кругляк Лілія	
СПРИЙНЯТТЯ ТА СТАВЛЕННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ДО ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ, СПОРТУ ТА ТУРИЗМУ	138
Лехняк Юлія	
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАВЧАННЯ ТА ВИХОВАННЯ ЛЮДЕЙ В ІНТЕГРОВАНОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ.....	139
Швед Юлія	
ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ	141
Ядчишин Христина	
ФІТНЕС ЯК РІЗНОВИД ФІЗИЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	142

Секція ФІЛОСОФІЇ ТА СУСПІЛЬСТВОЗНАВСТВА

Богатюк Ірина	
ТРАГЕДІЯ СЕЛА МОЛОТКІВ НА ТЕРНОПІЛЬЩИНІ УДРУГІЙ СВІТОВІЙ ВІЙНІ (1939 – 1945 РР.).....	145
Борух Орест	
ВОЯКИ ДИВІЗІЇ WAFFEN SS «ГАЛИЧИНА»: ЗРАДНИКИ-КОЛАБОРАНТИ, ЧИ ГЕРОЇ УКРАЇНИ?	146
Гусак Діана	
ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК РІВНЯ АДАПТОВАНOSTІ ТА НАВЧАЛЬНОЇ УСПІШНОСТІ СТУДЕНТІВ	148
Крива Анастасія	
ПОЛІТИЧНІ РЕАЛІЇ «ПЕРЕБУДОВИ» НА ШЛЯХУ СТАНОВЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ.....	149
Кирилюк Володимир	
ТЕРНОПІЛЬСЬКІ СИНИ НЕБЕСНОЇ СОТНІ	152
Кухарук Олександра	
ІСТОРИКО-ПРАВОВЕ ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ФЕНОМЕНУ КОРУПЦІЇ	154
Лавренюк Дмитро	
ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ: З КАТАКОМБ ДО СЬОГОДЕННЯ	156
Поліневич Анастасія	
ВПЛИВ ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКОЇ ГОСПОДАРСЬКО-ЕКОНОМІЧНОЇ ПРЕСИ У МІЖВОЄННИЙ ПЕРІОД 1921 – 1939 РР НА ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ЖИТТЯ.....	157
Рибак Володимир	
ВПЛИВ АНАРХО-НІГІЛІСТИЧНИХ СУБКУЛЬТУР НА ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТИРІВ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ	159
Статкевич В.	
РОЗКОЛ ОУН ТА ЙОГО ВПЛИВ НА РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНО-ВИЗВОЛЬНИХ ЗМАГАНЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ СЕРЕДИНИ ХХ СТОЛІТТЯ	161
Шаварин Ілля	
АНТИЧНА НАУКА: СОЦІАЛЬНО-ІСТОРИЧНІ УМОВИ ТА ОСОБЛИВОСТІ	162

УДК 655.4/.5(02)

**СУЧАСНЕ ВИДАВНИЦТВО: КРИТЕРІЇ УСПІХУ
(НА ПРИКЛАДІ «ВИДАВНИЦТВА СТАРОГО ЛЕВА»)**

Братків Анастасія, Вигонська Юля, студентки III курсу спеціальності «Видавнича справа та редагування», науковий керівник Козачук І. В.

Стаття присвячена аналізу діяльності «Видавництва Старого Лева». Визначено його типологію, позицію на видавничому ринку, проаналізовано найуспішніші видавничі проекти та виокремлено критерії успіху.

Ключові слова: видавництво, видання, критерії успіху, автура, видавничий ринок.

Сьогодні видавнича справа в Україні переживає відродження та перебуває на етапі формування якісного книговидавничого ринку, що є важливим чинником для трансформації українського суспільства. Відтак формування перспективної моделі книговидання потребує досліджень її сучасного стану, що дозволяє визначити водночас і нагальні проблеми, і стратегічні концепції галузі, відповідно відображені на прикладі конкретних видавництв.

«Видавництво Старого Лева» засноване Мар'яною Савкою та Юрієм Чопиком в 2001 році у Львові.

Основним напрямом діяльності є видання літератури для дітей, підлітків та юнацтва сучасних вітчизняних та закордонних авторів.

З часу свого заснування дбає про особливий літературно-мистецький та поліграфічний рівень видань, співпрацюючи з високопрофесійними українськими авторами, перекладачами та художниками, які допомагають творити впізнаване обличчя видавництва. Для проекту було вибрано дуже вдалий імідж – казково-персоніфікований.

Своєрідною «візитівкою» молодого львівського видавництва стала книжка «Казки Старого Лева» – антологія львівської літературної казки, яка об'єднала твори і класиків і сучасників, які передають своєрідний шарм західноукраїнської столиці.

«Видавництво Старого Лева» одним із перших запровадило «гендерний» підхід до аудиторії, таким чином чітко орієнтуючи читача.

Книги Старого Лева виходять різними мовами світу, що суттєво розширює читацьку аудиторію.

Отримавши більше 30 нагород за свою діяльність, «Видавництво Старого Лева» продовжує збільшувати кількість виданих книжок та їх накладу, окрім того веде активну громадську діяльність, долучається до різноманітних благодійних проектів, співпрацює з багатьма всесвітньо визнаними авторами та журналістами.

Яскраво та креативно проходять промоційні заходи від видавництва, адже у ньому маркетинг важливий на кожній стадії виробництва книги: від задуму, процесу втілення в життя – до безпосередньої реалізації.

Отже, варто зазначити, що стратегія успіху «Видавництва Старого Лева» базується на трьох основних аспектах: структура, системність, маркетинг. Це одне з найуспішніших українських видавництв, його стратегія розвитку є вдало сформованою і успішною, а стиль впізнаваним.

Список використаних джерел

1. Теремко В. І. Видавництво — XXI. Виклики і стратегії : монографія / Василь Іванович Теремко ; наук. конс. В. В. Різун. — К. : Академвидав, 2012. — 323 с.
2. Тимошик М. С. Видавнича справа та редагування : навч. посіб. / М. С. Тимошик. — К. : Наша культура і наука — Концерн «Видавничий дім «Ін Юре», 2004. — 224 с.

СУЧАСНЕ ВИДАВНИЦТВО: СТРАТЕГІЯ УСПІХУ (НА ПРИКЛАДІ ДІЯЛЬНОСТІ ВИДАВНИЦТВА «НАУКОВА ДУМКА»)

*Бурдаш Соломія, Колодій Наталя, студентки IV курсу спеціальності
«Видавнича справа і редагування», науковий керівник Більчук М. В.*

Здійснено аналіз діяльності видавництва «Наукова думка», визначено його основні завдання, особливості позиціонування на видавничому ринку, а також досліджено його стратегію успіху.

Ключові слова: наукова література, видавництво, книговидавнича галузь, видавничий ринок, видавнича стратегія, бізнес-стратегія, книга, автор, читач.

Сьогодні в Україні, у супереч україн несприятливому та шкідливому для майбутнього нації законодавству щодо книговидавничої галузі, шириться потужний інтелектуальний рух. У нашій країні склалася когорта професійно підготовлених і рішуче налаштованих на працю видавців і друкарів різних форм власності, які вміло продовжують кращі традиції своїх попередників, продукуючи конкурентоспроможні на європейському рівні книги [1].

Видавництво «Наукова думка», засноване ще в 1922 р., спеціалізується з випуску наукової літератури. Від початку діяльності й донині характерною рисою видавництва є його академічність, яка знаходить своє відображення як на рівні підготовки редакційно-видавничого колективу, так і на рівні випуску друкованої продукції. Фахівці галузі неодноразово визнавали видавництво кращим в Україні, його видання регулярно перемагають на республіканських та міжнародних книжкових форумах. Варто відзначити, що, незважаючи на складні періоди власної історії, «Наукова думка» й зараз успішно виконує своє головне завдання — випуск актуальної та фахово підготовленої наукової літератури, посідаючи гідне місце на видавничому ринку.

Чимало авторів і авторських колективів книг, випущених «Науковою думкою», удо-

стоєно найвищих премій СРСР та України.

Одним з найуспішніших видань є «Енциклопедія історії України» у 10 томах. В енциклопедії представлено відомості про видатних громадських діячів, учених, діячів культури та мистецтва, освіти, основні історичні події України, охарактеризовано життя українців у інших державах, надано відомості про окремих видатних людей планети, пов'язаних із нашою країною, та про вчених, які істотно вплинули на розвиток історичної науки. ЕІУ є ґрунтовною працею великого колективу науковців України, у ній підбито підсумок глобальних здобутків національної історіографії. Особливою гордістю видавництва «Наукова думка» є повне 20-томне зібрання творів Тараса Шевченка.

Сьогодні це видавниче підприємство не лише працює для своїх постійних та потенційних читачів, а й робить усе для залучення нових. Воно оперує в конкретних обставинах, серед різноманітних інтересів, цілей та факторів. «Наукова думка» формує та корегує свою видавничу стратегію внаслідок ретельного дослідження специфіки ринку, особливостей конкуренції та попиту споживачів [2]. Це допомагає ефективно планувати та реалізовувати діяльність окремих підрозділів видавництва, які відповідають за конкретні завдання. Пріоритетними для реалізації бізнес-стратегії є якісна книга, авторський корпус, вибір компетентних, амбітних і цілеспрямованих працівників, розвиток альтернативних способів продажу книжки, підтримка вітчизняних авторів та перекладачів [3]. Саме це є важливими чинниками успіху на сучасному книговидавничому ринку і загалом у видавничій діяльності.

Список використаних джерел

1. Зелінська Н. В. Наукове книговидання в Україні: на шляху до перезавантаження / Н. В. Зелінська // Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского. — Серия «Филология. Социальная коммуникация». Т. 21(60). — 2008. — № 1. — С. 396–403.
2. Теремко В. І. Видавництво—XXI. Виклики і стратегії : монографія / В. І. Теремко. — К. : Академвидав, 2012. — 328 с.
3. Теремко В. І. Сучасна видавнича справа: між стратегічними загрозами і можливостями / В. І. Теремко // Поліграфія і видавнича справа. — 2011. — № 4(56). — С. 3–12.

УДК 655. 4/. 5 (02)

ВИДАВНИЦТВО «СМОЛОСКИП»: ІСТОРІЯ, ТЕНДЕНЦІЇ, СПЕЦИФІКА ДІЯЛЬНОСТІ

*Дмитрук Уляна, студентка IV курсу спеціальності «Видавнича справа та редагування»,
науковий керівник Мединська О. Я.*

Розглянуто діяльність видавництва «Смолоскип», визначено його роль у поступі української культури, проаналізовано трансформації редакційно-видавничого процесу.

Ключові слова: видавництво «Смолоскип», самвидав, трансформації, редакційно-видавничий процес.

Зміна державного устрою на початку 1990-х рр., що супроводжувалося крахом радянських ідеалів та зняттям заборон на недозволені раніше теми, помітно позначилася на книговиданні України. Державні видавництва виявилися не готовими протидіяти економічній кризі, а новоствореним приватним видавництвам бракувало практичного досвіду діяльності. За часів незалежної України соціально-економічна ситуація в галузі видавничої справи поступово стабілізувалася завдяки трансформаціям редакційно-видавничого процесу, що пов'язані з активною діяльністю видавництв, спрямованою на залучення читачької аудиторії та пошуком ефективних способів популяризувати себе на книжковому ринку. Загальний розвиток і трансформації видавничої діяльності в незалежній Україні були об'єктом досліджень таких українських науковців, як О. Афонін, Н. Кучина, В. Маркова, В. Теремко, М. Тимошик, В. Шпак, проте донині ця проблема недостатньо вивчена в аспекті досвіду окремих видавництв.

В умовах сучасного конкурентного ринку особливо актуальним є дослідження діяльності видавництв приватної форми власності. Одним із перших приватних видавництв, які виникли в незалежній Україні, був «Смолоскип». Розпочавши свою діяльність у діаспорі (1966), він «у радянські часи став рупором дисидентів материкової України, оскільки концентрував увагу на випуску самвидаву та літератури, забороненої в СРСР» [2, с. 75]. Це також відіграло вагомий роль у розквіті культурного життя в Україні у часи, коли на її власній території свобода слова і творчості активно придушувалися тоталітарним режимом. Саме тому дослідження історії заснування та функціонування видавництва крізь призму політичного і культурного життя України є актуальним.

Метою цього дослідження є визначення ролі видавничої діяльності «Смолоскипа» у поступі української культури, виявлення трансформацій редакційно-видавничого процесу видавництва.

Незважаючи на тривалий досвід видавництва в еміграції, «перед «Смолоскипом» в Україні постали завдання, які потребували оперативного вирішення: по-перше, адаптуватися до нових соціальних, економічних та політичних умов діяльності; по-друге, визначитися з майбутнім напрямом книговидання» [1, с. 18]. «Смолоскип» продовжив свою діас-

порну місію — виданнями творів Розстріляного Відродження, шістдесятників, дисидентів, самвидаву, які були заборонені й недоступні в радянські часи і виходили друком лише за кордоном.

Видавництво «Смолоскип» постійно реагує на нові тенденції не лише в текстах письменників-постмодерністів, а й у художньо-технічному оформленні та поліграфічному виконанні своїх видань. «Смолоскип» позиціонує себе як видавництво, що постійно розвивається, шукає нових авторських і дизайнерських рішень у творенні видань, при цьому вдаючись до сміливих і неочікуваних кроків.

«В умовах інтеграції книжкової комунікації в електронне комунікативне середовище неодмінною в діяльності будь-якого сучасного видавництва стала наявність в Інтернет-

просторі» [3, с. 76]. «Смолоскип», представляючи свою діяльність на сайті, перебуває в постійному діалозі з читачами. Входження в Інтернет-простір позитивно відобразилося на проектах «Смолоскипа».

Отже, трансформації редакційно-видавничого процесу видавництва «Смолоскип» відбувалися у зв'язку з його переїздом в Україну та адаптацією до сучасних конкурентних умов функціонування, суть яких — перехід від підпільної діяльності видавництва в діаспорі до роботи із сучасними молодими авторами в Україні. Трансформації, пов'язані зі структурою та організацією діяльності видавництва, сучасним змістом і формою видань, завдяки комунікативним зв'язкам «Смолоскипа» надали йому змоги знайти свою нішу на сучасному книжковому ринку.

Список використаних джерел

1. Маркова В. А. Книжкова комунікація: теорія, історія, перспективи розвитку / В. А. Маркова; Харк. держ. акад. культури. — Х., 2011. — 43 с.
2. Обертас О. Є. Український самвидав: літературна критика та публіцистика (1960-ті — початок 1980-х років) / О. Є. Обертас. — Київ : Смолоскип, 2010. — 300 с.
3. Теремко В. Видавництво—XXI. Виклики і стратегії : монографія / Василь Теремко. — К. : Академвидав, 2012. — 323 с.

УДК 655.41.5 (02)

ЯКІСНА КНИГА – СКЛАДОВА УСПІШНОСТІ ВИДАВНИЦТВА (НА ПРИКЛАДІ ВИДАВНИЦТВА «ЗЕЛЕНИЙ ПЕС»)

Костецький Володимир, студент IV курсу спеціальності «Видавнича справа та редагування», науковий керівник Жирівський М. Б.

Стаття присвячена виокремленню приємів вдалого маркетингу книжкової продукції, які застосовують у видавництві «Зелений пес».

Ключові слова: книга, видавництво, читач, серія, маркетинг книги, ілюстрація, автор, бренд.

Сьогодні читач, заходячи у бібліотеку чи книгарню, хоче побачити на її прилавках якісну як за інформаційним, так і за технічним оформленням книгу. Адже, як зазначає Дмитро Капранов, 8 з 10 читачів не знають, що вони хочуть придбати і вирішують безпосередньо на місці купівлі. Є такий психологічний ефект – 80 % читачів приймають рішення про покупку на

місці продажу. Реклама в книжковій галузі не працює. Майже вся реклама стосується місця продажу [3]. Саме якісні як за наповненням, так і за оформленням книги намагається випускати видавництво «Зелений пес», де друкуються такі відомі українські автори як: брати Капранови, Лілія Мусіхіна, Марія та Сергій Дяченки, Антін Мухарський, Роман Коляда та ін.

Згадувана вище видавнича структура з'явилася на ринку України у 1999 році і відтоді міцно тримає свої позиції. Засновники і основні автори видавництва брати Капранови своєю основною метою вважають популяризацію української мови в усіх сферах життя, тому їхні

книги, зазвичай, виходять українською мовою. Видавництво співпрацює з більш ніж 100 українськими та іноземними авторами. Зараз видано понад 250 назв книг в межах 25 серій. «Зелений пес» пропонує книжки на будь-який смак і для різного віку: для дітей, підлітків, шанувальників класичних жанрів та сучасної прози, любителів фантастики та чоловічих жанрів.

Як відзначають Капранови, для написання своїх книг ідеї і натхнення черпають у людях, які живуть довкола. «Усі наші герої списані з конкретних людей, усі події мають реальне підґрунтя. Тобто, ми описуємо світ навколо нас, просто дивимося на нього під різними кутами зору... Книжки спочатку вигадуються, а потім вже записуються. Вигадуюмо, розмовляючи між собою. Коли виграли – починаємо записувати, ділимо по шматках, хто що пише, потім міняємося і редагуємо, потім знову міняємося і редагуємо, а потім знову» [2].

Проаналізувавши рекомендації братів Капранових щодо вдалого маркетингу книги, ми виокремили кілька основних. Головним критерієм успішної книжки видавці називають відповідність її до свого читача. А саме чи підходить книжка для цієї аудиторії і чи зможе ця читацька аудиторія її спожити. Варто не лише

приманити свого читача, а й відлякати не свого. Наступний критерій успішності – корпоративний одяг книжки. Тут важливу роль відіграє ілюстрація, особливо, якщо вона доповнює текст. У видавництві «Зелений пес» є корпоративний стандарт – перший малюнок має бути на 5 сторінці, щоб читач його помітив при першому знайомстві. Ще один секрет успішності видавництва – тримати свого читача. І тут є два шляхи. Якщо читачеві сподобалась прочитана книга, то він, ймовірно, знову купить видання цього автора. Якщо видавництво не співпрацює з брендовими авторами, то лишається працювати з серіями. Також для успішного маркетингу письменники-видавці рекомендують використовувати назви як бренд. Тобто вдало застосувати кегль шрифту як для назви книги, так і для імені автора на обкладинці: якщо автор відомий, його ім'я стало вже брендом, то доречним буде назву подати меншим кеглем, а ім'я – більшим, і навпаки [1].

В цілому можна відзначити, що «Зелений пес» повністю виправдовує свою місію, автори пишуть цікаві для читачів твори, а видавнича структура якісно їх редагує та дає можливість потенційним читачам за помірну ціну придбати якісні видання.

Список використаних джерел

1. Брати Капранови. Книжка сама про себе повинна розповідати [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.uad.lviv.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=201%3A-l-r&Itemid=64.
2. Брати Капранови. Російська література в Україні – це окупація. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.pohlyad.com/zhyttya/n/3985>.
3. Дмитро Капранов. Як зробити книжку успішною. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.chytomo.com/news/dmytro-kafranov-yak-zrobyty-knyzhku-uspishnoyu-konspekt-lektsiy>.

СУЧАСНЕ ВИДАВНИЦТВО: КРИТЕРІЇ УСПІХУ (УКРАЇНСЬКИЙ ДОСВІД) НА ПРИКЛАДІ ВИДАВНИЦТВА КНИЖКОВИЙ КЛУБ «КЛУБ СІМЕЙНОГО ДОЗВІЛЛЯ»

Миколишин Ольга студентка IV курсу, Ковальчук Оксана студентка II курсу спеціальності «Видавнича справа та редагування», науковий керівник Бездіжа А. А.

Об'єктом дослідження є видавництво Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля», у роботі розглянуто діяльність із початку його заснування, схарактеризовано всі методи впливу на читацьку аудиторію, а також презентовано авторів і світові бестселери.

Ключові слова: автор, бестселер, видавництво, видання, Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля».

Мета даного дослідження: вивчення досвіду роботи успішного українського видавництва – Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля».

Завдання – схарактеризувати історію та структуру видавництва, типологію видань, автуру, методи впливу на читацьку аудиторію, презентувати найбільш успішні видання і стратегію успіхів видавництва.

Історія видавництва. Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля» – одна з найбільших книготорговельних і книговидавничих компаній України. Заснована у 2000 р. На сьогодні видано понад 2000 творів найпопулярніших авторів з України, Англії, США та Німеччини, загальним накладом понад 30000000 проданих примірників. Від загальної кількості книжок 75%, реалізованих Клубом, складають книжки власного виробництва [2]. Видавничий проект «Світові бестселери – українською» – один з найпріоритетніших проектів Книжкового Клубу. В його рамках видаються найкращі твори зарубіжної літератури українською мовою [3].

З'являються перші каталоги, а також клубний сайт www.bookclub.ua. Розвивається мережа магазинів. Відкрито власний дистрибуційний центр. Поява «Книжкового Клубу» у соціальних мережах. До рейтингу найуспішніших українських письменників за версією

журналу «Фокус» потрапило відразу 7 авторів клубу. Для усіх членів Клубу почали працювати три способи доставки на вибір: кур'єрська доставка до ваших дверей, доставка на найближче відділення «Нової Пошти», доставка на найближче відділення «Укрпошти». У 2015 році Клубу виповнилося 15 років.

Типологія видань. Клуб пропонує придбати книжки усіх жанрів та напрямків: художньої, прикладної, навчальної, довідкової, дитячої літератури [4].

Автура видавництва. Міла Іванцова, Ірен Роздобудько, Сергій Жадан, Лариса Денисенко, Галина (Гаська) Шиян, Луїджі Серафіні, Іван Корсак.

Методи впливу на читацьку аудиторію та стратегія успіху: отримання унікальних пропозицій, мотивування читачів розіграшами і спеціальною ціною, знижки, зустрічі з письменниками, можливістю першими придбати книгу улюбленого автора, виграш автомобіля. Заохочення клієнтів до співпраці за допомогою рекламних матеріалів [1].

Представники видавництва: Власник: Шпільман Олег Борисович. Головний редактор: С. С. Скляр. Редактори: Н. С. Дорохіна, Г. А. Голубкова, Н. Ю. Потехіна, О. В. Пунько, Е. В. Новак.

Найбільш успішні видання (бестселери) і їх автори: Стівен Кінг «Зона покриття», «Під куполом», «11/23/63». Ден Браун «Код да Вінчі». Діана Сеттерфілд «Тринадцята казка».

Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля» – це неабиякий авторитет видавничої марки, який створює та розповсюджує неймовірно цікаві видання для задоволення потреб своїх читачів. Видавництво робить все для того, аби їхні книги були унікальними, залучаючи до співпраці авторитетних авторів.

Список використаних джерел

1. Акції клубу. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bookclub.ua/ukr/infocenter/actions/com.ua/klub-simejnogo-dozvillya>.

2. Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bookclub.ua/ukr>.
3. Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://uk.wikipedia.org/wiki>.
4. «Клуб сімейного дозвілля». Простір української дитячої книги. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.barabooka.ua/ukr/книжковий_клуб_клуб_сімейного_дозвілля.

УДК 655/.5(02)

ВИДАВНИЦТВО «ЗНАННЯ»: ІСТОРІЯ, ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ, ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

*Процюк Ірина, студентка III курсу спеціальності «Видавнича справа та редагування»,
науковий керівник Йордан Г. М.*

У роботі розглянуто проблеми становлення українського книговидання на зламі часів після розпаду СРСР та початку формування незалежної української держави. В цьому контексті досліджується видавництво «Знання» як один із рушіїв розвитку українського книговидання. Подається детальна інформація про створення видавництва, його мету та завдання, визначається репертуар, елементи розвитку та інтеграційні процеси.

Ключові слова: видавництво, книговидання, комунікація, книжковий ринок, видавнича справа, інтеграція, редакційно-видавничий процес, навчальна література, читачька аудиторія, Інтернет-простір.

Після здобуття Україною незалежності почався новий етап розвитку українського суспільства. Україна стала суверенною демократичною державою, розпочалися радикальні реформи. Уся ця ситуація відбилася на галузі книговидання. Державні видавництва виявилися не готовими протидіяти економічній кризі, а новоствореним приватним видавництвам бракувало практичного досвіду діяльності. [2, с. 93]

З часом соціально-економічна ситуація в галузі видавничої справи поступово стабілізувалася завдяки трансформаціям редакційно-видавничого процесу, що пов'язано впровадженням нових технологій та з активною діяльністю видавництв, спрямованою на залучення читачької аудиторії та пошуком ефективних способів популяризувати себе на кни-

жковому ринку. [1, с. 187]

В цих складних умовах перехідного періоду, все ж, створювалися нові українські видавництва, які відокремлювали українське книговидання від радянського. Одним із таких видавництв було «Знання», засноване в Києві у 2003 році на базі видавничого центру Київської обласної організації товариства «Знання».

Основною метою діяльності видавництва є поєднання традицій просвітницької діяльності обласної організації та новітніх стандартів видавничої справи.

Якісне виконання поставленої мети сприяло тому, що видавництво «Знання» стало одним із лідерів у галузі видання навчальної літератури, наукових монографій та словників. Також у видавництві виходять друком науково-практичні журнали «Банківська справа» і «Вища школа», що забезпечують систематичне забезпечення актуальною та достовірною інформацією читачів у певній галузі.

Для підвищення ефективності роботи та поліпшення співпраці із авторами відкрито філії у Львові та Ужгороді, що стали першими елементами виходу видавництва на всеукраїнський ринок та забезпечення територіально всеохоплюючої роботи.

Нині видавництво значно розширило сферу своєї діяльності і публікує твори класиків світової та вітчизняної літератури, насамперед маловідомі для українських читачів. У

виданні перекладів «Знання» віддає перевагу тим творам, які не друкувалися українською мовою взагалі або ж були видані давно і потребують осучаснення.

«В умовах інтеграції книжкової комунікації в електронне комунікативне середовище неодмінною в діяльності будь-якого сучасного видавництва стала наявність в Інтернет-просторі». [3, с. 76]

Існування сайту дозволяє видавництву

бути у постійному зв'язку із читачами, беручи до уваги побажання читачів, удосконалюючи свою діяльність, а також оперативно доносити новини видавництва.

Отже, «Знання» поєднуючи просвітницьку та видавничу діяльність, займає одне з провідних місць у галузі навчального книговидання, випускаючи в світ багато високопрофесійних видань.

Список використаних джерел

1. Зелінська Н. В. Наукове книговидання в Україні: історія та сучасний стан / Н. В. Зелінська. – Львів : Світ, 2002. – 268 с.
2. Тимошик М. С. Книга для автора, редактора, видавця / М. С. Тимошик. – К. : Наша культура і наука, 2006. – 560 с.
3. Теремко В. Видавництво – XXI. Виклики і стратегії : монографія / В. Теремко. – К. : Академвидав, 2012. – 323 с.

УДК 655.4/.5(02)

ВИДАВНИЦТВО ІВАНА МАЛКОВИЧА «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА» — ШЛЯХ ДО УСПІХУ

Штогрин Іванна, студентка III курсу спеціальності «Видавнича справа та редагування», науковий керівник канд. наук із соціальних комунікацій Решетуха Т. В.

«Видавництво Івана Малковича «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА» — перше приватне дитяче видавництво незалежної України, засноване у Києві у 1992 році. Спеціалізується на випуску художньої літератури, в першу чергу для дітей.

Кредо видавництва озвучив його засновник і незмінний директор, відомий український поет Іван Малкович: «Серед десятків тисяч дитячих видань наша (українська) книжка має бути така гарна, щоб дитятко потяглося саме до неї. І тоді відпаде багато прикрих, штучно надуманих, «мовних проблем». Дуже важливо, щоб у дитинстві все українське «римувалося» у наших дітей з поняттям «якість» [1].

Назва видавництва запозичена з оповідання Івана Франка «Грицева шкільна наука», в якому діти вчилися читати по складах за фразою: «А-ба-ба-га-ла-ма-га» («а баба галамага», діалектне «галамагати» — «верзти дурниці»).

Історія видавництва «для малят від 2 до

102 років» почалась з публікації у липні 1992 року першої в незалежній Україні «Абетки», яка «починалася з «Ангела», принципово. Я не хотів, щоб вона починалася з «Акули» чи з «Автобуса», чи ще з чогось. Хотілося саме з «Ангела» [1].

Сьогодні видавництво видало понад 100 назв книг загальним накладом понад 4 мільйони примірників.

«А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА» видає видатних авторів минулого й сучасності, українських та іноземних у власному перекладі. З видавництвом співпрацювали Юрій Андрухович, Микола Вінграновський, Ліна Костенко, Сашко Дерманський, Марина та Сергій Дяченки, Андрій Кокотюха, Всеволод Нестайко, Дмитро Павличко, Володимир Рутківський, Юрій Винничук. Переклади іноземних авторів для видавництва виконували Юрій Андрухович, Віктор Морозов, Роман Осадчук, Євген Попович, Юрій Винничук, Валентин Корнієнко [2].

Видавництво приділяє велику увагу якості оформлення своїх книжок, співпрацюючи з такими визначними художниками та графіками як Кость Лавро, Владислав Єрко, Євгенія Гапчинська, Вікторія Ковальчук, Катерина Штанко, Анатолій Василенко, Володимир Голозубів, Олесь Семерня, Володимир Харченко (автор малюнків до першої «Української абетки»). Саме до художників компанії прикута особлива увага іноземних книговидавців. «Снігова королева» Ганса Крістіана Андерсена, ілюстрована Владиславом Єрком стала у 2005 році лідером продажів англійського видавництва Templar та увійшла до трійки лідерів різдвяних продажів у Великій Британії. Видавництво мало дві виставки ілюстрацій до своїх книжок [2].

На сьогодні видавництво має сім серій книг: «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА — поезія»; «Гаррі Поттер»; «Доросла серія»; «Книги, які здолали час»; «Міні-диво»; «Найкращі ілюстратори світу»; «СміхоТерапія».

Один з найвідоміших проєктів видавництва — публікація серії романів Дж. К. Ролінг про Гаррі Поттера у перекладі Віктора Моро-

зова. На сьогоднішній день видано усі дев'ять книг. Переклад «Гаррі Поттера та Смертельних реліквій» вийшов першим у світі [3].

Книги видавництва щороку перемагають у рейтингу «Книжка року» у номінації «Дитяче свято». Понад половину видань «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГИ» здобували перемоги на поважних книжкових конкурсах.

«А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГУ» занесено до Книги рекордів України — вона видала найбільшу книгу в Україні: «Абетку» розміром три на чотири метри та вагою 250 кілограмів.

З 1995 року права на випуск книг видавництва купують відомі іноземні книговидавці в США, Великобританії, Німеччині. «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА» й сама видає свої найуспішніші проєкти іноземними мовами, й вони успішно конкурують на світовому книговидавничому ринку [3].

Секрет успіху «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-Ги» простий: «гроші заради гарних книжок, а не книжки заради грошей» [2], а ще невтомна праця голвного редактора, художників, усього редакційного колективу, ну, і зовсім трішки магії, звісно.

Список використаних джерел

1. Про нас — АБАБАГАЛАМАГІЯ. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу :http://ababahalamaha.com.ua/uk/%D0%9F%D1%80%D0%BE_%D0%B2%D0%B8%D0%B4%D0%B0%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D1%86%D1%82%D0%B2%D0%BE.
2. Пилипенко С. Видавництво «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА» — найстарше дитяче видавництво незалежної України / Пилипенко С. // Твій номер. — 2008. — № 7. [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://ababahalamaha.com.ua/uk/%D0%86%D1%81%D1%82%D0%>.
3. Кудь Я. «Іван Малкович: А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА – це я!» / Я. Кудь. — Друг читача. [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://vsiknygy.net.ua/neformat/11066>.

ТРАНСФОРМАЦІЯ ЗАЧІСКИ ЗА ДОПОМОГОЮ ПАСТИЖЕРНИХ ВИРОБІВ

Бута Діана, студентка III курсу спеціальності «Перукарське мистецтво та декоративна косметика», науковий керівник Манчевська Н.О.

Стаття присвячена порівняльному аналізу, як за допомогою пастижерних виробів можна трансформувати зачіску.

Ключові слова: зачіска, перукар, шиньйон, перука, коса, трансформація зачіски, пастижерні вироби.

Перукарська майстерність з кожним роком йде до своїх злетів. Саме завдяки високій майстерності сучасних майстрів, перукарське мистецтво набуло престижності і ввійшло до елітних професій.

Зачіска займає важливе місце вжитті кожної жінки, тому професія перукаря – це одна з самих давно відомих і поважних професій. В народі кажуть, що зробити людину красивою можуть два майстри – один з них кравець, а другий – перукар. І це правильно, адже вдало підібрана зачіска, не тільки може змінити зовнішній вигляд людини, але й поліпшити її внутрішній стан, зробити її на певний час щасливою. Кожне обличчя – загадка, і перукар повинен щоразу її розгадувати, знаходити єдність, гармонію між зачіскою, характером, професією і загальним стилем людини.

Перуки, шиньйони, коси, накладки – це ніколи не вийде з моди, тому що це зручно. Короткі ділові стрижки, кокетливі локо-ни, довге густе волосся, стильні сучасні зачіски, африканські косички – це зручний спосіб змінити свою зовнішність швидко, ефективно, а саме головне безпечно для свого волосся [1, с. 95].

За допомогою пастижерних виробів, змінюючи довжину, колір та дизайн зачіски, жінки міняються внутрішньо: блондинки стають розкутіші, сексуальніші, веселіші, дівчата з рожево-червоним кольором – екстравагантніші, впевненіші, світле колороване волосся надасть загадковості та ніжності, а виготовлена прикраса з волосся та інших підручних матеріалів зробить зачіску індивідуальною [2, с. 435].

Підсумовуючи вище сказане, можна сказати, що за допомогою різних пастижерних виробів можна трансформувати зачіску, змінивши її довжину, колір та зовнішній вигляд в цілому.

Список використаних джерел

1. Панченко О. Стрыжка, причёска, моделирование / О. Панченко. – Ліра, 2002. – 250 с.
2. Горбатюк Н. А. Основи перукарської справи / Н. А. Горбатюк. – Київ. : Грамота, 2005. – 570 с.

СУЧАСНІ МЕТОДИ КОМП'ЮТЕРНОГО ПРОЕКТУВАННЯ ОДЯГУ

Гузюнь Марія та Григорчук Мар'яна, студентки III курсу спеціальності «Моделювання та конструювання промислових виробів», науковий керівник Зайкіна І. П.

Стаття присвячена аналізу методів проектування одягу в середовищі комп'ютерних програм, а саме: створення технічного та художнього ескізів моделей.

Ключові слова: графічні зображення, редактор растрової графіки, редактор векторної графіки, заливка контуру, складна градієнтна заливка, колірні моделі, векторні пензлі, перо, крива без'є, лінійки, координатна сітка, швидкоформи.

Вивчення та аналіз еволюції художньо-конструктивного устрою одягу в процесі його проектування, вдосконалення методології проектування, вивчення сучасних вимог – це ті проблеми, які повинні вирішуватись на рівні сучасних промислових та комп'ютерних технологій, що значною мірою сприятиме організації промислового виготовлення виробів [1]. Проте, відсутня достатня інформація щодо сучасних методів проектування, виготовлення та вибору матеріалів для одягу. Тому, проблема вдосконалення процесу проектування одягу є актуальною, особливо з урахуванням специфічних вимог [2].

Процес проектування одягу, зокрема, створення технічного та художнього ескізів

моделей є цікавим, але досить затяжним і трудомістким. Тому у наш час цифрових технологій деякі складові процесу проектування одягу пропонуються виконувати в середовищі спеціалізованих комп'ютерних програм [3].

Існує цілий ряд програмних продуктів, з допомогою яких є можливість виконувати ряд задач з проектування одягу різної складності. Для дослідження вибрано наступні програми: редактор векторної графіки – CorelDRAW [3], редактор растрової графіки – Adobe Photoshop [3; 4] та редактор векторно-растрової графіки – Xara Xtreme [7]. Ці редактори мають достатню кількість інструментів та засобів для втілення і відтворення дизайнерських задумів.

Мета пошукової роботи – провести дослідження методів комп'ютерного проектування одягу.

Об'єкт дослідження – метод створення ескізів одягу.

Предмет дослідження – графічні зображення.

Список використаних джерел

1. Тимофеев Г., Тимофеева Е. Графический дизайн / Г. Тимофеев, Е. Тимофеев. – Ростов/н/Дону : «Феникс», 2002.
2. Ревякина О. Автоматизированные методы художественного проектирования: учебное пособие / О. Ревякина. – Омск: Омский государственный институт сервиса, 2003. – 78 с.
3. Скрылина С. Photoshop CS5. Самое необходимое – пособие: БХВ. – Петербург, 2011. – 426 с.
4. Сурикова Г. И., Никулин А. П. Теоретические основы компьютерного конструирования швейных изделий: учебное пособие. – Иваново : ИГТА, 2002. – 152 с.
5. Гниденко А. В. Разработка графических изображений компьютерными средствами: методические указания к выполнению лабораторных работ / А. В. Гниденко, Г. И. Сурикова. – Иваново: ИГТА, 2010. – 26 с.
6. Кочанова Н. М. Разработка и редактирование графических изображений средствами Adobe Photoshop: методические указания / Н. М. Кочанова. – Иваново: ИГТА, 2012. – 36 с.

ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ТВОРЧОСТІ АЛЬТЕРНАТИВНО-ОБДАРОВАНИХ ЛЮДЕЙ

Гриник Надія, студентка IV курсу спеціальності «Моделювання та конструювання промислових виробів», науковий керівник Питель Н. С.

Стаття присвячена аналізу особливостей творчості людей з психічними розладами, дослідженню творчості учнів спеціальної школи міста Тернополя та аналізу впливу арт-терапії на стан людини з хворобами психіки.

Ключові слова: альтернативно-обдаровані люди, шизофренія, біполярний розлад, аутизм, синдром Дауна, генії світової культури, фантастичні теми, кольорова гама, депресивна симптоматика, арт-терапія.

Об'єктом нашого дослідження є творчість альтернативно обдарованих людей. В своїй роботі ми аналізуємо основні психічні відхилення, значні прояви творчості при даних розладах та відмінність цих людей від звичайних пересічних талантів.

Ми хочемо показати, що люди з психічними відхиленнями володіють здатністю бачити світ «іншими очима». Люди з різними певними розладами, як ніхто інший, потребують допомоги та підтримки. Крім того, в їх думках нерідко народжуються незвичайні і навіть оригінальні ідеї [1, с. 1-5], [2, с. 1-15].

Останнім часом як у науковій, так і в публіцистичній літературі все частіше порушується питання взаємозв'язку між певними захворюваннями та геніальністю. Вивчаючи цю тему ми хотіли взнати яким чином пов'язані між собою геніальність і психічні розлади [3]. Напади люті чи депресії, та й просто інший спосіб мислення, породили математичні теорії, дивовижні винаходи, високодуховну поезію, а також музичні та художні творіння. У своїй пошуковій роботі ми хотіли дослідити творчість не лише пересічних людей з певними психічними відхиленнями, але і відомих усьому світові геніїв. Хворі психічними захворюваннями або просто ексцентричні божевільні люди змінювали світ. Серед цих людей Едгар Алан По, Фрідріх Вільгельм Ніцше, Ернест Міллер Хемінгуей, Микола Васильович Гоголь, Вірджинія Вульф, Людвіг Ван Бетховен і такі всесвітньо відомі худож-

ники, як Врубель, Вінсент Ван Гог та Едвард Мунк [4, с. 20-25].

В свою чергу, як показали дослідження, різні психічні розлади викликають різну тематику творів образотворчого мистецтва. Так, люди, хворі шизофренією, здатні створювати нові слова, застосовувати для викладу своїх думок і в своїй творчості особливу невизначену символіку і лише їм зрозумілі абстрактні образи. «Я відтворюю те, що хтось підказує мені зі сторони» (Гофман) [6].

Академік АМН СРСР А. В. Снежневський підкреслює: «У такого роду етюдах все представляє інтерес: зміст, манера виконання, характер накреслень, завершеність або хаотичність; недбалість або педантизм; схематизація або насиченість деталями. Наскільки велика інформативна цінність таких матеріалів, видно з того, що нерідко за картиною можна поставити діагноз» [7].

Глибше вивчивши тему під час відвідування спеціальної Тернопільської школи для дітей з вродженими психічними захворюваннями зроблено висновок, що обдаровані діти, не дивлячись на проблеми розумового розвитку, розкривають свій внутрішній світ особливо емоційно. Аналіз їх творчості подається в окремому розділі пошукової роботи.

Науковці, які вивчають рецептори мозку, з'ясували, що нервова система здорових людей, схильних до творчості, частково схожа до системи хворих на шизофренію. Дослідження цього феномену надало виключної ролі арт-терапії – лікуванню мистецтвом.

Її основою є те, що пацієнтам пропонують заняття образотворчого та художньо-прикладного характеру (малюнок, музика, дизайн, графіка, скульптура, тощо). Арт-терапія – метод лікування засобами художньої творчості, творчий релакс та пошук, де кожен відповідає на поставлені перед собою питання та змінює своє життя в кращу сторону, вчить-

ся творити та радіти, реалізовувати бажану дійсність [8, с.12-15].

Підсумовуючи вищевикладене з метою розширеного аналізу творчості альтернативно-обдарованих людей можна зробити такі висновки:

- історія не знає випадків, коли людина стала генієм після початку психічного захворювання. Багато великих умів були талановиті від народження, а хвороба, що прийшла пізніше, лише руйнувала їх дар [5];
- процент обдарованих людей серед психічно хворих не є вищим ніж серед здорових людей. Але їхня творчість, тематика художніх творів і сила впливу на глядача

є значно вищою в емоційному плані, ніж творчість здорових людей;

- твори психічно хворих людей одержимі відчуженістю від навколишнього світу, «розкутою» фантазією і виглядають завжди оригінальними і сміливими;
- необхідність використання арт-терапії, як методу лікування засобами художньої творчості, що вчить творити та радіти, реалізовувати себе у житті [9].
- у всьому цивілізованому світі для альтернативно-обдарованих людей створені механізми співіснування та соціальної реалізації. Ставлення до них є свідченням рівня цивілізованості суспільства.

Список використаних джерел

1. Буянов М. И. Лики великих, или Знаменитые безумцы / М. И. Буянов. – М. : Российское общество медиков-литераторов, 1994. – 10 с.
2. Самохвалов В. П. Психический мир будущего / В. П. Самохвалов. – Симферополь: КИТ, 1998. – 23 с.
3. Жуков Борис. Жизнь в ауте / Борис Жуков. – ООО «Издательство «Вокруг Света», 2008.
4. Козлов Г. Легенда о Ван Гоге // «Вокруг света». – № 7. – 2007. – 48 с.
5. Матвієнко Ю. Вплив хвороб, медикаментозних передозувань та інтоксикацій на творчість геніальних осіб / Історичні начерки. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://msvitu.com/archive/2006/june/article-8>.
6. Мозаика странностей. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://felbert.livejournal.com/1700431>.
7. Електронний ресурс. – Режим доступу: http://ilive.com.ua/health/sindrom-dauna_76413i15937.
8. Авраменко М. Л. Методичні рекомендації «Використання методів арт-терапії в реабілітації людей з проблемами психічного здоров'я» / За загальною редакцією кандидата медичних наук М. Л. Авраменка. – К. : Всеукраїнський центр професійної реабілітації інвалідів, 2008. – 55 с.
9. Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://www.live-and-learn.ru/catalog/article/art-terapiya>.

УДК 687.129

ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ПАРАМЕТРІВ СТОЯКА НА УТВОРЕННЯ ПРОСТОРОВОЇ ФОРМИ КОМІРІВ

Дмитришин Тетяна, студентка IV курсу спеціальності «Моделювання та конструювання промислових виробів», науковий керівник Ющак Н. А.

В статті представлено дослідження впливу параметрів стояка коміра на утворення просторової форми комірів швейних виробів, зокрема, вплив кута нахилу висоти стояка по відно-

шенню до опорної поверхні стояка.

Ключові слова: комір в одязі, конструктивний устрій вузла коміра, параметричні характеристики елементів коміра, конфігурація

лінії вшивання коміра, висота стояка, характер лінії перегину, підйом середньої лінії коміра, кут нахилу стояка, проєкція висоти стояка.

Комір в одязі має функціональне (захисне) призначення та є композиційним центром, який несе інформацію про одяг та частіше, ніж інші деталі піддається зміні під впливом моди. Саме тому процес формоутворення комірів потребує постійного вивчення і створення методичної бази побудови форм за заданими наперед параметрами, що б спростило шляхи промислового та індивідуального виготовлення одягу [1].

Існує велике різноманіття конструкцій комірів за формами, розмірами, способами технологічної обробки, кількістю деталей. Конструктивно комір найчастіше роблять багатошаровим [2] – деталі верхнього та нижнього комірів, прокладка нижнього коміра та ін. Конструктивний вузол коміра може бути представлений у вигляді двох моделей: «комір-горловина» та «комір-горловина-лацкан». Комір, що відповідає моделі «комір-горловина» вшивається в лінію горловини, обгортає шию, плечі та інколи частину грудної клітки. Такий комір може складатися як зі стояка і відльоту, так і тільки зі стояка або відльоту.

Аналіз конструктивного устрою комірів проводився широким колом дослідників [1-5]. На основі аналізу літератури можна зробити висновки:

- основними параметричними характеристиками елементів, що впливають на формоутворення коміра є конфігурація лінії вшивання коміра, висота стояка, характер лінії його перегину, ширина відльоту коміра;
- до параметричних характеристик устрою коміра, що впливають на модельні особли-

вості можна віднести довжину кінців коміра, розкепу, уступу, краю лацкана;

- конструктивним елементом, який визначає просторову форму коміра та ступінь прилягання коміра до шиї є стояк, а відліт є похідною частиною від стояка.

Визначення якості прилягання коміра через такі характеристики як щільне, середнє або відставання від шиї є недостатніми на теперішньому етапі розвитку систем і методів проектування одягу та потребують розмірного і конструктивного вдосконалення. Для цього необхідно дослідити вплив стояка на процес просторового формоутворення, адже саме присутність елемента стояка в конструкції коміра є необхідною умовою створення цієї просторової форми, яка представляється через ширину, довжину, висоту. Стояк в комірї обумовлює просторову конфігурацію коміра завдяки присутності третього виміру – висоти. Тому, в даній роботі робиться спроба дослідити вплив саме стояків на процес формоутворення комірів з геометричної точки зору.

На просторову форму стояка в готовому вигляді впливають такі параметри: довжина лінії вшивання, довжина краю стояка, висота стояка, кут нахилу висоти стояка до опорної поверхні стояка. Всі ці параметри мають розмірність і можуть бути виражені кількісно. Зміна кожного параметра впливає на інші та на форму коміра в цілому.

Кут нахилу висоти стояка впливає на довжину краю стояка і визначає разом з висотою стояка величину проєкції краю стояка, що і є тим кількісним вираженням ступеня прилягання коміра до шиї.

Список використаних джерел

1. Арцева О. О., Гуртовенко М. В. Дослідження параметрів конструктивного формоутворення комірів // Вісник Хмельницького національного університету. – 2005. – №1. – С. 106–108.
2. Конструирование одежды с элементами САПР: Учеб. для вузов / Е. Б. Коблякова, Г. С. Ивлева, Р. Е. Романов / Под ред. Е. Б. Кобляковой. – 4-е изд., перераб. и доп. – М. : Легпромбытиздат, 1988. – 464 с.
3. Сиротенко О. П. Розробка типізованих конструкцій комірів піджачного типу в жіночому верхньому одязі // Вісник Хмельницького національного університету. – 2014. – №4. – С. 175–180.
4. Кочанова Н. М. Построение чертежей деталей узла «горловина-воротник» по визуальному образу / Н. М. Кочанова, Н. И. Ахмедулова, В. Е. Кузьмичев. // Швейная промышлен-

ність. – 2007. – №1. – С. 51-53.

5. Крючкова Г. А. Конструирование женской и мужской одежды: Учебник для нач. проф. образования / Галина Алексеевна Крючкова. – М. : Издательский центр «Академия», 2003. – 384 с.

УДК 74.01/09

МОДЕЛЮВАННЯ «ХВИЛЬ» ЯК ЕЛЕМЕНТ ЗАЧІСКИ В ІСТОРИЧНОМУ КОНТЕКСТІ

Дьяконова О. студентка III курсу спеціальності «Перукарське мистецтво та декоративна косметика», науковий керівник Демкура Т. О.

Стаття розповідає про історичний контекст створення зачісок, зокрема історичних відомостей про «марсельські хвилі»

Ключові слова: зачіска, перукар, щипці, хвиля з волосся, Марсель Грато.

Зачіска з'явилася в первісному суспільстві значно раніше, ніж одяг і змінювалася разом з ходом еволюції. Археологічні знахідки підтверджують, що вже в V-IV ст. до нашої ери догляду за волоссям надавалося великої уваги. З розвитком класового суспільства, особливо у період абсолютизму, зачіска стала символом соціальної приналежності. Вона відображала не тільки расові національні риси, але й індивідуальність людини. Кожна епоха вносила в розвиток перукарського мистецтва щось нове.

Ассирійці і перси надавали переваги пишним зачіскам і перукам. В Єгипті часів Давнього царства жінки носили коротку гладку стрижку, згодом – довге волосся заплетене

в безліч косичок, а потім і більш складніші з прикрас з дорогоцінного каміння і золота, а також перуки, виготовлені в залежності від соціального стану: з рослинних волокон, шерсті кінського і людського волосся.

Позаминулого століття французький перукар Марсель Грато зробив фурор у перукарському мистецтві створення зачіски, створивши хвилю з волосся. Тоді «марсельська хвиля» виконувалася гарячими щипцями. Цей процес був надзвичайно складним, потребував високого професіоналізму і виконувався кількома майстрами. На спеціальних плитах нагрівались кілька щипців, доки один майстер вкладав хвилі, інші тим часом нагрівали щипці. Такі зачіски виглядали дуже імпозантно і були по кишені лише заможним жінкам.

Сьогодні «ретро-хвилі» також виглядають надзвичайно ефектно. А вміння створити їх – вищий пілотаж.

Список використаних джерел

1. Терешкевич Т. А. Мода в одежде и прическах : словарь-справочник / Т. А. Терешкович. – Феникс, 2008. – (Серія «Авангард»).
2. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://framacademy.com.ua/ru/stati/marsel-grato-sozdatel-marselskoj-volny>.
3. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.casual-info.ru/krasota/kosmetichka/179/41748>.

ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ЄВРОПЕЙСЬКОГО БАРОКО НА ФОРМУВАННЯ СТИЛЮ «КОЗАЦЬКЕ БАРОКО» В УКРАЇНІ

*Желішкевич Тетяна, студентка II курсу спеціальності «Дизайн»,
науковий керівник Грицай О.І.*

В статті представлено дослідження впливу європейського бароко на формування стилю «козацьке бароко» в Україні, побудоване на аналізі основних досліджень та публікацій з вивчення української культури доби бароко відомих українських істориків, мистецтвознавців, культурологів, дослідників автентичного народного мистецтва.

Ключові слова: європейське бароко, козацьке бароко, Відродження, Просвітництво, культура нації, архітектура, музика, театр, мистецтво, філософські аспекти, релігійно-духовна першість походження стилю.

Добу бароко небезпідставно вважають переломною добою в історії українсько-європейських культурних взаємин. Саме під цю пору активізуються процеси зближення нашої культури з культурою «латинської Європи», її входження в той культурний контекст, що поступово перетворювався на загальноєвропейський [1]. Бароко стало першим спільним «великим стилем» усього континенту, яким не були а ні готика, а ні ренесанс. Ренесанс розквітнув у «латинській», тобто католицькій, Європі і лишень спорадично проявився в православно-слов'янському регіоні, передовсім в Україні. Тут немає потреби входити в компаративний аспект цих стосунків, натомість варто наголосити, що вони глибоко позначалися на характері та структурі культури українського бароко.

Бароко було наднаціональним стилем, але наділеним рідкісною пластичністю, здатністю адаптуватися до національних та регіональних умов і культурних традицій. Бароко католицького Півдня істотно відрізняється від бароко протестантської Півночі, але найбільшою своєрідністю відзначається бароко православно-Сходу, зокрема українське. Його засаднича особливість полягає передусім у тому, що це була культура несекуляризована, така, що їй не передувала розвинена ренесан-

сна культура, як це було в Західній і Центральній Європі [2].

Характерною особливістю нашого бароко є й те, що ренесансні елементи й тенденції входили в нього переважно в процесі його власного розвитку. Ця особливість виявляється передусім на семантико-змістовому рівні, де панує духовна (релігійно-церковна) першість. Та й творцями українського бароко були здебільшого духовні особи. На цьому рівні воно загалом вписується в контекст християнсько-середньовічної культури, хоча й зазнає дедалі потужніших впливів новочасної культури, започаткованої ренесансом, яка ідентифікувалася з культурою антично-класичною. Набагато виразніше й повніше гомогенність українського бароко з європейським виявляється на формальному рівні.

Основу мистецтва бароко складає принцип контрастів. У ньому виникає контраст прозаїчного і поетичного, потворного й прекрасного, «високого» й «низького», матеріального і духовного, природи й розуму, спокою й екстазу. Стиль бароко став вираженням підвищеної емоційності мистецтва. Для бароко характерна експресія, схвильованість, напружена динамічність, театральність, патетика. У той же час йому властивий елемент гри – гри на контрастах, штучній ускладненості, нарочитості, пишності, декоративності, парадності фасадів і інтер'єрів будинків, вишуканості ліній у скульптурі, колірній насиченості живопису, використанні гіпербол, метафор, пишності мови в поезії й прозі. Бароко знайшло вираження в архітектурі, живописі, скульптурі, музиці, поезії й драматургії.

Художній стиль бароко в XVII – XVIII століттях збагатив світову культуру видатними досягненнями в різних напрямках мистецтва. Не залишилися осторонь цих процесів й українська культура.

У XVII столітті у православну церкву в

Україні проникає гармонійний спів, привнесений спочатку композиторами-іноземцями, які керували придворними хорами; розвивається багатоголосна обробка стародавніх церковних мелодій; нові засоби, правда, з дещо більшими труднощами проникають в іконопис [3; 4].

На українських землях мали обіг гроші всіх видів – дукати, таляри, ясви, шостаки, орлянки, шаги, чехи, осьмаки, тимфи і т. д. Українські поети пишуть вірші латинською, польською, книжнослов'янською, розмовною українською мовами. Українці сповідують віру православну, уніатську, кальвіністську, соцініанську, римо-католицьку, а в містах живуть, крім русинів, греки, поляки, вірмени, євреї, татари.

При цьому край зберігав культурну цілісність. Від «культурного хаосу» цей край оберігала насамперед надзвичайна стабільність і консервативність селянського світу, незважаючи на певні зміни і в культурі села. Сільська культура також засвоювала доробок професійної архітектури, малярства, музики, книжну культуру, переломлюючи все це через

масовий релігійний світогляд.

Таким чином, у XVII ст. на українських землях, завдяки політичним змінам, європейським культурним впливам, формується староукраїнська барокова культура, яка отримує подальший розвиток і удосконалення у XVIII столітті.

Насамкінець слід зауважити, що під добу бароко українська культура відіграла неабияку роль у системі культури загальноєвропейської. Серед країн православнослов'янського кола бароко найраніше почало розвиватися саме в Україні й тут-таки досягло свого вищого злету. Тогочасний Київ був найвизначнішим центром цієї культури в регіоні, йому належала також важлива роль посередника в міжнаціональних культурних взаєминах. Європейські культурні впливи, які приходили сюди, зазнавали тут адаптації і, будучи в значній мірі трансформовані, пристосовані до потреб і традицій православнослов'янської спільноти, поширювалися далі — на північ і південний схід, у Білорусь та Росію, а також на південний захід, у Молдавію та Валахію, Сербію та Болгарію.

Список використаних джерел

1. Кривавич Д. П. Українське мистецтво / В. А. Овсійчук, С. О. Черепанова. – Львів, 2004.
2. Попович М. В. Національна культура нації / М. В. Попович. – К., 2001.
3. Копельчук Я. В. Історичні умови розвитку мистецтва бароко в Україні XVII – XVIII ст. // Традиції та новації у вищій архітектурно-художній освіті: зб. наук. праць. / Під загал. ред. Н. Є. Трегуб. – 2008. – № 2-3. – С. 90–93.
4. Семенчук В. М. Мистецтво українського бароко (огляд літератури) // Культура України. – Вип. 9. Мистецтвознавство: зб. наук. праць. / Відп. ред. О. Г. Стахевич. – 2002. – С. 18-25.

СИСТЕМА АВТОМАТИЗОВАНОГО ПРОЕКТУВАННЯ ДИЗАЙНУ ОДЯГУ

*Крива Анастасія, студентка I курсу спеціальності «Дизайн»,
науковий керівник Меленчук Л. І.*

Вивчення та застосування систем автоматизованого проектування сьогодні актуальні в усіх сферах виробництва, так само, як і в легкій промисловості. Однак, фахівці, які створюють програми з проектування одягу, вважають, що дизайнери легкої промисловості менш підготовлені до застосування комп'ютерних технологій ніж, скажімо, графіки або дизайнери промислових виробів [1, с. 5].

Ці припущення не завжди справедливі, адже дизайнер костюму – це і художник, і конструктор, і технолог в одному. Така універсальність завжди високо цінується в сучасному світі. Він зможе здійснювати авторський контроль в процесі створення та виготовлення нової моделі, впливати на весь процес, забезпечуючи максимальне втілення дизайн-ідеї. І в даному випадку комп'ютер має стати надійним помічником.

У своїй книзі «Дизайн» В. Я. Даниленко зазначає: «...сучасна комп'ютеризація може розглядатися як інтелектуальна революція ...» [2, с. 235]. А як наслідок її – виникнення інформаційного суспільства. Однак, на думку автора, одна лише наявність та використання комп'ютерів ще не роблять суспільство інформаційним: «...електронізація та комп'ютеризація дають змогу судити про технічний, технологічний та економічний рівень розвитку суспільства. Але ототожнювати їх із процесом інформатизації не можна» [2 с. 239]. Тому, що власне процес інформатизації полягає у створенні, обробці, накопиченні, зберіганні та розповсюдженні інформації та наукових знань завдяки використанню інформаційної технології, яка прогресивно нарощується.

Звідси робимо висновки, що на даному етапі сучасний дизайнер, застосовуючи комп'ютер, має дві ефективні речі: є членом інформаційного суспільства, що дає змогу застосовувати отриману інформацію в його творчій діяльності, та має під рукою інструмент, який досить ефективно допомагає у вирішенні специфічних, саме дизайну притаманних, задач.

Для дизайнера важливо ескіз втілити в життя. Таким чином, вимальовується сфера застосування комп'ютерних технологій в процесі саме конструювання, моделювання та технології виготовлення моделі. Даний етап є найбільш відповідальним в загальному процесі, оскільки від його результату залежить якість, зручність, комфортність готової речі. Безумовно, такі програми створені, активно розвиваються і знаходять своє місце в сучасному швейному виробництві. В процесі дослідження ми розглянули та порівняли деякі з них, а саме: ЛЕКО, T-FLEX/Одежда та CAD/CAM Julivi.

Перш за все, слід визначити призначення та можливості таких програм. Професіонали стверджують, що такі програми можуть забезпечити:

- скорочення затрат та часу на проектування одягу;
- підвищення якості розроблених моделей;
- швидке реагування на появу нових ідей на ринку попиту;
- автоматизовану підтримку технологічної підготовки при виготовленні серійного, малосерійного та індивідуального одягу за різними розмірними ознаками;
- накопичення та широке застосування розробок;
- повний перехід від ручного конструювання та вводу лекал з дигитайзера на виконання усіх етапів безпосередньо на персональному комп'ютері.

Автори-розробники системи ЛЕКО (фірма «Вілар») вважають одним із найважливіших досягнень свого продукту її конструкторське наповнення, нові методики конструювання і величезну базу готових моделей. Однак, запропоновані фірмою ВІЛАР готові комп'ютерні журнали моделей нівілюють роботу дизайнера взагалі і вимагають повної довіри розробникам [3, с. 31].

За допомогою програми T-FLEX/Одежда, використовуючи викрійку-основу, можна на-

пряму (переміщаючи лінії побудови) або опосередковано (шляхом зміни параметрів та нанесенням необхідних конструктивно-декоративних ліній) створювати нову модель з розчленуванням її на окремі деталі крою та визначенням необхідних припусків на шви. Використання параметричних можливостей в даній системі забезпечує автоматичне розмноження лекал за розмірами, ростами та повнотними групами без додаткових розрахунків. Як стверджують її автори, система не вимагає від конструктора ніяких спеціальних знань в галузі програмування і дозволяє активно втручатися в процес роботи на будь-якому етапі, не обмежує конструктора вибором однієї з наявних у системі методик, а дозволяє розробляти та застосовувати власні методики конструювання засновані на розроблених користувачем базових конструкціях. Безумовно, така система вже значно більше наближена до дизайнерської діяльності.

Слід зазначити, що усі існуючі програмні продукти з конструювання та моделювання одягу є подібними тому, що переслідують одні і тіж задачі. Різняться вони досконалістю та точністю базових основ і можливостями роботи з ними. З проведеного дослідження та аналізу найбільш досконалою у цьому відношенні видається САПРJulivi розроблена висококваліфікованими спеціалістами модельєрами-дизайнерами фірми Сапрлепром (м. Луганськ). Вона враховує усі нюанси в проектуванні та моделюванні одягу і являє собою комплекс з чотирьох взаємопов'язаних програм:

–«Дизайн» застосовують для розробки нових базових основ і в побудові креслень конструкцій будь-якої складності;

–«Конструктор» забезпечує концептуально новий підхід до автоматизації роботи конструктора;

–«Розкладчик» значно прискорює процес створення розкладок, задовільняючи усі потреби, які висуває сучасне виробництво;

–«Електронний манекен» – те, чого не має жодна інша система, дозволяє проводити перевірку створених конструкцій з високим ступенем відповідності електронної моделі зовнішньому вигляду запроєктованої моделі [5, с. 40-41].

З появою найскладніших програм комп'ютер перетворився на потужний та водночас тонкий інструмент для дизайнерів усіх спеціалізацій. Визначилися і можливості його застосування в проектуванні та моделюванні одягу. По мірі того, як Європа об'єднується, виникають усе нові і нові проблеми пов'язані з розмірами та системою вимірювання фігури людини. Це створює значні складнощі для виробництва модного одягу і водночас робить комп'ютерні технології одним з основних засобів, що дозволяє вносити корективи в дизайн та процес створення одягу. Комп'ютерний дизайн дозволяє наглядно продемонструвати майбутню модель, створюючи об'ємне зображення як в 2-х, так і в 3-х мірному просторі.

Список використаних джерел

1. Лагода О. М. Як розуміти сучасний дизайн одягу / О. М. Лагода – Х., ХДАДМ.
2. Даниленко В. Я. Дизайн / В. Я. Даниленко. – Х., ХДАДМ, 2003. – С. 235–239.
3. Лазарев В., Поспелова О. Новое слово в конструировании одежды. // Ателье 3/2002, ИД «Кон-Лига Пресс». – С. 31.
4. Селезнева А., Мазурин А. Система поддержки действий конструктора моделей одежды.// САПР и графика 6/2001. – С. 65–70.
5. Рябуха В. Н. система созданная профессионалами фирмы «Сапрлепром»// Ателье 9/2002, ИД «Кон-Лига Пресс». – С. 40–41

ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕХНІКИ ПЛЕТІННЯ І ВПЛИВ «КОСИ» НА ФОРМУВАННЯ СТИЛЮ ЗАЧІСКИ

Меличенко Н. В. Литвинюк І. М. студентки III курсу спеціальності «Перукарське мистецтво та декоративна косметика», науковий керівник Кіналь Т. Я.

Робота присвячена плетінню, яке займає провідне місце в історії перукарської справи.

Ключові слова: коса, плетіння, зачіска, історичний період, сучасні коси, коси майбутнього.

У період різноманітних стилів форми плетіння мали свої характерні риси, що відповідали ознакам того чи іншого історичного стилю.

У науковій роботі розповідається не лише про стиль плетіння того чи іншого періоду. Йдеться про тісний зв'язок мистецтва плетіння різних видів, що відображає естетичні ідеали, художні смаки, уподобання різних

верств населення, а разом із тим про створення цілісного образу за допомогою плетіння, який відповідає характеру доби, відбиває думки і почуття людей певного історичного періоду [1, с. 4].

Основною частиною наукової роботи було взято моду, яка з кожним роком йде все в перед, не зупиняючись на минулому.

Довге волосся у всі часи було важливою складовою еталону жіночої вроди, символом краси і жіночності. Коси вважали даром неба, ознакою щасливої долі, їх підносили до рівня культури [2, с. 154].

Список використаних джерел

1. Історія перукарської справи / І. І. Оболенська, Л. С. Сургай, С. Б. Шевелюк. – К. : Грамота 2005. – 352 с.

2. Основи перукарської справи / Н. А. Горбатюк, Г. М. Стрельниченко, Г. І. Чуняк, О. В. Агринська-Головко, О. О. Веретенко, Л. В. Глухова, І. В. Калениченко, М. Я. Корчевна, О. С. Кравчук, І. Я. Лацова, Л. С. Суграл, О. П. Тернікова. – Київ : Грамота, 2005 – 570 с.

ВИКОРИСТАННЯ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ, ЯК ІННОВАЦІЙНОГО ЗАСОБУ ДЛЯ СТВОРЕННЯ ДИЗАЙНЕРСЬКИХ ПРОЕКТІВ

Митко Юлія, студент II курсу спеціальності «Дизайн», науковий керівник Бабій Т. В.

Візуалізація — унаочнення, створення умов для візуального спостереження.

Візуальний (рос. визуальный, англ. visual, нім. visuell) — спостережуваний неозброєним оком або за допомогою оптичного приладу.

Візуальний вимірюваний прилад — прилад, в якому є шкала для вимірювання спостережуваної величини неозброєним оком.

Візуальна система — оптична система, призначена для роботи в сполученні з оком людини.

Візуалізація — це процес побудови графічного образу даних, що допомагає у процесі загального аналізу даних вбачати аномалії, структури.

Дизайн візуалізація – графічне відображення об'єкту або містобудівної ситуації в архітектурі. Має певну інформативність і дозволяє якнайповніше уявити зовнішні характеристики майбутньої споруди.

Є ефективною формою демонстрації конкурсних проектів, створення презентацій в галузі проектування і будівництва. Архітектурна

візуалізація стала спеціальним напрямом в роботі архітекторів і 3D-дизайнерів. [1]

Архітектурна візуалізація як кінцевий продукт має містити в собі не лише інформативну цінність у вигляді зображення проєктованих архітектурних форм «як є», але й художню цінність з точки зору композиції, постановки світла і грамотної подачі архітектурних елементів. Можливості сучасних обчислювальних алгоритмів (методів вимальовування) і комп'ютерних потужностей дозволяють створювати повністю фотореалістичні зображення архітектурних форм, що особливо важливо при візуалізації об'єкта в наявній забудові або на реальній місцевості. Таким чином, архітектурна візуалізація включає безліч різних завдань як для будівельників і архітекторів, так і для працівників рекламної і творчої сфери. Такий широкий спектр можливостей архітектурної візуалізації створив умови для розвитку цього напрямку комп'ютерної графіки в окрему галузь сервісу і послуг на світовому ринку.

Види візуалізації.

Ручна графіка. Зображення, створені уручну з дотриманням принципів нарисної геометрії. Згодом можуть піддаватися комп'ютерній пост-обробці.

Комп'ютерна графіка. Статична векторна або растрова графіка, анімація або панорама візуалізація (Сферична панорама), що отримується в результаті розрахунку (вимальовування) комп'ютерної моделі об'єкта, що візуалізується, спеціальною програмою.

Для виконання архітектурної візуалізації найчастіше використовується таке програмне забезпечення: ArchiCAD, Artlantis R, 3ds MAX, AutoCAD, SketchUp, Maya, Cinema 4D,

SolidWorks, V-ray, Blender тощо. На сьогоднішній день одним з популярних методів роботи в галузі архітектурної візуалізації є віддалене проєктування. Мережеві ресурси, бази даних проєктувальників доступні всім користувачам, зацікавленим у співпраці в цій галузі комп'ютерної графіки. [2]

Архітектурна — це одночасно наука і мистецтво проєктування будівель, а також власне система будівель та споруд, які формують просторове середовище для життя і діяльності людей відповідно до законів краси. На сучасному етапі розвитку людства архітектура становить одну з найважливіших частин засобів виробництва (промислова архітектура — будівництво заводів, фабрик, електростанцій тощо) та матеріальних засобів існування людського суспільства (громадянська архітектура — житлові будинки, громадські споруди та ін.). Її художні образи відіграють значну роль у духовному житті суспільства.

Функціональні, конструктивні та естетичні якості архітектури, а саме користь, міцність та краса, — тісно взаємопов'язані. Від конструкційного рішення багато в чому залежать і естетичність творів архітектури. Споруда не тільки повинна бути міцною, але і виглядати має міцною. Надлишок матеріалу навпаки викликає враження надмірної ваги. Візуальна ж недостатність матеріалу асоціюється з нестійкістю, ненадійністю та викликає здебільшого негативні емоції. Функціональне призначення будівлі визначається її типом, в залежності від якого обираються засоби створення певного художнього вигляду. Останній створюється за допомогою засобів архітектурної композиції. [3]

Список використаних джерел

1. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%92%D1%96%D0%B7%D1%83%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%B7%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%>.
2. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%90%D1%80%D1%85%D1%96%D1%82%D0%B5%D0%BA%D1%82%D1%83%D1%80%D0%BD%D0%B0_%D0%B2%D1%96%D0%B7%D1%83%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%B7%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F.
3. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%90%D1%80%D1%85%D1%96%D1%82%D0%B5%D0%BA%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0>.

ДОСЛІДЖЕННЯ ВЛАСТИВОСТЕЙ ТЕКСТИЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ ТА ЇХ ВПЛИВ НА СТВОРЕННЯ ПРОМИСЛОВИХ КОЛЕКЦІЙ ОДЯГУ

Мотелюк Ірина, студентка III курсу спеціальності «Моделювання та конструювання промислових виробів», керівник Сенюк О.М.

У статті подано аналіз дослідження основних властивостей текстильних матеріалів та конкурентоздатних волокнистих багатофункціональних матеріалів різного призначення з прогнозованими властивостями. Проаналізовано низку факторів, які чітко відображають вплив властивостей текстильних матеріалів при створенні колекції в дизайні одягу.

Ключові слова: колекція одягу, промислові масові колекції, перспективні колекції, костюм, геометричні властивості текстильних матеріалів, фізико-механічні, гігієнічні, технологічні, естетичні та порівняльні властивості.

Актуальною темою сьогодення залишається функціональність одягу, а також його вплив на людину в цілому. Адже у різні часи і до сьогодні одяг має для людини важливе значення. При його розробці необхідно враховувати низку факторів пов'язаних з призначенням, актуальністю, новизною, а також екологічністю та гігієнічністю впливу на здоров'я [3].

У всьому світі дизайнери одягу представляють результати своєї професійної творчої діяльності у вигляді колекції. Як правило, розроблення колекцій ведеться в такій послідовності:

- спочатку формується концепція перспективної моди на основі прогнозу моди, а саме колекція тканин і інших матеріалів для виготовлення одягу. Нові тенденції в структурі матеріалів і модній кольоровій гамі демонструється за півтора року до сезону;
- після цього створюються перспективні колекції. Колекції високої моди демонструють за півроку до сезону;
- потім розробляють промислові масові колекції. В масових колекціях нові стилі розробляються приблизно через півтора-два роки після їхньої появи в перспективних

колекціях.

Створення будь-якої колекції передбачає системний підхід. Одним із основних завдань при проектуванні промислової колекції одягу є розроблення тотального, кольорового і пластичного традиційного та нетрадиційного асортименту, використання нових матеріалів та фурнітури. Існує не мало розробок у текстильній сфері [2].

Тенденція світового виробництва текстильних матеріалів буде нарощуватися і у найближчі 10 років зросте майже в 2 рази. В Україні, на сьогодні, гостро стоїть завдання відновити виробництво текстильних матеріалів та швейних виробів. Інтенсивний розвиток виробництва волокон у світі й у нашій країні обумовлює постановку важливих технічних задач одержання їх із заданими комплексом властивостей і високих якісних показників, оптимізації процесів переробки і раціонального їхнього застосування. Особливий клас волокон складають природні волокна рослинного походження. У порівнянні з іншими видами волокон природні волокна мають цілий ряд специфічних особливостей, обумовлених їх малими поперечними розмірами (товщина 15...85 мкм), а також наявністю значної анізотропії структури і властивостей, зв'язаної з ланцюговою чи шаровою будівлею макромолекул волокнуотворюючих полімерів, їх одноосьовою орієнтацією і високою упорядкованістю структури. Наслідком цього є висока в осьовому (і часто в поперечному) напрямку міцність і твердість волокон, висока гнучкість, швидке протікання процесів масообміну [5].

Структура і властивості хімічних волокон визначаються методами й умовами їхнього одержання, що включають процеси формування з розплавів, чи розчинів дисперсії полімерів, орієнтованого витягування, термічної обробки і заключних оздоблювальних операцій [4].

Властивості текстильних матеріалів відіг-

рають важливу роль на всіх етапах виробництва промислових колекцій одягу. Всеохоплюючий облік показників властивостей матеріалів в швейному виробництві допомагає створювати вироби, які відповідають сучасним вимогам – отримувати максимально корисний ефект при виготовленні, так і при експлуатації виробів в системі «людина – виріб – середовище».

Властивості текстильних матеріалів умовно поділяють на геометричні – товщина, ширина, довжина; механічні – властивості, які характеризуються відношенням тканини до дії прикладених механічних сил (при розтягуванні, зминанні, згині і ін.); фізичні – теплові, оптичні, електричні і ін.; зсідання – здатність матеріалів змінювати свої розміри при дії вологи та тепла; формування – властивість тканини утворювати і зберігати під час експлуатації відповідної прос-

торової форми в швейних виробках; зносостійкість – здатність тканин протидіяти руйнівним факторам [1].

Нові потреби ринку стимулюють створення нового асортименту виробів з використанням текстильних матеріалів з різноманітними прогнозованими властивостями, що досягаються поєднанням нових видів сировини, переплетень. Так, використання високоеластичних ниток, волокон з різними водопоглинаючими та іншими специфічними властивостями, що забезпечують ефект теплопровідності, вологопереносу, дозволяють отримати вироби з високою пружною деформацією, формостійкістю, стабільністю в різних умовах експлуатації, які можуть використовуватися при проектуванні та виготовленні промислових колекцій одягу [6]

Список використаних джерел

1. Бузов Б. А., Модестова Т. А., Алименкова Н. Д. Матеріалознавство швейного виробництва: підручник. – Москва : Легпромбытиздат, 1996. – 424 с.
2. Рачицкая Е. И, Сидоренко В. И. Моделирование и художественное оформление одежды: учебное пособие для студентов учреждений сред. проф. образования. – Ростов н/Д : «Феникс», 2002. – 328 с.
3. Ермилова Д. Ю. История домов моды : учебное пособие для студентов учреждений сред. проф. образования. – М. : Издательский центр «Академия», 2003. – 356 с.
4. Слізков А. М, Якубовська Т. О., Рибальченко В. В. Основи технології виробів : підручник. – К. : КНУТД, 2007. – 424 с.
5. Слізков А. М., Попов В. П. Стан, проблеми та тенденції розвитку текстильної промисловості : навчальний посібник. – К. : КНУТД, 2012. – 355 с.
6. Демківський О. Б, Краснитський С. М., Слізков А. М., Пилипенко Ю. М. Статистична обробка результатів вимірювань та експериментальних даних в текстильній промисловості : навчальний посібник – К. : КНУТД, 2012. – 104 с.

УДК 79.01/99

РОЛЬ ІСТОРИЧНОГО КОСТЮМУ В СУЧАСНІЙ КІНЕМАТОГРАФІЇ

Салманова Юлія, студентка IV курсу спеціальності «Моделювання та конструювання промислових виробів», науковий керівник Ступка О. П.

Стаття присвячена ролі костюму в сучасній кінематографії, роботі художника-костюмера та аналізу кінострічок в яких присутній історичний костюм, де працювали всевітньо відомі дизайнери.

Ключові слова: костюм, мода, стиль, кінематографія, фільм, історичний костюм,

художник-костюмер, дизайнер, модельєр, премія «Оскар».

Мода і кіно завжди рухаються в тандемі. Дизайн костюму відіграє важливу роль в створенні візуального ряду кінострічки. Дизайнер, художник по костюмах приймають безпосередню участь в формуванні образів,

створенні стилю фільмів. Художник по костюмах відповідає за кожну деталь, розкриваючи образ героя, а головне – за художній образ картини і його відповідність тому періоду, в якому відбуваються події [1].

Дизайнери, модельєри, художники-костюмери виготовляють для фільмів сучасний та історичний костюми.

Створення історичного костюму – це особлива відповідальність, бо костюм повинен бути не тільки переконливим і правдивим з історичної точки зору, але і цікавим для глядача. Модельєр повинен знати історію образотворчого мистецтва та костюму; володіти основами композиції сучасного та історичного костюму; засобами художньої і технологічної обробки тканин; принципами створення лекал сучасного та історичного костюму; технологією пошиву костюмів та виготовлення головних уборів і доповнень [2].

Мода не раз вступає в союз з кінематографією: досить тільки поглянути на подіум, щоб зрозуміти, що кіно сильно впливає на творчість багатьох дизайнерів. Крім цього, модні бренди не раз погоджувались створювати костюми для кіношедеврів. Так, наприклад, Міучча Прада, креативний директор марки Prada, створила 40 суконь для екранізації роману Френсіса Скотта Фіцджеральда «Великий Гетсбі». Дизайнер переробила архівні вбрання, створені раніше маркою Prada і Miu Miu. Результатом її творчості стали сяючі сукні в стилі 20-х років. В 1996 році дизайнер створювала вбрання для героїв фільму «Ромео + Джульєтта» [6].

Всесвітньовідомими дизайнерами сучасного кінематографу є Кетрін Мартін, Адріан, Колін Етвуд. Ці дизайнери володіють статуетками «Оскар». Премія «Оскар» за найкращий дизайн костюмів – це престижна нагорода, яку, починаючи з 1948 року, щорічно присуджує Академія кінематографічних мистецтв і наук за кращі досягнення в галузі дизайну костюмів. Академія надає перевагу історичним фільмам [3; 4; 5].

Колін Етвід при розробці костюмів для стрічки «Чикаго», переглянула багато фотографій з костюмами 20-х років. Просто копіювати стиль було б не правильно, бо актори багато рухаються, танцюють тому костюми мають бути не тільки красиві, але і зручні.

В фільмі «Мемуари гейші» дизайнер довго вивчала історичний костюм, співпрацювала з консультантами з Японії і за 5 місяців створила 250 костюмів від кімоно ручної роботи до чоловічого костюму в європейському стилі.

В кінострічці «Турист» події відбуваються в теперішньому часі і костюми сучасні. Особливість костюмів в тому, що в них присутні елементи історичного костюму 30-х років. Дизайнер передала елегантність, спокливість за допомогою історичного костюму.

Отже, дизайнери і модельєри приймають безпосередню участь в формуванні образів і стилю фільмів. Саме завдяки вдалим костюмам можна передати особливість певної епохи, соціальний статус і характер героїв. Кожна деталь має сенс і складає великий пазл успішного кіно.

Список використаних джерел

1. Шевнюк О. Л. Історія костюма / О. Л. Шевнюк. – К. : Знання, 2008.
2. Мода и стиль: Современная энциклопедия Аванта / Глав. ред. В. Володин. – М. : Аванта +, 2002.
3. Щукина Анна. Костюм в кино // Журнал Ателье. – 2014. – № 3. – С. 56–62.
4. Щукина Анна. Костюм в кино // Журнал Ателье. – 2012. – № 5. – С. 54–57.
5. Щукина Анна. Волшебный клубок Андриана // Журнал Ателье. – 2012. – №3. – С. 48–51.
6. Кіно і мода. Гламурні 20-ті. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://infomisto.info>

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ У ФАРБУВАННІ ВОЛОССЯ 2015

Самборська Ірина, студентка II курсу спеціальності «Перукарське мистецтво та декоративна косметика», науковий керівник Синишин І. І.

Дослідження присвячено вивченню сучасних трендів у фарбуванні та колоруванні волосся на основі аналізу модних показів на головних світових fashion weeks та з урахуванням провідних фахівців у галузі перукарського мистецтва.

Ключові слова: модний тренд, трендсеттер, колір волосся, техніка фарбування, колорування, образ.

На формування моди впливають безліч показників: громадські та культурні події, відкриття нових технологій, нові ідеї та інновації. Виявленням і аналізом формуються світових тенденцій займаються спеціальні компанії – тренд-бюро, які роблять прогнози розвитку трендів на основі зібраної інформації і подають докладні звіти для своїх клієнтів.

Для фахівців сфери перукарських послуг, в умовах жорсткої конкуренції на ринку, точне знання модних тенденцій майбутнього сезону є комерційно необхідним фактором. Саме тому все більше компаній починають користуватися послугами подібних тренд-бюро.

Можливість зазирнути в майбутнє, безумовно, коштує чималих грошей, тому кожен фахівець повинен самостійно вміти аналізувати та виявляти актуальні тенденції, які дозволять «бути в тренді» та привабити клієнтів.

Завдання даного дослідження – виявити модні тенденції сучасної кольористики волосся, нові техніки колорування та їх виконання до різних типів зовнішності. Для фахівців індустрії моди, до якої відноситься і перукарське мистецтво, ключовими подіями є головні світові fashion weeks: Міланський, Нью-Йоркський, Паризький та Лондонський Тижні Моди. Ключові тенденції перукарського мистецтва запроваджують світові лідери даної галузі: L’Oreal, Schwarzkopf, Wella, Goldwell, Vidal Sassoon тощо. Тому, у даному дослідженні, в першу чергу, були проаналізовані образи сучасних напрямів моди.

Незважаючи на те, що кілька сезонів поспіль на подіумах панували екстремальні образи – кіпельний блонд (максимально знебарвлений блонд без натяку на півтони й інші нюанси), яскраві пасма, омбре самих неймовірних комбінацій, - зараз головним напрямком став стиль nude, тобто звернення до природності, у центрі якої особа, що створює ілюзію макіяжу без макіяжу, і волосся натуральних відтінків, просто і недбало вкладене. Мода на екстрим відходить, сьогодні елегантна стриманість – головна риса правильного модного образу.

Природний відтінок - не означає простий. Сьогодні лідери в області фарбування пропонують настільки різноманітну палітру глибоких, красивих, благородних відтінків, що навіть з найпростішим кольором є можливість виділитись та привабити.

Модні кольори волосся 2015 для шатенок. Каштановий колір, або шатен вважається самим універсальним і придатним для будь-якої вікової категорії. Такий тон відмінно підходить зеленооким дівчатам з не дуже світлою шкірою. У 2015 році стилісти пропонують акцентувати увагу на блиску волосся, а не на їх чудовому відтінку. Для цього варто зробити практично непомітну тонування кінчиків волосся.

Крім класичного каштанового модними кольорами волосся 2015 будуть всі його «смачні» варіанти – пряжене молоко, карамельний, мигдаль, мед.

Модні кольори волосся 2015 для блондинок. Народитися справжньою білявкою надзвичайна вдача, а перевтілитися в дівчину з красивим волоссям відтінку блонд – ціле мистецтво. У цьому сезоні на піку популярності природна палітра кольорів волосся з теплим відливом - медовий, золотистий, пшеничний, світлий карамельний, світло-русявий і пісочний тони. Якщо «рідний» колір волосся всього на 1-2 тони темніше бажаного, то мож-

на просто скористатися тонуючим шампунем або бальзамом як ощадним замінником фарби.

Модні кольори волосся 2015 для брюнеток. Стилисти рекомендують цього року дівчатам з волоссям кольору воронячого крила не гратися з відтінками, так як сам по собі класичний чорний вже достатньо самодостатній і яскравий. Власниці такого волосся повинні акцентувати увагу на догляд за ним. Але якщо хочеться експериментів, варто звернути увагу на стильні глибокі відтінки з темно-фіолетовим і синім відливом, які надають волоссю «демонічного» сйва.

Модні кольори волосся 2015 для рудоволосих. Власниці такого волосся завжди виглядають дуже ефектно і вражаюче, і, як правило, стилісти ні в чому їх не обмежують. Цього року варто віддати перевагу гармонійним природним відтінкам рудого - насиченому карамельний, мідному, вогненному, темно-медовому. Головним модним кольором во-

лося 2015 і «маст-хевом» сезону стане ефект вигорілих кінчиків і стильне поєднання декількох тонів рудого.

Модні техніки фарбування волосся 2015. Що стосується способів, за допомогою яких здійснюється фарбування волосся в 2015 році, то в тренді залишаються популярний ефект омбре, плавний градієнт, каліфорнійське мелірування і складна технологія 3D-фарбування. У цьому сезоні всі переходи між півтонами повинні бути дуже розпливчастими і непомітними, немов змазаними невидимою пензлем, – так можна досягти додаткового обсягу і зорової густоти волосся.

Підсумовуючи, відмітимо, що для отримання найкращого результату слід звертати увагу як на сучасні тенденції фарбування волосся, але й на загальний прототип майбутнього образу. І лише з врахуванням усіх зазначених особливостей отримаємо задоволені і модних клієнтів.

Список використаних джерел

1. «Журнал ELLE». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.elle.ru>.
2. «Модні кольори волосся». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://modagid.ru/articles/4664>.
3. «Укладки 2015». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://almode.ru/245-ukladki-2015>.
4. «Топ стиліст». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.topstylist.com.ua/okraska-po-pikselyam>.
5. «Уход за волосами». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://iakrasotka.ru/modnyj-cvet-volos-2015>.
6. «Модне фарбування 2015». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://iskysstvoetiketa.com/modne-farbuвання-2015>.
7. «Жіночий журнал». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cherry-lady.com.ua/farbuвання>.

УДК 75.041

ПОРТРЕТ В СТИЛІ ПОП-АРТ, ЯК ВИД СУЧАСНОГО МИСТЕЦТВА

Трибушина Світлана, студентка IV курсу спеціальності «Моделювання та конструювання промислових виробів», науковий керівник Бабій В. В.

Стаття присвячена поп-арту, його виникненню і розвитку та поп-арт портрету зокрема, як напряму сучасного мистецтва.

Поп-арт (англ., pop art — загальнодоступне, популярне мистецтво) — напрям у художній культурі Західної Європи і США, для якого характерне використання і пере-

осмислення образів масової культури. З'явився у 50-ті роки у Великій Британії та США і втілювався спочатку в малярстві та скульптурі. Естетика поп-арту була спрямована на естетизацію зовнішнього предметного світу, утвердження культу речі і задовольняла «жадання предметності», яке виникло після тривалого

панування абстракціонізму.

Традиційний живопис було оголошено «банальністю». Багато хто з художників поп-арту взагалі демонстративно відмовився від «умовностей» живопису і малювання на площині, вийшовши в реальний простір. Але від техніки живопису іноді залишалися окремі незначні мазки пензлем з фарбою.

Іконографія поп-арту специфічна, вона охоплює портрети-символи естрадного співака Елвіса Преслі, президента Джона Кеннеді, актриси Мерилін Монро та багатьох інших культових постатей культури ХХ ст., «репродукції» картин Леонардо да Вінчі, Делакруа, Моне, Ренуара та Пікассо, натуральні ансамблі меблів, оздоблення ванних кімнат, друкарські машинки, поштові конверти, обкладинки книг, електроприлади, лампочки, вимикачі, фойє, каси, зали кінотеатрів, речі живописця, букви і слова (так звані «летризми»), консервні бляшанки і пляшки, взуття і одяг, обладнання барів і лікарень, магазинів, їжу й алкогольні напої, цигарки і недопалки, засоби транспорту — автомашини, пароплави, літаки... Всього навіть не можна перелічити. Як висловлювалися художники, вони іноді «концентрують в одному місці хронологічно і топографічно випадкове». Так, твором може стати і навіть вулиця міста, якщо її (разом з автомашинами і перехожими) розглянути як об'єкт мистецтва й оголосити про це.

Мабуть, жодного художника не ототожнювали з поняттям масової популярної культури такою мірою, як Енді Воргола. Він був унікальною творчою широтою митцем — не лише художником, а й рок-музикантом, кінематографістом, видавцем численних журналів.

Багато місця у творчості Енді Воргола належить портретному живопису, традиційному жанру, який розкриває особистість та внутрішній світ людини. Його портрети Елвіса Преслі, Елізабет Тейлор та Мерилін Монро стали справжніми символами американського

поп-арту.

Стиль поп-арт вважається відносно молодим, однак, на сьогодні треба говорити про формування декількох напрямів поп-арту:

Для «класик-арту» характерними вважають зображення портрету, яке повторюється в різних кольорах та варіаціях.

Переважають декількох домінуючих кольорів і фон у вигляді яскравих геометричних фігур — ознаки стилю «ню-арт».

Портрет, написаний в стилі «пиксель-арт», розбивається на неоднорідні квадратні або прямокутні елементи, зберігаючи первинну тональність фотографії.

«Енгл-арт» (angle, англ. — кут) являє собою портрет, який складається з кутових елементів з перебільшеною і дещо підсиленою кольоровою гамою.

«Сплайн-арт» відрізняється від «енгл-арта» формою розбивки зображення (округлі, плавні елементи).

Сьогодні поп-арт — незмінний атрибут соціальних сіток, стиль, який сприймається, насамперед, молодіжною аудиторією, яка не бажає сприймати класичне образотворче мистецтво. Вважаючи картини великих майстрів минулого нудними, вони залишають право милуватися шедеврами минулого критикам і знавцям мистецтва. Натомість, стилістика поп-арту — це динаміка і експресія, креативність і заперечення стандартів.

Поп-арт портрет — це прекрасний подарунок, який гарантовано займе в приміщенні належне йому місце. Це витвір мистецтва, який дарує оточуючим тільки позитивні емоції. Це картина, котра здатна стати самостійним елементом інтер'єру, що запам'ятовується надовго. Для епатажного портрету, виконаного в даній стилістиці, знайдеться місце в робочому кабінеті, спальні, вітальні, на кухні. Оселя з портретами поп-арту набуває яскравих фарб, неповторних образів та позитивних емоцій!

Список використаних джерел

1. Бодрийяр Жан. Поп-арт: искусство общества потребления? // Бодрийяр Жан. Общество потребления. Его мифы и структуры. — М. : Культурная революция; Республика, 2006. — С. 150–158.
2. Власов В. Г. Иллюстрированный художественный словарь. — Икар, 1993. — С. 173.
3. Маньковская Н. Б. Культурология. ХХ век. : энциклопедия / Н. Б. Маньковская. — 1998.

ОСОБЛИВОСТІ ОБРОБКИ ШВЕЙНИХ ВИРОБІВ З НОВИХ СУЧАСНИХ МАТЕРІАЛІВ ДЛЯ СТВОРЕННЯ КРЕАТИВНИХ КОЛЕКЦІЙ ОДЯГУ

Янкова Мирослава, Віхаста Соломія, студентки IV курсу спеціальності «Моделювання та конструювання промислових виробів», науковий керівник Шагадин Г. М.

Стаття присвячена пошуку нових сучасних матеріалів та їх асортименту, врахування їх особливостей під час проектування та обробки деталей та вузлів швейних виробів з них, створюючи креативні колекції одягу у відповідності до модних трендів.

Ключові слова: модні тенденції сезону, авторитетні бренди, історичні аспекти, асортимент сучасних матеріалів, натуральна шкіра, замша, оксамит, матеріали з плівковим покриттям, проектування та обробка деталей та вузлів, швейне обладнання, волого-теплова обробка швейних виробів.

Мода – це зміна форм і зразків одягу, що відбувається протягом порівняно коротких проміжків часу. На відміну від поняття «стиль» мода характеризує короточасні й поверхневі зміни зовнішніх форм побутових предметів та мистецьких творів. У всьому світі модниці уважно стежать за тенденціями світової моди, підбираючи в свій гардероб актуальні в нинішньому сезоні сукні 2015-2016 року, тренди яких з таким успіхом були зустрінуті на показах у Мілані та Парижі. Якщо стежити за модою, то напевно буде цікаво дізнатися про новинки в світі моди. У новому сезоні дизайнери пропонують велику різноманітність тканин та матеріалів. Особливо популярними є твід, трикотаж, оксамит, кашемір, шкіра, замша, шовк, атлас, шифон [1].

Не бояться дизайнери комбінувати різні фактури один з одним, наприклад трикотажна сукня з верхом з прозорого шифону виглядатиме незвично і модно. Шкіра в трендових виробках 2015-2016 років взагалі буде наймовірніше популярна. Сукня з цього матеріалу як ніяка інша створить жіночний образ і підкреслить переваги фігури. Дані тканини є різними за фактурою, волокнистим складом та зминальністю [2].

Однією з найактуальніших тканин цього

модного сезону є оксамит. Його батьківщиною вважають Італію, яка навіть в XIII столітті організувала спеціальну гільдію виробництва цієї тканини. Сьогодні статус розкоші, вишуканості супроводжує оксамит, тому навіть найпростіша річ за кроєм здатна прикрасити будь-який гардероб. Він додає впевненості в собі і розкоші Вашому образу, до того ж забезпечує комфорт. Оксамитовий одяг призначений не на кожен день, але якщо чоловік матиме у шафі оксамитовий жакет, то це тільки плюс. Оксамит — це тканина з вертикальним ворсом на шовковій або бавовняній основі. Дизайнери врахували усі ці фактори і запропонували нам модний тренд.

Підвищена зминальність ворсового покриття ускладнює можливість використання ВТО, тому в конструкції виробів проектують мінімальну кількість деталей та швів, виточки замінюють рельєфами, кокетками, посадку по зрізах - малими складками [3]. Для оздоблення деталей використовують буфи, складки, драпування, з оздоблюючих елементів – стрічка, тасьма, шнур, аплікація, кант тощо. Для ВТО виробів з цих матеріалів потрібна спеціальна прасувальна дошка з голковою поверхнею, яка попереджує ворс від утворення заминів. Зазвичай, деталі виробів з оксамиту викроюють так, щоб напрям ворсу був напрямлений знизу вгору. Оксамитові речі дуже примхливі і вимогливі в процесі експлуатації. Краще віднести оксамитові речі в хімчистку, довіривши догляд за тканиною професіоналам. Для того, щоб надати виробу з оксамиту естетичного вигляду, достатньо його відпарити спеціальним обладнанням для ВТО [4].

Вироби з натуральної і штучної шкіри та замші не піддаються волого-тепловій обробці, тому необхідна форма майбутнім виробам повинна створюватись конструктивним шляхом за допомогою виточок, рельєфів, відрізної стійки коміра тощо. Для кращого прилягання

припусків швів до виробу їх додатково настроюють чи вистрочують [5]. При обробці виробів з натуральної шкіри і замші використовують голки з круглим або лопатковим заточуванням вістря, а також спеціальну притискуючу лапку з тефлоновим покриттям. Зрізи деталей зшивають бавовняними нитками № 40 і 50, а технологічні операції «настрочування» і «вистрочування» швів виконують спеціальними синтетичними нитками [6].

Крім шкіри та замші складними в обробці є матеріали з плівковим покриттям. З да-

ної тканини виготовляють спецодяг, дитячий одяг, куртки, плащі. Її обробляють спеціальним хімічним розчином для уникнення промокання матеріалу [7, с. 145-146]. В виробках із плівковим покриттям використовують одностовні рукави. Такі вироби погано переносять вплив високих температур. Недоліками цього матеріалу є підвищена зминальність. Вироби з цих матеріалів можна прати в машині - автомат при температурі 30-40°C. Ці вироби є легкими та зручними у використанні [8, с. 32-33].

Список використаних джерел

1. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://tourne.in.ua/odyag/plattya-sezonu-2015-2016-osnovni-tendenciji-ta-trendi-svitovoji-modi>.
2. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.obuvrostok.ru/vybor-kozhi>.
3. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://volynmarket.com/board.php?id=2968>.
4. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://subject.com.ua/technology>.
5. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.katushka.lviv.ua/uk/article>.
6. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://femme.pp.ua/tendenci-zhinocho-modi-osin-zima-2>.
7. Кузін О. А., Яцук Р.А. Матеріалознавство та термічна обробка матеріалів : підручник. – Львів: Афіша, 2009. – 304 с.
8. Горобчишина В. С. Довідник технологічних послідовностей виготовлення одягу : навчальний посібник. – Львів: «Новий світ - 2000», 2012. – 292 с.

ЯКІСТЬ ПРОДУКЦІЇ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ВДОСКОНАЛЕННЯ

*Базилевич Олена, студентка II курсу, спеціальність «Економіка підприємства»,
науковий керівник Криховець-Хом'як Л. Я.*

Для кожного підприємства важливо постійно підвищувати та удосконалювати рівень якості продукції, застосовувати новітні технології для її поліпшення, оскільки від показника «якість» залежать рівень розвитку підприємства і величина прибутковості продукції.

Ключові слова: якість, якість продукції, управління якістю, оцінка якістю продукції.

Згідно із ДСТУ 2995-94, якість – це сукупність характеристик товару, що стосуються її здатності задовольняти встановлені та передбачені потреби.

Згідно з ДСТУ ISO 9000-2001, якість – це ступінь, до якого сукупність відмітних властивостей задовольняє сформульовані потреби або очікування, загальнозрозумілі або обов'язкові [1].

Управління (менеджмент) якістю – це дії, спрямовані на встановлення, забезпечення і підтримку необхідного рівня якості продукції в процесі її проектування, виробництва та експлуатації.

Стадії формування якості продукції – послідовний контроль якості на кожному етапі від проектування продукції до її виготовлення та збуту. Це маркетингові дослідження, проектування, виробництво, постачання, утилізація.

Всі фактори якості можна об'єднати у чотири групи: технічні, організаційні, економічні і суб'єктивні.

Для оцінки якості продукції використовується система показників, які групуються на узагальнюючі, комплексні та одиничні.

Для визначення рівня якості виготовлюваний або освоєваних виробництвом нових виробів застосовують ряд методів: об'єктивний, органолептичний методи використовують для визначення абсолютного рів-

ня якості, а диференційований і комплексний – відносного рівня якості окремих видів продукції.

Для дослідження якості та порівняння якості продукції ПАТ «ГерА» було обрано вагове вівсяне печиво трьох виробників, які представлені в торгівельній мережі м.Тернополя. Оцінка якості печива проводилась за органолептичними показниками згідно ДСТУ 3781-98 «Печиво. Загальні технічні умови».

За органолептичними показниками всі представлені види печива відповідають вимогам ДСТУ, але балова оцінка є різною.

У сучасних умовах підвищення якості продукції повинно базуватися на основі розробки комплексної, взаємопов'язаної системи технічних, організаційних, економічних і соціальних та мотиваційних заходів, що забезпечують необхідний рівень якості на всіх стадіях виробництва і споживання продукції. Важливою умовою при їх формуванні є досягнення «господарського ефекту» за рахунок зменшення вартості виробів.

Досягти необхідного рівня якості та конкурентоспроможності реалізованих на відповідних ринках товарів можна різними способами, які можна поділити на три групи: технічні, організаційні, соціально-економічні [2, с. 118].

Важливий фактором підвищення якості продукції є мотивація працівників підприємства.

На підприємстві ПАТ «ГерА» важливе місце займає служба управління якістю. Забезпечення високої якості продукції пов'язано з пошуком найбільш раціональних форм організацій і вдосконаленням виробництва, підвищенням рівня автоматизації технологічного процесу, а також зростанням значимості ви-

сококваліфікованої праці.

Підприємство ПАТ «ТерА» має розробити та втілити систему управління якістю та збору інформації; проводити аналіз та оцінку

якості виготовленої продукції; організувати роботи з попередження браку; та постійно підвищувати кваліфікацію персоналу.

Список використаних джерел

1. Про внесення змін до деяких законів України щодо створення систем управління якістю, систем екологічного управління та інших систем управління. – Закон №0940 від 19 червня 2013 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/go/492-2013-p>.
2. Управління якістю: підручник для вищ. навч. закл. / Н. В. Мережко, В. В. Осієвська, Н. С. Ясинська. – К. : Київ. Нац. торг.-екон. Ун-т – 2010. – 216 с.

УДК 336.647

ЕНДАВМЕНТ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФІНАНСУВАННЯ НЕПРИБУТКОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

*Бутковська Олена, студентка II курсу спеціальності «Економіка підприємства»,
науковий керівник Вавричук О. С.*

Розглянуто ендавмент як інструмент фінансування неприбуткових організацій. Проаналізовано світову практику ендавменту. Виявлено проблеми та обґрунтовано можливості його використання в Україні.

Ключові слова: ендавмент, фінансування, неприбуткова організація, цільовий капітал, благодійна діяльність.

Фінансова нестабільність є однією з основних проблем розвитку неприбуткових організацій (НПО) в Україні. Зокрема, фінансові ризики НПО в Україні пов'язані з неможливістю ефективного планування доходів, їх нестабільністю в умовах інфляції, обмеженим доступом цих організацій до бюджетного фінансування.

Як показує 150-річна світова практика, досягнення фінансової стабільності НПО потребує використання довгострокових фінансових інструментів, серед яких важливу роль відіграють ендавменти (від англ. Endowment – спадкове чи дароване майно, посаг) [1].

Практика використання потенціалу ендавментів в Україні сьогодні не достатньо поширена, зокрема через недосконалість законодавства та нестабільність фінансової системи.

Ендавмент є капіталом, що надається

некомерційній організації задля фінансування її статутних потреб (або частини статутних потреб). Зазвичай він має вигляд майнових активів, що вкладаються в цінні папери, інвестиційні проекти або інше нерухоме майно. Ендавмент є категорично недоторканим. Його не можна витратити. Користуються не ним, а лише прибутком з його інвестування, і виключно задля цільових потреб організації, якій він наданий.

На сьогодні, ендавмент-фонд (англ. endowment) – найбільш прозорий інструмент доброчинності. Найпопулярніші сфери застосування цільового капіталу таких фондів – традиційно некомерційні: охорона здоров'я, соціальна підтримка, освіта, наука, охорона довкілля, культура тощо.

Особливість роботи ендавмент фонду полягає в тому, що такий фонд зобов'язаний використовувати увесь отриманий дохід виключно на благо тієї організації, для підтримки якої його було створено. Це відрізняє ендавмент фонди від благодійних організацій. Кожна юридична або фізична особа може бути засновником ендавменту. Розмір мінімального капіталу для ендавментів законодавство України не встановлює.

Ендавмент фонди є одним із ключових

джерел фінансування багатьох передових ВНЗ. Відсотки, що отримуються завдяки ендавмент фондам, іноді досягають 50 % розміру їх загального бюджету. Обсяг акумульованих коштів таких провідних світових університетів, як Гарвардський, Йельський, Принстонський, Стенфордський та інших іноді порівнянний із бюджетом цілих держав, досягаючи сум в 40 млрд. дол. Їх обсяг складає: Гарвардського університету – більше \$32,3 млрд., Йельського – \$20,8 млрд., Стенфордського та Принстонського – \$18,7 млрд. і \$18,2 млрд. Такі всесвітньо відомі проекти, як Google та Facebook були спочатку підтримані саме ендавмент фондами Стенфордського і Гарвардського університетів. Всім відомий Нобелівський фонд також є ендавмент-фондом, створеним Альфредом Нобелем [2].

Як правило, благодійниками стають випускники ВНЗ, а також викладачі, студенти, їх батьки, зацікавлені бізнес-структури, різноманітні компанії та благодійні організації. Популярною традицією є добродійність від імені компаній, в яких працюють або якими володіють випускники.

У багатьох країнах Європи (Австрія, Греція, Словаччина, Франція) усі благодійні фонди повинні формувати ендавменти до реєстрації або протягом певного строку. В Україні законодавство не вимагає створення енда-

вментів. Це є виключно добровільним рішенням благодійника [1]. Практичний інтерес до ендавментів в Україні виник у 2009-2010 роках після фінансової кризи.

В Україні не ухвалено спеціальних нормативно-правових актів про ендавменти. Єдине визначення ендавменту наведено у ст. 170 Податкового кодексу. Крім того, законом України «Про вищу освіту» ВНЗ надано право засновувати сталий фонд (ендавмент) ВНЗ та розпоряджатися доходами від його використання відповідно до умов функціонування сталого фонду, визначення якого наведено у ст. 1. [3]. Таким чином, зазначену дефініцію введено у правовому забезпеченні освітнього простору України.

Отже, цим законом передбачено право ВНЗ на отримання коштів на умовах ендавменту і використання доходів від нього на власні потреби. Такий підхід надає можливість ВНЗ отримати відшкодування тих витрат, кошти на які він недоотримує з відповідного бюджету. Як наслідок, уперше в Україні запрацював ендавмент «Фонд розвитку банківської освіти та науки» при Університеті банківської справи НБУ, зареєстрований 29.01.2014 р. з метою залучення приватних інвестицій задля розвитку і модернізації української економічної вищої освіти.

Список використаних джерел

1. Створення та управління ендавментами в Україні [Електронний ресурс] : методичний посібник. – К., 2014. – Режим доступу : <http://issuu.com/dhrpraxis/docs/endowment>.
2. Що таке «ендаумент». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://iirfund.org/about/endowment>.
3. Про вищу освіту. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ НА ШЛЯХУ ДО ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

*Бучинська Марія, Шептак Катерина, студенти III курсу
спеціальності «Економіка підприємства», науковий керівник Голубовська О.М.*

Стаття присвячена визначенню сучасного стану інноваційної діяльності в Україні та розробці рекомендацій щодо подальшого розвитку.

Ключові слова: інноваційні системи, інноваційна діяльність, інноваційний процес, інновації.

Інноваційна діяльність - процес, спрямований на реалізацію наукових розробок у новий або вдосконалений продукт, що розпочинається з виникнення науково - технічної ідеї і завершується розповсюдженням продукту.

Інноваційній діяльності властиві: взаємозв'язок і взаємодія всіх елементів, узгодженість із завданнями і цілями організації, багатофункціональність і багатоаспектність [1, с.35].

Інноваційний процес – це не просто відтворення новинок, а свідомо, планомірна діяльність для ефективного втілення знань.

Підґрунтям інвестиційного процесу є організаційно – виробнича, науково-дослідна і дослідно – конструкторська структури. Інновації можуть впроваджуватися за ініціативою виробників або покупців. До процесу підготовки та освоєння інновацій на підприємстві залучаються всі підрозділи.

Частка України у світовому ринку наукомісткої продукції складає близько 0,3%, а частка інноваційної продукції – менше 5% від загального обсягу промислової продукції.

Цікавим є аналіз, що ілюструє інноваційну активність підприємств за формою власності: серед підприємств колективної власності – 16 -17%, державної власності – трохи більше 15%, приватні підприємства – 8%, підприємства комунальної форми власності – до 5%. Отже, за даними аналізу найбільший показник інноваційної активності у підприємств колективної форми власності [2].

Основною причиною низького рівня інновацій на підприємствах вважають нестачу коштів. Основним джерелом фінансування інновацій є власні кошти підприємств.

Аналіз даних щодо інноваційної діяльності в Україні за останні роки показав, що ні інтенсивність, ні якісний рівень інноваційних процесів не відповідають основним завданням стратегічного курсу інноваційного розвитку національної економіки. Але, незважаючи на загальні незначні масштаби інноваційної діяльності, слід відзначити позитивний вплив впровадження інновацій на економічні показники виробництва. Так, більше 90% підприємств, що впроваджували інновації, отримали приріст обсягів продукції, підвищили свою конкурентоспроможність та розширили ринки збуту: 60% підприємств замінили застарілу продукцію новими видами, більше 43% знизили матеріало - та енергомісткість продукції, 35% впровадили нові технології, направлені на охорону навколишнього середовища.

Отже, до основних напрямів підвищення інноваційної активності підприємств України відносять: законодавчі зміни щодо системи пільг та стимулів у галузі інноваційної діяльності; створення інноваційної інфраструктури на загальнодержавному та регіональному рівні; розвиток та посилення дії фінансово-кредитних інститутів, використання маркетингових підходів щодо вивчення майбутніх потреб у нових товарах та послугах; підготовка висококваліфікованих працівників та залучення їх в активні галузі для створення нових технологій; активізація міжнародного наукового та науково-технічного співробітництва [4].

Реалізація запропонованих заходів дасть змогу значно підвищити рівень інноваційної активності вітчизняних підприємств, стабілізувати прискорений процес оновлення виробництва, ефективно використовувати внутрішні та залученні зовнішні інвестиції на інноваційну діяльність.

Ключовим стратегічним завданням формування інноваційної моделі розвитку української економіки повинно стати використання

сучасних інноваційних технологій як єдиного дарювання на внутрішньому й зовнішньому можливий напрямок успішного ведення конкурентної боротьби національних суб'єктів господарювання на внутрішньому й зовнішньому ринках.

Список використаних джерел

1. Малахов Е. С. Теоретичні основи інноваційного аналізу господарюючого суб'єкта // Довідник економіста, 2012. – №9.
2. Бажал Ю. М. Розвиток національної інноваційної системи як складової українського інформаційного суспільства [Електронний ресурс] / Ю. М. Бажал. – Режим доступу: http://www.ekmair.ukma.kiev.ua/bitstream/123456789/412/1/-_Bazhal_Rozvytok_natsionalnoi.pdf.
3. Лобас І. В. Особливості інноваційно-інвестиційної політики України [Електронний ресурс] / І. В. Лобас // Державне управління : теорія та практика. – К. : ДВНЗ Національна академія управління при президенті України, 2014. – № 2. – Режим доступу : <http://www.academy.gov.ua/ej/ej14/txts/Lobas>.
4. Наукова та інноваційна діяльність в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2013/ni/ind_rik/ind_u/2012.
5. Панченко І. Ключові проблеми інноваційного розвитку України та методи їх вирішення / І. Панченко // Тези інтернет конференції. – 2014 р. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.stelmaschuk.info/internet-conference/announced-internet-conference/internet-conference-number-2/49-konferencia-23-02-2012/116-2012-03-16-00-52-29>.

УДК 336.77:336.71

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РЕФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ

*Колодій Любов, студентка III курсу спеціальності «Фінанси і кредит»,
науковий керівник Вавричук О.С.*

Охарактеризовано сучасний стан державного фінансового контролю в Україні, узагальнено основні проблеми та запропоновано шляхи їх вирішення.

Ключові слова: державний фінансовий контроль, контролюючі органи, бюджетні кошти.

Євроінтеграційний курс України вимагає істотних змін у сфері економіки через адаптацію чинного законодавства до міжнародних стандартів. Це стосується безпосередньо й сфери фінансового контролю. Тільки належне використання контролю в управлінні державними фінансовими ресурсами дасть можливість створити необхідні передумови для здійснення в державі ефективної економічної політики. Тому розбудова цілісної системи фінансового контролю є важливим кроком у забезпеченні функціонування системи державної влади й викликає особливе зацікавлення як у теоретичному, так і в практичному плані.

В Україні функціонує значна кількість дер-

жавних органів і служб, які тією чи іншою мірою здійснюють фінансовий контроль (Рахункова палата, Казначейство України, Державна фіскальна служба, Державна фінансова інспекція). При цьому відсутній чіткий перелік органів, на яких покладено здійснення в Україні державного фінансового контролю (ДФК) та не визначено їхні повноваження. Логічнішим є віднесення до органів ДФК тільки Рахункової палати та Державної фінансової інспекції. Державна фіскальна служба є фіскальним органом і не здійснює контролю за використанням державних коштів, а, навпаки, потребує контролю за своєю діяльністю.

Діяльність контрольних установ здійснюється за відсутності чіткої взаємодії. По суті, ДФК на практиці діє не як єдина система, а існує у формі відокремлених ланок. Останні виконують властиві їм завдання й функції, які визначаються численними нормативно-правовими актами. Зрозуміло, що у таких умовах трапляються не-

узгодженість, дублювання, відсутність взаємодії, а іноді й суперечності. Це насамперед призводить до недостатньої ефективності в діяльності органів фінансового контролю, розпорошення та надмірного витрачання людських і фінансових ресурсів, правового й методологічного хаосу. В результаті одні й ті самі суб'єкти контролю протягом року перевіряються неодноразово, інші - взагалі не контролюються.

В Україні прийнято багато нормативно-правових документів, які регламентують порядок здійснення ДФК. Проте до значного покращення у сфері ДФК та у використанні бюджетних коштів це не призвело. Свідченням цього є негативна тенденція зростання правопорушень у фінансовій сфері та економічних злочинів. ДФК не відповідає європейським вимогам через ряд обставин, наприклад, превалювання наступного контролю над попереднім та поточним.

За результатами діагностики функціонування сучасної системи ДФК в Україні виявлено, що ДФК переважно здійснюється контролюючими органами у вигляді перевірок і ревізій й попереджувально-профілактичної функції практично не виконує [1]. Також проблемою є кадровий потенціал. Низький рівень заробітної плати, умови праці та наявність значної кількості відряджень зумовлює неукomплектованість контролюючих органів кадрами [2].

Згадані проблеми слід вирішувати на законодавчому рівні шляхом прийняття відповідно-

го рамкового нормативно-правового акта, в якому необхідно:

- визначити сутність, мету, завдання та функції ДФК, провести класифікацію його видів і методів здійснення;
- закріпити принципи організації та здійснення в Україні ДФК;
- визначити об'єкти та предмет державного фінансового контролю, а також коло його суб'єктів із зазначенням відповідної їх ієрархії;
- здійснити чітке розмежування функцій, завдань та обов'язків між суб'єктами державного фінансового контролю;
- встановити порядок взаємодії суб'єктів контролю між собою, а також із правоохоронними органами й органами влади та управління;
- визначити єдині концептуальні засади організації та реалізації фінансового контролю для всіх органів, що його здійснюють, не виключаючи властивих кожному з них особливостей діяльності;
- покласти на фінансові органи й органи Державної казначейської служби відповідних рівнів бюджету функції зі здійснення попереднього та поточного контролю на стадіях формування кошторисів доходів і видатків бюджетних установ та їх використання;
- окреслити вимоги щодо кваліфікації працівників контрольних органів та умови їх матеріального і побутового забезпечення.

Список використаних джерел

1. Шевченко Н. І., Куліченко В. О. Державний фінансовий контроль: сучасний стан, проблематика, напрямки реформування. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dy.nauka.com.ua/index.php?operation=1&iid=380>.
2. Литвин О. І. Реформування системи державного фінансового контролю в Україні: проблеми та перспективи. / О. І. Литвин // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Сер. : Економіка, аграрний менеджмент, бізнес . – 2013. – Вип. 181(3). – С. 145-150. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/nvnau_econ_2013_181\(3\)](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/nvnau_econ_2013_181(3)).

МЕТОДИ ВАЛЮТНОГО РЕГУЛЮВАННЯ І КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ

*Комінко Зоряна, студентка III курсу спеціальності «Фінанси і кредит»,
науковий керівник Михальчишин М. П.*

Стаття присвячена аналізу теоретичних відомостей про стан валютного регулювання і контролю в Україні та розробці рекомендацій щодо їх подальшого вдосконалення.

Ключові слова: механізм валютного регулювання, валютне регулювання, валютний контроль,

Сучасна система валютного контролю і валютного регулювання сформована за досить суперечливих і важких соціально-економічних умов.

Проблеми, що властиві системі валютного регулювання і валютного контролю України, тісно пов'язані з загальною економічною і політичною ситуацією в країні і по своїй суті є логічним наслідком процесів, що відбуваються в суспільстві. Проблема валютного регулювання є актуальною не тільки тому, що держава відіграє тут головну роль, але і тому, що цей процес впливає на економічні показники діяльності, зачіпаючи певною мірою інтереси кожного з нас.

Під механізмом валютного регулювання розуміється сукупність спеціальних інститутів, органів, осіб, що беруть участь в процесі відносин валютного регулювання, а також набір форм і методів їх діяльності.

Валютне регулювання – це законодавчо визначена діяльність уповноважених державою органів щодо застосування адміністративних та економічних методів впливу на учасників валютних правовідносин при реалізації валютної політики в державі.

Валютний контроль – це комплекс адміністративних заходів, і органів, діяльність яких спрямована на стримування вивезення і стимулювання повернення валютних коштів у країну.

В Україні протягом останніх років валютне регулювання було спрямоване на запобігання відпливу капіталів та на залучення в країну іноземних інвестицій. За даними Держкомстату, обсяг прямих іноземних інвес-

тицій в Україну в 2014 р. станом на 1 липня становив 50,022 млрд дол., що на 6,767 млрд дол., або на 11,92% менше від показника на початок поточного року. Частка прямих іноземних інвестицій у фінансуванні нагромадження їх капіталу є незначною і становить приблизно 5%. Такі невеликі обсяги інвестицій свідчать про низьку привабливість інвестиційного клімату в Україні.

Аналізуючи стан справ з неповерненням валютної виручки, зазначимо, що основне завдання валютного регулювання і контролю – це обмеження масштабів відпливу капіталу з країни при одночасній підтримці рівня пропозиції валюти на внутрішньому валютному ринку. Головним при цьому є посилення дієвості заходів, які перешкоджають відпливу капіталу. В умовах України це означає, що зусилля органів валютного контролю щодо протидії відпливу капіталу впливають з рішення проблеми забезпечення інвестиційної активності.

Таким чином, підсумовуючи вище викладене, до основних напрямів вирішення цієї проблеми варто зарахувати: суттєві зміни в валютному законодавстві; використання договорів страхування ризику неповернення переведеної за імпортними контрактами іноземної валюти; використання факторингу як методу вирішення проблеми неплатежів у зовнішньоекономічній діяльності; удосконалення порядку валютного контролю з боку уповноважених банків за операціями їх клієнтів, тощо.

Реалізація таких шляхів, дасть змогу переходу режиму валютного регулювання та контролю в Україні на більш високий і якісний рівень.

Реально здійснити ці перетворення можна лише в комплексі з перетвореннями в інших сферах економіки і соціального життя суспільства, яке повинно відповідати об'єктивним умовам розвитку України як учасника регіонального і світового співтовариств.

Список використаних джерел

1. Андронов О. Валютне регулювання та інститути валютного ринку України // Закон і бізнес. – 2012, №7. – С. 29-34.
2. Гриценко А. Вдосконалення національної системи валютного регулювання та контролю // Вісник НБУ – 2014, №9. – С.19-24.
3. Чурій О., Ніколайчук С. Монетарна політика НБУ: вчора, сьогодні, завтра // Дзеркало тижня. Україна. – 2015, №1.
4. Резнікова О. Валютне регулювання на міжнародному рівні та його вплив на національну валютну систему // Банківська справа. – 2013, №5. – С. 59-63.
5. Юргелевич С. Валютне регулювання: зарубіжний досвід та пропозиції щодо України // Економіка. Фінанси. Право. – 2014, №3. – С.19-27.

УДК - 336.7

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ВАЛЮТНИХ ОПЕРАЦІЙ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ

*Костич Соломія, студентка III курсу спеціальності «Фінанси і кредит»,
науковий керівник Оверко В. В.*

Стаття присвячена аналізу діяльності комерційних банків України в сфері здійснення валютних операцій та міжнародних розрахунків, а також обґрунтуванню на цій основі окремих висновків і пропозицій по вдосконаленню обліку валютних операцій комерційного банку

Ключові слова: валютні операції, валютне регулювання, валютна політика, облікова політика, мультивалютність.

План рахунків бухгалтерського обліку банків України забезпечує мультивалютний облік операцій банків. Це означає, що виникнення вимог (активу) або зобов'язань (пасиву) в іноземній валюті відобразатиметься на тих самих рахунках, що й гривневого активу чи пасиву. Водночас банки можуть проводити розрахунки в багатьох валютах іноземних держав. Але мультивалютність в обліку поширюється тільки на рахунки 1-го, 2-го, 3-го, 4-го, 9-го класів. Облік на рахунках 5-го, 6-го, 7-го класів ведеться тільки в національній валюті.

Аналітичний облік грошових коштів в іноземній валюті здійснюється у двох оцінках: в іноземній валюті за номінальною вартістю та в національній валюті України за офіційним курсом. У синтетичному обліку операції з іноземною валютою відображаються лише в

національній валюті України.

До операцій банку, що впливають на величину відкритої валютної позиції, належать:

- купівля, продаж готівкової та безготівкової іноземної валюти, у тому числі строкові операції, за якими виникають вимоги та зобов'язання в іноземних валютах, незалежно від способів та форм розрахунків за ними;
- нарахування, отримання, сплата іноземної валюти у вигляді доходів та витрат;
- надходження коштів в іноземній валюті до статутного капіталу;
- погашення банком безнадійної заборгованості в іноземній валюті;
- формування резервів в іноземній валюті за рахунок витрат.

Не впливають на величину відкритої валютної позиції операції в іноземній валюті, які здійснюються в тій самій валюті. Метод розрахунку реалізованого результату визначається політикою банку з управлінського обліку і може змінюватися, якщо це приведе до більш достовірного відображення результату обмінних операцій банку або на вимогу Національного банку України щодо обліку інозем-

ної валюти.

Для забезпечення комплексного підходу до вирішення проблеми зміцнення конкурентних позицій вітчизняних банків велика увага має бути приділена реалізації таких невідкладних завдань:

- підвищенню ліквідності і глибини національного валютного ринку та його строкового сегменту, що потребує скасування (або суттєвого зменшення) збору до Пенсійного Фонду при обміні валюти і встановлення обґрунтованих меж допустимих коливань валютного курсу, в разі порушення яких активізуватиметься механізм стягування податку на валютні операції;

- розширенню можливостей капіталізації за рахунок розміщення банківських акцій серед юридичних і фізичних осіб, вилучення з бази оподаткування кредитних установ суми, що використовується на капіталізацію;

- раціональному використанню заходів прямого обмеження активно-пасивних операцій банків в іноземній валюті шляхом встановлення лімітів на позики та депозити в іноземній валюті, у тому числі з нерезидентами, запровадження податків на посередництво в іноземній валюті;

Реалізація цих заходів дасть змогу перейти до якісно нових механізмів забезпечення стабільності валютної сфери на основі принципів ринкового саморегулювання, зміцнити валютно-фінансову систему, сформувати інституційне та регулятивно-правове середовище, яке забезпечуватиме реалізацію позитивних наслідків припливу іноземних інвестицій з одночасним захистом економічної системи від негативних проявів великої мінливості потоків міжнародного капіталу.

Список використаних джерел

1. Валютні операції як основа валютного ринку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://econ.at.ua/Vypusk_7/chyuka.
2. Кіндрацька Л. М. Бухгалтерський облік і прийняття рішень в банках: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. — К. : КНЕУ, 2011. — 404 с.
3. Резнікова О. Валютне регулювання на міжнародному рівні та його вплив на національну валютну систему // Банківська справа. — 2013, №5. — С.59-63.
4. Діяльність банків на валютному ринку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://fkd.org.ua/pdf/2013_2/5.

УДК 339.138:334.723

ВПЛИВ МАРКЕТИНГОВИХ ПРИЙОМІВ НА ПОВЕДІНКУ СПОЖИВАЧІВ

*Недзельська Вікторія, студентка II курсу спеціальності «Економіка підприємства»,
науковий керівник Колісник Т. Б.*

Стаття присвячена аналізу маркетингових прийомів та інструментів впливу на поведінку споживачів. Наведено алгоритм дій типології аромаркетингу.

Ключові слова: маркетингові інструменти, аромаркетинг, сегменти ринку, прийоми маркетингу.

Маркетинг став лідером у вивченні і практичній оптимізації систем споживання. Концептуальні засади маркетингу щодо інтеграції знання, забезпечення координації приче-

тних до вивчення людини наук мають найсприятливіші перспективи, бо вони ґрунтуються на потребах суспільної практики, потребах конкретних наук.

Одним із стратегічних напрямів розвитку маркетингу є моделювання поведінки споживачів. Проте залишаються актуальними проблеми формування систем взаємовідносин між продавцем і споживачем.

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить про те, що мотивація поведінки

споживачів вивчалась представниками різних шкіл, які виділяли та акцентували в ній різні сторони. Усі існуючі теорії можна розділити на три групи [1,2,3,4]:

– теорії, в основі яких лежить специфічна картина особистості, певний образ особистості, її потреби та мотиви: психоаналітичний підхід Діхтера, «мотиваційні дослідження», Дж. Уотсона, «ХУ-теорія» Дугласа Мак-Грегора, теорія «Z» Оучі;

– змістовні теорії, які аналізують структуру потреб і мотивів особистості та їх проявів: теорія ієрархії потреб Маслоу А., теорія потреб, що проявляються Г. Меррея, теорія потреби в досягненні МакКлелланда і Аткинсона., «список особистих переваг» Едвардса, теорія потреб Альдерфера К., теорія двох факторів Герцберга Ф.;

– процесуальні теорії, які виходять за межі окремого індивіда і вивчають вплив на мотивацію різних факторів середовища: концепція залученості Г. Кругмана, теорія трудової мотивації Аткинсона Д., теорія справедливості Адамса С., теорія мотивації Врума В., теорія Портера-Лоулера, теорія 12 факторів Річі та Мартіна.

Як не вирішену раніше частину проблеми можна виділити те, що незважаючи на ґрунтовність існуючих теоретичних розробок в галузі маркетингової комунікативної полі-

тики, недостатньо дослідженими є специфічні особливості змісту стимулювання збуту, а саме вони у сукупності формують його унікальну сутність.

Аромамаркетинг – це нематеріальний метод стимулювання збуту в основі якого лежить вплив на емоційний стан людини за допомогою ароматизаторів й ароматизації повітря природного й штучного походження [1]. Сучасний маркетинг визнав ароматизацію незамінним інструментом у мистецтві продажів. Головною відмінністю аромамаркетингу від інших видів маркетингових комунікацій є можливість відчутти клієнтом всіма органами почуттів переваг товару, послуги, корпоративного іміджу [4].

Пропонуємо такий алгоритм впливу на споживачів за допомогою аромамаркетингу має такий вигляд: «Запах → Емоції → Образи → Асоціації → Настрій → Поведінка → Купівля».

Таким чином, у статті сформульовано визначення категорії «аромамаркетинг» – це нематеріальний метод стимулювання збуту в основі якого лежить вплив на емоційний стан людини за допомогою ароматизаторів й ароматизації повітря природного й штучного походження. Вказані його специфічні особливості. Визначено алгоритм його дії. Сформульована типологізація аромамаркетингу.

Список використаних джерел

1. Данченко И. Аромамаркетинг / Иван Данченко. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://1st.com.ua/mark/4>.
2. Кувшинов Н. Мотивация: виды, методы и контроль. / Н. Кувшинов // Управление сбытом. – 2007. – №1. – С. 15-17.
3. Мокшанцев Р. И. Психология рекламы / Р. И. Мокшанцев. – М. : ИНФРА-М, 2007. – 230 с.
4. Матюшкин В. Мотивация потребления и мотивирование потребности тела / Вадим Матюшкин. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.src-master.ru/article13524.

РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МАЛОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

*Олійник Тетяна, студентка III курсу спеціальності «Економіка підприємства»,
науковий керівник Копестинська О. І.*

У статті розглянуто механізм державної підтримки малого бізнесу в Україні та визначено основні проблеми та перешкоди які уповільнюють його розвиток. Надано пропозиції щодо активізації його діяльності.

Ключові слова: малий бізнес, мале підприємство, економічний потенціал, інвестиції, державна підтримка.

Одним із головних чинників формування в Україні середнього класу, становлення демократії, побудови громадянського суспільства є розвиток підприємництва, яке в умовах системної перебудови національної економіки виступає гарантом стабільності економіки та підвищення рівня життя громадян.

Метою даного дослідження є аналіз розвитку малих підприємств в умовах вітчизняної економіки, визначення їх місця в економічному потенціалі регіону та розробка перспективних напрямів його розвитку.

Предметом дослідження є механізми формування, функціонування та розвитку малих підприємств в Україні.

Аналіз статистичних даних щодо тенденцій розвитку малого підприємництва в Україні свідчить, що кількість малих підприємств за останні три роки мають тенденцію до скорочення. Так, в 2014 році в порівнянні з 2012 роком кількість малих підприємств скоротилась на 13193, мікропідприємств на 13984. Кількість зайнятих в них скоротилась на 122,9 тис. осіб за аналізований період, а обсяги реалізації продукції збільшилися на 18%. [2, с. 292]

Розвиток малого бізнесу залежить від багатьох фактів, серед яких найважливішу роль відіграють регіональні умови. До них слід віднести: економічний потенціал, наявність ресурсів, господарську структуру, підготовку кадрів, стан ринкової інфраструктури,

інформаційне забезпечення.

На тенденції розвитку малого підприємництва в Україні безпосередньо впливає негативна динаміка основних макроекономічних показників. Зокрема, спад валового внутрішнього продукту призвів до зменшення внутрішніх фінансових ресурсів держави, обігових коштів у суб'єктів підприємницької діяльності, зниження купівельної спроможності населення тощо.

Для активізації господарської діяльності малих підприємств слід розробити та прийняти цільові програми розвитку та підтримки малого підприємництва з відповідним фінансовим та організаційним забезпеченням, сформулювати систему фінансової підтримки шляхом кредитування його комерційними банками під гарантії бюджетних коштів; визначити чіткий порядок участі донорів і реципієнтів у процесі здійснення міжнародної технічної допомоги. [1, с. 34]

Мале підприємство – це базовий елемент системи економічних відносин, який забезпечує її інноваційну активність і підтримує конкурентне середовище.

Формування державної політики розвитку малого підприємництва полягає у створенні цілісної системи його державної та громадської підтримки. Реалізація Програм розвитку малого бізнесу створить умови для збільшення кількості діючих малих підприємств, приріст нових робочих місць, додаткових надходжень до бюджету, підвищення рівня конкуренції серед вітчизняних товаровиробників; допоможе вирішенню соціально-політичних завдань; формуванню широкого прошарку дрібних власників, який є основою соціально-економічних реформ й відповідно, послаблення тенденції до соціальної диференціації населення.

Список використаних джерел

1. Воротіна Л. І. Можливості збереження підприємств сектору малого бізнесу економіки України / Теоретичні та прикладні питання економіки: зб. наук. пр. – К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2013. – Вип. 19. – С. 32-38.
2. Отенко В. І. Конкурентні переваги підприємницької діяльності / Бізнес-інформ № 4 за 2014 р. – С. 290-295.

УДК 349.2: 331.2 (477)

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ В СИСТЕМІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ЗМІН

*Статкевич Володимир, студент II курсу, спеціальність «Економіка підприємства»,
науковий керівник Криховець-Хом'як Л. Я.*

Незважаючи на певні досягнення наукової думки щодо розвитку інноваційної економіки країни, існує необхідність подальших досліджень з питань формування моделі інноваційного розвитку економіки України в умовах глобалізації світового ринку технологій.

Ключові слова: інновація, типи інновацій інноваційна діяльність, інноваційна модель економіки..

Сучасні темпи науково-технічного прогресу спрямовані на досягнення науково-технологічних цілей. Економічне зростання провідних країн залежать від ефективності використання науки, технологій і ресурсів. Кожне підприємство в будь-якій галузі виробництва повинно мати на меті розширення сфери своєї діяльності для ефективного функціонування, з метою отримання високих прибутків та підвищення своєї конкурентоспроможності на внутрішньому і зовнішньому ринках [1, с. 21-26]. Для досягнення своїх цілей, підприємство повинно стати на інноваційний шлях розвитку, під яким розуміють створення або використання інновацій. Особливе місце займають технологічні інновації, оскільки вони дозволяють як модифікувати традиційні продукти, так і створювати абсолютно нові.

Згідно з методологічними положеннями зі статистики в Україні: інновація — введення у вжиток будь-якого нового або значно вдосконаленого продукту (товару або послуги) чи процесу, нового методу маркетингу або ново-

го організаційного методу в діяльності підприємства, організації робочих місць чи зовнішніх зв'язків [2].

Дослідивши динаміку та тенденції розвитку економіки України, з точки зору рівня її інновативності для України характерні поки що низькі показники у виробництві високотехнологічних товарів та послуг, не використовуються наявні можливості промисловості. Незважаючи на проблеми, про позитивні тенденції в сфері вітчизняних інновацій свідчать дані Держстандарту [3].

На думку провідних фахівців, передумовами створення інноваційної економіки в Україні, тобто до пріоритетних галузей з погляду інвестування інновацій належать: ракетно-космічна галузь; літакобудування; суднобудування; інформатизація; біотехнологія; виробництво окремих видів озброєння і військової техніки; АПК [4. с.124].

Опираючись на місцевий потенціал, як показує позитивний досвід м. Тернополя, можна розвивати інноваційну діяльність у регіонах України, де дії держави, активність підприємств та місцевої громади забезпечить соціально-економічний успіх в реалізації Програм економічних реформ. Держава повинна лише сприяти розвитку організаційно-фінансової інфраструктури інноваційної діяльності, забезпечивши узгодженість дій у системі «наука-технологія-виробництво-ринок».

Проведене дослідження доводить стве-

рдноість тенденцій росту інноваційно-технологічної активності в Україні, але, враховуючи світовий досвід, на нашу думку, слід формувати свою модель управління інноваційним розвитком.

Список використаних джерел

1. Ілляшенко С. М. Інноваційний менеджмент: підручник / С. М. Ілляшенко. – Суми : Університетська книга, 2010. – 334 с.
2. Наукова та інноваційна діяльність в Україні: статистичний збірник. – К. : ДП «Інформаційно-видавничий центр Держстату України», 2013. – 974 с.
3. Осецький В. Л. Структурні та інституціональні фактори інноваційного розвитку Матеріали конференції г. Алушта, 21-22 мая 2010 г. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.pk.napks.edu.ua/library/vak/p_71_75.
4. Світ у 2014 // За ексклюзивною ліцензією український Тиждень / The Economist Newspaper Limited. – 2013. – 146 с.

УДК 811.111.8

**СПЕЦИФІКА ВЖИВАННЯ АНГЛІЙСЬКИХ АРТИКЛІВ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ
З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ НА АНГЛІЙСЬКУ
(у підручниках та посібниках з формування перекладацьких навичок).**

*Василишин Христина, студентка II курсу спеціальності «Перукар-модельєр»,
науковий керівник Кузьмінська М. В.*

У роботі проаналізовано роботи з теорії та практики перекладу з метою встановлення ступеня врахування типологій ситуацій вживання англійських артиклів.

Ключові слова: граматичний компонент перекладацької компетенції, англійський артикль, методика навчання.

Важливу складову перекладацької компетенції становлять граматичні навички перекладача, серед яких помітне місце посідають навички вживання англійських артиклів. За результатами проведеного нами дослідження [5] рівень засвоєння ситуацій вживання англійських артиклів у майбутніх перекладачів є незадовільним та явно недостатнім. Зважаючи на таку ситуацію, метою нашої роботи став аналіз підручників та посібників з теорії та практики перекладу (ТПП), які використовуються при підготовці майбутніх мовних посередників на предмет врахування типологій ситуацій вживання англійських артиклів. Перелічені вище фактори роблять таке дослідження актуальним. З метою проведення даного дослідження необхідно було зробити відбір відповідної навчальної літератури. Перш за все, нас цікавили підручники та посібники присвячені навчанню перекладу на англійську мову, однак таких матеріалів знайшлося небагато, про що пишуть й інші автори [9]. Можливо, така ситуація склалася через існуючу точку зору, що професійний перекладач повинен перекладати лише рідною мовою [10; 12; 13]. Та, як зазначають інші дослідники [11], такий погляд не має під собою ніякого наукового підґрунтя, а проведені дослідження свідчать про відсутність різниці між перекладами, зробленими мовними посередниками на свою рідну мову та на іноземну

мову, а, отже, якість перекладу залежить не від того, на яку мову він здійснюється (рідну чи іноземну), а від індивідуальних вмінь перекладача (individual abilities) [11]. Через брак фахівців у галузі перекладу, в Україні існує потреба здійснювати перекладацьку підготовку студентів з рідної мови на іноземну [3], що у свою чергу потребує відповідних навчальних матеріалів. Отже, у наш список претендентів на проведення аналізу потрапили підручники та посібники, присвячені проблемам навчання перекладу:

- 1) на англійську мову [3; 6; 9];
- 2) як на англійську, так і на українську мови [4; 8];
- 3) на українську мови [1; 2; 7].

У першому відібраному нами посібнику з проблем навчання перекладу на англійську мову [3] зовсім відсутній розділ, присвячений англійським артиклям! У наступній книзі цього ж автора [2] такий розділ є, однак при викладенні матеріалу зовсім не враховується принцип ситуативності, тобто в основі немає повної та чіткої типології ситуацій вживання англійських артиклів. Нічого не розповідається про категорію означеності/неозначеності, до якої відносять систему англійського артикля, і розуміння якої є надзвичайно важливим для формування навичок вживання англійських артиклів при перекладі. До того ж, автор розглядає лише неозначений та означений артиклі, ігноруючи нульовий. У практичній частині надається лише дві вправи – одну на неозначений і відповідно другу – на означений артиклі. У завданнях до вправ пропонується проаналізувати вживання артикля в окремих реченнях та перекласти їх на українську мову. При перекладі таких речень відчу-

вається брак контексту, володіння яким є важливою складовою успіху для правильної передачі значень, виражених артиклями. Не набагато кращою є ситуація й з рештою підручників та посібників. Так, у роботі І. В. Корунця [4] артиклям присвячено дещо більший за обсягом розділ. У теоретичній частині наводиться більша кількість прикладів, однак знову ж таки граматичний матеріал стосовно артиклів викладається без урахування типологій ситуацій вживання англійських артиклів та, так само як і в попередній праці, розглядаються лише означений та неозначений артиклі. У практичній частині також надається більша кількість вправ, а саме шість, однак завдання до них є не набагато різноманітнішими – проаналізувати речення, замінити артиклі в них на прийнятні займенники, кількісні числівники, частки, перекласти. Значний за обсягом розділ присвячує категорії англійського артикля автор наступної роботи [6]. Він розглядає всі три артиклі – означений, неозначений та нульовий, зазначає, що саме вони становлять найбільші труднощі при перекладі іменників, та намагається у своєму розділі навести та проаналізувати різні випадки їхнього вживання. Дослідник розглядає вживання артиклів з власними назвами, що не можна не відзначити, зважаючи на те, що в усіх, розглянутих вище працях такі ситуації вживання артиклів є практично відсутніми (хоча певні ситуації вживання артиклів з власними назвами й зустрічаються [2; 4], однак окремо вони не розглядаються). Хоча сама праця й називається «Введение в практику перевода...», самої практики (стосовно артиклів) у книзі не багато. Так, англійським артиклям присвячуються всього дві вправи, у яких

пропонується проаналізувати уривки статей на предмет вживання артиклів. Скромний обсяг вправ не надав змоги включити туди усі випадки вживання артиклів, що зустрічаються в теоретичній частині. У решті обраних для аналізу праць [1; 7-9] склалася власне така ж сама ситуація. Не в усіх книжках розглядаються усі три артиклі [1]. Практично не розглядаються ситуації вживання артиклів з власними назвами [1; 7; 8], що є суттєвим упущенням, зважаючи на те, що на ці ситуації припадає значна кількість помилок студентів [5]. Хоча деякі автори зазначають, що артиклі належать до групи визначників (determiners) [1; 8; 9], не пояснюється, що це за група та її важливість, не розглядається категорія означеності/неозначеності, не береться за основу чітка й повна типологія ситуацій вживання англійських артиклів. Практичні частини підручників та посібників характеризуються відсутністю різноманіття у вправах – у всіх без винятку завданнях пропонується перекласти окремі речення на російську [1; 7; 8], інколи англійську [9] мови, приділяючи особливу увагу артиклям. Наступним кроком нашого дослідження було встановити, які саме ситуації вживання англійських артиклів автори наводять в теоретичній і практичній частинах, присвячених артиклям. Тобто необхідно було дізнатися чи увесь спектр ситуацій вживання англійських артиклів представлений у відібраних підручниках і посібниках, та чи рівномірно розподілено кількість контрольних моментів між кожною ситуацією. За для цього ми детально аналізували теоретичну та практичну частини книжок, розписуючи усі ситуації вживання англійських артиклів.

Список використаних джерел

1. Голикова Ж. А. Перевод с английского на русский / Learn to translate by Translating from English into Russian / Ж. А. Голикова. – Минск : Новое знание, 2008. – 288 с.
2. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми / В. І. Карабан. – Вінниця : Нова книга, 2004. – 576 с.
3. Карабан В. І. Переклад з української мови на англійську мову: Навч. посіб.-довідник для студентів вищих закладів освіти / В. І. Карабан, Дж. Мейс. – Вінниця : Нова книга, 2003. – 608 с.
4. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): підручник / І. В. Корунець. – Вінниця : Нова Книга, 2001. – 448 с.

5. Лихобабіна А. С. Вплив граматичного компонента перекладацької компетенції на якість різних видів перекладу / А. С. Лихобабіна // Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. – 2009. – № 848. – С. 229-236.
6. Пумпянский А. Л. Введение в практику перевода научной и технической литературы на английский язык / А. Л. Пумпянский. – М. : Наука, 1981. – 344 с.
7. Рубцова М. Г. Чтение и перевод английской научной и технической литературы / М. Г. Рубцова. – М. : АСТ, Астрель, 2006. – 384 с.
8. Слепович В. С. Курс перевода (английский ↔ русский язык). Translation Course / В. С. Слепович. – Минск : ТетраСистемс, 2002. – 272 с.
9. Слепович В. С. Настольная книга переводчика с русского языка на английский = Russian-English Translation Handbook / В. С. Слепович. – Минск : ТетраСистемс, 2006. – 304 с.
10. Newmark P. Approaches to Translation / P. Newmark. – Oxford & New York : Pergamon Press, 1981. – 200 p.
11. Pokorn N. K. Challenging the Traditional Axioms: Translation into a non-mother tongue / N. K. Pokorn. – Amsterdam & Philadelphia : John Benjamins Publishing Company, 2005. – 163 p.
12. Samuelsson-Brown G. A Practical Guide for Translators / G. Samuelsson-Brown. – Clevedon & Philadelphia : Multilingual Matters, 1995. – 150 p.
13. Snell-Hornby M. The Professional Translator of Tomorrow: Language Specialist or All-round Expert? / M. Snell-Hornby // Teaching Translation and Interpreting: Training, Talent and Experience. – Amsterdam & Philadelphia : John Benjamins Publishing Company, 1992. – P. 9-22.

УДК 811. 111.367.6

КЛАСИФІКАЦІЯ САДИБ В ЗЕЛЕНОМУ ТУРИЗМІ УКРАЇНИ

Балігородська Ірина, студентка II курсу спеціальності «Туристичне обслуговування», науковий керівник Сисоєва О. О.

Робота присвячена дослідженню розвитку зеленого туризму в Україні, особливостей класифікації садіб в Україні та за кордоном, визначення спільних ознак та відмінностей у маркуванні засобів обслуговування. Обґрунтовано необхідність застосування креативного підходу при створенні тур продукту закладів сільського зеленого туризму.

Ключові слова: сільський (зелений) туризм, європейська федерація фермерського і сільського туризму EuroGites, система категоризації закладів сільського зеленого туризму, тематика, кодування послуг зелених садіб.

Сільський зелений туризм – популярний різновид відпочинку в розвинутих європейських країнах. Рівень та якість послуг іноземних гостинних садіб значно мірою відрізняється від українських аналогів. Особлива увага надається факторам екологічності, раціональності, культурно-історичній складовій,

які є основою відпочинку на природі. Успішний досвід ведення діяльності в сільському зеленому туризмі має цінний пізнавальний та науково-практичний сенс для господарів садіб в Україні [1, с. 204].

European Federation of Farm and Village Tourism - європейська федерація (об'єднання) закладів сільського зеленого туризму, що функціонують у сільській місцевості, в тому числі на базі фермерських господарств. Учасниками EuroGites є 35 професійних організацій з 28 європейських країн, що пропонують близько 100 000 закладів для відпочинку у сільській місцевості. Сільський туризм в Європі базується на «трьох китах»: агротуризм – діяльність на базі діючих агротуристичних ферм в сільських територіях; сільський туризм – відпочинок в гостинних (зелених) садібах; туризм в сільських територіях – сільських готелях. Основні туристичні послуги сільського (зеленого) туризму: гастрономія,

розміщення (послуги ночівлі), активний туризм, мальовничі краєвиди, пейзажі, історична спадщина, культура, події, тощо.

На офіційній web-сторінці сільського туризму певної країни, користувач може самостійно виставити вимоги для пошуку: регіон (місцевість); вид розміщення Bed&Breakfast або self-catering (самообслуговування); кількість ліжкомісць; рівень категоризації (якості); час та тривалість відпочинку; прийнятний рівень цін [2, с. 29].

Тематика проведення дозвілля за кордоном у сільській місцевості значно вирізняється від популярної в Україні. В Європі прийнята спеціальна система кодованих символів-ключів, які можна побачити поруч з назвою садиби, за їх допомогою користувач може ознайомитися з основними послугами, рівнем цін, особливостями різновидів відпочинку садиби [3].

В європейських країнах система категоризації (визначення рівня якості послуг) сільських зелених садиб має позитивну практику; підвідомча спеціальній комісії, що контролюється державними органами. Сільські помешкання класифікують на: заклади де надають послуги розміщення, харчування (Bed&Breakfast) та помешкання з системою самообслуговування (self-catering). Система умовних позначень, кодувань послуг зелених садиб дає можливість компактно і в повному обсязі презентувати заклад. Тематичні журнали з сільського зеленого туризму, окрім науково-пізнавальної інформації друкують перелік всіх зареєстрованих гостинних садиб, агроферм, які також можна безкоштовно замовити в електронному варіанті. При створенні туристичного продукту оптимально використовуються наявні природно-географічні ресурси [4].

Список використаної літератури

1. Чеглей В. М. Світовий досвід розвитку сільського зеленого туризму / Чеглей В. М. // Науковий вісник Ужгородського національного університету [Текст] / За заг. ред. В. П. Мікловоди. – Ужгород : Вид-во «Говерла», 2011. – Спецвипуск 33. Частина 3. – С. 203 -207.
2. Сарахман Л. Розвиток сільського туризму в Білорусії, Молдові, Румунії, Естонії, Литві, Латвії та Польщі // Туризм сільський зелений. – 2013. – № 2 (липень-грудень). – С. 28-30.
3. EuroGites. Європейська федерація сільського зеленого туризму. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.eurogites.org>.
4. Сільський зелений туризм. Польща. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.agritourism.pl>.

УДК 811.111'373.3

ФЕНОМЕН КОЛЬОРУ В АНГЛІЙСЬКИХ ФРАЗЕОЛОГІЗМАХ

Бойко Людмила, студентка I курсу спеціальності «Дизайн», науковий керівник Кузів Л. Б.

Статтю присвячено аналізу лексико-семантичних особливостей колоронімів в структурі англійських фразеологічних одиниць.

Ключові слова: колір, колоронім, фразеологізм, значення.

Феномен кольору цікавив людство з давніх-давен. Люди намагалися пояснити це явище, з'ясувати його дію на мозок і психіку. Багатство барв навколишнього світу своєрідно відображається в мові. Як зазначає

А. Порожнюк, не в усіх мовах існує однакова кількість назв на позначення кольору. Так, наприклад, в англійській мові існує одна лексема (blue) на позначення синього та блакитного кольорів. А червоний, оранжевий та жовтий у мовах африканських народів здебільшого мають одну лише назву [3, с. 28].

Колір викликає в людини різні почуття: спокій, байдужість, обурення і радість, відчуття холоду або тепла, що впливає на фізіологію і психіку. Можливо, через емо-

ційний вплив кольору люди наділили його певним символічним значенням. На думку О. Башманського, колір допомагає створити яскраві зорові образи з простих абстракцій, що робить мовлення емоційно насиченим [2, с. 151].

На особливу увагу заслуговують кольороназви у структурі фразеологізмів. Оскільки фразеологічні одиниці утворюються в мовленні і відображають ті явища і предмети, що безпосередньо оточують людей, то люди, в свою чергу, надають їм тих чи інших характеристик, в тому числі ознак за кольором. Отже, цілком закономірно, що у деяких фразеологізмах, які увиразнюють, емоційно забарвлюють образність в мовленні саме колір є складовою частиною. У даній статті проаналізуємо лінгвістичне наповнення фразеологізмів з кольорами *білий, чорний, синій, червоний*.

В англійській мові білий колір символізує мир, чистоту, невинність, чесність, незаплямованість репутації. Наприклад: *white dove* – голуб миру; *white man* – порядна; добре вихована людина; *white lie* – невинна брехня; *white witch* – добра відьма, знахарка; *lily-white reputation* – незаплямована репутація.

Але в білого є і негативні значення: хвороба, страх, переляк, самотність, хвилювання: *to be / look white as sheet (ghost, death)* – дуже сильно збліднути /зазвичай від страху або хвилювання/, *to be white-hot* – бути розлюченим, доведеним до сказу, *white night* – ніч без сну, *white crow* – біла ворона, рідкість).

Чорний колір в англійській мові зазвичай

асоціюється зі злом, нечесністю, нещастям: *black year* – нещасливий рік; *black day* – поганий день; *black magic* – чорна (диявольська) магія; *black sheep* – негідник, нероба; *black market* – чорний (спекулятивний) ринок; *black conscience* – нечиста совість; *blackmail* – шантаж.

Досить суперечливе значення мають фразеологізми з колоронімом «blue». Семантика одних пов'язана з нудьгою, смутком, безнадійністю, хандрою: *the blues* – відчуття печалі і втрати; *blue devils* – втрата духу; *look blue* – мати пригнічений вигляд, бути безнадійним; *blue fear* – панічний страх. Інші ж відображають вірність, постійність, порядність, надію: *blue to principles* – вірний принципам; *true blue* – вірна, постійна людина; *bit of blue sky* та *blue bore* – «промінь надії».

Червоний колір асоціюється у свідомості людей з кров'ю, вогнем, сонцем, коханням. Однак у структурі англійських фразеологізмів його первинне значення практично нівелюється. Наприклад: *to catch someone red-handed* – спіймати на місці злочину; *to be redwood* – бути оскаженим, в люті; *to be in the red* – бути в боргу; *to see red* – дуже розсердитися; *red tape* – надмірна бюрократія; *to be like a red rag to a bull* – навмисно когось дразнити.

Таким чином, вживання назв кольорів у складі фразеологічних одиниць дає підстави стверджувати, що дані лексеми, як компоненти фразеологічних висловів, створюють основу для метафоричного перенесення семантики і є смислоутворювальними елементами.

Список використаних джерел

1. Баранцев К. Т. Англо-український фразеологічний словник. – К. : «Знання». – 2006. – 1056 с.
2. Башмінський О. Л. Лексико семантичні особливості прикметника в англійській мові // вісник Житомирського університету імені Івана Франка. – 2001. – С. 151-153.
3. Порожнюк А. Червона барва в мовній палітрі // Урок української. – 2000. – №1. – С. 28-29.

ВИЗНАЧЕННЯ РОЛІ ТА МІСЦЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У СТАНОВЛЕННІ ГЛОБАЛЬНОГО СУСПІЛЬСТВА

*Кравчук Яна, студентка I курсу спеціальності
«Туристичне обслуговування», науковий керівник Баб'юк О. В.*

Робота присвячена дослідженню мовних аспектів глобалізації, етапів формування англійської мови як міжнародної, визначення місця та ролі англійської мови як основної мови спілкування в умовах становлення глобального суспільства.

Ключові слова: глобалізація, глобальний онлайн, геокультурне явище, наукова періодизація, глобалізувати, лінгва франка, інформаційно-комунікаційні технології, інструмент комунікації.

Глобалізація є ключовим поняттям, яке характеризує процеси світового розвитку на сучасному етапі. Це сучасна форма міжнародних відносин, що характеризується поширенням взаємозалежності між країнами в економічній, політичній і культурній сферах практично на всю земну кулю. Основним чинником її розвитку постає науково-технічна революція, особливо розвиток світової системи інформації, поширення Інтернету, який зробив можливим миттєвий зв'язок між людьми в різних кінцях світу і усунув перешкоди на шляху розповсюдження будь-якої інформації. Іншими словами, глобалізація являє собою комплексне геополітичне, гео економічне і геокультурне явище, яке здійснює потужний вплив на всі сторони життєдіяльності суспільств [1, с. 2]. Таким чином, в сучасному глобальному суспільстві англійська мова відіграє дуже важливу роль. По-перше, вона на даний час є основною мовою міжнародного спілкування, мовою, яка широко використовується в системі управління, господарстві, політиці, сфері освіти, науки, спорті, культури глобального суспільства, в багатьох установах і товариствах, особливо міжнародних. Англійська мова вивчається багатьма людьми у багатьох країнах нашої планети.

Світове розповсюдження англійської мови збігається з початком колонізації Бри-

танською імперією Нового Світу, з захоплення Ньюфаундленду у 1538 році. Вважається, що статус світової мови англійська почала здобувати після заснування в 1607 р. першої Британської колонії в Америці. В часи «Шекспіра» кількість носіїв англійської мови в світі досягало семи мільйонів. Проте в період між правліннями королеви Єлизавети I та початком правління королеви Єлизавети II їх кількість досягла 250 мільйонів. До кінця 19 сторіччя Британія створила передумови для англійської як світової мови за рахунок своєї політичної та економічної могутності, детермінованої індустріальною та науковою революціями.

Аналізуючи нові глобальні тенденції до появи різновидів англійської мови, ми вважаємо, що вони мають і певні позитивні якості саме для носіїв мови. Виходимо з того, що жодній із мов за всю історію людства не вдавалося так швидко підкорити світ, як це зробила англійська мова завдяки глобалізації та розвитку сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. Ми ж спостерігаємо появу New Englishes як різновидів/діалектів англійської мови, які передають також і національну ідентичність. Це означає, що англійська розвивається, еволюціонує тому, що еволюціонують люди, які розмовляють нею. Це – жива мова. [2, с. 207].

Отже, розвивається підґрунтя приналежності англійської до якоїсь однієї країни, а отже, економічна, політична, культурна могутність країни - носія мови вже не може бути, на наш погляд, вирішальним фактором у визначенні мови міжнародного спілкування.

Людство рухається шляхом прогресу в усіх галузях суспільного життя. Рівень, якого досягне в майбутньому, зокрема

технічний прогрес, прорахувати неможливо. Епоха бурхливого розвитку інформаційно-комунікаційних технологій може внести свої непередбачувані корективи у саме по собі дискусійне твердження щодо мови міжнародного спілкування.

Сьогодні випускники українських ВНЗ стикаються з високим рівнем конкуренції в різноманітних сферах. Запорукою попиту на світовому ринку праці для майбутнього фахівця є вміння спілкуватися хоча б однією іноземною мовою в умовах професійної діяльності.

Глобалізація з її суперечливими яви-

щами, що має тенденцію до її посилення, висуває перед освітою складне завдання: підготувати молоде покоління до життя в умовах багатонаціонального і полікультурного простору, виробити вміння спілкуватися і співпрацювати з людьми різних національностей. Щоб з'ясувати необхідність вивчення іноземної мови і її вплив на життя людини автором було проведено анкетування серед студентів Галицького коледжу імені В'ячеслава Чорновола. Результати проведеного дослідження підтвердили важливість вивчення англійської мови для професійного росту сучасної молоді.

Список використаних джерел

1. Лильо Т. Я. Глобалізація комунікативного простору і процеси національної ідентифікації у посткомуністичному світі: автореф. дис. канд. філос. наук: 10.01.08 / Київськ. нац. унів. ім. Т. Г. Шевченка. – К., 2001. – 19 с.
2. Хоменко О. Роль англійської мови в умовах глобалізації. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://knutd.com.ua/publications/pdf/Ukrainian_editions/paper_khomenko3.

УДК 811.111'373.4

ОСОБЛИВОСТІ МОЛОДІЖНОГО СЛЕНГУ В ГЛОБАЛЬНІЙ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

*Крупа Мар'яна, студентка III курсу спеціальності «Правознавство»,
науковий керівник Куликовська О. В.*

В роботі досліджується особливості молодіжного сленгу в глобальній мережі інтернет, визначено особливості словотворчого аналізу сучасного молодіжного сленгу.

Ключові слова: сленг, інтернет, молодіжний англомовний сленг, аббревіатура, лексема.

Аналізуючи дослідження мовознавців в галузі сленгу, слід відмітити, що саме ці лексичні одиниці відіграють одну із важливих ролей у лінгвістиці, адже «сленг або сленгізми – часто вживані лексичні одиниці, що проникають у мовлення і їм притаманний інноваційний потенціал» [1, с. 257]. Відомо, що сленг (з англ. Slang): 1) те ж, що жаргон, переважно в англомовних країнах; 2) варіант розмовної мови (в тому числі експресивно забарвлені елементи цієї мови), що не збігається з нормою літературної мови [2].

Дослідження англійського молодіжного

сленгу представлені в роботах як зарубіжних вчених (Л. Бегс, І. Гальперін, Г. Менкен, Е. Патрідж, І. Стернін М. Халідей, Б. Холл), так і в наукових працях вітчизняних мовознавців (В. Балабін, Г. Іванова, В. Кас'янов, О. Клименко, В. Павлюк, У. Потятиник).

Поява мережевого сленгу урізноманітнила сучасний молодіжний англомовний сленг. Для сучасного молодіжного сленгу характерним є IOU (I owe you) спосіб творення аббревіатури (складноскороченого слова), коли слово замінюється тотожно озвучуваною буквою чи цифрою. Для того, щоб зрозуміти зміст висловлювання необхідно прочитати літери як в алфавіті та промовити назву цифри. Наприклад, частка *To*, прислівник ступеня *too*, простий кількісний числівник *two* хоча і пишуться по-різному, на фонетичному рівні збігаються і промовляються як [tu:]. Для економії часу в інтернет спілкуванні тради-

ційно використовують цифру 2. Порівняймо як сьогодні молодь, використовуючи відомий Шекспірівський вислів передає його в своєму мережевому спілкуванні: *2be or not 2be* – бути чи не бути (від англ. to be or not to be), або ж *F9* – файно є/гарно (від англ. Fine).

Ще однією особливістю сучасного молодіжного Інтернет-сленгу є використання слів, які утворюються з частин двох або кількох лексем. Цей спосіб спілкування дозволяє не тільки пришвидшити написання повідомлень, а й емоційно увиразнює його. Наприклад, *DIK* – прокляття, якби я знала (від англ. Damned if I know); *FWIW* – та кому це цікаво/чого воно вартує (від англ. For what it's worth); *AFK* – відійшов від клавіатури (від англ. Away From Keyboard); *OMG* – О, Боже! (від англ. Oh my god); *YHBT* – тебе затролили (над тобою жартують) (від англ. You have been trolled).

Молодіжний сленг вирізняється жвавістю, гнучкістю, дотепністю, що яскраво представлені в таких прикладах:

It's cool! – Класно!

Ratting! – Все чітко! Тіп-топ!

Деякі сленги в англійській мові утворюються за допомогою суфіксу *-er*: *blog* – *logger*, *like* – *liker*, *troll* – *troller*, *hack* – *hacker*, тощо.

Ще однією формою творення сленгових лексичних одиниць характеризуються лексеми, що утворені за допомогою ущільнення:

Gotta – *got to* (повинен, потрібно) – «I gotta go – я повинен йти»;

Gonna – *going to* (збиратися щось робити);

Chillax – *chill* (охолоджувати) та *relax* (розслабитися). Цей сленг вживається у значенні «take it easy» (заспокойся).

Таким чином, осмислення молодіжного сленгу в мережі Інтернет є актуальною проблемою сьогодення. Способи та форми утворення Інтернет-сленгу різноманітні, серед яких викремлюються спосіб фонетичної схожості, абрєвіатури, ущільнення, а також суфіксальний спосіб творення.

Список використаних джерел

1. Словник сучасного українського сленгу / Упор. Т. М. Кондратюк. – Х. : Фоліо, 2006. – 350 с.
2. Большой энциклопедический словарь. Сленг. – [Електронний ресурс]. – Режим доступа: [www.URL:http://www.vedu.ru/bigencdic/58041](http://www.vedu.ru/bigencdic/58041).

УДК 81.1: 31.2 (47)

ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ НІМЕЧЧИНИ ПОВ'ЯЗАНІ З РОЗВИТКОМ ТУРИЗМУ

*Приліп Анастасія, студентка III курсу спеціальності «Туристичне обслуговування»,
науковий керівник Рибак Г. М.*

Метою наукової роботи є дослідити наявність сприятливих навколишніх чинників для розвитку туризму.

Завданням наукової роботи є дослідити екологічну ситуацію у Німеччині, яка нерозривно пов'язана із розвитком туризму.

Зміст першого питання полягає у загальному викладенні матеріалу, про стан розвитку туризму на даний час, основні чинники, що приваблюють туристів у Німеччині, найбільш відвідувані міста у Німеччині та про внесок туризму у економіку Німеччини. А саме:

- де знаходиться Німеччина;

- що сприяє розвитку туризму в країні [1, с. 371];

- внесок туризму в економіку Німеччини;

- курортні міста Німеччини [7].

Друге питання викладає сутність даної наукової роботи, а саме екологічні проблеми, що пов'язані з розвитком туризму, індивідуальний підхід до кожної із проблем. [4, с. 28] Дане питання дає зрозуміти, як та чи інша проблема впливає на туризм, а саме виокремлене питання, яке стосується масового туризму та

його негативні наслідки на навколишнє середовище. Отож, ми розглянули наступні екологічні проблеми:

- забруднення атмосфери газами;
- забруднення міст Рейнсько-Рурського району [3, с. 187];
- зміг і кислотні опади;
- забруднення гідросфери;
- забруднення Рейну;
- забруднення Північного і Балтійського морів;
- потопи, як екологічна проблема;

Наступне, що ми хотіли показати, є заходи, щодо вирішення цих проблем. Основна увага німецької влади зосереджена на вирішенні таких екологічних проблем: [14]

- Зниження забруднення навколишнього середовища;
- Рациональне використання питної води;
- Переробка промислових відходів;
- Утилізація побутових відходів;
- Безпека біотехнологій трансгенних продуктів харчування;
- Використання альтернативних джерел енергії;
- Розробка ресурсозберігаючих технологій і т. д.

Розгляд законів, які сприяють покращенню екологічної ситуації та екологічна політика, яка базується на трьох принципах та керується державою:

- принцип передбачливості;
- принцип спричинювача;
- принцип співпраці.

Вагомим внеском, у вирішення екологічної проблеми у Німеччині є внесок молодіжних організацій. В цей час, у Німеччині їх існує безліч, проте значні результати, змогли зробити ті, які сформувалися досить давно. Однією

із таких є «Глобальний Фонд Природи», що втілює у реальність чи немало проектів, для збереження природи, а саме проект «Живі озера». [6]

Не могла не відзначитись «Партія «Зелених», це організація, яка була створена ще у 1979 році, та існує до сьогодні. Ми розповіли не тільки про історію утворення, а й про те, наскільки важливими є їхня підтримка, адже за участі усіх організацій, люди зберегли чимало цінних речей, та найголовніше – чисте повітря та борються із засміченням територій.

Вагомим вирішенням проблеми є розвиток сільського (зеленого) туризму. Цей відносно новий напрямок у туризмі, дозволяє максимально зберігати та охороняти природу, даючи змогу туристам відпочивати та відвідувати нові міста. Велике значення розвиток зеленого туризму має з екологічної точки зору. Усі екскурсії проводяться з метою пізнання рідного краю, та для того, щоб туристи могли побачити усю красу навколишнього середовища. З охопленням територій в цілях туризму, є можливість зберегти природу в цілості, запобігати її забрудненню.

Опрацювавши цю наукову роботу, ми хочемо донести до усіх, наскільки важливими є збереження природи, та усього що стосується навколишнього середовища. Збільшуючи попит на пішохідний туризм, ми зменшуємо викиди вихлопних газів у повітря, очищуючи його. Використовуючи новітні технології, люди можуть навчитись виготовляти та реставрувати пам'ятки архітектури так, щоб кислотні дощі, що є екологічною проблемою, не були такою загрозою для країни. Ця наукова робота спонукає до розуміння того, яку велику шкоду роблять туристи, не усвідомлюючи цього.

Список використаних джерел

1. Арно Каплер, Штефан Райхарт, Дмитро Криворучко / Німеччина у фактах. – Франкфурт-на-Майні : Видавництво «Соціетес», 1996. – С. 537
2. Соляник С. Ф. Наукові записки Київського університету туризму, економіки і права. – 2011. – Випуск 11. – С. 230-242.
3. Черняховский Д. Экология и туризм / Д. Черняховский // Альманах «Ветер Странствий», Вып. №1(26) – 2005. – С. 64-65.
4. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://bukvar.su>.
5. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://geograf.at.ua>.
6. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.eco-live.com.ua>.

НОМІНАТИВНІ ПРОЦЕСИ В СУЧАСНОМУ НІМЕЦЬКОМУ МОЛОДІЖНОМУ СЛЕНЗІ

*Табака Соломія, студентка I курсу спеціальності «Фінанси та кредит»,
науковий керівник Ліпняніна М. А.*

Стаття присвячена аналізу номінативних процесів у сучасному німецькому молодіжному слензі.

Ключові слова: лексика сленг, мовознавство, соціально-вікова група, номінація, лексикографія, вербальне маркування, комунікант.

Однією з важливих складових, що формують сучасну німецьку мову, є лексика молодіжного сленгу. Специфіка молодіжної лексики полягає в тому, що вона відображає світосприйняття, мислення, систему цінностей та зв'язки з оточуючим середовищем представників соціально-вікової групи. На сьогоднішній день спостерігається активне дослідження молодіжного сленгу в німецькій мові. Праці німецьких і німецькомовних науковців охоплюють проблеми, пов'язані з визначенням місця молодіжного сленгу в системі німецької мови (Г. Баузіnger, Г. Генне, Е. В. Б. Гесс Люттіх, У. Пьоркзен, П. Шлобінські, Ф. Янушек), його структури (Я. Андроутсопулос, Г. Генне), особливостей розвитку (Г. Генне, Г. Еманн, А. Ласт), функцій (Я. Андроутсопулос, С. Аугенштайн, Е. Нойланд) [3, с. 55].

Чималу увагу приділяють вивченню соціальної та регіональної специфіки цього лінгвістичного явища (Ю. Бенекє, Г. Еманн). Здійснено також спроби визначення активних користувачів молодіжної лексики (Я. Андроутсопулос, К. Байєр, Б. Давід), її групового характеру (Е. Нойланд, М. Райнке, Й. Швіталла), зв'язку з лексикою літературної та розмовної мови (Я. Андроутсопулос, К. Маттхайєр), особливостей функціонування сленгу в засобах масової інформації (М. Новоттнік, Й. Рункель, Т. Сівер, М. Хун). З огляду на зростання популярності англомовних слів, досліджено вплив запозичень на формування словникового запасу німецької молоді (К. Верлі). З'ясовано низку питань, які стосу-

ються тенденцій розвитку німецького молодіжного сленгу та виникнення неологізмів (Н. Д. Мататиркіна), його поширення за територіальною ознакою (Г. І. Краморенко), місця та ролі запозичень (М. С. Романова), фразеології (С. В. Копаєва), лексикографії (Є. О. Коломієць, Н. Михайлова).

Серед українських німецькомовних науковців найбільш вичерпними роботами є дисертації А.В. Роліка, в якій визначено роль сленгу в системі німецької мови НДР, та О.С. Христенко. Слід відзначити також окремі публікації, що стосуються певних актуальних напрямів дослідження німецького молодіжного сленгу (О. Д. Огуй, С. Ф. Соколовська, В. В. Турчин, М. М. Турчин та інші) [2, с.127].

Незважаючи на це, досі не знайдено відповідь на чимало важливих питань, зокрема, щодо внутрішнього поширення молодіжного сленгу. Актуальною є проблема проникнення молодіжної лексики до словникового складу літературної та розмовної мови, а також особливості функціонування сленгу в засобах масової інформації.

Для систематизації відібраного матеріалу запропоновано 12 тем, що відображають світогляд, цінності, оточення, особливості вікового та психологічного розвитку юної людини без урахування їхньої соціальної та територіальної належності: 1) особи (Hässlette – «unattraktive Person»); 2) оцінки (astschocke – «sympathisch, interessant, makellos»); 3) дозвілля (Muckomat – «Radio, Kassettenrekorder»); 4) навчання, фізична та розумова діяльність (abaxten – «hart arbeiten»); 5) спілкування – (volltexten – «viel auf jemanden einreden»); 6) заборонені речі (chiggen – «rauchen»; strack – «betrunken»); 7) частини тіла (Melone – «Kopf»); 8) фізичний і психічний стан (abgerückt – «erschöpft, entkräftet»); 9) конфлікт (zoffen – «streiten»); 10) фізіологічні функції (Döner – «Blähung»);

11) одяг і гігієна (aufbrezeln – «sich schick machen»); 12) побут (Fußhupe – «kleiner Hund»).

Найбільш чисельними є теми «Особи» (25,90 %), «Оцінки» (16,27 %), «Дозвілля» (10,97 %), «Навчання, фізична та розумова діяльність» (7,70 %) і «Спілкування» (7,65 %). Отже, найбільшу увагу молоді особи звертають саме на людей, їхню зовнішність, соціальний статус і особистісні риси. Значна кількість сленгізмів-оцінок вказує на прагнення молоді виразити власне, емоційне ставлення до оточуючого світу. Теми «Дозвілля» і «Навчання, фізична та розумова діяльність» відзначаються чисельністю як невід'ємні частини повсякденного життя юнацтва. Актуальною для молоді є тема «Спілкування» як вербальне маркування важливого засобу пізнання дійсності, можливості налагодження нових контактів у групі та поза її межами. Для найменування побутових понять юнаки надають перевагу літературній лексиці, тому ця тема в досліджуваних словниках відзначається найменшою чисельністю.

Аналіз теоретичного та фактичного матеріалу засвідчив сленгову природу феномену німецького молодіжного спілкування. Важливу роль у вирішенні цієї проблеми відіграє виокремлення особливостей досліджуваного лінгвістичного явища в порівнянні з літерату-

рною мовою.

Коло активних користувачів молодіжної лексики визначається як їхнім віком, так і соціальними характеристиками. Важливим є не лише досягнення певної стадії фізіологічного розвитку, а й формування в комуніканта відповідного світогляду, який, власне, створює передумови для використання сленгізмів.

Засоби масової інформації не лише збагачують молодіжну лексику, а й активно використовують її оригінальність та емоційну зарядженість для покращення контакту з цільовою аудиторією. Зростання запозичень серед зафіксованих у досліджуваній пресі сленгізмів визначається популярністю англійської мови та відповідних субкультур. Найбільш яскраво це помітно при визначенні кількості слововживань, дещо менше – при встановленні позитивної спряженості шляхів утворення та тематики найуживаніших молодіжних лексем у пресі. Тематика досліджуваних сленгізмів визначається прагненням ефективного впливу на читачів.

Перспективною подальших досліджень вважаємо вивчення особливостей шляхів утворення та тематики молодіжних лексичних одиниць в інших сферах їхнього функціонування, зокрема, у творах художньої літератури.

Список використаних джерел

1. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства: підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладах світи. – К. : Академія, 1999. – 368 с.
2. Кочерган М. П. Загальне мовознавство: підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладах світи. – К. : Академія, 1999. – 288 с.
3. Поздняков О. В. Екстралінгвальні чинники формування словникового складу сучасного німецького молодіжного сленгу / О. В. Поздняков // Наукові записки. – У 2-х т. – Вінниця, 2008. – Вип. 10. – Т. 2. – С. 56–60.

СЛЕНГ В НІМЕЦЬКИХ МОЛОДІЖНИХ ЖУРНАЛАХ

*Штогрин Іванна, студентка III курсу спеціальності «Видавнича справа та редагування»,
науковий керівник Галонжска О. В.*

Стаття присвячена вивченню функціонування та особливостей використання сленгізмів у молодіжній комунікації.

Ключові слова: сленг, мова, молодіжний сленг, німецька мова, семантика, сленгова лексика, сленгізми.

Німецький молодіжний сленг як зазначає А. І. Домашнев: «Це своєрідний результат впливу, принаймні, двох головних стихій: субсистемних різновидів національної мови й субкультурних імпульсів соціального життя суспільства [3, с. 89]».

«У молодіжному слензі головною є справа не з нейтральними нормативними мовленнєвими формами, а зі словами та висловлюваннями, характерними для певного соціального середовища [2, с. 61]». Вживання молодіжного сленгу обмежене уснопобутовою сферою, у мові художньої літератури він використовується з яскравою стилістичною мотивацією.

Під час проведення аналізу сленгової лексики в молодіжних журналах, ми можемо зробити змістовний висновок про те, які головні особливості мають сленгізми. Вони характеризуються не лише певними відмінностями по мірі експресивності, а також вживанням представників певної соціальної групи але і локальним розподіленням.

У мовній картині світу німецької молоді відображаються як етнокультурні, так і соціокультурні типи концептів, які виражають

специфіку категоризації світу молоді і мають своє вербальне вираження у сленговій лексиці. Молодіжний сленг є невід'ємною частиною лексико-семантичної системи мови, втім, має також і власну системну організацію. Особливістю синтагматичних відношень, які реалізуються у лексико-семантичній підсистемі молодіжного сленгу, є змінюваність значення тієї чи іншої лексеми залежно від її лексичної сполучуваності. Завдяки сполучуваності сленгізмів не лише актуалізується значення тієї чи іншої лексичної одиниці, а й виявляються асоціації молоді, пов'язані з її уявленнями про світ, що є також проявом епідигматичних відношень. У дослідженні визначено особливості використання молодіжного сленгу представниками певних соціальних та соціально-професійних груп. Досліджено журнали, якими користуються представники найбільших формальних груп молоді – школярів та студентів. Більша частина сленгової лексики у зазначених групах відображає актуальні для даної соціально-вікової групи реалії. З віком мова молодих людей стає більш стандартизованою, на що значною мірою впливає зміна ціннісних орієнтирів.

Отже, в текстах журналів для молоді, що мають, як правило, схожу тематику, присутні лексичні одиниці, що є загальномолодіжними і свого роду маркери різних напрямів молодіжної субкультури.

Список використаних джерел

1. Береговская Е. М. Молодіжний сленг: формування та функціонування. – М. : Просвещение, 2006. – 283 с.
2. Брандес М. П. Стилістика німецької мови. – К. : Вища шк., 2000. – 320 с.
3. Домашнев А. И. Проблеми класифікації німецьких соціолектів. – М. : Вектор, 2001. – 284 с.

УДК 004.588

ВИКОРИСТАННЯ ХМАРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ

Бачинський Ярослав, студент III курсу спеціальності «Обслуговування програмних систем і комплексів», науковий керівник Чубей О. О.

У статті проаналізовано можливості використання хмарних технологій у освітньому процесі. Визначено найактуальніші з них та описано їх переваги.

Ключові слова: хмарні обчислення, освітні технології, програмне забезпечення, новітні методи навчання.

Невпинний розвиток освіти в Україні, підвищення її якості та доступності, інтеграція в європейський освітній простір із збереженням національних досягнень і традицій – усе це потребує впровадження новітніх методів навчання, що ґрунтуються на застосуванні сучасних комп'ютерних технологій. В ході освітнього процесу сучасна людина повинна не стільки накопичувати багаж знань і умінь, скільки набувати здатності самостійно та колективно ставити цілі, вибудовувати стратегії самоосвіти, шукати і продукувати засоби і способи вирішення проблем.

Сучасна освіта вже не може успішно функціонувати в колишніх педагогічних формах. Це означає, що освітня система вимагає застосування інших способів управління, зокрема переосмислення базових умов організації навчального процесу: переформування цілей, завдань, способів оцінювання і комунікації.

Традиційні методики потребують, як правило, використання сучасного обладнання, впровадження дорогих програмних продуктів, а також наявності в штатному розписі посади системного програміста для їх підтримки та періодичного оновлення, що різко звучує коло навчальних закладів, які можуть відповідати цим вимогам. Запропонована методика, яка ґрунтується на технології «хмарних обчислень», дає можливість долати ці труднощі,

залучаючи при цьому молодь до найбільш перспективних напрямів розробки сучасних інформаційних продуктів.

Найбільш актуальними є технології SaaS (оренда ІТ-додатків і хмарні веб-сервіси), серед яких є багато безкоштовних.

Послуги, які ми можемо отримати за допомогою «хмарних» технологій:

1. Використання програмного забезпечення (ми платимо за використання програми на сервері, а не за її придбання).

2. Сервіс SaaS (Software as a Service (SaaS)) — дає доступ до інтегрованої платформи для розробки, тестування та підтримки різноманітних проектів.

3. Інфраструктура як послуга (Infrastructure as a Service (IaaS)) — представлення комп'ютерної інфраструктури у вигляді віртуалізації, що включає в себе операційні системи та системне програмне забезпечення, а також апаратну частину сервера.

4. Віртуальне робоче місце (Desktop as a Service (DaaS)) — користувач має змогу власноруч налаштувати своє робоче місце, і тим самим створювати собі комплекс програмного забезпечення, необхідного для роботи.

5. Підвищення безпеки – антивірусна, антихакерська безпека гарантується представником онлайн послуг.

6. Доступ до освіти людей з обмеженими можливостями.

Наприклад, зайшовши на сайт Google або Microsoft можна створити повноцінний текстовий документ, електронну таблицю, презентацію або найпростіший малюнок-схему, а в хмарі Google – навіть сайт, не маючи на власному ПК пакета Microsoft Office або іншого подібного ПО.

Важливим є також надання студентам персонального доступу до мережевих ресурсів, розміщених на сайтах. При цьому вони мають можливість редагувати свій розділ, не маючи доступу до інших сторінок. Це, з одного боку, дає можливість викладачу контролювати інформацію, що надходить, а з іншого –

розвиває самостійність і відповідальність.

Таким чином, використання «хмарних обчислень» відповідає всім вимогам навчального процесу, дає змогу уникнути традиційних підходів до процесу навчання та контролю знань.

Список використаних джерел

1. Балик Н. Р. Інноваційне навчання в університеті: досвід та перспективи / Н. Р. Балик // Комп'ютер у школі та сім'ї. – 2013. – № 5 (46). – С. 49–59.
2. Биков В. Ю. ІКТ-аутсорсінг і нові функції ІКТ-підрозділів навчальних закладів і наукових установ / В. Ю. Биков // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2012. – № 4 (30). – С. 135–152. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/717/529>.
3. Биков В. Ю. Хмарна комп'ютерно-технологічна платформа відкритої освіти та відповідний розвиток організаційно-технологічної будови ІТ-підрозділів навчальних закладів [Електронний ресурс] / Биков В. Ю. // Научные журналы НТУ «ХПИ»: Теория и практика управления социальными системами №1. – НТУ «ХПИ», 2013. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.kpi.kharkov.ua/archive/Наукова_періодика/Tipuss/2013_1/Вук.

УДК 004.382.7

МОДИФІКАЦІЯ ТА ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ НОУТБУКІВ

Корняк Володимир, студент ІV курсу спеціальності «Обслуговування програмних систем та комплексів», науковий керівник Посвятовська О. Б.

На даний час в умовах активного розвитку апаратної складової ноутбуків спостерігається велика різноманітність комплектацій, у яких передбачена модифікація певних компонентів. Проте, варто зауважити, що у даних можливостях, ноутбуки значно програють у порівнянні з персональними комп'ютерами. Саме тому виникає потреба у винайденні особливих підходів для покращення продуктивності ноутбуків задля отримання можливості використання новішого програмного забезпечення, а також стабільності роботи у всьому різноманітті програмного забезпечення. Це особливо актуально тому, що прогрес не стоїть на місці і наявні ноутбуки з часом втрачають у здатності задовольнити вимоги користувача на фоні нових моделей.

Метою та завданням дослідження є – обґрунтувати роль та значення покращення ефективності наявного ноутбука замість придбання нового. Зокрема, дослідити та навести

приклад та можливі вирішення більшості проблем з якими стикаються власники ноутбуків. Усі данні були отримані з надійних, перевірених сайтів та опробовані на практиці

За загально прийнятим визначенням ноутбук (англ. *notebook* - блокнот, блокнотний ПК) - портативний персональний комп'ютер, в корпусі якого об'єднані типові компоненти ПК, включаючи дисплей, клавіатуру і вказівний пристрій (звичайно сенсорна панель або тачпад), а також акумуляторні батареї. Ноутбуки відрізняються невеликими розмірами і вагою, час автономної роботи ноутбуків змінюється в межах від 1 до 15 годин.

Зовсім недавно відомими фірмами Apple, Lenovo, Lg, Sony, Samsung та іншими було представлено нове покоління ноутбуків які випереджають попередні покоління за продуктивністю майже у два рази, що спричиняє нагальну потребу модифікації наявного покоління, оскільки більшість користувачів

має бажання використовувати власний ноутбук на максимальній потужності відповідно до можливостей, що пропонуються. Звідси одні з найпоширеніших проблем - не правильного функціонування програм або взагалі їхньої відмови працювати. Оскільки, клас задач, що користувач намагається вирішити за допомогою ноутбука значно розширюється, а, відповідно, збільшується кількість та різноманітність програмного забезпечення, що застосовується, то це, у свою чергу, неодмінно підвищує вимоги до можливостей апаратної складової ноутбука.

У ноутбуці не можна замінити важливі частини адже вони спаяні один з одним. Тому виникла ідея, якщо в середині не можна нічого від'єднати або замінити а саме відеокарту або процесор, то чому б не вставити щось зовні. Після ряду досліджень було зроблено висновок, що можна підключити практично до будь-якого ноутбука або нетбука зовнішню відеокарту що в свою чергу дозволить збільшити його продуктивність в кілька разів. Наприклад, ноутбук з nvidia gtx980 «на борту».

Оскільки у кожного ноутбука є вхід mini-pci, переважно до нього під'єднаний Wi-Fi модуль, інколи в ноутбуках є ще один такий вхід не зайнятий, саме до нього можна під'єднати перехідник, який дозволить під'єднати зовнішню відеокарту. Після під'єднання потрібно установити драйвера, а також під'єднати відеокарту до монітора або до будь-якого іншого пристрою виведення зображення.

Потрібно зауважити, що новіші відокарти споживають досить велику кількість електроенергії через те, що ноутбук не може видати потрібну вольтажність потрібно використати зовнішній блок живлення, який можна

використати з старого комп'ютера .

Значно підвищуються вимоги до використання відеокарти при роботі з програмами, яким потрібно багато ресурсів ноутбука, зокрема, обчислювальної потужності процесора . З цим допомагає впоратись програма, яка називається msi afterburner. Ця програма дозволяє тонко настроїти відеокарту а саме керувати вольтажністю, оборотами кулера, також налаштувати індивідуальні параметри для кожної з відеокарт, що дозволяє використовувати цю програму на будь-якому ноутбуці. З використанням цієї програми швидкість комп'ютера буде досить великою. Прикладом є ігри, які мають низький fps, при розгоні відеокарти fps збільшується, оскільки відеокарта працює набагато потужніше з перевищенням нормативних показників. З одної сторони це досить добре адже ми получимо ноутбук який буде нас тішити такими результатами, з іншої не потрібно зловживати адже є ймовірність того що відеокарта просто перегріється і в кращому випадку відключиться, в гіршому згорить.

У цьому дослідженні розглянуто загальні особливості ноутбуків, їх складові, що можуть бути модернізованими з метою підвищення ефективності використання і проблеми з якими доводиться стикатися у повсякденному їх використанні. Також приведені приклади для вирішення або уникнення більшості проблем, що виникають при інтенсивній експлуатації апаратної частини комп'ютера. Очевидною є необхідність рано чи пізно замінити ноутбук, проте висвітлені пропозиції надають можливість зекономити та/або відтермінувати час заміни окремих складових та купівлі нового ноутбука.

Список використаних джерел

1. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A2%D0%B2%D0%B5%D1%80%D0%B4%D0%B8%D0%B9_%D0%B4%D0%B8%D1%81%D0%BA.
2. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www-03.ibm.com/ibm/history/exhibits/storage/storage_350.
3. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www-03.ibm.com/ibm/history/exhibits/storage/storage_3340.
4. *Скотт Мюллер*. Глава 6. Оперативная память // Модернизация и ремонт ПК = Upgrading and Repairing PCs. — 17-е изд. — М. : Вильямс, 2007. — С. 499—572. — ISBN 0-7897-3404-4.

ЕЛЕКТРОННІ ПЛАТІЖНІ СИСТЕМИ В УКРАЇНІ

*Костич Соломія, студентка III курсу спеціальності «Фінанси та кредит»,
науковий керівник Сиротюк Н.С.*

Прогрес не стоїть на місці і сьогодні дозволяє пересічній людині будь-коли і будь-де за допомогою персонального комп'ютера, планшета чи смартфона, маневрувати фінансами. Платіжні системи є одним з основних елементів інфраструктури системи електронної комерції.

У всьому світі розвиток платіжних систем характеризується поступовим звуженням сфери використання готівки та паперових платіжних засобів, переходом до нових платіжних інструментів та сучасних технологій платежів.

Електронні платіжні системи – призначені для здійснення платіжних операцій з використанням мережі Інтернет [3]. Платіжними засобами в електронних платіжних системах виступають електронні (цифрові) гроші [1,2, 5], вони є аналогом готівки і, при потребі, миттєво передаються з одного електронного гаманця на інший. Всі електронні платіжні системи за способом доступу до електронного рахунку можна розділити на дві групи [6]: системи, що мають веб-інтерфейс для керування електронним гаманцем; системи, що вимагають встановлення додаткового програмного забезпечення для керування електронним гаманцем.

Щоб стати учасником і користуватися послугами будь-якої платіжної системи потрібно пройти процес реєстрації й відкрити в ній електронний рахунок у вигляді електронного гаманця [7]. Електронні платіжні системи дають змогу максимально спростити фінансові операції між покупцем і продавцем. Також вони сприяють розвитку електронної комерції [4].

Найбільш відомими міжнародними електронними платіжними системами визнано: Visa, Mastercard, E-Gold, Liberty Reserve, PayPal, Perfect Money, Moneybookers, EasyPay.

Хоча на українському ринку представлено чимало електронних платіжних систем, як і внутрішньодержавних, так і міжнародних, проте вони ще мають низький рівень у їхньому застосуванні. Провідною міжнародною елект-

ронною платіжною системою є Visa International Service Association.

Проте найвідомішою міжнародною електронною платіжною системою для розрахунків в мережі Інтернет є PayPal.

В межах України можуть функціонувати і використовуються як міжнародні електронні платіжні системи, так і внутрішньодержавні. Найбільш відомими і широко застосовуваними електронними платіжними системами в Україні є Інтернет.Гроші, LiqPay, iPay.ua, WebMoney, Приват24, Яндекс.Деньги.

Платіжним інструментом кожної з платіжних систем є електронні гроші. Більшість сайтів в зоні Уанет, підключених до торгових систем, приймають і відправляють віртуальні грошові знаки за допомогою WebMoney, iMoney, UkrMoney і e-Gold, електронні гроші яких є на даний момент найпоширенішими в нашій державі. З 2010 р. Національний банк України запровадив процес регулювання сегменту, узгоджуючи правила систем електронних грошей. Процес регулювання достатньо жорсткий і передбачає право емітувати електронні гроші лише банківським установам. Узгодження пройшли три системи — MoneyХу, ГлобалМані та Макс [7].

Час електронних грошей настане, коли отримають широке поширення інтернет-магазини і сервіси, і коли вони стануть серйозно конкурувати з великими офлайновими торговими мережами. Застосування національної системи електронних платежів дозволило прискорити здійснення розрахунків та обігу коштів, зменшити документообіг, посилити контроль за станом грошової маси в державі, знизити збитки держави та підприємців від низької швидкості виконання розрахунків та використання підроблених платіжних документів; підвищити можливість комерційних банків і Національного банку України контролювати здійснення платежів.

Список використаних джерел

1. Грицюк П. Ю. Електронні гроші – нове досягнення криптографії та інформаційних технологій / П. Ю. Грицюк, Ю. І. Грицюк // Науковий вісник НЛТУ України : зб. наук.-техн. праць. – Львів : РВВ НЛТУ України. – 2013. – Вип. 23.1. – С. 339-347.
2. Електронні гроші як засіб платежу в Україні. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу http://ua.prostobiz.ua/biznes/upravlinnya_biznesom/statti/elektronni_groschi_yak_zasib_platezhu_v_ukrayini.
3. Електронні платіжні системи Інтернету. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.blogs.biz.ua/blog.php?user=judin¬e=189>.
4. Кузнецов В. А. Электронные деньги и мобильные платежи: энциклопедия / В. А. Кузнецов, А. В. Шамраев, А. В. Пухов. – М. : Изд-во «Маркет ДС», ЦИПСИР, 2009. – 382 с.
5. Мартынов В. Г. Электронные деньги. Интернет-платежи / В. Г. Мартынов, А. А. Андреев, В.А. Кузнецов / под ред. В. Г. Мартынова. – М. : Изд-во «Маркет ДС», ЦИПСИР, 2010. – 176 с.
6. Обзор электронных денег и платежных систем. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.directoria.biz/articles.php?article_id=6.
7. Ормоцадзе М. Манящие глобально [Текст] / М. Ормоцадзе // Власть денег. – 2011. – 14 жовтня. – С.17-7.

УДК 004.588

ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ РЕАЛІЗАЦІЇ МАСОВИХ ВІДКРИТИХ КУРСІВ, ЯК КЛЮЧОВОЇ ОСВІТНЬОЇ ТЕНДЕНЦІЇ СУЧАСНОСТІ

Сороцька Наталія, студентка III курсу спеціальності «Обслуговування програмних систем і комплексів», науковий керівник Глинська М. Л.

У даному дослідженні проаналізовано особливості найбільш популярних МООС-ресурсів як інтернет-курсів з великомасштабною інтерактивною участю та відкритим доступом через інтернет.

Ключові слова: освітня платформа, масовий онлайн курс, сертифікація онлайн курсу.

Характерною відмінністю масових онлайн курсів від відкритих курсів, що ґрунтуються на тьюторстві (на зразок тих, що проводилися Відкритим університетом Великобританії) є те, що при зростанні кількості учнів майже не потрібно збільшувати кількість професорів і допоміжного персоналу. Істотна частина проблем масштабу вирішується технологіями і співтовариствами, що формуються самими студентами. Це в цілому дозволяє добитися дуже високої масштабованості, яка дає можливість сотням тисяч студентів проходити високоякісні курси,

які підготовлені найкращими професорами та постійно модифікуються.

Сьогодні на ринку освітніх послуг провідними гравцями у сфері МООС є освітні платформи Udacity та Coursera. З метою виявлення особливостей кожної, їх переваг та недоліків, здійснено аналіз та порівняння цих платформ за відповідними критеріями, які підсумовані у наступній таблиці (табл.1).

Порівняльна характеристика освітніх платформ Udacity та Coursera.

Ознаки	Udacity	Coursera
Компоновка інтерфейсу	Відео або вікно з кодом посередині, праворуч - перелік відео та завдань, знизу - додаткові матеріали	Пункти меню - ліворуч, зміст - по центру, відео - поверх змісту (що утворюють незручності)
Відео-лекції	Переважно 1-3-хвилинні відео із завданнями відразу після їх перегляду	Переважно 5-15- хвилинні відео із завданнями та питаннями в процесі перегляду (незручності виникають за умов регулярного перемикавання між курсами та іншими завданнями)
Завдання/питання	Після кожного відео, багато програмування на Пітоні відразу в браузері	Одне-два питання на одне відео, програмування лише в декількох курсах
Стиль подачі матеріалу	Неформальний (інколи з гумором), із серйозним упором на практичне застосування, багато малюється від руки	Традиційний, що поєднує відеозапис класичної лекції, презентацій, малюється від руки поверх презентацій
Розробка курсу	Частіше створюється «з нуля», рідше – на основі діючих університетських курсів, чітка практична спрямованість	Створюється на основі діючих курсів провідних університетів світу, практична спрямованість притаманна лише певній частині курсів
Тематика курсів	В основному - інформатика, в майбутньому плануються й інші курси	Більш широкий спектр охоплення: інформатика, економіка, математика, медицина тощо
Програмування	Завдання на програмування поєднуються з відео, запускаються та направляються відразу в браузері	Завдання, які пов'язані з програмуванням оформлені окремим розділом, потребують посилань та валідації
Конкурентні переваги	Більш якісні та практично спрямовані курси, зручний функціонал та інтерфейс	Більша кількість та різноманітність курсів, легкість перекладу успішних університетських курсів в он-лайн, активне використання брендів провідних університетів світу

В цілому як Udacity, так і Coursera надають студентам все, що необхідно для успішного освоєння більшості дисциплін. Саме цим вони вигідно відрізняються як від аналогів, так і від більшості своїх попередників, в яких добре виконувалася тільки одна функція - донесення матеріалу у вигляді відеолекцій, але не було перевірки розуміння та напрацювання навичок через рішення практичних завдань.

Тестові питання, завдання на розрахунки і програмування йдуть відразу після відео, що дозволяє студентам відразу оцінювати правильність свого розуміння, а встановлені часові обмеження дисциплінують. Домашні завдання, виконання яких може займати від

десяти хвилин до двох днів (залежно від курсу) дозволяють закріпити розуміння і сформувати практичні навички. Для таких випадків, якщо студенту щось незрозуміло, як у Udacity, так і у Coursera до кожного курсу є свої форуми і співтовариства, де можна проконсультуватися з будь-якого питання у інших, також є система оцінювання питань і відповідей, що дозволяє отримувати якісні відповіді. Фінальна оцінка складається з результатів проміжних і кінцевого іспитів та враховує результати вирішених домашніх завдань. Отже, сертифікація дає можливість оцінити свій загальний рівень після проходження курсу.

Проте, хотілося б відмітити і недоліки. Передусім, це:

- обмеженість в завданнях, які можна надавати студентам. Надаються лише ті завдання, що можуть бути формалізованими та перевірятися автоматично. Тобто, це завдання, що пов'язані з розрахунками, вибором з декількох варіантів і програмуванням. Причому із завдань на програмування надаються тільки ті, рішення яких можуть бути перевірені через автоматичне тестування;

- обмеження можливостей зворотного зв'язку. Оскільки професори не можуть відповідати кожному студенту, частково завдання перекидається на співтовариства і на рейтингові алгоритми, які дозволяють виявляти найбільш компетентні відповіді, але це ні в якому разі не можна порівняти з очним спілкуванням;

- проблеми сертифікації. Неможливо перевірити чи дійсно за комп'ютером під час іспиту знаходиться та ж сама людина, яка проходила даний курс. Також неможливо

перевірити чи відповідає студент сам або консультується з іншими. Усе це призводить до розподілення функцій навчання і сертифікації. Роль сертифікації та іспитів в онлайн-курсах все більше зводиться виключно до функції перевірки людиною своїх знань, тоді як завдання сертифікації поступово переносяться на незалежні сертифікаційні центри, які іспитують студентів, позбавляючи можливості видати себе за іншого або списати.

Підсумовуючи, можна зазначити, що сьогодні відбувається поступове розподілення функцій навчання і сертифікації. І ця тенденція тільки посилюється. Приблизно через 10-15 років подібні курси можуть стати рівноцінною альтернативою вищій освіті. Саме тоді людина без вищої освіти, але з портфелем пройдених курсів і сертифікатами від авторитетних сертифікаційних центрів, що підтверджують її рівень, зможе на рівних конкурувати на ринку праці з тими, хто має вищу освіту.

УДК 004.056.57

БОТНЕТ-СИСТЕМИ В СУЧАСНИХ КІБЕРВІЙНАХ

Посвятовський Віктор, студент III курсу спеціальності «Обслуговування програмних систем та комплексів», науковий керівник Посвятовська О. Б.

Міждержавні стосунки і політичне протистояння часто знаходить продовження в інтернеті у різновидах кібервійни: вандалізм, пропаганді, шпигунстві, та безпосередніх атаках на комп'ютерні системи та сервери. За визнанням спеціалістів, лідерами у веденні кібервійни зараз є Китай та Росія. Беруть участь у кібервійнах і українські хакери. Так після подій навколо акту вандалізму на Говерлі, сайти Євразійського союзу молоді, який взяв відповідальність за їхнє проведення, були атаковані з України. У відповідь зазнали атак сайти президента України та СБУ.[7]

Кібер-атаки відбуваються щоденно по всьому світі - у незначних масштабах, спрямовані проти інфраструктури урядів, війсь-

кових організацій або підприємств. диверсійна діяльність може мати руйнівний ефект у сучасному високотехнологічному світі. Головна зброя у цій війні - Ddos атаки, які виводять з ладу функціональність веб-сайтів. Найбільше відомостей про подібні атаки на сторінки ЗМІ та офіційні представництва владних органів та організацій. Водночас, як зазначає інформагенція АФР, уряди країн світу та міжнародні організації традиційно не коментують використання хакерських атак проти опонентів. «Ідентифікувати нападників дуже важко. Відповідальність на себе може взяти будь-хто», - пояснює естонський експерт з питань інтернет-технологій Арне Анспер.

За даними британської фірми ВАЕ

Systems, що працює у сфері оборонних технологій, Ddos-атаки стали вже звичною частиною протистояння в українському інтернет-просторі.

DOS-атака - Denial of Service - це атака на систему, основною метою якої є вивести систему з ладу шляхом подачі на систему великої кількості ресурсомістких запитів. В наслідок цього система «зависає» та стає недоступною. DDoS-атака - Distributed Denial Of Service Attack - аналогічна DOS атаці. Проте, розподілена атака типу «відмова в обслуговуванні» (DDoS), зазвичай здійснюється за допомогою множини «засомбованих» хостів, може відрізати від зовнішнього світу навіть найстійкіший сервер, і єдиним ефективним захистом при цьому є організація розподіленої системи серверів (кластера). Яскраві приклади:

1997 рік — DDoS-атака на web-сайт Microsoft. Один день мовчання.

1999 рік — «поза зоною дії» виявилися web-сайти Yahoo, CNN, ebay і ін.

Лютий 2012 року — В Україні після закриття міліцією популярного файлообмінника EX.ua було виведено з ладу сайт МВС. Деякий час був недієздатним сайт Президента України. За два дні невідомим хакерам вдалося вивести з ладу сайт адміністрації президента, МВС, СБУ та офіційний сайт Партії регіонів та Компартії України. З перебоями працювали сайти Кабінету Міністрів і Податкової адміністрації.

Листопад—грудень 2013 року — ЗМІ України заявляють про DDoS-атаки на їхні веб-сайти[3][4][6]. Атак зазнали сайти: pravda.com.ua, zik.ua, zachid.net, hromadske.tv, ukr.net, censor.net, zn.ua, lb.ua, 5.ua, tyzhden.ua.

Є два варіанти організації DDoS атак:

Ботнет — зараження певного числа комп'ютерів програмами, які в певний момент починають здійснювати запити до атакованого сервера.

Флешмоб — домовленість великого числа користувачів інтернету почати здійснювати певні типи запитів до атакованого сервера.

Ботнети зародились в 1998-1999 рр. після появи програм типу Backdoor – NetBus і BackOffice2000. Відомими прикладами на

сьогодні є:

- BredoLab
- Mariposa
- Conficker
- Zeus
- Cutwail

Частіше за все зловмисники при проведенні DDoS-атак використовують трьохрівневу архітектуру, яку називають «кластер DDoS». Така ієрархічна структура вміщує в себе :

– Керуючу консоль(їх може бути декілька), з якого зловмисник подає сигнал про початок атаки;

– Головні комп'ютери, які отримують сигнал про атаку, з керуючої консолі та передають його агентам –»зомбі»;

– Агенти – безпосередньо самі «зомбовані» комп'ютери, своїми запитами атакуючі вузол-мішень.

Прослідкувати таку структуру в зворотньому порядку практично не можливо. Перед безпосереднім початком атаки боти «розігріваються», поступово нарощуючи потік пакетів на машину, що атакується. Важливо зловити момент і почати активні дії. Допоможе в цьому постійне спостереження за маршрутизатором, підключеним до зовнішньої мережі (аналіз графіків Netflow). На сервері-жертві визначити початок атаки можна підручними засобами. Однозначно ідентифікувати DoS-атаку не можна, можна лише підтвердити свої припущення про наявність такої, якщо одна адреса повторюється в списку надто багато разів. Показником служить великий потік одноманітних (і що не містять корисної інформації) пакетів від різних IP, направлених на один порт/сервіс. Потрібно звернутися до провайдера/гостера. Ефективний захист від DDoS можливий лише на магістральних каналах. Елементарними, проте, дієвими засобами захисту, є: використання ліцензійного ПО, увімкнений брандмауер, обережність при скачуванні файлів з мережі, використання утиліт для моніторингу трафіка. Всі ці способи не гарантують стовідсоткового захисту від хакерських атак, однак, допоможуть запобігти їх в переважній більшості випадків.

Список використаних джерел

1. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zillya.ua/shcho-take-botnet-i-yak-diznatisya-shcho-vash-kompyuter-C2%ABzombi%C2%BB>.
2. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kaspersky.ru/internet-security-center/threats/botnet-attacks>.
3. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%91%D0%BE%D1%82%D0%BD%D0%B5%D1%82>.
4. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.microsoft.com/ru-ru/security/resources/botnet-what-is>.
5. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dw.de/%D0%BA%D1%96%D0%B1%D0%B5%D1%80>.
6. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D1%96%D0%B1%D0%B5%D1%80%D0%B2%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B0#cite_note-8.

УДК 004.432.4

БЕЗКОНТАКТНІ ПЛАТЕЖІ З ДОПОМОГОЮ МОБІЛЬНИХ ПРИСТРОЇВ

Рімашевський Сергій, III курсу спеціальності «Обслуговування програмних систем та комплексів», науковий керівник Павлус В. П.

NFC (Near Field Communication) – технологія передачі даних на малих відстанях. Особливості:

- частота – 13,56 МГц;
- робоча дистанція – до 10 сантиметрів;
- час взаємодії – 0,1 секунда;
- швидкість передачі – до 424 Кбіт/сек;

В 1983 рік було вперше запатентовано технологію RFID (**R**adio **F**requency **I**dentification) – спосіб автоматичної ідентифікації об'єктів на відстані. Вона використовувалась на складах великих магазинів для пошуку необхідного товару чи об'єкту.

В 2004 році компанії Nokia, Sony і Philips створили NFC-форум. Його мета полягала у сприянні NFC-технології, встановленні стандартів, які забезпечили б технологією NFC будь-який мобільний пристрій. На даний момент форум налічує понад 140 компаній-учасників.

Вже в 2006 році компанія Nokia запустила перший телефон з NFC-чіпом. А в 2010 році компанія Samsung випустила перший смартфон з NFC-чіпом на ОС Android.

До недавнього часу сама технологія

знаходилась в початковому стані. Все змінилося в 2011 році, коли до NFC-форуму приєдналася компанія Google. Саме вона надала серйозне прискорення NFC. По-перше, «подруживши» його з Android, по-друге, сформулювавши 3 основні режими, в яких можуть працювати NFC-чіпи:

- Peer to peer (точка-точка) – прямий двосторонній обмін даними між 2 апаратами (передача файлів, посилань);

- Емуляція смарт-картки – пристрій поводить себе як картка одного з існуючих стандартів (дозволяє мобільному пристрою виконувати функції банківської картки, електронного ключа, проїзного квитка і т.д.);

- Пасивний – зчитування даних з пасивних радіочастотних міток;

Google Wallet – програма електронний гаманець для смартфонів, які містять NFC-чіп і працюють під управлінням операційної системи Android. Дана програма дозволяє оплачувати послуги або товари за допомогою платіжних карток попередньо зареєстрованих у програмі. Для оплати необхідно піднести мобільний телефон до спеціального платіжного NFC-терміналу.

Google представила додаток на пресконференції 26 травня 2011 року. Додаток було

випущено 19 вересня 2011 року.

Платіжна картка – мікропроцесор, який поміщено в металевий корпус, що встановлений в пластиковий прямокутник. В мікропроцесорі встановлена своя ОС, на яку встановлено платіжний додаток конкретного постачальника послуг.

Дані на карті зашифровуються і захищуються спеціальними ключами, так що змінити їх пізніше неможливо. Крім цього, можна розрізнити стан картки до і після персоналізації, а це означає, що повністю виключається можливість підробки будь-яких даних після того, як картка випущена.

Контактуючи зі зчитувачем, картка отримує необхідне для роботи живлення, запускає операційну систему і встановлений в ній додаток, що в свою чергу «спілкується» зі зчитувачем. Безконтактні картки працюють точно так само, тільки живлення отримують від електромагнітного поля зчитувача на касі або турнікеті.

Для пластикової картки була важлива певна стандартизована форма, щоб картка могла бути зчитана в будь-якому терміналі, але з переходом до безконтактних карток форма перестала мати значення, що дало можливість використовувати як «носій» картки (мікропроцесора з платіжним додатком) практично будь-який об'єкт (браслет, годинник, брелок, пластикова картка або телефон).

Для того, щоб скористатися мобільним телефоном в якості носія платіжних карт, в нього необхідно встановити схожий мікропроцесор, куди можна буде записувати платіжні додатки. Такий мікропроцесор у телефоні називається Secure Element, а NFC-модуль виконує функції контролера.

Secure Element може бути або вбудованим в материнську плату телефону, або знаходитися на окремому модулі: SIM-карті або SD-карті.

Якщо в телефоні знаходиться такий же мікропроцесор, як і в пластикових картках, то в телефон можна записувати такі ж платіжні додатки і здійснювати безконтактні платежі, піднесенням телефону до зчитувача.

Телефон – інтерактивний пристрій, який завжди на зв'язку. Отже, в нього можна віддалено записувати платіжні картки саме тих постачальників послуг, які потрібні конкретному користувачу.

TSM (Trusted Service Manager) – технологія, яка об'єднує постачальників послуг і чіпи Secure Element.

Додаток «Гаманець» – це мобільний додаток, розроблений для телефонів з підтримкою технології NFC і операційною системою Android, яка надає можливість віддалено записувати платіжні картки в ваш телефон і оплачувати покупки дотиком телефону до зчитувача.

На сьогоднішній день випущеною в «Гаманці» банківською картою можна оплачувати покупки в магазинах, які приймають картки MasterCard PayPass по всьому світу, і доступ в інтернет в телефоні для цього не потрібен. Банківські термінали в таких точках продажу позначаються логотипом безконтактної оплати (овальний логотип з хвилями вправо), який розміщується саме в тому місці, де знаходиться антена в зчитувачі, і прикладати телефон (місцем де в його корпусі розташована антена) необхідно до цього логотипу, навіть якщо він знаходиться на екрані терміналу.

Список використаних джерел

1. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://4pda.ru/NFC-платежі за допомогою смартфона](http://4pda.ru/NFC-платежі_за_допомогою_смартфона).
2. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://wikipedia.com/технологія NFC](http://wikipedia.com/технологія_NFC).

УДК 821.161.2

ЖИВЕ СЛОВО КОБЗАРЯ ПІД ЧАС РЕВОЛЮЦІЇ ГІДНОСТІ

*Базан Ігор, студент II курсу спеціальності «Видавнича справа та редагування»,
науковий керівник Богач О. П.*

Стаття присвячена висвітленню значення образу Тараса Шевченка як символу української ідентичності в умовах сучасної суспільно-політичної кризи, обґрунтуванню актуальності звернення до образу Шевченка як сталої частини національної пам'яті в контексті вибудовування українською нацією незалежної країни.

Ключові слова: Тарас Шевченко, Кобзар, Майдан, національна свобода, національна пам'ять.

Образ Кобзаря на сьогодні виконує об'єднуючу функцію для українського суспільства. За словами літературознавця І. Дзюби, Тараса Шевченка було ототожнено з нацією: «Мало кому із найбільших геніїв судилося стати символом своєї нації і своєї країни. (...) Тарас Шевченко – це Україна» [2, с. 8]. На цьому ж моменті акцентує свою увагу відома сучасна німецька шевченкознавець Є. Альварт, на переконання якої «Тарас Шевченко – це одна з небагатьох історичних постатей України, яку хоча й сприймають та зображають по-різному, однак майже завжди та у всіх регіонах країни оцінюють як позитивну» [1]. Навколо образу Кобзаря консолідується нація, а ставлення до нього є своєрідним індикатором відмінностей «своїх» від «чужих».

Велику увагу вчені різних галузей знань – філологи, історики, літературознавці, культурологи – приділяли дослідженню значення поста-ті, творчої спадщини та впливу Т. Шевченка на процес становлення української нації. Водно-

час, стрімкі зміни суспільно-політичної ситуації актуалізують вивчення трансформацій образу письменника, його адаптації до реалій сьогодення, інтеграції в загальний образ Майдану.

Обґрунтовано три різновиди сприйняття і відтворення образу Шевченка в творчості митців Майдану. Перший – образ поета, інтегрований у контекст подій на Майдані на рівні соратника-побратима. Другий – образ ідеолога Майдану, натхненника-пророка, який вибудував у своїй творчості актуальну і сьогодні систему цінностей – свобода, гідність, любов до матері – Батьківщини і її захист, утвердження української ідентичності. Третій образ Кобзаря – в діях учасників Майдану, в сукупності вчинків окремих особистостей, об'єднаних єдиним прагненням до перемоги ідеалів національної свободи. У цьому сенсі увесь Майдан став збірним образом Шевченка, його сучасним відродженням.

Ми самі стаємо носіями шевченкових ідей, вбираючи їх у себе, продовжуючи лінію боротьби поета до сьогодення і відроджуючи його в цій боротьбі. «Здається, – сьогодні Шевченко нарешті повернувся. Утім, він нікуди й не йшов. Це швидше ми повертаємося до нього – як до себе», – не можна не погодитись із словами літературознавця Б. Тихолоза [3].

Так ось чому в генах, у крові тисяч, мільйонів тих, хто вийшов на майдани України за честь, за гідність, за свою землю, за право, проти тиранії, свавілля, визиску, брехні пульсують слова великого українця.

Список використаних джерел

1. Альварт Є. Тарас Шевченко у культурі пам'яті та політиці історії сучасної України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.historians.in.ua/index.php/istoriya-i-pamyat-vazhki-pitannya/240-yenni-alvarttaras-shevchenko-u-kulturi-pamiati-ta-politytsi-istorii-suchasnoi-ukrainy>.
2. Дзюба І. Шевченко і Петефі / І. Дзюба // З криниці літ у трьох томах. – Т. 2. – Київ, 2006. – 976 с.

3. Шевченко першим вийшов на Майдан, коли там нікого не було, – львівський літературознавець [Електронний ресурс] // 0352.ua. – 2014. – 18.03. – Режим доступу : <http://www.032.ua/news/496875>.

УДК 821.161.2

РОЛЬ І. Я. ФРАНКА У РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

*Власова Юлія, студентка I курсу спеціальності «Видавнича справа та редагування»,
науковий керівник Щерба З. О.*

У роботі розкрито роль І.Я.Франка у процесі формування розвитку і становлення української літератури. Досліджено високий рівень поетичного новаторства письменника. Поезія Івана Франка як епохальне явище в історії української літератури, невичерпний художній універсум. Осягнути його прагнула кожна генерація дослідників, а поет і досі зостається невідкритим, «незнаним» (Є.Маланюк). Перші критики вбачали у його віршах «римовану прозу і революційну тенденцію», «крайній радикалізм». Досліджуючи літературну спадщину письменника, звернули увагу на оригінальність художньої майстерності митця, еволюцію його естетичної свідомості та суспільне значення поетичної майстерності та вплив його творчості на розвиток української літератури.

Ключові слова: єдина українська література, літературний розвиток, літературний феномен, естетичний ідеал, національне відродження, поетичне новаторство, гуманізм, фольклор, українознавство.

Іван Якович Франко увійшов в історію української і світової літератури як геніальний письменник і визначний діяч визвольного руху. Своєю творчістю і багатогранною літературною і громадською діяльністю він створив цілу епоху в історії української і літератури. Франко був не тільки письменником, а великим ученим і публіцистом.

Франко був не тільки поетом, белетристом і драматургом, а й критиком, літературознавцем, фольклористом, істориком, економістом, публіцистом і громадським діячем. Важко взагалі вказати ділянку, в якій би не виявилась творча енергія цього невтомного просвітителя, що жадібно вбирав у себе знання і

намагався передати їх своєму народові.

Визначаючи місце Івана Франка у літературному процесі, слід у першу чергу, вказати на те, що після Шевченка він був найвидатнішою постаттю в українській літературі. Франко демократично виступав на захист творчості революційно-демократичних письменників, продовжував і розвивав традиції Т.Г. Шевченка і Марка Вовчка. Разом з Панасом Мирним, Лесею Українкою, Михайлом Коцюбинським, Павлом Грабовським і іншими передовими українськими письменниками Франко боровся проти реакційних тенденцій в українській літературі, за утвердження матеріалістичної естетики: ідейності, народності і реалізму. [1, с. 46-47]

Саме Франко перший в українській літературі реалістично зобразив життя робітничого класу і його боротьбу проти гнобителів, показав нового героя – людину праці, яка стала головним персонажем його поетичних, прозових і драматичних творів. Він художньо відтворив процес первісного капіталістичного нагромадження, зародження революційної свідомості робітничого класу і перші організовані виступи робітників нафтових промислів у Галичині, показавши сильні і слабкі сторони робітничого руху в Галичині.

Іван Франко – великий майстер художнього слова. Його творчість відзначається винятковою різноманітністю художньої форми (новели, оповідання, повісті, поезії, поеми, драми). Саме він високо ставив поетичне слово, вимагав, щоб письменники підвищували свою поетичну майстерність і наполегливо працювали над збагаченням і розвитком української літератури.

Франко – борець за світле майбутнє та

нове суспільство. Гаряче любив свою батьківщину, свій народ, беззавітно служив йому усе своє життя. Палкий патріот непримиренно боровся проти нігілістичного ставлення до національної культури, а також проти клерикалів-народовців, які плазували перед іноземщиною.

Будучи інтернаціоналістом, Франко відстоював дружбу і мир між усіма народами світу і викривав усіх тих, хто намагався посіяти ворожнечу між народами, хто віддавав перевагу тій чи іншій нації і пригноблював інші нації і народи. [2, с. 84].

І. Франко стверджував, що фольклор для нової української літератури відіграв важливішу роль, ніж для будь-якої європейської, роль. З огляду на це, у науковій спадщині українознавця значне місце посідають дослідження у галузі народної творчості. За кількістю опублікованих

праць, ґрунтовністю досліджень, багатогранністю фольклористичних інтересів І. Франка вважаємо одним із провідних науковців українознавців. За допомогою літературно-історичного порівняння він прагнув сформувати критичну базу для оцінювання поетичних пам'яток нашої нації [3, с. 15-16].

Художня, наукова і публіцистична спадщина Івана Франка ввійшла у всесвітню скарбницю культури і літератури, збагатила українську літературу безсмертними творіннями. Невтомним Каменярем на шляхах прогресу, вічним революціонером і Титаном праці залишився Іван Франко в історії української та світової літератури і громадсько-політичної думки. Якби не І. Франко, багато перлин світової лірики не прийшло б до українського читача.

Список використаних джерел

1. Єфремов С. Історія українського письменства / С. Єфремов. – К. : Феміна, 1995. – 685 с.
2. Дорошенко Д. Розвиток науки українознавства у XIX - на початку XX ст. та її досягнення / Д. Дорошенко // Українознавство: хрестоматія - посібник: У 2 кн. / Упоряд. В. С. Крисаченко. – К. : Либідь, 1997. – Кн. 2. – С. 286-309.
3. Франко І. Хмельниччина (думи, пісні та вірші) / І. Франко // Зібрання творів: У 50 т. – К. : Наукова думка, 1986. – Т. 43. – С. 7-62.

УДК 070:81'276.2

СЛЕНГ ЯК МОВНЕ ХУЛІГАНСТВО

*Волошук Катерина, студентка I курсу спеціальності «Правознавство»,
науковий керівник Ухач Л. М.*

Лексичний склад нашої, як і будь-якої іншої, мови містить деяку кількість сленгових утворень, що відповідають певним соціальним та професійним групам людей. Упродовж часу, коли наша мова перебувала під впливом тоталітарної системи, визнавався єдиний стандарт літературної мови. Проте існування різноманітних сленгізмів доводить, що мова залишається динамічною системою, яка постійно живе і розвивається.

З року в рік сленг в українській мові набуває все більшого поширення і, незважаючи на широку популярність, не є достатньо і ре-

тельно вивченим.

Тому актуальність дослідження обумовлена фактом низької зацікавленості сучасних лінгвістів й журналістів у вивченні питання стосовно використання та поширення такої складової мови, а отже й сфери масової комунікації, як сленг. Саме з огляду на актуальність дослідження ми обрали таку тему «Сленг як мовне хуліганство».

Мета роботи: окреслити основні сфери використання, історію виникнення, функції, структуру і класифікацію сленгу. Розглянути використання сленгу у молодіжному мовлен-

ні, запропонувати шляхи уникнення його застосування.

Досліджували поняття «сленг» такі науковці, як Д.С. Балдаєв, Т.Іржі, Н.Д. Бабич, І.Р. Гальперін, Г.А. Судзиловський, Л.О. Ставицька та інші.

Сленг доволі поширене явище, він є засобом спілкування у найрізноманітніших прошарках населення і сягає своїм корінням у сиву давнину.

З погляду ідентифікації поняття «сленг» є більш ширшим за своїм значення, аніж жаргон чи аргі. У деяких джерелах, де не відбувається синонімічного використання цих вищень, жаргон та аргі вважають підпорядкованими частинами цілого мовного явища – сленгу.

Сленг забезпечує близькість. Він часто виконує важливу соціальну функцію, яка полягає у виключенні або включенні людини у близьке оточення, вживанні тієї мови, яка функціонує у певному колі людей, у певній професії.

Відмінна риса сленгу від жаргону полягає у тому, що він черпає свій матеріал насамперед із соціально-групових та соціально-професійних жаргонів. Але крім жаргонізмів, сленг включає в себе окремі просторіччя, вульгарні слова.

Окремим видом є кримінальний сленг, що вживається у відповідному середовищі, хоча завойовує позиції у розмовно-побутовому мовленні інших суспільних верств.

Пласт сленгової молодіжної лексики великою мірою становлять новоутвори (неологізми), які формуються і змінюються разом зі змінами в суспільстві. За свідченням доктора філологічних наук Лесі Ставицької «сучасний молодіжний сленг є ніби посередником між інтержаргоном та мовною практикою народу, розмовно-побутовою мовою широких верств населення, яка послуговувалась і завжди послуговуватиметься здатністю української мови до продукування стилістично знижених, іронічних, гротескних лексичних засобів, що в сучасних умовах демократизації стилів спілкування виявляються адекватними для жаргонних і сленгових номінацій» [1, с. 7-8].

Провівши та проаналізувавши результати дослідження та опитування, приходимо до ви-

сновку, що у молодіжному середовищі сленг посідає помітне місце як засіб виділення індивіда із маси і спосіб вербального (мовного) спілкування.

Особливе місце посідає комп'ютерний сленг. Він лаконічний, буває скороченнями та своєрідною символікою.

Має також місце проникнення комп'ютерних термінів у загальноживану лексику, причому останнім часом спостерігається посилення цього процесу.

За свідченням доктора філологічних наук Лесі Ставицької, чільне місце у формуванні мовленнєвої культури молоді посідає кримінальний жаргон.

Деякі слова молодіжного сленгу утворюють синонімічні ряди, дублюючи номінації кримінального жаргону і доповнюючи їх власними новотворами, що не перехрещуються з кримінальним аргі. Наприклад «доколупатися, вгавкатися, врубатися (зрозуміти) – слова, що об'єднують і молодіжний сленг, і КЖ, тоді як лексеми: в'їхати, втягнути, вкурити, розчехляти – є надбаннями молодіжного сленгового слововживання» [2, с. 28-41].

Сленгові слова дуже часто лунають по радіо, зустрічаються на телебаченні та сторінках інтернет-ресурсів. Телебачення вважається найбільш потужним засобом масової інформації саме з погляду розповсюдження сленгових лексем.

Надзвичайно популярним є застосування сленгу в рекламі, що також не можна викреслювати з переліку суб'єктів, що впливають на суспільство.

Сайти в Інтернеті використовують сленг найбільше.

Усі види засобів масової інформації можна поділити на два типи: ті, що позиціонують себе, як молодіжні, а тому перенасичені відповідним молодіжним лексиконом та ті, які лише використовують молодіжний сленг, як стилістичний прийом.

Однак сленг має чітку межу доречності та адекватності.

Психологи рекомендують такі заходи, які допоможуть якщо не повністю виключити з молодіжного мовлення сленг, то значно скоротити частоту його вживання. Здебільшого вони стосуватимуться старшого покоління, зокрема

батьків, адже не кожна молода людина взагалі розуміє як протидіяти засміченню літературної мови і навіщо їй це потрібно.

З метою виявлення найефективніших заходів усунення сленгу з молодіжного мовлення було проведено опитування(анкетування) на базі Галицького коледжу імені В'ячеслава Чорновола. Проаналізувавши і систематизувавши дані, ми дійшли ви-

снєвків, що додаткове вивчення української мови, розширення тематики факультативних занять, широке використання додаткових інформаційних засобів (відео, аудіо, мультимедійних презентацій) на заняттях зможуть сприяти викорененню сленгу з мовлення та збагаченню словникового запасу молоді.

Список використаних джерел

1. Ставицька Л. О. Про взаємодію жаргону і сленгу // Українська мова та література. – 2000. – № 15. – С. 7-8.
2. Ставицька Л. О. Арго, жаргон, сленг: соціальна диференціація української мови. – К. : Критика, 2005. – С. 28-41.

УДК 811.161.2

ЗАПОЗИЧЕННЯ З АНГЛІЙСЬКОЇ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРНІЙ МОВІ

Домбровський Святослав, студент I курсу спеціальності «Обслуговування програмних систем і комплексів», науковий керівник Пискливець О. С.

Зміна історичних умов, розширення міжнародних контактів та інтенсивність інформаційних процесів зумовлюють появу великої кількості нових слів у лексиці української мови. Це відбувається, як правило, за рахунок запозичення із інших мов, а особливо з англійської. Запозичення з'являються як у загальнонародній, так і в термінологічній лексиці української мови.

Ключові слова: лексика, запозичення, адаптація слів, варваризми, екзотизми, кальки, англіцизм.

Мета роботи: з'ясування взаємодії внутрішньомовних та позамовних чинників у процесі запозичення англійських за походженням лексем українською мовою.

Процес запозичення з однієї мови до іншої є природним, а іноді й необхідним явищем, що впливає на розвиток мови в цілому. Запозичення безпосередньо пов'язане з виникненням нового терміну, який позначає певне явище або називає певний предмет. Проникнення запозиченого терміну до іншої мови є результатом потужного розвитку зв'язків між країнами, впровадження новітніх технологій

на іноземному ринку, що і позначається водночас і перетинанням через кордони термінів, за допомогою яких з'являється можливість охарактеризувати новітнє, ще не вивчене, іноземне, те, чого не було, не називалося раніше.

Хоч процес запозичення вважається одним із важливих шляхів поповнення лексичного складу мови, але на сучасному етапі вже виникає небезпека перенасичення мови словами іноземного походження та вимивання національних лексем. Тому необхідно ретельно слідкувати за процесом запозичення та його результатом – запозиченим словом. Запозичення того чи іншого слова доцільно тоді, коли воно дійсно необхідно мові, яка запозичує, якщо воно її збагачує.

Процес виділення слів англійського походження в словниковому запасі сучасної української літературної мови є достатньо нелегким завданням, що пов'язано з факторами теоретичного, історичного, етимологічного та методологічного характеру. Етимологічний склад самої англійської лексики становить в основному запозичення різних мовних

пластів та епох (приблизно 75 %), а власна лексика англійської мови має в більшості випадків паралелі в інших мовах.

Запозичення іншомовних слів неоднозначно впливає на розвиток нашої мови. З одного боку, відбувається її збагачення, але, з іншого боку, витісняються власні елементи, що замінюються на слова з подібним значенням. Це негативно впливає на стан національної мови і на збереження самобутності українського народу.

Англійські слова і звороти останнім часом активно поповнюють наш лексикон; наша вимова, морфологія й синтаксис зазнають з боку англійської мови чималого впливу. Причини цього очевидні: комп'ютеризація, потяг до міжнародних стандартів ділового партнерства, до науки й освіти Заходу, передове товаровиробництво в англійських країнах, лідерство англійської мови як міжнародної тощо. Проте чимало англіцизмів попросту витісняє з обігу питомі українські слова, а це вже мовна агресія. Шкода від неї не лише Україні - людство втрачає унікальні знаряддя пізнання сві-

ту.

Пересічний громадянин, коли чує іноземну лексику з уст високих достойників, і собі засвоює її, а це веде до того, що англіцизми починають витискати нашу питому лексику. Ми втрачаємо віру в самих себе: починаємо боятися власних слів і зворотів. Там, де можна вжити своє слово, ми надаємо перевагу «чужинцеві». Чи ж не терпить від цього «збагачення» наша питома лексика?

С.Караванський вважає, що необхідність виникнення нових англіцизмів в українській мові значно перебільшена, що їх появу породжує зовсім не потреба спілкування [1, с. 150]. Твори літератури засвідчують, що серед не дуже освічених людей існує звичка хизуватися малозрозумілими для оточення словами. Тепер до «престижних» слів вдається не лише малоосвічена сільська «знать», а й високі державні достойники. Причина ж там і там одна: бажання бути на рівні модної освіченості, відрізнятися своєю лексикою від «сірих» людей.

Список використаної літератури

1. Караванський С. Пошук українського слова, або боротьба за національне «я». – К., 2001. – 233 с.
2. Юшук І. П. Українська мова / Лексичні запозичення. – К. : Либідь, 2004. – 639 с.
3. Словник іншомовних слів / Уклад. : С. М. Морозов, Л. М. Шкарапута. – К. : Наук. Думка, 2000. – 662 с.

УДК 82.312.1.

ПРОБЛЕМИ ПІДЛІТКІВ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ СВІТОСПРИЙНЯТТЯ СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО ПИСЬМЕННИКА ЛЮБКА ДЕРЕША

Дудар Зоряна, студентка II курсу спеціальності «Правознавство», науковий керівник Зарихта О. В.

У роботі розкрито художні особливості творчої манери Любка Дереша. Досліджуючи його романи, простежено авторське сприйняття найбільш актуальних проблем сучасної молоді.

Ключові слова: підлітки, неформали, сленг, філософська манера письма, духовність, навколишня дійсність, сублітература, пошук істини, аскетизм.

Любко Дереш – абсолютно нова постать

у світі української літератури якому під силу так точно діагностувати найбільш актуальні проблеми молодіжного середовища. Зараз на рахунок в письменника десятки книг, кожна з яких це перипетії, яскраві історії, влучні фрази та незвичайні герої.

Творчість Любка Дереша ще мало досліджена і не всіма однозначно сприймається, оскільки спрямована на певну аудиторію. Про

це говорить і літературознавець Роман Харчук: «Література Любка Дереша – це, звичайно, сублітература, розрахована на освічену молодь, так званих неформалів або тих, хто хоче ними бути, кого не влаштовують стандарти масового або попсового суспільства»[4, с. 224].

У романі «Намір» найбільше вражають авторські одкровення, з якими іноді так важко не погодитися. Автор вірний собі і не шукає простого вирішення проблеми. Тому у творі так тісно переплетені психологія та містика, завдяки яким і створюється нова реальність. Адже головний герой нарешті знаходить остаточне рішення, яке дозволяє вийти йому із цього світу: «Я бачу, який бездоганий дарунок залишила для мене смерть у цій хаті. Я бачу це різко й однозначно... Смерть двох – перелітний шанс третього» [6, с. 266]. Кінець роману це початок його нового життя, – життя у Намірі Нескінченності... «І тебе наповнює благоговіння перед нескінченною Таємницею. Я щасливий, бо Таємниця не має меж. Це надихає. І перед смертю усвідомлюватиму, що світ цей – Таємниця, і це приносить радість. Це геніальний виклик для Духу. Дух є я. Я є Дух. Мій намір – Намір Нескінченності. Я і Намір – Одне. Намір!» [3, с. 269].

У іншому творі «Пошуки Бога та самого себе у романі «Голова Якова. Алхімічна трагедія» відслідковується авторська інтерпретація часу і вічності як одвічних тем не лише української, а й світової літератури. І Любко Дереш, поза всяким сумнівом, належить до числа тих небагатьох, які хоч і не розгадали до кінця цієї таємниці, але дуже близько наблизилися до розуміння цих знакових для будь-якого суспільства категорій. Як прожити, щоб «не загубитись у юрбі»? Шукаймо відповідь у романі Любка Дереша і знаходьмо своєрідний кодекс честі: «Хто шукає Бога, той знаходить себе. Хто шукає себе, той знаходить Бога». Це подібно до людської заповіді, яка вчить насамперед бути Людиною, не падати на довгій життєвій дорозі, а, впавши, встати і не зупинятися.

Роман «Трохи п'ятми, або на краю світу» розповідає про надзвичайно фантастичну подію — фестиваль самогубців в Карпатах. Люди, що приїхали на цей фестиваль абсолютно не схожі між собою, але їх

об'єднує пристрасне бажання щось зрозуміти про своє життя: в минулому, сьогодні і, звичайно, майбутньому. Бо якщо цього не станеться, то і майбутнього не буде. У Дереша немає випадкових персонажів, кожен з його героїв – це носій певної проблеми, яку ні в якому разі не можна відкидати, адже вона сама по собі не вирішиться. І Любко Дереш пропонує свій варіант, далеко не новий, який закладений в одвічній Книзі Буття: прощати і жити далі. І тільки тоді можна сказати вслід за Яцеком Куроном: «Минуле залишімо Богові».

На основі проведеного дослідження ми прийшли до висновку, що проблем у молодіжному середовищі вистачає. Вони неоднозначні, тож і вирішення буде далеко не простим і швидким. На жаль, ми живемо у суспільстві, в якому до влади дорвалися шахраї і невігласи, а у суспільстві домінує густий дух плебейства, жлобство і «пофігізм». Але добре, що в сучасній літературі з'являються автори, які не пов'язують свою творчість з якоюсь миттєвою славою, з речами зовнішніми, прекрасно усвідомлюючи, що це – професія і спеціальність. Відомий критик Ніна Герасименко у статті «Наші підлітки – жертви Стівена Кінга» стверджує, що Дереш і йому подібні представники сучасного українського авангарду – це діти Андруховича, Неборака, Іздрика, Покальчука (до речі, двох останніх Любко Дереш вважає своїми духовними наставниками і вчителями). Їхня діяльність – це, можливо, й нове слово, але нове слово в контексті усталеного дискурсу. Фактично, вони допомагають цьому дискурсу стати традицією, і в цьому розходження мистецтва популярних молодих українських літераторів, вихованих на другому авангарді, з авангардним світосприйняттям як таким [1, с.2]. Тому не біймося читати таких, як Любко Дереш, оскільки за рівнем філософського осмислення людини й світу його творчість має посісти своє місце серед сучасної української прози. Адже він яскраво демонструє власний рівень інтелекту, обізнаності та щирого вболівання за долю української нації, показуючи, наскільки багатогранною може бути людська уява та яким невичерпним є потенціал виявлення особистих роздумів та переживань.

Список використаних джерел

1. Дереш Л. Намір! [Текст] / вступ. ст. Ю. Р. Іздрика. – Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2010. – 272 с.
2. Герасименко Н. Наші підлітки – жертви Стівена Кінга / Ніна Герасименко // Слово і час. – 2008. – № 4. – С. 43–49.
3. Стусенко О. Любка Дереш: історія хвороби // Веб-ресурс. – Режим доступу: <http://litakcent.com/2008/07/04/ljubko-deresh-istorija-hvoroby/> ЛітАкцент.
4. Харчук Р. Б. Сучасна українська проза : Постмодерний період : навч. посібник / Р. Б. Харчук – К. : ВЦ «Академія», 2008. – 248 с.

УДК 81.1.396

ПЕРЕОСМИСЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ У ТВОРЧОСТІ ОКСАНИ ЗАБУЖКО

*Коваль Марта, студентка II курсу спеціальності «Правознавство»,
науковий керівник Зарихта О. В.*

Забужко. У роботі розкрито художні особливості творчого світовідчуття Оксани Досліджуючи її численні виступи та інтерв'ю, простежено авторське сприйняття найболючіших проблем сучасної української держави.

*Ключові слова: ідентичність, нація, на-
род, спільнота, духовність, мистецький про-
стір, культурна еліта, інформаційна і куль-
турна політика, дискурс.*

Оксана Забужко – один із небагатьох українських авторів, якого знають і читають не тільки в Україні, а й у світі. Книжки письменниці перекладені десятками мовами, а її твори є комерційно успішними. Це наша сучасниця, що відкриває нам Україну. Її по праву називають українською леді Макбет, оскільки вона незмінно дотримується раз і назавжди визначеного принципу: не зрешти. Вона все перепускає через себе, зауважуючи при цьому, що це «робота – ти торгуєш почуттями і твоя міра вразливості на дійсність має бути в десятки разів вища, ніж у нормальної пересічної людини. Ти маєш бути людиною без шкури. Інакше вона не зрезонує і не виникне потреби писати» [1].

Оксана Забужко свої погляди завжди висловлює досить різко, а її аргументи убивчо-точні. Вона не цікавиться політикою, не співпрацює і ніколи не співпрацювала, різко і назавжди сказавши «ні» всім спробам усіх

політичних сил її засватати. Вона цікавиться світом, в якому живе, і відповідно Україною, часом, епохою, в якій живе. На глибоке переконання письменниці, література завжди несе певну порцію больового шоку. Як людина, чия професією є осмислювати реальність, Оксана Стефанівна цікавиться дуже багатьма речами, які діються на цьому світі.

Свою мотивацію такої життєвої позиції Забужко дуже чітко висловила в одному з інтерв'ю: « Проблема нашої культурної еліти на сьогодні – у нас критично мало таких людей, які не вступають в ігри з політиками, які не продаються, які достатньо незалежні, в тому числі і економічно, щоб робити свою справу; і коли ти ніяк і ні з ким не пов'язаний – тоді ти можеш вважатися незалежним інтелектуалом, який може оцінювати ситуацію об'єктивно, зі сторони і в кожній ситуації говорити те, що ти думаєш, а це велике благо» [2].

На основі проведеного дослідження ми прийшли до висновку, що письменники, так само, як і філософи, краще за інших уміють зазирнути у майбутнє. «Не володіючи прийомами соціології, вони точніше за будь-яких дослідників можуть зрозуміти настрої суспільства. Можливо, тому, що вони далеко не відлучаються від іноді спокійної, іноді вируючої, іноді страждаючої спільноти під назвою «народ» [4].

Усе, про що пише Забужко сьогодні, має єдину мету: змусити нас, українців, не забувати, що «ми живемо в глобалізованому світі, і ми в ньому, навіть із нашою мафіозною «пост-УРСР», далеко не найгірші... Сьогодні ми воюємо, сьогодні ціла притомна Європа вже визнає, що ми воюємо з Кремлем і за неї теж» [5].

Тож у цій ситуації належить просто доводити, показувати, демонструвати, що світ існує далі, те безумство його не захопило і не захопить, і це дає надію. Тому не біймося від-

вертих одкровень Оксани Забужко, оскільки за рівнем філософського осмислення людини і світу її творчість давно уже займає певну нішу у сучасному мистецькому просторі. Адже вона яскраво демонструє не лише власний рівень інтелекту та обізнаності, але й щире вболівання за долю української нації, «а ще більше – її неприйнятність», наголошуючи на тому, що «у ситуації, яка склалася сьогодні, Україна має оголосити себе країною в стані війни, яку не можна зупинити, її можна виграти або програти» [5].

Список використаних джерел

1. Анна Яценко. Оксана Забужко // Веб-ресурс Інформаційне агентство УНІАН , 30.03.2008.
2. Безкнижна нація – бомба, закладена в майбутнє. Діалог з Яною Дубинянською // Дзеркало тижня, 09.04.2005.
3. Дослідниця забутого // Український тиждень, № 1-2, 15 січня 2010.
4. Тетяна Терен. Оксана Забужко: XXI століття буде «жіночим» // Веб-ресурс Українська правда. Життя, 23.10.2013.
5. Костянтин Родик. Діагноз: кремляді // Україна молода, – 2010. – № 101.

УДК 82(091)

ХУДОЖНІЙ СВІТ МИКОЛИ ХВИЛЬОВОГО

*Лехняк Юлія, студентка групи ДМ-11 спеціальності «Дизайн»,
науковий керівник: Івченко В. В.*

Стаття присвячена висвітленню своєрідності художнього світу Хвильового як цілісного явища з властивою йому внутрішньою організацією, виявленню головних ознак цього світу та доведенню зв'язку з філософсько-естетичною парадигмою модернізму.

Ключові слова: масовізм, олімпійство, памфлети, дискусія питань, стилістичний ракурс, революційні ідеї.

Перша третина минулого століття – переломний етап у розвитку української літератури. У цей час відбувалися кардинальні зміни у принципах художнього осмислення буття, руйнувалися старі канони і формувалися засадничо нові уявлення про естетичні пріоритети, роль і завдання мистецтва. Особливе місце в цьому періоді посідають двадцять роки, коли в українську літературу прийшло

чимало талановитих письменників, доля більшості з яких склалася трагічно: вони стали жертвами брутального втручання тоталітарної держави в літературу та надовго були вилучені з історії української літератури. Таким чином на хвилі нового витка у розвитку української літератури несправедливо забуті імена митців слова потребують нового осмислення та додаткового вивчення, більш детального, концептуально нового дослідження.

«Галант, що прагнув до зір». Микола Хвильовий був високоосвіченою людиною, грізним полемістом, ніжним ліриком, лагідним, люблячим батьком, завзятим мисливцем, чудовим знавцем мисливської зброї і мисливських собак, мав рухливі чорні брови, глибоко посажені карі очі. Говорив швидко, нервово, сміявся щиро, дзвінко. Праве плече ледве помітно

підсмикував, пальцем часто торкався носа. Одне слово, був звичайною людиною, в якій жив, бунтував, сумнівався, боровся і утверджувався великий талант. Цей талант тягнувся до зір [5, с. 495].

«Думки проти течії». Хвильовим було ініційовано обговорення дуже специфічного питання: «масовізм» чи «олімпійство» в літературі, що, спрощено кажучи, означало, писати для масового читача чи для інтелектуального; чи письменників треба організовано рекрутувати з «мас», чи лишити справді гідних виявитися самим силою своїх талантів. Дискусія в цих питаннях, досить елементарних і зрештою для нас тепер не надто цікавих, набирала не раз дуже гострих форм. Але і це було в тих історичних обставинах питанням про те, як краще зберегти українську самобутню культуру і самобутність взагалі під тяжкою загрозою, при чому для супротивників у цьому питанні (крім кількох пристосованців) спільним було бажання цю самобутність таки зберегти [3, с. 63].

Памфлети Хвильового — твори не тільки політичної думки, а й художні. Це виявляється і в тому, як вони написані: у кращих з них видно, як письменник цінує кожен стилістичний ракурс, кожний злам у композиції. Пристрасний мисливець у житті, Хвильовий був мисливцем також у своїй полеміці і знаходив спеціальну насолоду в переслідуванні об'єкта своєї полеміки, часом гри з ним, неминуче жертвою памфлетиста, але не меншою мірою й гри з читачем. Дотеп цих писань тільки деколи можна назвати гумором, частіше є в ньому насолода з певності, що цькований об'єкт не втече своєї долі. Через ці елементи гри й дотепу читачеві не завжди легко відтворити повноту логіки думок. Перешкоджає цьому й те, що деколи, як виглядає, думка Хвильового формувалася в самому процесі писання [2, с. 129].

Мала проза Хвильового не тільки не хаотична, а високо організована. Його памфлети - це не статті в традиційному сенсі слова, їхня поетика — поетика кіно й музики. Вони вписали нове слово в історію української громадської думки й літератури не тільки тим, що

піднесли нові і на свій час революційні ідеї. Вони були також новим словом у розвитку техніки літератури. У них знаходимо розмови Хвильового з самим собою, з уявним читачем, з опонентами, часом витримані у виразно приватному стилі, навіть з абстрактними поняттями. Разом з численними елементами діалогу це витворює справжню поліфонію. Вона досягне віртуозності в пізніших памфлетах Хвильового, що їх він писав уже поставлений навколішки. Вони часом утратили оригінальність думки, цитати в них перетворилися з веселої гри на важку артилерію викриття, але поліфонічність будови збереглася й навіть удосконалилася [4; с. 97].

«За відважних і вольових людей», — ці чіпкі гасла відомі кожному, їх засвоїли прихильники Хвильового, яких свого часу були тисячі й тисячі, їх популяризували в своїх актах обвинувачення речники режиму, бажаючи довести злочинну буржуазність і буржуазну злочинність памфлетів Хвильового.

Ці гасла зустрічаємо у багатьох творах Хвильового, зокрема у його памфлетах, яких є цілий том. Їх ніколи не друкували повністю. В Україні вони небезпечніші від усієї самовидавної літератури, разом узятої, поза межами України ніхто досі не здобувся на таке діло. Не буде помилкою сказати, що памфлетів Хвильового в цілості сьогоднішній читач не знає ні в Україні, ні поза нею.

Для сучасного читача первинна мета памфлетів почасти втрачена. Революційні на свій час думки, заради яких памфлети написані, тепер втратили частину своєї революційності. Ми знаємо реакцію сучасників. Михайло Могилянський казав про перші памфлети Хвильового: «В кімнаті, де було так душно, що дихати ставало важко, раптом відчинено вікна, і легені разом відчували свіже повітря».

Іншими словами це означає, що памфлети Хвильового сьогодні слід читати до певної міри як історичний документ і образ автора можна в них побачити, тільки відсортуювши, що в цих текстах було продиктоване добою, від того, що несло справжню, живу і часто досі актуальну думку й чуття автора.

Список використаних джерел

1. Ган О. Трагедія Миколи Хвильового. – Авґсбург : Прометей, 1948. – С. 9–10.
2. Деякі аспекти мотивної організації новели «Я (Романтика)» М. Хвильового // Наук. зап. Харк. пед. ун-ту. Сер. літературознавство. – 2001. – Вип. 2(29). – С. 164–177.
3. Інтертекстуальність в українській неobarоковій прозі 20-х років (новели «Кіт у чоботях» і «На глухім шляху» М. Хвильового) // Вісн. Харк. ун-ту. Сер. філол. – 2000. – № 473. – С. 243–254.
4. Хвильовий: проблеми інтерпретації: монографія. – Харків: Фоліо, 2003. – 495 с. – Рецензія: Михайлин І. Л. Осягаючи глибини тексту // Вісн. Харк. ун-ту. Сер. філол. – 2003. – № 583. – С. 147–148.

УДК 821.111 (73)

ОБРАЗ ПЕТЕРБУРГА - ВІДДЗЕРКАЛЕННЯ СВІТОВІДЧУТТЯ РОДІОНА РАСКОЛЬНИКОВА

*Палямар Вікторія, студентка I курсу спеціальності «Правознавство»,
науковий керівник Русіна А. В.*

У роботі розкривається тема міста і людини, зокрема психологічний вплив «середовища» на людину. У даному випадку вплив Петербурга на Раскольникову і появу його теорії.

Ключові слова: фантасмагорія, місто – душитель, місто – вбивця, світоглядні питання, моральна орієнтація людини в світі, психологічний аналіз.

Кожне місто, як і кожна людина – це унікальний об'єкт зі своїм обличчям, характером, та світосприйняттям. У романі «Злочин і кара» Петербург постає містом протиріч і великої суєти суєт. Це місто, в якому химерно переплелися елементи російської та європейської культур. Інколи приємно вражають його білі ночі та туманні ранки, проте доволі часто це місто – фантом, місто – химера. «Воно душить, гнітить і навіває божевільні ідеї та спонукає окремих людей до страшних і необдуманих вчинків» [2].

Образ Петербурга присутній у творчості багатьох російських письменників та поетів. Та Достоевський розкриває всі реалії тогочасного життя з усіма його негативними проявами. Образ Петербурга у романі «Злочин і кара» глибокий і значущий. Розкриття його дуже важливе для розуміння суті творів Достоевського. У ході дослідження було доведено важливість соціального середовища та загальної

атмосфери у формуванні характеру особистості, виявлено вплив оточення на поведінку людини та розкрито психологічні мотиви страшного вчинку Родіона Раскольника.

У російській літературі 18-20 століть Петербург кожного разу інший, залежно від світосприйняття того чи іншого письменника. Проте усі вони сходяться на думці, що це місто контрастів, і передають відчуття фантасмагорії. Поряд з тим Петербург – це не лише тло, на якому відбуваються події, а й самостійний герой, що впливає на долю людей. Водночас, це і те «середовище», звідки бере свої соціальні витоки теорія Раскольника.

Бідні і багаті мешканці Петербурга у романі представлені різними соціальними умовами життя двох різних прошарків суспільства. Зображуються різні райони Петербурга, що дає змогу помітити контраст між життям бідних і знедолених та багатих жителів міста. Саме цим і зумовлений такий значний вплив міста на головного героя роману Федора Достоевського. Адже Петербург, незважаючи на красу та велич своїх палаців та соборів, штовхає Раскольника на божевільні вчинки лише через те, що він, бачачи бруд і нищість життя, не може миритися з цим. Тож нагнітаюча атмосфера є вирішальним фактором впливу на дії людини, що зважилася на вбивство.

Проте місто впливає не тільки на Родіо-

на, але й інших мешканців Петербурга, що викриває проблеми тогочасного російського суспільства, зокрема економічного розшарування спільноти, пияцтва та проституції, підкреслюючи нікчемність життя багатьох його героїв. А змальовані вуличні сцени ще краще допомагають зрозуміти і розкрити сутність більшості вчинків усіх без винятку героїв твору.

У романі цілком вмотивоване домінування двох кольорів протягом розвитку усіх сюжетних ліній: жовтий – як колір божевілля, хвороби, необдуманих вчинків, злиднів, злочинів і зради, і брудно-зелений – як колір похмурості, страждання і надії героїв роману.

Образ Родіона Раскольникова – наскрізь

психологічний, оскільки акцентує увага читача на розкритті значимих чинників, що впливають на формування внутрішнього світу людини.

Федір Михайлович Достоевський ставить безліч питань, аналізуючи наслідки злочину, здійсненого головним героєм, вкладаючи у свій роман якнайглибший філософський, соціальний і релігійний сенс. Завдяки цьому його «Злочин і кара» стали справжньою енциклопедією життя Росії 50-х років та «книгою великої скорботи, наскрізь пронизаної пошуками виходу зі світу розрахунку і наживи в царство доброї правди» [1].

Список використаних джерел

1. Мельник Віктор. Дорога до Достоевського // «Україна Молода». – 2009. – № 067.
2. Мелетинський Є. М. Нариси про творчість Достоевського. – К. : ВЦ «Академія», 2008. – 190 с.

УДК 408.53:8-1.

БІБЛІЙНІ ОБРАЗИ В ЛІРИЦІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

*Романишин Христина, студентка II курсу спеціальності «Економіка підприємства»,
науковий керівник Галатюк О. М.*

У роботі розкрито теоретико-методологічні основи творчості Лесі Українки, охарактеризовано особливості вживання біблійних образів. Досліджено, що поетеса, звернувшись до біблійних сюжетів, які вже закріпилися в пам'яті багатьох поколінь і народів, сконцентрувала певні ідеї, відображаючи їх у нетрадиційному для українського театру виді – не в соціально-побутовому, а у філософсько-ідеологічному.

Ключові слова: прометеїзм, світоглядні орієнтири, матеріалізм, біблійні образи, фантастика, біблеїзми, художній персонаж, біблійні сюжети.

Леся Українка належала до тих митців, які на місце типового ставили яскраве, вражаюче, тобто не стільки алогічне, скільки таке, яке виходить за межі загальноприйнятого, вище за нього. Сама поетка цей стиль намагається сформулювати в листі до А. Крим-

ського, пишучи: «...яка то химерна штука, тая суб'єктивність?.. Ключ до неї ось який: я належу до тих людей, що коли бачать перед очима маленьку хмарку, то їм здається, що сонце погасло, а коли піймають промінь, то думають, що сонце прийшло жити до їх в саму душу» [4, с. 154].

Для неї немає життя без боротьби. Прометеїзмом насичені її твори, якими будила Леся Українка закованого в ланці, засудженого на смерть раба – український народ. Від перших кроків на шляху Великої Поезії і до останніх вона прагнула напруженої «борні великих пристрастей», в яких гартувались міцні душі. Спокій, на її переконання, – найстрашніша кара, яку б міг накласти Бог на людськість [3, с. 87].

Проблему біблійних образів в ліриці Лесі Українки досліджували такі вчені, як Аврахов Г., Бетко І., Бичко А., Білан Т., Бой-

ко Ю., Грушевський М., Гундорова Т., Демська Л., Драй-Хмара М., Жулинський М, Зеров М., Криловець А., Мороз М., Одарченко П., Скупейко Л. та ін. [2, с. 63].

Якщо ж говорити про всю поетичну спадщину, то центральне місце в ній займає постать бунтаря, що руйнує всі перешкоди на своєму шляху, що домагається своєї мети навіть ціною свого життя.

Мало не з перших творчих кроків Леся Українка вражає глибоко вдумливим, свідомим ставленням до поезії. У якій відточеним клинком виблискує думка, глибоко людяна, що б'ється в лещатах несправедливого громадського порядку.

У ліричних поезіях Лесі Українки центральне місце займає людина з невичерпним багатством його внутрішнього життя, пристрастей та думок.

За світоглядними орієнтирами, мотивами творчості, її спрямованості близькою до І. Франка була Леся Українка.

Характерними особливостями її світогляду були матеріалізм, діалектика, глибока віра в пізнавальні можливості людини, інтерес

до нових досягнень природознавства і філософії, реалістична естетика та історичний оптимізм [4, с. 82].

Звернення Лесі Українки до Біблії пояснюється насамперед тим, що Святе писмо – це невичерпне джерело «вічних» тем, ідей, мотивів, образів, знайомих широкому загалу у всьому світі [1, с. 33].

Центральне місце серед біблійних образів посідає Ісус Христос. Ядро творів християнської тематики становлять ті тексти, в яких Ісус Христос виступає текстовим чи підтекстовим (частіше) персонажем (коли його постать дається у сприйнятті людей, котрі його знали («Одержима», «На полі крові», «Йоганна, жінка Хусова»)).

Отже, використовуючи біблійних персонажів як дійових осіб історичних драм, поем, поезій або переспівів апокрифів, письменниця більш достовірно і точно відтворює зображені події, виразніше окреслює національний колорит країни, з якими співвідносяться ті чи інші власні імена.

Список використаних джерел

1. Бетко І. Біблія як джерело ідей у творчості Лесі Українки / І. Бетко // Слово і час. – 1991. – № 3. – С. 26-35.
2. Біблійні сюжети і мотиви в українській поезії кінця XIX – початку XX ст. // Українська мова і література в школі. – 1991. – № 10. – С. 61-72.
3. Донцов Д. Поетка українського рісоржіменту / Д. Донцов // Укр. слово: Хрестоматія української літератури та літературної критики XX ст. – К. : Рось, 1994. – 327 с.
4. Онуфрієнко О. Головні світоглядно – філософські засади лірики Лесі Українки / О. Онуфрієнко // Укр. літ. в загальноосвітній шк. – 1999. – № 6. – С. 31–36.

УДК 821.161.2

ОБРАЗ МОДЕРНОЇ ГЕРОЇНИ У ТВОРАХ ОЛЬГИ КОБИЛЯНСЬКОЇ

Сорока Дмитро, студент I курсу спеціальності «Обслуговування програмних систем і комплексів», науковий керівник Пискливець О. С.

Вибір даної теми обумовлений різними поглядами на роль та місце жінки в суспільному житті в наш час та наприкінці XIX ст., що значно видозмінилися і потребують більш глибокого аналізу та вивчення. Погляди О.Кобилянської завжди були більш радикаль-

ними і революційними та сприяли становленню феміністичних позицій не тільки в Україні, але і по всій Європі.

Ключові слова: емансипаційний рух, фемінізм, патріархальний устрій, жіночий ідеал, теологія досвіду, самоідентифікація жінки.

Мета роботи: дослідження початку феміністичного руху та його розвиток на теренах України наприкінці ХІХ - початку ХХ століття, розгляд реалізації його постулатів у творах Ольги Кобилянської.

У вибраних для дослідження творах «Людина» і «Царівна» якнайкраще прослідковується позиція О.Кобилянської стосовно місця жінки в суспільстві.

Про важливу роль жінок в суспільстві ХІХ ст. як явище в українській літературі зустрічаємо у творчості таких письменниць: Наталії Кобринської, Ольги Кобилянської, Олени Пчілки, Анни Павлик, Лесі Українки. Становище осіб слабкої статі у тогочасному суспільстві було надзвичайно складним, адже жінки порівняно з чоловіками не мали жодних прав. Вони зобов'язані були підкорятися спочатку волі своїх батьків, а потім і чоловіків. Тому така діячка, як Ольга Юліанівна Кобилянська, не могла залишатися осторонь цієї проблеми. Вона активно підтримувала жіночий рух, і її перші твори спрямовані на висвітлення цієї проблематики.

У європейському контексті фемінізм виступив однією з найвпливовіших течій. У науковій літературі дане поняття вимагає визначення щонайменше на двох рівнях: з одного боку, це широкий суспільний рух за права жінок, або ж феміністський рух, а з іншого – комплекс соціологічних, психологічних, культурологічних теорій, які здійснюють аналіз статусу жінки у суспільстві.

Сьогодні фемінізм пропонує альтернативну щодо існуючої картину світу, у можливість відбування якої потрібно перш за все вірити. Це дає підставу деяким дослідникам даного напрямку говорити не лише про феміністський рух чи про феміністичну теорію, а й про «теологію досвіду», що намагається викривати, осмислювати і покращувати ситуацію у суспільстві, пов'язану з утиском прав жінок, їхньою дискримінацією.

Феміністична ідея, котра прийшла із Заходу в Україну із деяким запізненням, кардинально змінила погляд на жінку, а відтак і художнє втілення жіночого образу в цілому. Ідея емансипації жінки стала ковтком свіжого повітря для жіноцтва, що тривалий час чекали її, і удавкою для так званого «старого устрою», котрі не хотіли й чути про подібні «нісенітниці».

У творах О. Кобилянської ідея фемінізму звучить чітко й прозоро, без штучності й маски. Авторка заявляє про рівність між чоловіком і жінкою прямо. Вона підносить своїх героїнь Олену Ляуфлер і Наталку Веркович не на рівень чоловіка, а на рівень Людини. Вони у своїх переконаннях стійкіші, вищі за чоловіків, часто нерозумних, недолугих і поверхових. Кобилянська випишує образ, що є для неї ідеалом. Її героїні інтелігентні, освічені, з високими духовними запитами і прогресивними поглядами, позбавлені романтичності, спроможні на одинокий виклик суспільству. Саме цих рис бракувало жіночим образам у чоловічій літературі.

В опозицію «сильні жінки – слабкі чоловіки», на думку С. Павличко, трансформовано філософські погляди Ф. Ніцше. «Кобилянську вабила романтична надлюдина, - зазначає дослідниця, – але в баченні письменниці вона була, безсумнівно, жінкою» [3, с. 322].

На основі проведеного дослідження ми прийшли до висновку, що безперечною заслугою письменниці є те, що вона однією з перших в українській літературі змалувала модерні образи жінок-інтелігенток, яким притаманні вищі духовні інтереси, прагнення вирватись із тенет буденщини, духовного рабства. Звеличуючи людину, зокрема жінку, показуючи її високі духовні поривання, О. Кобилянська утверджувала передові погляди на життя.

Список використаних джерел

1. Єфремов С. Історія українського письменства. – К. : Феміна, 1995. – 688 с.
2. Кобилянська О. Твори в 5 т. – К., 1995. – Т. 5. – 490 с.
3. Павличко С. Дискурс українського модернізму в українській літературі. – К. : Либідь, 1997. – 360 с.

УДК: 347.73

ПРАВОВІ ОСНОВИ БЛАГОДІЙНОСТІ, ЯК АЛЬТЕРНАТИВНОГО ДЖЕРЕЛА ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТИ

*Галяс Лілія, студентка III курсу спеціальності «Правознавство»,
науковий керівник Буздуган Я. М*

Стаття присвячена аналізу та дослідженню благодійності у фінансовому забезпеченні освіти в Україні.

Ключові слова: благодійна діяльність, благодійні надходження, ендавмент.

Освіта-це майбутнє нашої країни, вона відтворює і нарощує інтелектуальні, духовні та економічний потенціал суспільства. За роки незалежності в Україні визначено пріоритети розвитку освіти, створено відповідну правову базу, здійснюється практичне реформування галузі. Однак для ефективного функціонування освіти необхідне належне фінансування. У зв'язку з кризовими явищами в нашій державі фінансове забезпечення галузі за рахунок бюджетів різних рівнів є недостатнім. Освіта, фактично, фінансується за залишковим принципом. А це означає, що потрібно шукати альтернативні джерела фінансування.

Одним із таких джерел, яке набуло розвитку за останні роки є надходження від благодійної діяльності. Сьогодні в українському суспільстві впроваджуються новітні тенденції та засоби здійснення благодійності. Прийняття нового Закону України «Про благодійну діяльність та благодійні організації» також сприяє її розвитку. Однак, досі елементи української благодійності залишаються малорозвиненими порівняно з країнами США та Європи.

На нашу думку стимулювання цього напрямку суспільної діяльності дасть можливість:

- полегшити навантаження державного та місцевих бюджетів щодо фінансування соціальної сфери, зокрема, освіти;
- здійснювати підтримку закладів освіти, як державної так і не державної форми власності;

- активізувати розвиток освіти як на регіональному так і на державному рівні.

Відповідно до ст. 1 Закону України «Про благодійну діяльність та благодійні організації» благодійна діяльність – добровільна особиста або майнова допомога для досягнення визначених Законом цілей, що не передбачає одержання благодійником прибутку, а також сплати будь-якої винагороди або компенсації благодійнику від імені або за дорученням бенефіціара [1].

Але в Україні ще досі не створено ефективних механізмів стимулювання благодійності, її розвиток в українському суспільстві супроводжується рядом невирішених проблем:

- можливості громадян та бізнесу в процесі добродійної діяльності обмежуються через неузгодженість норм законодавства про оподаткування та проблема щодо отримання податкових пільг;
- відсутність законодавчого регулювання окремих форм благодійної діяльності, зокрема, про меценатство, про корпоративну благодійність;
- обмежений доступ до інформації щодо отриманої благодійної допомоги закладами освіти;

У Верховній Раді України зареєстровано ряд документів, зокрема, Закон «Про меценатство», однак він на сьогоднішній день не розглядається. Цей закон визнаний експертами як такий, що потребує істотного доопрацювання. Відсутнє законодавче регулювання ряд новітніх тенденцій розвитку благодійної діяльності, поширених у світі.

Важливим у Законі України «Про благо-

дійну діяльність і благодійні організації» визначається поняття ендавмент.

Ендавмент – цільовий фонд, що формується переважно за рахунок благодійних пожертв. В подальшому він використовується як недоторканий капітал. А вже прибуток від розміщення ендавменту в банках або інвестиційних компаніях спрямовується на благодійні цілі. Фактично всі великі організації освіти, культури, музеї, благодійні фонди Заходу мають ендавменти, які складають 10-15% річного прибутку.

Ендавмент створюється, як правило, для підтримки окремої організації та покликаний забезпечити:

- часткову незалежність від разового пожертвування та інших добродійних надходжень;
- фінансову стабільність за рахунок гара-

нтованого прибутку;

- формування довготривалого джерела фінансування окремої некомерційної організації в соціокультурній сфері [2, с.75].

В Україні тільки починає усвідомлюватися та розвиватися цей інструмент здійснення благодійної діяльності та можливості, які він дає. Все більше організацій зацікавлені у створенні ендавменту.

Отже, надходження від благодійності становлять альтернативне джерело фінансового забезпечення освіти в Україні. Удосконалення правових засад розвитку добродійної діяльності, а також отримання та використання благодійних надходжень закладами освіти допоможе реформувати галузь і наблизити її до європейських стандартів.

Список використаних джерел

1. Про благодійну діяльність та благодійні організації: Закон України від 5 липня 2012 року // ВВР України. – 2013. – № 25. – Ст. 252. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5073-17>.

2. Буздуган Я. М. Правова характеристика благодійності та благодійної діяльності // Віче. – 2011. – №4. – С. 7–10.

УДК 349.42

ПРАВОВІ ЗАСАДИ СТРАТЕГІЧНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОЦІНКИ

*Грунтас Христина, студентка III курсу спеціальності «Правознавство»,
науковий керівник Данилюк С. М.*

Стаття присвячена розкриттю юридичної природи стратегічної екологічної оцінки, дослідженню питання правового регулювання процедури стратегічної екологічної оцінки та аналізу тенденції розвитку правового регулювання у галузі екологічної оцінки.

Ключові слова: екологічна оцінка, стратегічне рішення, стратегічна екологічна оцінка, правова процедура стратегічної екологічної оцінки, державне управління.

З початком третього тисячоліття відбувається усвідомлення нових реалій суспільного життя. Стратегічні завдання, що висувуються новою Концепцією національної екологічної політики України на період до 2020 р.,

пов'язуються з метою реалізації принципів сталого розвитку економіки та екологічно збалансованого природокористування [1].

Діючі в державі методи управління в сфері охорони навколишнього природного середовища поки що не забезпечують раціонального використання й відтворення природних ресурсів, не можуть припинити зростання рівня забруднення та загального погіршення якості довкілля. В Україні найвищий у Європі рівень розораності земель, вирубування лісів, споживання водних ресурсів, антропогенне та техногенне навантаження на довкілля у кілька разів перевищує відповідні показники держав ЄС, практично відсутні

міста, де стан навколишнього середовища є якісним та безпечним для життя і здоров'я [2, с. 15].

Розв'язання екологічних проблем, які гостро постали перед українською державою та мають глобальний характер, потребує впровадження ефективних інструментів превентивного управління у галузі охорони навколишнього природного середовища. До таких інструментів відноситься стратегічна екологічна оцінка (СЕО), що спрямована на реалізацію й охорону екологічних прав та інтересів людини (громадянина), у тому числі майбутніх поколінь, шляхом інтеграції екологічних пріоритетів у плани та програми соціально-економічного розвитку суспільства. Досліджено процес розвитку правового регулювання екологічної оцінки в різних європейських державах, доведено, що сучасна концепція стратегічної екологічної оцінки пройшла певний історичний розвиток. Показано, що екологічне право Європейського Союзу еволюціонувало під впливом концептуальних ідей сталого розвитку, що призвело до значної

трансформації процедури екологічної оцінки проектів діяльності і виокремлення стратегічної екологічної оцінки як самостійної складової організаційно-правової системи запобігання негативним впливам діяльності суспільства.

Стратегічна екологічна оцінка упродовж десятиріччя застосовується у багатьох державах світу і вже п'ятий рік є обов'язковою на всьому просторі Європейського Союзу. У травні 2003 р. Україна підписала міжнародний Протокол про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище в транскордонному контексті. Цей Протокол надає Україні принципово новий для неї організаційно-правовий інструмент екологічно збалансованого та демократичного управління розвитком економіки та інших сфер діяльності суспільства. Побудова національної процедури стратегічної екологічної оцінки стала важливим завданням сьогодення у справі розвитку та адаптації екологічного законодавства України до норм Європейського Союзу [3].

Список використаних джерел

1. Конвенція національної екологічної політики України на період до 2020 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/880-2007-%D1%80>.
2. Екологічне право: особлива частина : підруч. – К. : Істина, 2001. – 544 с.
3. Конвенція про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_272.

УДК: 346.91

УЧАСТЬ АДВОКАТА В ГОСПОДАРЬКОМУ ПРОЦЕСІ

*Дячун Адріана, студентка IV курсу спеціальності «Правознавство»,
науковий керівник Гловак І. С.*

Стаття присвячена участі адвоката як процесуального представника сторін та третіх осіб в господарському судочинстві. Особливу увагу приділено його статусу на кожній із стадій господарському процесі.

Ключові слова: адвокат, господарський процес, претензія, процесуальне представництво, позов, відшкодування витрат на послуги адвоката.

Конституція України віддаючи пріоритет правам та свободам людини і громадянина про-

голосила право громадянина на судовий захист [1; с. 55].

Відповідно до ч. 2 ст. 59 Конституції України для забезпечення права на захист від обвинувачення та надання правової допомоги при вирішенні справ у судах та інших державних органах в Україні діє адвокатура.

Залучення адвоката до справи, як процесуального представника сторін і третіх осіб, здійснюється на договірних засадах [ст. 237, 2].

Варто звернути увагу, що повноваження такого представника повинні засвідчуватись відповідними документами [ст. 28, 3].

Проте, перш за все участь адвоката в господарському судочинстві проявляється судовому процесі, що має свої особливості. Умовно таку участь можна поділити на декілька етапів.

Перший етап – підготовка до судового процесу. Цей етап містить певні цілі, які адвокат виконує або певну мету, яку бажає досягнути для задоволення вимог клієнта. До цього етапу можна долучити роботу з доказовою базою, що є основою для пред'явлення претензії або подання позовної заяви. Відповідно до ГПК всі докази ґрунтуються на допустимості та належності. Також у разі потреби адвокат має право на витребування доказів для підтвердження своєї позиції.

При наявності достатньо обґрунтованих припущень, що майно яке є у віданні відповідача на момент пред'явлення позову може зникнути, зменшитись за кількістю або погіршитись за якістю на момент виконання рішення є підставою для забезпечення позову, яке реалізується шляхом подання до суду заяви стороною або відповідно її представником в даному випадку адвокатом [4].

Якщо адвокат вбачає реальну загрозу порушенню або порушення прав та інтересів свого клієнта, то до подання позовної заяви він має право згідно з ГПК внести до суду клопотання про необхідність обрання запобіжних заходів.

Важливим фактом при вирішенні господарської суперечки на цьому етапі являється стадія досудового врегулювання. Ефект досудового врегулювання спору (пред'явлення претензії) – складова що зменшує затрати процесуального часу та коштів клієнта та «розвантажує» господарські суди.

Наступний етап участі адвоката як представника позивача – підготовка до судового процесу, що проявляється складанням позовної заяви та подання позову і включає в себе:

- а) визначення змісту позову;
- б) визначення правових підстав для звернення з позовом;
- в) обґрунтованість вимоги.

У разі представництва інтересів відповідача адвокат заявляє заперечення проти позову. Тобто він обирає активну позицію захисту або приймає участь у судовому засіданні для достойного представництва. В даному випадку все буде залежати від обраної тактики адвоката.

Представництво адвоката забезпечується на різних стадіях судового процесу, що являє собою наступний етап його участі у господарському процесі. Так він може представляти інтереси сторін або третіх осіб в суді першої інстанції, подавати апеляційну або касаційну скаргу на рішення нищестоящего суду, подавати заяву до Верховного Суду України при неоднаковому застосуванні господарськими судами норм законів або подати позов за нововиявленими обставинами.

Окремо варто приділити увагу оплаті послуг адвоката.

Господарський процесуальний кодекс передбачає, що до судових витрат належать суми пов'язані з оплатою послуг адвоката. Відповідно сторони господарського спору є зацікавленими в залученні адвоката до процесу, що дає їм можливість відшкодування витрат пов'язаних з такими послугами [3, с. 44].

Це є цікавим моментом, який виділяє господарський процес з поміж інших процесів. Тобто, відповідно до ГПК усі витрати пов'язані на залучення адвоката в суді можуть бути відшкодовані стороною що прогнала [5].

Таким чином, це привілейоване становище адвоката перед іншими фахівцями у сфері права, які не мають посвідчення адвоката.

Тому така обставина досить некоректна по відношенню до інших юристів, які працюють на рівні з адвокатом, проте не склали адвокатський іспит, що в даному випадку обмежує їхнє право на оплату праці.

Список використаних джерел

1. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної ради України 28 черв. 1996 р. – К. : Преса України, 1997. – 80 с.
2. Цивільний кодекс України: чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 2015 р. – К. : ПАЛИВОДА А. В., 2015. – 380 с. – (Кодекси України).

3. Господарський процесуальний кодекс України: чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 2015 р. : (ОФЦ. ТЕКСТ). – К. : ПАЛИВОДА А. В., 2015. – 380 с. – (Кодекси України).

4. Туголуков А. Витрати на правову допомогу. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://blog.liga.net/users/tugolukov/article/10011..>

УДК 324

ІНСТИТУТ МІСЦЕВОГО РЕФЕРЕНДУМУ В УКРАЇНІ

*Качунь Ірина, студентка II курсу спеціальності «Правознавство»,
науковий керівник Заставна О. П.*

Стаття присвячена аналізу походження та змісту інституту місцевого референдуму, а також дослідженню досвіду та перспектив його законодавчого забезпечення в Україні.

Ключові слова: місцевий референдум, місцеве самоврядування, закон про місцевий референдум, предмет місцевого референдуму, ініціативна група.

У системі форм безпосереднього народовладдя особливе місце належить місцевому референдуму, що являє собою голосування виборців - членів територіальної громади, шляхом якого приймаються рішення з будь-яких питань самоврядного характеру.

Донедавна питання організації та проведення місцевих референдумів регламентувалися Законом України «Про всеукраїнський та місцеві референдуми» від 03 липня 1991р. [1], застарілі положення якого неодноразово критикувалися науковцями і практиками. 6 листопада 2012 р. даний закон було відмінено положеннями нового Закону України «Про всеукраїнський референдум» [2], який врегулював лише частину тих відносин, на які поширював свою діяльність раніше чинний нормативний акт – відносини щодо референдумів загальнодержавного рівня. Питання ж місцевих референдумів повністю залишились поза увагою вітчизняного законодавця, внаслідок чого територіальна громада фактично позбавлена одного з основних механізмів вирішення питань місцевого значення шляхом безпосереднього голосування.

Таким чином, за останній рік проблема прийняття спеціального закону про місцеві референдуми не лише не вирішилася, а навпа-

ки – набула своєї нагальності.

Ключовим елементом інституту місцевого референдуму є його предмет.

Якщо відштовхуватись від власне терміну «місцевий», то очевидним предметом виступатимуть «питання місцевого значення». Таку логіку підтверджують і чинні нормативно-правові акти (ч. 1 ст. 140, ч. 1 ст. 143 Конституції України; абзац п'ятий статті 1, ст.ст. 55 та 75 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»). Однак, як цілком правомірно було зауважено під час Круглого столу «Місцевий референдум в Україні: теоретичні та нормативні аспекти», чинне законодавство не містить визначення поняття «питання місцевого значення» [3, с. 9-10].

З іншого боку, і Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» предметом місцевого референдуму визначає будь-яке питання, віднесене Конституцією та іншими законами до відання місцевого самоврядування [4]. Натомість стаття 4 Європейської хартії місцевого самоврядування, до якої Україна приєдналася 1998 році, передбачає, що місцеві влади, в межах закону, мають повне право вільно діяти за власною ініціативою щодо будь-якого питання, яке не вилучене із сфери їхньої компетенції і вирішення якого не доручене ніякому іншому органу [5].

Узагальнення практики проведення місцевих референдумів у Європейському Союзі свідчить, що змістовні обмеження їх предмету поширюються на регіональні та муніципальні референдуми за визначенням, оскільки нормативні акти центральних органів влади (як у федеративних, так і в унітарних державах) мають

вищу юридичну силу в порівнянні з актами адміністративно-територіальних одиниць [6, с. 164-165].

Окрім того, з особливою увагою слід підійти до кількості питань, які можуть бути винесені на один місцевий референдум. Хоча законодавство більшості європейських країн не містить таких вимог, вважаємо за доцільне приєднатися до позиції експертів Лабораторії законодавчих ініціатив, на думку яких «завелика кількість актуалізованих питань у політичному дискурсі (шляхом агітації) може ускладнити процес формування позиції і, відповідно, викривити волевиявлення членів територіальної громади» [7, с. 15]. На цій основі достатнім навантаженням видається винесення на розгляд населення не більше 3-х питань/проектів рішень одночасно.

Чи не найбільш проблемним аспектом Закону «Про всеукраїнський та місцеві референдуми», який діяв більш, ніж 20 років, був порядок реєстрації ініціативної групи та призначення місцевого референдуму. Згідно цього закону місцеві референдуми призначалися відповідними місцевими радами, а ініціативні групи місцевого референдуму реєструвалися головами місцевих рад [2]. Така процедура на практиці унеможливила реалізацію закріпленого в ч. 2 ст. 78 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» права територіальної громади достроково припинити повноваження сільської, селищної, міської ради [6].

Один із останніх проектів закону «Про місцевий референдум» №7082 встановлює процедуру ініціювання місцевого референдуму на загальних зборах громадян, кількість яких визначається в залежності від розміру громади. Ініціатори загальних зборів повинні письмово повідомити мера і територіальну виборчу комісію принаймні за 5 днів до заходу. На загальних зборах має також бути обрана ініціативна група, яку реєструє територіальна виборча комісія, і така група з одного питання може бути тільки одна [8].

Венеціанська комісія негативно оцінила такий механізм, оскільки він може мати наслідком виникнення штучних процесуальних перепон на шляху реалізації територіальною громадою її конституційного права на безпосереднє вирішення питань місцевого значен-

ня. Так, низці ініціативних груп, було відмовлено у реєстрації на підставі неповідомлення відповідних органів про проведення загальних зборів громадян (хоча такі листи просто не реєструвалися), або через наявність технічних помилок в оформленні документів за результатами загальних зборів. Ще більше ускладнює ситуацію те, що процедура загальних зборів громадян повинна бути прописана в статутах територіальних громад. Однак далеко не в усіх громадах (містах) є статuti, а якщо вони є, то не обов'язково містять відповідні приписи.

Слід зазначити, що в законодавстві більшості країн, в яких дозволяється проведення місцевих або регіональних референдумів, не міститься вимоги щодо проведення загальних зборів громадян з цією метою. Найбільш поширеним механізмом формування ініціативної групи в Європі є довільний порядок її утворення з громадян, чисельність яких перевищує встановлений законом мінімум. Відповідно, адміністративний контроль при такій процедурі стає мінімальним.

Враховуючи вище зазначене вважаємо за необхідне у майбутньому референдумному законодавстві врахувати наступні положення:

- предметом місцевого референдуму повинні стати питання місцевого значення, які не вилучені зі сфери компетенції територіальної громади і вирішення яких не доручені ніякому іншому органу; інші питання, що мають істотне значення для територіальної громади, можуть бути предметом консультативного референдуму;
- питання, винесені на місцевий референдум не можуть суперечити загальнонаціональному законодавству;
- формула місцевого референдуму повинна затверджуватись Центральною виборчою комісією;
- на місцевий референдум не може бути винесено більше трьох питань;
- ініціативна група з проведення місцевого референдуму має створюватись за рішенням зборів громадян – членів відповідної територіальної громади, кількість яких не повинна бути меншою за встановлену в законі (залежно від чисе-

льності громади) і реєструватись виборчою комісією відповідного рівня.

Врахування у законотворчій діяльності парламенту наведених нами напрямків вдосконалення законодавства про місцеві референдуми дозволить суттєво підвищити роль

місцевого референдуму в механізмі вирішення територіальною громадою питань місцевого значення, сприятиме створенню реальних способів безпосереднього, самостійного вирішення територіальною громадою питань місцевого значення.

Список використаних джерел

1. Про всеукраїнський та місцеві референдуми: Закон України від 03 липня 1991 року № 1286 XII // ВВР. — 1991. — № 33. — С. 443.
2. Про всеукраїнський референдум: Закон України від 06 листопада 2012 року № 5475 VI // ВВР. — 2013. — № 44-45. — С. 634.
3. Місцеві референдуми в Україні: теоретичні та нормопроектні аспекти: матеріали «круглого столу», 23 липня 2009р., м. Київ // Упоряд. : Пиняк С. І. — К. : СПД Москаленко О. М., 2009. — С. 20.
4. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 року № 280/97-ВР // ВВР. — 1997. — № 24. — С. 170.
5. Європейська хартія місцевого самоврядування. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу : www.rada.gov.ua/laws/show/994_036.
6. Референдуми в Європейському Союзі / За ред. Ковриженка Д. С. — К. : ФАДА ЛТД, 2007. — 186 с.
7. Проблеми проведення місцевих референдумів в Україні // Часопис «Парламент». — 2012. — № 1. — С. 5-24.
8. Про місцевий референдум: Проект Закону України від 03 вересня 2010 року № 7082 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4>.

УДК 349.417

ПОРЯДОК НАБУТТЯ ПРАВА ВЛАСНОСТІ НА ЗЕМЕЛЬНУ ДІЛЯНКУ

*Киричок Катерина, студентка IV курсу спеціальності Правознавство»,
науковий керівник Данилюк С. М.*

Стаття присвячена юридичному визначенню поняття набуття права власності на землю, визначені елементів правовідносин щодо набуття права власності, необхідність уніфікації законодавства щодо розгляду земельних спорів

Ключові слова: земельна ділянка, право власності на землю, право приватної власності на землю, порядок набуття права приватної власності на землю, земельно-процесуальні норми, земельно-правовий процес, порушення порядку набуття права приватної власності на землю, захист земельних прав.

Згідно статті 14 Конституції України, земля є основним національним багатством, що перебуває під особливою охороною держави [1].

Крім того, Конституція України передбачає право громадян, юридичних осіб і держави набувати землі у власність з метою використання їх для господарської діяльності, житлової забудови і забезпечення життєдіяльності людей. Дані відносини регулюються Земельним кодексом України та актами законодавства, норми яких належать до земельного права.

Відсутність чітко прописаних норм, які б дозволяли в найкоротший термін реалізувати законне право власності наших громадян на земельні ділянки сприяє не тільки вкоріненню в нашому суспільстві «права» сильнішого, нахабнішого і корумпованішого, але й здатні найближчим часом підірвати фундаментальні засади економічного життя країни.

Безумовно, для повного вирішення порушеної нами проблеми потрібен комплексний та широкий підхід до визначення, заповнення наявних прогалин у законодавстві та докорінної організації перебудови існуючої системи набуття права власності на земельні ділянки в Україні.

У суб'єктивному розумінні ч.1 ст.78 ЗКУ визначає право власності на землю як «право володіти, користуватися і розпоряджатися земельними ділянками»[2].

Переважне право купівлі земельних ділянок сільськогосподарського призначення мають громадяни України, які постійно проживають на території відповідної місцевої ради, де здійснюється продаж земельної ділянки

Право власності на земельні ділянки може бути набуто на підставі договорів купівлі-продажу, міни, ренти, дарування, довічного утримання, у відносинах іпотеки, спадкування. Немає перешкод і для відчуження земельних ділянок на підставі інших договорів (угод, правочинів), у т.ч. не передбачених законом [3].

Загальні вимоги до змісту угод визначено ч. 2 ст. 132 ЗК та цивільним законодавством [2].

Головними прогалинами у сфері набуття права власності на земельну ділянку на підставі цивільно-правових угод є суперечливість серед норм щодо недійсності та оспорюваності даних правочинів, що потребує детальнішого регулювання.

Не знаходить підтримки запровадження мораторію на відчуження земель сільськогосподарського призначення, оскільки його існування має цілу низку негативних наслідків (селяни старших вікових груп, їх спадкоємці, що проживають у іншій місцевості тощо, не можуть реалізувати своє право власності на землю; блокується створення великих, конкурентоспроможних сільськогосподарських підприємств та ін.).

Загальна процедура виникнення (переходу) права власності на земельні ділянки за цивільно-правовими угодами включає укладення у письмовій нотаріальній формі угод та реєстрацію права власності (нотаріусом, що посвідчує угоду).

Основними проблемами, які виникають при такій процедурі є: громадяни в більшості випадків позбавлені можливості самостійно визначити «бажане місце розташування земельної ділянки»; немає ефективного і реального засобу захисту порушеного права; хоча «склад, зміст і правила оформлення кожного виду документації із землеустрою регламентуються відповідною нормативно-технічною документацією», зміст проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки врегульовано головним чином відомчими актами ненормативного характеру; присадибні ділянки надавалися в користування у відповідності із раніше чинним законодавством у розмірах, більших, ніж норми безоплатної приватизації земельних ділянок, встановлені ст.121 чинного ЗКУ; тощо).

Великою проблемою є те, що при приватизації за прощеної процедурою в більшості випадків необхідна державна реєстрація земельної ділянки відповідно до ЗУ «Про Державний земельний кадастр», при цьому виникає необхідність проведення кадастрових зйомок, які включають «погодження меж земельної ділянки з суміжними власниками та землекористувачами» [4].

Процедура приватизації земельних ділянок складається із багатьох стадій, її проходження залежить від багатьох органів. Через таку побудову вона є тривалою, при цьому тривалість та складність процедури не забезпечує законності та обґрунтованості прийнятого рішення.

Приватизація може бути заблокована органами державної влади та місцевого самоврядування на будь-якому етапі, і заявник практично позбавлений ефективних правових засобів захисту свого права на приватизацію земельної ділянки, проголошеного законом.

Загалом, існуюча процедура приватизації земельних ділянок стимулює корупцію, посилює соціальну нерівність і спрямована на нездоровий та непрозорий перерозподіл основного національного багатства – землі, тому проблемні питання потребують негайного законодавчого регулювання.

Список використаних джерел

1. Конституція України від 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради. – 1996. – № 30. – С. 141.

2. Земельний кодекс України : станом на 1 січ. 2013 р. : відповідає офіц. тексту. – Х. : Право, 2013. – 120 с.
3. Мірошниченко А. Набуття права власності на земельні ділянки: електронний підручник. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.amm.org.ua/study-book/7-land-acquisition>.
4. Закон України «Про Державний земельний кадастр» №8 від 16.10.2012р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3613-17>.

УДК 347.91

ПРОЦЕСУАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗГЛЯДУ СУДОМ СПРАВ ПРО РОЗІРВАННЯ ШЛЮБУ ТА ПОЗБАВЛЕННЯ БАТЬКІВСЬКИХ ПРАВ ЗА ЗАЯВОЮ БУДЬ КОГО З ПОДРУЖЖЯ, ЯКЩО ОДИН З НИХ ЗАСУДЖЕНИЙ ДО ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ

*Москалюк Тарас, студент IV курсу спеціальності «Правознавство»,
науковий керівник Бачинська Н.О.*

Стаття присвячена розгляду та аналізу питання процесуальних особливостей розгляду справ про розірвання шлюбу з особами засудженими до позбавлення волі, та позбавлення їх батьківських прав, відповідно до чинного законодавства України.

Ключові слова: процесуальні особливості, засуджені, позбавлення батьківських прав, законодавство України, розірвання шлюбу, норми, положення, акт цивільного стану, захист, права людини і громадянина.

Законодавством України в повній мірі регулюється питання позбавлення батьківських прав та розірвання шлюбу. У більшості випадків мова йде про осіб, які знаходяться в рівних умовах при розгляді справ, але існують випадки коли один з подружжя перебуває у місцях позбавлення волі, що зумовлює зовсім по-іншому проводити процедуру розірвання шлюбу та позбавлення батьківських прав.

Аналізуючи матеріали дослідження можна дійти до висновку, що питанню розірванню шлюбу з засудженими особами і позбавлення їх батьківських прав приділено мало уваги, і не розкрито процесуальні особливості розгляду саме такої категорії справ, оскільки такі ситуації трапляються рідко, але потребують належної уваги, законного правового регулювання та способів захисту, як і справи осіб, які знаходяться у рівних правових умовах.

Посилаючись на Конституцію України як на основний Закон держави, а саме на ст.

21, яка вказує нам, що усі люди є рівні у своїх правах і свободах, їхні права не можуть бути відчужуваними або обмеженими, крім випадків передбачених законодавством [1]. Відповідно до Кримінально-виконавчого кодексу України, засуджені користуються всіма правами людини і громадянина, за винятком обмежень, визначених законами України та вказаним Кодексом і встановлених вироком суду. Зокрема, держава гарантує всім засудженим право на шлюб та його припинення [3].

Законодавство України в цьому питанні є в деякій мірі не досконалим, адже частково обмежувало права засуджених, щодо розірвання шлюбу. В Сімейному кодексі існували норми, згідно з якими один із подружжя за своєю заявою міг розірвати шлюб з другим із подружжя, без його згоди.

Особа, засуджена до позбавлення волі, цілком може виявити своє бажання щодо розірвання шлюбу, однак законодавство віддавало перевагу лише одному із подружжя. Засуджена до позбавлення волі особа була позбавлена права ініціювати питання розірвання шлюбу. При цьому закон визначав строк позбавлення волі – три роки і більше [4].

В прийнятому Законі України «Про державну реєстрацію актів цивільного стану» знайшли закріплення норми, згідно з якими засуджені до позбавлення волі особи, незалежно від строку покарання, мають можливість ініціювати питання розірвання їх шлюбу в судовому порядку або розірвати шлюб в орга-

нах державної реєстрації актів цивільного стану за взаємною згодою з другим із подружжя та у разі відсутності спільних дітей [2].

Широко поширено помилкова думка про те, що підсудність служить досить вагомою підставою для позбавлення батьківських прав. Вагомою підставою є засудження за вчинення умисного кримінального правопорушення щодо дитини, у всіх інших випадках, позбавлення волі не може бути підставою для позбавлення батьківських прав.

В разі виникнення питання про позбавлення батьківських прав засудженого найперше страждає дитина, адже в подальшому вона позбавляється можливості мати повну сім'ю. Згідно Конвенції ООН про права дитини 1989 року, дитина з самого народження має право знати своїх батьків. Право дитини на піклування з боку батьків може бути реалі-

зоване лише за умови добровільного і належного виконання батьками своїх обов'язків. У Конвенції ООН про права дитини проголошується, що дитина не буде розлучена з батьками всупереч їх бажанню, крім випадків, передбачених законом [5].

Отже підсумовуючи вищевказане, можна дійти висновку що питанню процесуальних особливостей розгляду судом прав про розірвання шлюбу та позбавлення батьківських прав за заявою будь кого з подружжя, якщо один з них засуджений до позбавлення волі в сучасному законодавстві присвячено мало уваги і воно потребує детальнішого вивчення процедури вирішення такого роду справ і нормативного регулювання згідно чинного законодавства України.

Список використаних джерел

1. Конституція України : Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – С. 21.
2. Народна Воля. Змінено порядок розірвання шлюбу згідно Закону України «Про державну реєстрацію актів цивільного стану». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://volya.if.ua/2012/10/zmineno-poryadok-rozirvannya-shlyubu-zhidno-iz-zakonom>.
3. Кримінально-виконавчий кодекс України: Закон України від 11 липня 2003 р. № 1129-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 3. – п.2 ст. 7.
4. Закон Бізнес. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zib.com.ua/ua/388-akt_yak_fakt.
5. Іршавська районна державна адміністрація. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://irda.gov.ua/2010-07-27-12-24-29/4486-2013-12-12-13-21-09>.

УДК 347.132.6

КАТЕГОРІЯ ВОЛІ В АСПЕКТІ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВОЧИНУ

*Осадчук Ангеліна, студентка III курсу спеціальності «Правознавство»,
науковий керівник Гелецька І. О*

Виступаючи невід'ємним атрибутом людського способу буття, воля становить фундаментальну його характеристику. Категорія волі у праві загалом, й в цивільному праві зокрема, має основоположне значення, пронизуючи практично весь нормативний матеріал. Право має свідомо-вольовий характер і по своїй сутності є проявом волі й свідомості людей, що створюють конкретні правові норми.

Відповідно до чинного цивільного законодавства однією з умов дійсності правочину є відповідність волевиявлення учасника правочину його внутрішній волі. Воля та волевиявлення в правочині є тими конститутивними елементами, єдність яких забезпечує настання бажаного правового результату для кожної із сторін. Дефект одного з них призводить до втрати органічної цілісності такої конструкції. Питанню категорії волі свою увагу присвячу-

вали такі вчені, як Д. Д. Грімм, В.А. Ойгензіхт, С. Л. Рубінштейн, В. І. Селіванов та багато інших.

Як відомо, поняття волі залишається нині проблемним, оскільки воно одне з тих, яке зустрічається не тільки в юридичній науці. Про волю ведуть мову в теології, філософії, психології тощо. Це, справді, та проблема, над якою не переставали працювати століттями. Тому варто погодитися з О. О. Фат'яновим стосовно того, що розкриття змісту поняття «воля» з використанням тільки категоріального апарату юридичної науки навряд чи можливо. У зв'язку з тим, що воля нерозривно пов'язана з особистістю людини, з діяльністю її психіки, пріоритет у визначенні цього поняття повинен бути наданий психології [1, с. 5].

Право також оперує категорією волі. Так, наприклад, суб'єктам цивільного права надається можливість здійснювати свої цивільні права «вільно, на власний розсуд» (ч.1 ст. 12 ЦК України) [2], надаючи носіям автономної волі можливість самостійно визначати зміст тих відносин, у які вони вступають за власною волею. Цивільна дієздатність як здатність усвідомлювати значення своїх дій та керувати ними припускає наявність у суб'єкта цивільного права волі, що виступає передумовою виникнення дієздатності. У випадку відсутності волі суб'єкт є недієздатним.

Будь-який правочин є насамперед вольовим актом, тобто наміром особи створити певні юридичні наслідки (внутрішня воля), доведеним до відома інших суб'єктів, як учасників даних цивільних відносин, так й інших осіб (волевиявлення). Залежно від адекватності в правочині волі й волевиявлення осіб, які його здійснюють, вирішується питання про дійсність правочину або його оспорюваність внаслідок пороку вольового елемента.

Одним із способів тлумачення цивільних правочинів є тлумачення шляхом визначення справжньої волі особи, яка вчинила правочин (ч. 4 ст. 213 ЦК України).

За загальним правилом, обов'язковою

умовою цивільно-правової відповідальності виступає вина особи, яка визначається як психічне ставлення особи до своєї протиправної поведінки, що виражає, висловлює порок вільної волі.

Як цивільно-правова категорія воля - це внутрішній психічний процес, результатом якого є здійснення юридичної дії, що регулюється цивільним правом.

Незважаючи на використання терміну «воля» правовими науками, її визначення є відсутнім. У більшості наукових праць, які так чи інакше торкаються проблем волі у праві, немає досліджень цієї категорії. Найчастіше вона сприймається вченими як щось загальновідоме і таке, що не потребує роз'яснень - звідси впливає наявність різних поглядів щодо використання категорії волі для потреб цивільного права [3, с. 226].

Таким чином, дослідження категорії волі вимагає комплексного підходу, заснованого як на знаннях теорії права й цивільного права, так і знаннях філософії й психології.

Воля є сутність, характер людини, в той час як інтелект уособлює її розумові здібності, може бути як подарований людині природою, так і набутий або розвинений згодом. Воля персоніфікується не просто з бажаннями людини, воля - є сама людина, її єство, прагнення, думки, почуття, емоції тощо. Вона є рушієм будь-якого вчинку людини, направляє та керує нею, саме завдяки волі людина знає, що їй потрібно робити і яким чином можна досягти поставленої перед нею її ж волею мети.

Волю в правочині можна вважати його основним елементом, оскільки саме воля відрізняє правочини як юридичні дії від подій, які не залежать від волі фізичних чи юридичних осіб. Саме воля особи як внутрішній психічний процес лежить в основі правочину, оскільки без відповідного бажання, наміру особи не була б вчинена й відповідна юридична дія, отже, не виникло б і самого правочину.

Список використаних джерел

1. Фат'янов А. А. Воля как правовая категория / А. А. Фат'янов // Государство и право : журн. Рос. Акад. Наук. – 2008. – № 4. – С. 5-12.

2. Цивільний кодекс України від 16.03.2003 р. // Відомості Верховної Ради, 2003, №№ 40-44, ст.356.

3. Лавріненко І. А. Поняття та зміст категорії волі при укладенні правочинів / І. А. Лавріненко // Проблеми цивільного та підприємницького права в Україні : Часопис Київського університету права. – 2011. – №4. – С. 225-231.

УДК 347.632.1

СУДОВЕ ВИЗНАННЯ БАТЬКІВСТВА: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА ЗАСТОСУВАННЯ ПРАВОВИХ НОРМ

*Павлик Тетяна, студентка IV курсу спеціальності «Правознавство»,
науковий керівник Гелецька І. О.*

Стаття присвячена проблематиці визнання батьківства в судовому порядку та порівняльному аналізу порядку визнання батьківства за сімейним законодавством 2004 та 1969 років.

Ключові слова: судове визнання батьківства, докази визнання батьківства, експертиза ДНК, позовне провадження.

Згідно зі ст. 52 Конституції України, діти рівні у своїх правах незалежно від походження, а також від того, народжені вони у шлюбі чи поза ним. Права та обов'язки матері, батька і дитини ґрунтуються на походженні дитини від них, засвідченому державними органами реєстрації актів цивільного стану в установленому законом порядку. Це положення ст. 121 Сімейного кодексу України (надалі – СК України) [1], звичайно ж, стосується як дітей, народжених у шлюбі, так і дітей, народжених особами, які не перебувають у зареєстрованому шлюбі (народжені поза шлюбом).

Потрібно відзначити, що в нашій країні, на жаль, з кожним роком зростає кількість сімей, в яких дітей виховує одинока мати. Багато дітей народжується у батьків, які вважають за краще не реєструвати свої відносини і живуть у цивільному шлюбі. Такі діти часто позбавлені турботи, уваги і матеріального забезпечення з боку батька, який їх не визнає. Незважаючи на те, що батьки зобов'язані виховувати дітей, піклуватися про їхнє здоров'я, розвиток і навчання батько досить часто вважає за краще не визнавати дитини і залишатися байдужим до його долі. Саме тому як ніко-

ли актуальне питання визнання батьківства.

Сімейне законодавство знає два способи визнання батьківства і одним із них є судовий (ст. 128 СК України), який має місце, коли запис у Книзі реєстрації народжень вчинено зі слів матері дитини, яка не перебуває у шлюбі, немає спільної заяви батьків дитини, заяву батька дитини або рішення суду.

У ст. 128 СК України насамперед дещо змінена термінологія: йдеться про «визнання», а не «встановлення» батьківства. Адже визнання правовідношення як спосіб захисту ґрунтується на встановленні певних обставин. Відповідно до цього визнання батьківства судом можливо лише завдяки встановленню кровного споріднення між дитиною і певним чоловіком. [2, с. 277].

Позов про визнання батьківства у таких випадках пред'являється матір'ю, опікуном, піклувальником дитини, особою, яка утримує та виховує її, а також самою дитиною, яка досягла повноліття. Пред'явити цей позов може й особа, яка вважає себе батьком дитини.

Відповідно до ст. 57 Цивільного процесуального кодексу [3], доказами є будь-які фактичні дані, на підставі яких суд встановлює наявність або відсутність обставин, що обґрунтовують вимоги і заперечення сторін, та інших обставин, які мають значення для вирішення справи. Керуючись цим загальним правилом, у ч.2 ст. 128 СК України допускаються будь-які докази (відомості), які засвідчують походження дитини. У сучасних умовах основним доказом батьківства буде ви-

сновок судово-генетичної експертизи (експертизи ДНК).

Пленум Верховного Суду України у своїй Постанові «Про застосування окремих норм Сімейного кодексу України при розгляді справ щодо батьківства, материнства та стягнення аліментів» від 15 травня 2006р. [4] звертає увагу на те, що «...при розгляді справ названих категорій суди мають урахувати, що відповідно до п.2 розд. VII «Прикінцеві положення» СК норми законодавства, які регулювали шлюбно-сімейні правовідносини, втратили чинність із 1 січня 2004р., за винятком норм розд. V «Акти громадянського стану» Кодексу про шлюб і сім'ю, які зберігають чинність у частині. Що не суперечить СК, до прийняття спеціального закону. Оскільки підстави для визнання батьківства за рішенням суду, зазначені у ст. 128 СК України, істотно відрізняються від підстав його встановлення, передбачених ст. 53 Кодексу про шлюб і сім'ю, суди, вирішуючи питання про те, якою нормою слід керуватися при розгляді справ цієї категорії, повинні виходити з дати народження дитини.

Так, при розгляді справ про встановлення батьківства щодо дитини, яка народилася до 1 січня 2004р., необхідно застосовувати відповідні норми КпШС, беручи до уваги всі докази, що достовірно підтверджують ви-

знання відповідачем батьківства, в їх сукупності, зокрема, спільне проживання й ведення спільного господарства відповідачем та матір'ю дитини до її народження, спільне виховання або утримання ними дитини.

Справи про визнання батьківства щодо дитини, яка народилася не раніше 1 січня 2004р., суд має вирішувати відповідно до норм СК, зокрема ч.2 ст. 128, на підставі будь-яких норм цивільного процесуального законодавства».

Визнання батьківства в суді здійснюється у порядку позовного провадження. Окремі автори вважають, що ч.2 ст. 128 СК України матиме дуже широкий і вагомий суспільний резонанс, поступово сприяючи виробленню нових стандартів у стосунках між жінкою та чоловіком. Спосіб законодавчого вирішення проблеми нешлюбного батьківства, сформульований у ст. 128 СК України, є не лише засобом охорони материнства і дитинства, а й дієвим засобом підтримання рівня суспільної моралі [2, с. 279].

З огляду на вищевикладене, стає зрозуміло, що вказані процедури визнання батьківства та його встановлення не з простих, адже потребують достатньо часу для детального аналізу та вирішення індивідуально кожної із них.

Список використаних джерел

1. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002р. // Відомості Верховної Ради України 2002, № 21-22, ст.135.
2. Ромовська З. В. Сімейний кодекс України : науково-практичний коментар. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : Видавничий Дім «Ін Юре», 2006. – 568 с.
3. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004р. // Відомості Верховної Ради України, 2004, № 40-41, 42, ст.492.
4. Постанова №3 Пленуму Верховного Суду України «Про застосування судами окремих норм Сімейного кодексу України при розгляді справ щодо батьківства, материнства та стягнення аліментів від 15 травня 2006р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: scourt.gov.ua.

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ СУЧАСНОГО ТИПУ В УКРАЇНІ

*Павлюк Христина, студентка 3 курсу спеціальності «Правознавство»,
науковий керівник Довгань Т. М.*

Стаття присвячена визначенню причин неефективності кадрової політики державної служби та запропоновано шляхи розв'язання цієї проблеми. У статті розглянуто систему принципів управління, їх застосування під час формування державної кадрової політики.

Ключові слова: державний службовець; професійна діяльність державних службовців; управлінська діяльність; кадрова політика; особливості, напрями, умови професійної діяльності державних службовців; умови професійного розвитку державних службовців; управлінське рішення; забезпечення реалізації державної політики; підготовка пропозицій щодо формування державної політики.

Мета статті: визначити засади та концептуальні позиції державної кадрової політики, її місце і роль у державній діяльності, шляхи та засоби розв'язання конкретних кадрових проблем.

Розробка науково-обґрунтованої державної кадрової політики є нагальною потребою українського суспільства, найважливішою передумовою зміцнення держави. Безпосереднім об'єктом державної кадрової політики в державному управлінні виступає кадровий потенціал державних органів, кадровий склад державної служби.

На тлі сучасних кризових явищ, що присутні практично в усіх сферах життя України, значну роль серед інших антикризових заходів слід приділити формуванню сучасного типу державного службовця в Україні. Одна з причин, які спровокували кризові явища в державному управлінні, криється в слабкості сучасної системи управління. Вона зумовлена такими основними чинниками: кількісні та якісні втрати кадрового потенціалу; низький рівень професіоналізму; висока плинність кадрів державної служби; безвідповідальність; корумпованість; низький загальний рівень культури; брак патріотизму.

Це засвідчують програмні документи Президента України, в яких наголошується, що питання має колосальне, глобальне значення в нашій державі, оскільки нині кадрову політику в країні зруйновано, не існує системи добору кадрів, тому її потрібно створювати, вибудовувати й упроваджувати.

Постановка проблеми в загальному вигляді полягає в наступному: доки не складеться справді демократичної, соціально спрямованої ефективної кадрової політики в системі державного управління, Україна не посяде чільного місця серед країн Європейської спільноти. У цьому сенсі державну кадрову політику можна вважати індикатором розвитку суспільства.

Забезпечення державного управління висококваліфікованими спеціалістами – це складний безперервний процес, який передбачає підвищення ефективності всієї системи державної служби. Як свідчить історична практика, формування державної кадрової політики може бути результативним у разі дотримання певних вимог та умов, воно включає в себе послідовне здійснення низки науково-дослідних, організаційно-управлінських, політичних та законодавчих дій.

Аналізуючи дослідження і публікації, слід зазначити, що проблематиці кадрової політики в системі державного управління приділяли увагу такі знані науковці, як С. Дубенко, О. Оболенський, В. Олуйко, В. Лук'яненко. Незважаючи на детально опрацьований категорійний апарат та аспекти роботи кадрових служб державного сектору України в науковій літературі, питання, які є темою цього дослідження, не систематизовані, зустрічаються як допоміжні при висвітленні основних тем розробок, тому виділення не розв'язаних досі частин загальної проблеми – визначення шляхів підвищення ефектив-

ності кадрової політики у сфері державної служби є актуальним завданням сьогодення.

Державна кадрова політика та багатогранна діяльність з її реалізації є соціальним регульованим процесом, цілеспрямованим і високоорганізованим інструментом влади, одним із найважливіших управлінських важелів. Пріоритетне завдання державної кадрової політики полягає у формуванні генерації професійно підготовлених, високоморальних та порядних державних службовців. Конституція України [1], Закон України «Про державну службу» [2], укази Президента України з питань роботи з кадрами та становлення державної служби, постанови та розпорядження Кабінету Міністрів України значно зміцнили нормативно-правову базу державної кадрової політики [3; 4; 5]. У роботі з кадрами почала складатися певна система. У 1994–2002 роках. Президент України та Кабінет Міністрів України здійснили низку кардинальних заходів щодо роботи з кадрами державної служби: реалізовано Програму кадрового забезпечення державної служби, при Президентові утворено Координаційну раду з питань державної служби, затверджено Стратегію реформування системи державної служби й Комплексну програму підготовки державних службовців, нормативно визначено питання вступу на державну службу та її проходження, формування кадрового резерву та припинення служби; створено систему підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців і керівників державних підприємств, установ та організацій тощо. Ці та інші заходи мають активізувати необхідність створення концепції єдиної державної кадрової політики України.

Головний задум, базова ідея сучасного типу державного службовця має віддзеркалюватися в зміні взаємовідносин держави та особи, в гарантованому забезпеченні конституційного права громадянина на свободу вибору місця, роду та часу своєї трудової діяльності.

Сутність формування сучасного типу державних службовців полягає в тому, що держава та особа – соціальні партнери в професійно-трудова та інтелектуальній самореалізації особистості. Досягнення гармонійного

поєднання інтересів особи та держави, індивідуальних та загальнонаціональних інтересів – визначальний принцип у сучасній кадровій діяльності.

Нинішнє формування держслужбовців в Україні є суперечливим. В адміністративному апараті простежується дублювання повноважень, а отже, зниження рівня відповідальності державних службовців за помилки, які нерідко призводять до фінансових збитків і знижують довіру народу до влади.

Таким чином, логічним наслідком послідовного здійснення формування державного службовця України є критичний перегляд кадрової політики: визначення її особливостей, законодавчої бази, організаційної структури.

Сутність кадрової політики полягає в правильному доборі й розміщенні кадрів, їх просуванні і по горизонталі, і по вертикалі, у формуванні резерву кадрів, у створенні ділової та об'єктивної системи атестації, у стабілізації й підтримці на гідному рівні морально-психологічного клімату.

Установлення відповідності чинного законодавства та структури кадрової служби вимогам сьогодення, визначення основних напрямів їх гармонізації, виділення соціально-психологічних чинників є істотним кроком на шляху підвищення ефективності кадрової системи в органах державного управління. Виконання обов'язків державного службовця нероздільне з тим, до яких наслідків у державі призведе реалізація прийнятого управлінського рішення.

Кадрова політика не має спрямовуватися тільки на кадрове забезпечення вирішення завдань реформування держави й суспільства. Нагальною потребою є розробка кадрової політики, яка і врахує сучасний стан держави, і буде спрямована в майбутнє.

Саме практика, аналіз кількісного та якісного складу кадрів дадуть змогу зробити висновки про ефективність тих чи інших новацій, нададуть матеріал для виявлення нових тенденцій і потреб.

У процесі реформ, які тривають у нашій країні, в кадровій роботі відбулося чимало змін – вона стає цілеспрямованішою, послідовнішою. І все-таки є підстави стверджувати,

що кризова кадрова ситуація переборюється вкрай повільно.

Вирішення викладених завдань є об'єктивною необхідністю і потребує координації зусиль і державних службовців, і спеціалізованих наукових колективів.

Цілісна наукова програма має стати основою для визначення підходів при реалізації державної кадрової політики. Багатоаспектність функцій і завдань органів державної влади актуалізують необхідність отримання професійної підготовки та підвищення кваліфікації відповідно до потреб економічного та соціального розвитку країни.

У цьому руслі чинний Президент України як глава держави й провідний суб'єкт державної кадрової політики окреслив нову філософію її реалізації, яка базується на засадах

професіоналізму та порядності, перевагах «економіки знань», коли інтелектуальні ресурси дають більший прибуток, ніж природні. Набуття владою рис порядності, професіоналізму, патріотизму – складний процес, що вимагає неабияких зусиль, але зупинятися на цьому шляху не можна. Метою кадрової політики в державному управлінні є уникнення надмірної політизованості кадрових призначень, квотних принципів та традиційної лояльності, що призводить до відвертого обслуговування посадовцями корпоративних інтересів, ослаблення кадрового потенціалу владних структур, корупційних проявів і як наслідок дискредитації інститутів державної служби та служби в органах місцевого самоврядування.

Список використаних джерел

1. Конституція України // ВВР. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Про державну службу: Закон України від 16 грудня 1993 р. // Голос України. – 1994. – 5 січ.
3. Указ Президента України «Про Програму кадрового забезпечення державної служби і програму роботи з керівниками державних підприємств, установ і організацій» від 10 листопада 1995 р. № 1035 // Вісник державної служби України. – 1995. – № 3-4. – С. 7-21.
4. Указ Президента України «Про підвищення ефективності системи державної служби» від 11 лютого 2000 р. № 208 // Вісник державної служби України. – 2000. – № 1. – С. 15-16.
5. Указ Президента України «Про стратегію реформування системи державної служби» від 14 квітня 2000 р. № 599 // Вісник державної служби України. – 2000. – № 1. – С. 6-13.
6. Цільова комплексна програма реформування системи підготовки кадрів для державної служби, підвищення кваліфікації державних службовців та формування кадрового резерву. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua>

УДК 343.14

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ДОКАЗІВ ТА ДОКАЗУВАННЯ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ

*Пушкар Вікторія, студентка IV курсу спеціальності «Правознавство»,
науковий керівник Яворівський О. Я.*

Статтю присвячено проблемам становлення і формування розвитку інституту кримінально-процесуального пізнання та його процесуальних форм – доказів та доказування. Окреслено проблеми та тенденції їхнього поглиблення за умов існуючих підходів до реформування кримінального судочинства в

сучасній Україні.

Ключові слова: кримінальний процес, докази, доказування, фактичні дані, джерела доказів, кримінальне провадження.

Надійна і ефективна охорона конституційних прав, свобод та законних інтересів людини в Україні є пріоритетним завданням

держави і її правоохоронних та правозахисних органів.

Однією з найважливіших задач правової науки є озброєння правоохоронних органів держави дієвими засобами і методами боротьби із злочинністю і ліквідації породжуючої її причин. Рішення цієї задачі в значній мірі залежить від рівня розвитку кримінально-процесуальної науки [2].

В кримінальному процесі як науці, навчальній дисципліні, галузі права і практичній діяльності все зводиться до доказування і доказів, бо вони є основним змістом кримінального процесу.

Дана проблема досліджувалася минулими і сучасними вітчизняними та зарубіжними процесуалістами. До проблем доказів та доказування, зверталися у своїх наукових працях, зокрема, такі вчені, як: О. В. Баулін, Ю. М. Грошевой, А. П. Гуляев, В. Д. Даєв, А. М. Денисюк, П. С. Елькінд, С. П. Єфімічев, В. С. Зеленецький, Ц. М. Каз, Л. М. Карнеєва, Є. Г. Коваленко, С. В. Курильов, П. А. Лупинська, М. М. Михеєнко, В. М. Савицький, С. М. Стахівський, Т. В. Трубнікова, Л. Д. Удалова, І. Я. Фойницький, Ю. К. Якимович, М. Л. Якуб. та інші. Проте окремі проблемні питання у кримінальному процесі з урахуванням положень Конституції України, КПК України, потребують детального подальшого дослідження.

Кримінальне процесуальне доказування - це діяльність слідчого, прокурора, слідчого судді і суду, а також інших учасників кримінального провадження, яка здійснюється у встановленій законом процесуальній формі і спрямована на збирання, перевірку та оцінку доказів з метою встановлення обставин, що підлягають доказуванню [3].

Доказування є серцевиною кримінальної процесуальної діяльності, займає в ній основне місце. Воно відбувається на всіх стадіях кримінального процесу, починаючи з моменту прийняття слідчим, прокурором заяви, повідомлення про вчинене кримінальне правопорушення або самостійного виявлення ними з будь-якого джерела обставин, що можуть свідчити про його вчинення [4].

Поняття засобів кримінально-процесуального доказування є ключовою те-

мою при дослідженні проблеми доказування в кримінальному процесі. Оскільки доказування завжди є опосередкованим шляхом пізнання, то сам процес доказування повинен проходити за допомогою засобів процесуального доказування [5].

Одним із елементів процесу доказування є збирання доказів. Воно здійснюється сторонами кримінального провадження, потерпілим у порядку, передбаченому кримінальним процесуальним законом. Способи збирання доказів у загальному вигляді визначені ст. 93 КПК.

Доказами в кримінальному провадженні є фактичні дані, отримані у передбаченому КПК порядку, на підставі яких слідчий, прокурор, слідчий суддя і суд встановлюють наявність чи відсутність фактів та обставин, що мають значення для кримінального провадження та підлягають доказуванню (ч. 1 ст. 84 КПК).

В теорії і практиці кримінального процесу тема доказування є однією із найважливіших. Це пояснюється тим, що під час кримінального судочинства розглядаються справи, які вирішують долю людини. І від того, наскільки точно, повно буде досліджено всі матеріали кримінального провадження, від того, чи буде додержано вимог закону, залежатиме правильність рішення суду.

Втім, існує і чимало проблем застосування КПК України. Передусім слід назвати відсутню на сьогодні однозначність у застосуванні його положень [6]. Хоча з моменту прийняття Кодексу вже минуло досить багато часу, ухвалено систему законів, підзаконних, відомчих нормативно-правових актів, спрямованих на забезпечення реалізації його положень, на жаль, не всі суб'єкти правозастосування тлумачать і реалізують ці положення відповідно до їхнього дійсного змісту [7].

Важливим кроком у забезпеченні однозначності трактування положень кримінального процесуального законодавства України повинні стати:

- роз'яснення вищих судових інстанцій та відповідних міністерств і відомств (на сьогодні з окремих питань кримінального провадження такі роз'яснення вже надано, однак цього недостатньо);

- методичні рекомендації за окремими напрямками кримінально-процесуальної діяльності, що готуються спільно теоретиками-науковцями та практиками;
- науково-практичні коментарі кримінального процесуального законодавства;
- проведення круглих столів, занять у системі перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників суду, прокуратури, органів досудового розслідування, адвокатури.

Вирішення цього питання має дуже важливе значення, оскільки основним завданням кримінального судочинства є забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування з тим, щоб кожний, хто вчинив кримінальне правопорушення, був притягнутий до відповідальності в міру своєї вини, жоден невинуватий не був обвинувачений або засуджений і жодна особа не була піддана необґрунтованому процесуальному примусу.

Список використаних джерел

1. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 року № 4651-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.
2. Шибіко В. Щодо призначення і завдань кримінального судочинства України / В. Шибіко // Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. Сер. Юридичні науки. – 2011. – № 88. – С. 16-19. – Бібліогр. наприкінці ст.
3. А. В. Молдован, В. А. Савченко, Т. В. Садова Кримінальний процес: Україна, ФРН, США. навчальний посібник. – К. : Алерта, 2013. – 336 с.
4. Лупінська П. А. Судова практика — критерій надійності судового доказування // Проблеми доказів у радянському кримінальному праві. – М., 1984.
5. Грошевий Ю. М. Докази і доказування у кримінальному процесі / Ю. М. Грошевий, С. М. Стахівський. – К. : КНТ, 2006. – 272с.
6. Кримінальний процес: підручник / В. В. Коваленко, Л. Д. Удалова, Д. П. Письменний. – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 544 с.
7. Актуальні питання кримінального процесу України : навч. посіб. / Є. М. Блажівський, І. М. Козьяков, О. М. Толочко, С. С. Мірошніченко, Г. П. Власова та ін.; за заг. ред. Є. М. Блажівського. – К. : Національна академія прокуратури України; Центр учбової літератури, 2013. – 304 с.

УДК 347.64

ВИЗНАЧЕННЯ МІСЦЯ ПРОЖИВАННЯ ДИТИНИ

*Семененко Софія, студентка IV курсу спеціальності «Правознавство»,
науковий керівник Денисовський М. Д.*

Стаття присвячена питанню щодо визначення місця проживання дитини у випадку роздільного проживання її батьків.

Ключові слова: сім'я, малолітня дитина, неповнолітня дитина, місце проживання дитини, сімейне законодавство, право на вибір місця проживання, рівність в батьківських правах.

Сім'я – чи не найголовніша цінність в нашому бурхливому житті для кожної людини. Особливо для дитини, яка, безперечно, хоче жити в повній і щасливій родині, поряд з

батьком і матір'ю. Натомість дедалі частіше сім'ї розпадаються, батьки розлучаються, розходяться, і страждають від цього в першу чергу їхні діти, які зазвичай прагнуть спілкування з кожним із батьків.

Хоча за Конституцією кожна особа має право на вибір свого місця проживання, сімейні відносини мають свою специфіку, оскільки малолітні та неповнолітні діти загалом не можуть проживати самостійно, тому що батьки повинні брати участь у їх вихованні та утриманні. Тому в ст. 160 Сімейного кодексу

України передбачено, що якщо дитина не досягла 10 років, місце її проживання визначається за згодою батьків. Традиційно, якщо батьки проживають разом, то дитина проживає однією сім'єю з ними за місцем їх проживання або за місцем проживання усиновлювачів, якщо ж окремо – то у більшості випадків дитина проживає за місцем проживання матері, рідше батька. Але бувають випадки, коли дитина може проживати не з батьками, а з дідом, бабою, або ж у силу тих чи інших обставин може перебувати на вихованні у спеціальних навчальних закладах або закладі охорони здоров'я.

Якщо дитина досягла 10 років, місце її проживання визначається за спільною згодою батьків та самої дитини, але, як передбачено ч. 3 ст. 29 Цивільного кодексу України, місцем проживання фізичної особи у віці від 10 до 14 років є все ж таки місце проживання її батьків (усиновлювачів) або одного з них.

Якщо фізична особа досягла 14 років, вона може вільно обирати собі місце проживання за винятком обмежень, які встановлюються законом. Це загальне положення закріплено у ч. 2 ст. 29 ЦК, але СК встановлює обмеження: 14 – річна дитина може визначити своє місце проживання, але не довільно. Вона повинна проживати з батьками, а конкретно з ким саме вона може вирішувати самостійно, якщо не встановлено інше [1].

Відповідно до статті 109 СК при розірванні шлюбу судом за спільною заявою подружжя, яке має дітей, суд перевіряє, чи не порушені права дітей, і для захисту їх інтересів перевіряє зміст письмового договору, який подружжя подає суду під час розгляду справи про розлучення, де повинно бути передбачено, з ким із них будуть проживати діти, яку участь у забезпеченні умов їхнього життя братиме той із батьків, хто буде проживати окремо, умови здійснення ним права на особисте виховання дітей.

Таким чином, місце проживання дитини під час розгляду справи про розірвання шлюбу на підставі статті 109 СК під страхом відмови в розірванні шлюбу визначається батьками «добровільно» у вигляді укладення договору в письмовому вигляді. Якщо в такому договорі передбачено й сплату аліментів, то

він посвідчується нотаріально.

Якщо це питання не було вирішене у договірному порядку, то при розірванні шлюбу подружжя може за спільною згодою вирішити питання про місце проживання дитини, що повинно знайти своє відображення у судовому рішенні. Якщо ж при розірванні шлюбу батьки не дійшли згоди з ким із них проживатиме дитина, то такий спір вирішується в одному провадженні із розірванням шлюбу.

Вирішення спорів про місце проживання малолітніх дітей у судовому порядку, якщо батьки не дійшли згоди вирішення цього спору добровільно викликано і вимогами міжнародного законодавства, оскільки Україна стала суб'єктом міжнародного права і робить усе можливе для того, щоб урівноправити наше законодавство до норм міжнародного права [2].

Так, відповідно до статті 9 Конвенції про права дитини, прийнятої Генеральною Асамблеєю 20 листопада 1989 року і яка набула чинності для України з 27 вересня 1991 року передбачено:

«...Держави – учасниці забезпечують те, щоб дитина не розлучалася з батьками всупереч їх бажанню, за винятком випадків, коли компетентні органи згідно із судовим рішенням визначають відповідно до застосовуваного закону і процедур, що таке розлучення необхідне в якнайкращих інтересах дитини. Таке визначення може бути необхідним у тому чи іншому випадку, наприклад коли батьки жорстоко поведуться з дитиною або не піклуються про неї або коли батьки проживають роздільно і необхідно прийняти рішення щодо місця проживання дитини.

Під час будь – якого розгляду згідно з пунктом 1 цієї статті всім заінтересованим сторонам надається можливість брати участь у розгляді та викладати свою точку зору.

Держави – учасниці поважають право дитини, яка розлучається з одним чи обома батьками, підтримувати на регулярній основі особисті відносини і прямі контакти з обома батьками, за винятком випадків, коли це суперечить інтересам дитини...» [3].

Верховна Рада України після ратифікації Конвенції прийняла свій Закон «Про охорону дитинства» (ВВР, 2001, № 30, с. 142), де у статті 15 зазначила: «У разі коли батьки не

можуть дійти згоди щодо участі одного з батьків, який проживає окремо, у вихованні дитини, порядок такої участі визначається органами опіки та піклування за участі батьків виходячи з інтересів дитини. Рішення органів опіки та піклування з цих питань можуть бути оскаржені до суду» [4].

Хотілося б звернути увагу на те, що приймаючи рішення про встановлення місця проживання малолітньої дитини, суди керуються принципом, закріпленим в ст. 6 Декларації прав дитини від 20 листопада 1959 року, про те, що дитина не може бути розлучена з матір'ю [5].

На мою думку така позиція судів суперечить іншим нормам цієї ж Декларації прав дитини, нормам Сімейного кодексу України та Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок та чоловіків», якими закріплено рівність жінок і чоловіків в правах щодо дитини.

Крім того, відповідно до принципів 4, 7 Декларації прав дитини, дитині мають належати права на здоровий ріст та розвиток, належне харчування, житло, розваги, медичне обслуговування, отримання освіти. Найкраще забезпечення інтересів дитини щодо її освіти та навчання має бути керівним принципом для батьків при вирішенні питання місця проживання дитини. Адже, проживання дитини з матір'ю не завжди може бути запорукою її всебічного розвитку, належної освіти та навчання, здоров'я як фізичного так і морального, духовного. В багатьох випадках саме батько може сприяти дитині в здоровому розвитку, належній освіті та вихованню. В питаннях місця проживання дитини необхідно спиратися саме на те, хто із батьків може найкраще забезпечити її законні інтереси, приділятиме найбільше уваги її вихованню [6].

Зокрема, з 2010 року упереджена позиція суддів на користь проживання дитини разом із матір'ю розпочала повільно змінюватися, відколи Судова палата у цивільних справах Верховного суду України постановила рішення у касаційному провадженні щодо встановлення місця проживання дитини з тим із батьків, хто може найкраще забезпечити її інтереси.

Так, Ухвалою від 02.06.2010 р. №6-

3401св10 Верховним судом України чи не вперше в Україні було постановлено залишити малолітню дитину проживати разом з батьком з огляду на те, що саме він має більш сприятливі умови для її нормального розвитку та приділяє більше часу вихованню дитини, на відміну від матері. З того часу все більше суддів, приймаючи рішення про встановлення проживання дитини з батьком, послуговуються саме такими критеріями при ухваленні рішення. Утім навіть із урахуванням таких змін застаріла тенденція беззастережного встановлення проживання дитини разом з матір'ю змінюється достатньо повільно – з практики вбачається, що суди в своїх рішеннях радше стають на бік матерів.

Відповідно до статті 153 СК України мати, батько та дитина мають право на безперешкодне спілкування між собою, крім випадків, коли таке право обмежене законом. Крім того, згідно із статтею 157 Сімейного кодексу України той із батьків, хто проживає окремо від дитини, зобов'язаний брати участь в її вихованні і має право на особисте спілкування з нею. Відповідно, той із батьків, з ким проживає дитина, не має права перешкоджати тому з батьків, хто проживає окремо, спілкуватися з дитиною та брати участь у її вихованні, якщо таке спілкування не перешкоджає нормальному розвитку дитини. Законом встановлено механізм захисту одного з батьків від такого перешкоджання з боку іншого [7].

Отже, необхідно пам'ятати, що і мати, і батько є рівними в своїх батьківських правах, й українське законодавство стоїть на сторожі захисту інтересів кожного з них.

Проте у разі загострення ситуації та виникнення непорозумінь між батьками в питаннях умов та порядку проживання дитини з одним із них, важливо на самому початку конфлікту спробувати вирішити питання спільного виховання дитини у доброзичливо – перемовному процесі із залученням кваліфікованих юридичних радників. Натомість у разі недосягнення згоди шляхом перемов, необхідно сміливо «озброюватись» порадами й підтримкою юристів та боротися за свої права.

Список використаних джерел

1. Харитонов Є. О. Сімейне право України. – К. : Істина, 2008. – С. 104.
2. Науково-практичний коментар до Сімейного кодексу України. – Ст. 161. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://pravo-ukraine.org.ua/8097>.
3. Конвенція про права дитини від 20.11.1989 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_021.
4. Закон України «Про охорону дитинства». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2402-14>.
5. Науково-практичний коментар до Сімейного кодексу України. – ст.161. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://legalexpert.in.ua/komkodeks/sku/87-sku/3355-161>.
6. Декларація прав дитини від 20.11.1959 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_384.
7. Невечера С. І. Захист та непорушність прав кожного з батьків на виховання дитини. Визначення місця проживання дитини разом з батьком. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://plp.kiev.ua/ua/publications/188-viznachennya-mistsya-prozhivannya-ditini-razom-z-batkom>.

УДК 331.109

ПОНОВЛЕННЯ ПРАЦІВНИКА НА РОБОТІ ТА ОПЛАТА ВИМУШЕНОГО ПРОГУЛУ

*Семенець Тетяна, студентка III курсу спеціальності «Правознавство»,
науковий керівник Прокопчук Н. Р*

Стаття присвячена комплексному аналізу та дослідженню таких понять як: трудові спори; їх сутність та поняття; порядок розгляду; дослідження особливостей поновлення працівників на роботі; оплати за вимушений прогул.

Ключові слова: індивідуальні трудові спори, поновлення працівника на роботі, незаконне звільнення, трудове законодавство, захист інтересів працівника, оплата вимушеного прогулу.

В останні роки значно збільшилася кількість порушень трудових та інших соціальних прав громадян. Почастішали випадки незаконних звільнень, набули масового характеру випадки несвоєчасної виплати заробітної плати, відправлення працівників у вимушені неоплачувані відпустки. У багатьох приватних підприємствах трудові відносини не оформляються згідно з вимогами чинного законодавства.

Здебільшого, незаконні звільнення залишаються ніким не поміченими. Потерпілі працівники переконані у безкорисності спорів з колишнім начальством або ж не знають про

можливі захисту свого права. Тому питання захисту трудових прав працівників набуває своєї актуальності.

Відповідно до статті 43 Конституції України громадянам гарантується захист від незаконного звільнення [1]. Статтею 5¹ Кодексу законів про працю України передбачено, що держава гарантує працездатним громадянам, які постійно проживають на території України, правовий захист від незаконного звільнення, а також сприяння у збереженні роботи [2].

Відповідно до ч. 1 ст. 235 КЗпП України у разі звільнення без законної підстави або незаконного переведення на іншу роботу, працівник повинен бути поновлений на попередній роботі органом, який розглядає трудовий спір [2].

Поновлення на роботі полягає в тому, що працівнику надається робота, обумовлена трудовим договором, тобто та, якої його було незаконно позбавлено через припинення або розірвання трудового договору. Надання працівникові іншої роботи, а не тої, з якої його було незаконно звільнено або переведено можливо, але за умови укладання мирової угоди, яка затверджується судом [3].

Варто зазначити, що у проекті нового Трудового кодексу існує норма, яка передбачає порядок виконання рішення про поновлення на роботі, що виступає своєрідною гарантією для працівника. Проте, на мою думку законодавець не розглянув усіх проблем, які можуть виникати під час розгляду справи про незаконне звільнення і не запропонував шляхи їх вирішення. Тому доречним буде визнати, що даний проект потребує додаткового опрацювання і включення нових норм, котрі будуть гарантувати громадянам захист їх трудових прав.

Зважаючи на вищесказане актуальним залишається питання щодо можливості застосування альтернативних дій роботодавцем замість поновлення працівника. Частина 1 ст. 235 КЗпП не передбачає ніякої альтернативи поновленню працівника на роботі. Але така позиція законодавця вбачається недалекоглядною, адже при незаконні звільнення потерпілі далеко не завжди звертаються до суду з позовом про поновлення на роботі. Доречно буде зазначити, що і положення статті 10 Конвенції МОП № 158 не містить жорсткого припису щодо поновлення працівників на роботі в разі незаконного звільнення, передбачаючи обов'язкову альтернативу - виплату відповідної компенсації чи іншої такої допомоги, яку можна вважати за доцільну [4].

Ще однією особливістю захисту прав працівника при розгляді справ про поновлення на роботі є реалізація права працівника на компенсацію моральної шкоди у разі незаконного його звільнення. Так, згідно зі ст. 237¹ КЗпП відшкодування роботодавцем моральної шкоди працівнику здійснюється в разі, якщо порушення його законних прав призведе

ли до моральних страждань, втрати нормальних життєвих зв'язків і вимагає від нього додаткових зусиль для організації свого життя [2].

Але, як показує практика розгляду справ про поновлення на роботі, багато позивачів відмовляються від пред'явлення позову про компенсацію моральної шкоди не тільки внаслідок своєї необізнаності, а й з неможливості довести причинний зв'язок між фактами незаконного звільнення та моральними, психічними стражданнями.

Якщо узагальнити вищесказане, то доцільним у трудовому законодавстві закріпити норму, за якою роботодавець вважався б винним у спричиненні працівникові моральної шкоди, якщо він не доведе, що його дії або бездіяльність у частині порушення правил охорони праці та безпеки виробництва не заподіяли та не могли заподіяти працівникові моральної шкоди.

Отже, при звільненні працівників роботодавцям слід суворо дотримуватися всіх без виключення вимог трудового законодавства та перевіряти не тільки наявність законних підстав для проведення звільнення, а й слідкувати за дотриманням встановлених строків, правильним оформленням трудової книжки і т.д., що дозволить уникнути небажаних проблем у майбутньому. Позитивна судова практика за позовами працівників про поновлення на роботі та подолання правової безграмотності, безсумнівно, будуть сприяти тому, що незаконно звільнені працівники стануть частіше звертатися до суду, а це, у свою чергу, змусить роботодавця суворіше дотримуватися їх законних прав та інтересів.

Список використаних джерел

1. Конституція України від 28.06.1996 // Відомості Верховної Ради України (ВВР) Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141.
2. Кодекс законів про працю України від 10 грудня 1971 р. станом на 01.04.2014р. № 322-VIII. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/322-08>.
3. Ротань В. Г. Науково-практичний коментар до законодавства України про працю / В. Г. Ротань, І. В. Зуб, Б. С. Стичинський. – 8-е вид., доповн. та переробл. – К. : А.С.К., Севастополь: Ін-т юрид. дослідж., 2008. – 944 с.
4. Про припинення трудових відносин з ініціативи роботодавця: Конвенція МОП N 158 1982 року. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/993_005.

ШЛЯХИ РОЗВИТКУ ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ АНТИМОНОПОЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ НА ОСНОВІ СВІТОВОГО ДОСВІДУ

*Симанців Олег, студент IV курсу спеціальності «Правознавство»,
науковий керівник Самойлова І. А.*

Перелік ключових слів: антимонопольне законодавство, конкурентна політика, конкуренція, монополія, зловживання монопольним становищем, антимонопольний комітет України.

Вибір даної теми обумовлено її актуальністю, яка виражається в тому, що нині розвиток антимонопольного законодавства є дуже важливим для реалізації конкурентної політики держави. Сьогодні чи не щодня порушуються справи про його недотримання, що приводить до зниження конкурентної боротьби і відповідно ефективності розвитку економіки. Деякі з правопорушень набувають неабиякого розмаху.

Мета роботи: висвітлення та розв'язання проблем, які виникають в Україні, створюють перешкоди для розвитку конкуренції та, використовуючи позитивний світовий досвід антимонопольного регулювання, виявити шляхи удосконалення конкурентного законодавства в нашій державі в умовах ринкової трансформації економіки України [8].

Антимонопольне законодавство України має невеликий досвід, на відміну від законодавства США, Японії, Франції, Бельгії, Англії та ін., через що виникає ряд проблем щодо прийняття правових норм, направлених на обмеження діяльності монополій та ефективної реалізації чинних норм, які потребують нагального вирішення. І тому, з урахуванням норм законодавства країн з розвинутою ринковою економікою Україна повинна вдосконалювати своє законодавство [6, с. 23].

В українському законодавстві існує дуже багато прогалин і недоліків, які можна було б усунути, просто проаналізувавши джерела антимонопольного законодавства інших держав.

Однією із таких прогалин є майже нерозвинуте законодавство щодо монополій у міжнародній торгівлі. Тобто антимонопольне

законодавство розвинутих країн світу поширюється на компанії самої країни та іноземні компанії, діяльність яких має прямий, суттєвий і передбачуваний у недалекому майбутньому вплив на комерцію цієї країни. Зрозуміло, що йдеться не про дрібні, а серйозні антиконкурентні дії стосовно відповідного ринку. Антиконкурентна дія територіально може відбуватися як у певній країні, так і за її межами. Якщо така дія відповідного ринку не стосується, то, як правило, жодних дій стосовно такого порушника не відбувається. Це мотивується тим, що інші країни мають свої антимонопольні органи, які зобов'язані за цим стежити [4, с. 57].

Одним із великих недоліків українського антимонопольного законодавства є визначення монопольного становища, а саме термінів, у яких має визначатись це становище. Процес монополізації економіки має як позитивні, так і негативні наслідки, проте ніхто не заперечує, що недоліків у монополії значно більше.

Органом, який має забезпечувати нагляд за дотриманням антимонопольного законодавства в Україні, є Антимонопольний комітет України. Антимонопольний комітет України вже зробив перші кроки до нормалізації ситуації за цими проблемами, однак йому ще потрібно вжити рішучих заходів одночасно з удосконаленням антимонопольного законодавства [2].

Треба відмітити, що конкурентна політика держави є одним із пріоритетним напрямів державного регулювання. Результативність конкурентної політики України сьогодні не можна назвати високою через ряд об'єктивних чинників. Змінити їх дуже важко, а іноді і просто неможливо на теперішньому етапі. Навіть при найкращому збігові обставин, проведенні політичних та економічних реформ певні об'єктивні умови порушення

вимог конкуренції все-таки залишаються. Ці умови, очевидно, є зворотнім боком самої конкуренції. Тому сьогодні так важливо передбачити ряд заходів для попередження негативних наслідків таких об'єктивних факторів [3].

Для подолання монопольної влади необхідно проводити урядові антимонопольні програми та різні заходи, направлені на підтримку розвитку конкуренції, розвивати та удосконалювати (антимонопольне) конкурен-

тне законодавство з метою розвитку економіки та поліпшення фінансово-кредитної сфери [1].

Тому відповідно до необхідності дослідження основних питань вдосконалення та розвитку антимонопольного законодавства України з урахуванням позитивного досвіду іноземних країн тема дослідження формулюється як «Шляхи розвитку та вдосконалення антимонопольного законодавства України на основах світового досвіду».

Список використаних джерел

1. Антимонопольний комітет та його значення. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.amc.gov.ua/amku/control/article/99505>.
2. Мамутов В. К., Чувпило О. О. Господарче право зарубіжних країн: підручник для студентів юридичних спеціальностей вищих навчальних закладів. – Київ : Ділова Україна, 1996. – с. 275-289.
3. В. Лагутін. Шкода від монополій і користь від конкуренції: чи все так просто? // Економіка України. — 2007. — № 4. — С. 55—61.
4. В. П. Супрун. Деякі проблеми антимонопольно-конкурентної політики в Україні. // Актуальні проблеми економіки. — 2005. — № 7. — С. 14—21.
5. Антимонопольне законодавство і його значення. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: http://www.pravo.vuzlib.su/book_z1172_page_74.

УДК 347.9

ПЕРЕВАГИ УЧАСТІ ПРЕДСТАВНИКА У ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

*Скурчак Лілія, студентка IV курсу спеціальності «Правознавство»,
науковий керівник Бачинська Н. О.*

В даній статті проводиться аналіз норм цивільного процесуального законодавства України з метою визначити переваги участі представника у цивільному процесі. Значна увага приділяється правовій характеристиці інституту процесуального представництва і особливостям його правового регулювання.

Ключові слова: *процесуальне представництво, представник, захист і реалізація прав, свобод та інтересів особи.*

Нормою ч.1 ст. 55 Конституції України гарантовано, що права і свободи людини та громадянина захищаються судом [1]. Зрозуміло, не всі громадяни мають юридичну підготовку та володіють достатніми знаннями в галузі права для того, щоб кваліфіковано вести свої справи у судах та інших органах. Тому вони нерідко звертаються до представників,

оскільки даний інститут забезпечує більш повний захист їхніх суб'єктивних прав, створюються додаткові можливості для здійснення прав і виконання обов'язків учасниками цивільних правовідносин.

Відповідно до ст. 38 ЦПК України сторона, третя особа, особа, яка відповідно до закону захищає права, свободи чи інтереси інших осіб, а також заявники та інші заінтересовані особи в справах окремого провадження (крім справ про усиновлення) можуть брати участь у цивільній справі особисто або через представника [2].

Особиста участь у справі особи не повбавляє її права мати в цій справі представника. Процесуальний представник не заступає сторону у цивільному процесі (за винятком законних представників — батьків, опікунів,

підкувальників), а діє поряд з нею, на захист її суб'єктивних прав і охоронюваних законом інтересів [3].

Основною метою процесуального представництва є захист та охорона прав, свобод та інтересів осіб, які беруть участь у справі, та реалізація процесуальних прав та обов'язків учасників процесу.

Преваги участі представника проявляються у тому, що: 1) особа, яку представляють має можливість бути відсутньою при розгляді справи; 2) представник є більш компетентним у розгляді питань для якого його залучають, оскільки для представництва обирається особа, яка є обізнана у правових аспектах; 3) особа, яку представляють має, як матеріально-правову так і процесуальну зацікавленість в результаті вирішення справи, а представник може об'єктивно оцінити ситуацію і обрати варіанти захисту прав, свобод та інтересів довірителя.

Стаття 40 ЦПК України вимагає досягнення представником 18 років, а ч. 2 ст. 156 СК України передбачає, що неповнолітні батьки, які досягли чотирнадцяти років мають право на звернення до суду за захистом прав та інтересів своєї дитини [4]. Отже, виникає проблема законодавчого закріплення участі як представника в цивільному судочинстві особи, яка не досягла повноліття і визнана суб'єктом сімейних відносин з чотирнадцяти років тому, що вона повинна бути наділена процесуальними правами та юридичними обов'язками сторони в повному обсязі. У зв'язку з цим є доцільним внесення доповнень до цивільного процесуального законодавства щодо передбачення конкретного обсягу процесуальних прав та обов'язків неповнолітньої особи у цивільному процесі.

Адвокат, як представник значною мірою відрізняється від інших представників у цивільному процесі. Він є професіоналом, тобто має юридичну освіту і володіє досвідом практичної діяльності, що дозволяє йому вмі-

ло вирішувати поставлені задачі. У законодавстві відсутнє закріплення адвокатської монополії на представництво в судах, можливість призначити представником будь-якого дієздатного громадянина може призвести до зниження професійного та морального рівня судового представництва [5; 13]. Тому введення «часткової» монополії на здійснення представництва у судах виправдане з точки зору того, що, *по-перше*, всі дії адвоката охороняються адвокатською таємницею; *по-друге*, законодавство висуває більш складні умови вступу до адвокатури, тобто адвокати мають більше обов'язків перед суспільством.

Підсумовуючи вищевикладене, можна дійти до таких висновків:

1) основною підставою участі представника у цивільному процесі є наявність матеріальної та процесуальної норми права;

2) довіритель повинен мати статус суб'єкта цивільних процесуальних правовідносин, який надає можливість здійснювати представникові його суб'єктні права та обов'язки;

3) тенденціями вдосконалення правового регулювання процесуального представництва є поглиблення законодавчої регламентації у цій сфері, систематизація норм щодо законного цивільного представництва у ЦПК України;

4) на підставі дослідження інституту представництва у цивільному процесі вважаємо за необхідне внести наступні зміни до ЦПК України:

- необхідно вилучити з тексту *ч. 1 ст. 40* ЦПК України вказівку на вік представника;
- *ст. 38 ЦПК України* доповнити *ч. 5*: «Одну особу в процесі можуть представляти декілька представників. У разі зловживання з боку представників процесуальними правами з метою затягування процесу суд може обмежити кількість представників».

Список використаних джерел

1. Конституція України, від 28.06.1996 року // Відомості Верховної Ради. – 1996. – № 30 – Ст. 141.
2. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 року № 1618-IV. Офіційний текст зі змінами і доп. станом на 20.08.2014р. – К: Паливода А. В. – 2014. – 203 с.

3. Цивільний процесуальний кодекс України: Науково-практичний коментар. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uazakon.ru/ukr/tspk/>.

4. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 року № 2947-III // Відомості Верховної Ради, 2002. – № 21-22 – Ст. 135.

5. Ласько Г. З. Договірне представництво у цивільному процесі України / Г. З. Ласько // Юриспруденція: теорія і практика. – 2010. – № 6. – С. 12-15.

УДК 343.32

ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ОСНОВ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ: ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИХ НОРМ

*Созанська Тетяна, студентка III курсу спеціальності «Правознавство»,
науковий керівник Томчук І. О.*

Стаття присвячена порівняльному аналізу міжнародного та національного законодавства щодо кримінальної відповідальності за злочини проти національної безпеки та пошуку можливих шляхів вдосконалення кримінально-правових норм, які передбачають відповідальність за дані злочини в Україні.

Ключові слова: національна безпека, злочини проти основ національної безпеки, кримінальне законодавство, відповідальність, покарання, конституційний лад, територіальна цілісність, законодавство зарубіжних країн.

Злочини проти основ національної безпеки України є найбільш небезпечними посяганнями на суспільні відносини, які забезпечують державну безпеку, обороноздатність, незалежність країни, її конституційний лад. З березня 2014 року спостерігається значна активізація здійснення протиправних діянь у даній сфері: станом на 3 березня 2014 року у провадженні СБУ перебувало понад три тисячі кримінальних проваджень за фактами вчинення злочинів проти основ національної безпеки України [1].

Кримінально-правові норми українського законодавства щодо даних злочинів ще не є досконалими. Однак, у світлі подій сьогодення, вносяться зміни до ст. 109 – 114 КК України. Зокрема, до санкції кожної з статей додано такий вид покарання як конфіскація майна. Також кодекс доповнено статтями 110-2 «Фінансування дій, вчинених з метою насильни-

цької зміни чи повалення конституційного ладу або захоплення державної влади, зміни меж території або державного кордону України» та 114-1 «Перешкоджання законній діяльності Збройних Сил України та інших військових формувань» [2]. Проте, вважаємо, що в умовах сьогодення, цього є недостатньо. Негативним моментом є й те, що мало хто з науковців звертався до досвіду зарубіжних країн у цій сфері.

Доцільним вбачається криміналізувати публічні заклики до вчинення більшості злочинів, які передбачені розділом I Особливої частини КК з метою запобігання таким діям на території України.

З огляду на сучасну політичну ситуацію в Україні, в якій бездіяльність державних органів може призвести до втрати не лише частини території нашої держави, вважаємо, що кримінальну відповідальність слід передбачити не лише за умисні дії, вчинені з метою зміни меж території або державного кордону України (ст. 110 КК України), але і бездіяльність посадових осіб органів державної влади, що може призвести до таких наслідків.

Також недостатньо суворим вбачається покарання, передбачене за посягання на територіальну цілісність і недоторканість України (позбавлення волі на строк від трьох до п'яти років). За аналогічні дії, законодавством більшості європейських держав, наприклад, § 83 КК ФРН, ст. 127 § 1 КК Польщі, передбачене покарання у виді довічного позбавлення волі [3].

При аналізі кримінальних кодексів країн пострадянського простору, ми відмітили, що крім діянь, передбачених КК, зарубіжні КК криміналізують такі діяння, як озброєний закат (ст. 280 КК Азербайджанської республіки), насильницьке утримання державної влади (ст. 278 КК Азербайджанської республіки) [4]; незаконне захоплення військового керівництва та незаконне переміщення, накопичення військової сили та техніки (ст. 316 КК Грузії), ведення антиконституційних переговорів та укладення антиконституційних угод (ст. 309 КК Грузії) [5]; колабораціонізм (ст. 120 КК Литви), зловживання офіційними повноваженнями (ст. 123 КК Литви), наруга над державними символами (ст. 127 КК Литви) [6]. Доцільним для України вбачається передбачити відповідальність за насильницьке утримання державної влади, ведення антиконституційних переговорів та укладення антиконституційних угод з метою превенції таких дій в майбутньому, а також збільшити покарання за наругу над державними символами.

В свою чергу кримінальні кодекси країн Європи в більшій мірі відрізняються від українського кримінального законодавства. Так, КК Швейцарії криміналізує будь-які дії іноземних держав, спрямовані проти безпеки Швейцарії, а також переміщення державних прикордонних каменів, за які передбачено відбування покарання в каторжній в'язниці [7].

КК Польщі встановлює кримінальну відповідальність за ряд злочинів: здійснення діяльності, безпосередньо направленої на насильницьке відсторонення конституційного органу Республіки Польща та публічну образу будь-якою особою Нації або Республіки Польща [3]. Вважаємо, також за необхідне передбачити в КК України відповідальність за публічну образу будь-якою особою Нації або держави Україна.

Підсумовуючи вищевикладене, з метою в

майбутньому протидії даним злочинам, вважаємо за необхідне внести такі зміни до КК України:

- встановити відповідальність за публічні заклики до таких діянь, як державна зрада (ст. 111), посягання на життя державного чи громадського діяча (ст. 112), диверсія (ст. 113), перешкоджання законній діяльності Збройних Сил України та інших військових формувань (ст. 114-1);
- криміналізувати «бездіяльність посадових осіб органів державної влади, що мала або могла мати наслідком незаконну зміну меж території або державного кордону» із внесенням даних змін до окремої частини статті 110 КК України;
- збільшити покарання за діяння, передбачене ч. 1 ст. 110 КК України у виді позбавлення волі на строк від семи до п'ятнадцяти років;
- криміналізувати насильницьке утримання державної влади представником влади, термін повноважень якого закінчився;
- криміналізувати ведення антиконституційних переговорів та укладення антиконституційних угод в окремій статті Розділу I Особливої КК України;
- збільшити покарання за наругу над державними символами України у виді позбавлення волі строком до чотирьох років, а у випадку вчинення даного діяння особою, яка є представником влади або якщо вони поєднані із національною нетерпимістю строком до шести років та передбачити відповідальність за дані дії в Розділі I КК України;
- встановити відповідальність за публічну образу будь-якою особою Нації або держави Україна в окремій статті Розділу I Особливої КК України.

Список використаних джерел

1. Офіційний веб-сайт Служби Безпеки України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.sbu.gov.ua>.
2. Кримінальний кодекс України від 05. 04. 2001 року № 2341—111. Офіційний текст зі змінами і доп. станом на 12.02.2015 р. – К. : Паливода А. В. 2014. — 210 с.
3. Уголовный кодекс Республики Польша. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.law.edu.ru>.

4. Уголовный кодекс Азербайджанской республики / Научное редактирование, предисловие докт юрид. наук, проф И.М Рагимова Перевод с азербайджанского Б. Э. Аббасова. — СПб. : Юридический центр Пресс, 2001. — 325 с.

5. Уголовный кодекс Грузии / Перевод с грузинского И. Мериджанашвили. — СПб. : Юридический центр Пресс, 2002. — 409 с.

6. Уголовный кодекс Литовской Республики. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.law.edu.ru>.

7. Уголовный кодекс Швейцарии / Научное редактирование, предисловие и перевод с немецкого канд. юрид. наук А. В. Серебrenниковой. — СПб. : Издательство «Юридический центр Пресс», 2002. — 350 с.

УДК 331.25

РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ: ДОСВІД ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

*Стрелецький Микола, студент IV курсу спеціальності «Правознавство»,
науковий керівник Прокопчук Н. Р.*

У статті проведено аналіз діючої системи пенсійного забезпечення з акцентуванням основних переваг та недоліків її функціонування в нашій країні та запропоновано на основі вивченого закордонного досвіду у сфері соціального пенсійного забезпечення створення оптимальної моделі пенсійного забезпечення в Україні.

Ключові слова: соціальне забезпечення, пенсійна система, предмет пенсійного права, матеріальні пенсійні правовідносини, процедурно-процесуальні пенсійні правовідносини, трирівнева пенсійна система, солідарна система, накопичувальна система, недержавне пенсійне забезпечення.

Стаття 3 Конституції України декларує, що людина, її життя, честь та гідність визнається в Україні найвищою соціальною цінністю [1].

Незважаючи на рівень розвитку чи економічне становище, держава зобов'язана дбати про своїх громадян. Саме тому у Державному бюджеті як основному фінансовому документі країни мусять бути передбачені кошти на виконання усіх обов'язкових соціальних виплат на поточний рік [2, с.16].

Актуальність даної наукової роботи є беззаперечною, адже питання функціонування сучасної пенсійної системи в Україні залежить насамперед від якісного проведення пенсійної реформи, що дозволить на належному рівні проводити соціальні виплати. Тому необхідно

провести аналіз діючої системи з метою визначення її сильних та слабких сторін, а також можливість застосування міжнародного досвіду для вдосконалення діючої системи пенсійного забезпечення України.

Проведення пенсійної реформи в Україні є послідовною реалізацією раніше прийнятої програми реформування соціальної сфери. І побудова системи на засадах пенсійного страхування є логічним продовженням даної програми та складовою вимогою економіки [3, с.19].

Узагальнюючи наукові підходи до визначення поняття пенсійна система, доцільно запропонувати таке визначення цього поняття. Пенсійна система – це складний комплексний багатокomпонентний соціальний інститут, який об'єднує економічні, соціальні і правові інститути (підсистеми) для забезпечення переважно осіб похилого віку адекватним, реальним, сталим та надійним доходом у старості [4, с.2].

Предметом пенсійного права виступають суспільні відносини, що регулюються цією галуззю права, а змістом цих відносин – соціальний захист непрацездатних громадян. Таким чином, визначальною функцією пенсійної системи в цілому є забезпечення стабільної та своєчасної виплати пенсій.

Однією з найактуальніших проблем сучасної української соціальної політики залиша-

ється швидко впровадження принципово нової трирівневої пенсійної системи [5, с.1].

Дана реформа передбачає забезпечення справедливої системи розподілу пенсійних коштів; створення для усіх громадян можливості накопичення максимального розміру пенсії, виходячи із власних доходів; стабілізацію пенсійної системи та гарантування виплати пенсій на довгострокову перспективу. Проблем у контексті ринкової трансформації економіки вистачає, при чому вони мають як соціальний, так і економічний характер [6].

Проблем дуже багато, і вони потребують негайного вирішення. І щоб стабілізувати ситуацію та створити належні умови функціонування соціальної сфери, необхідно негайно провести якісні, реальні та ефективні реформи, як це зробили інші країни світу для подолання соціально-економічної кризи.

Нині діюча українська солідарна модель, успадкована від колишнього Радянського Союзу, є прикладом класичної солідарної стратегії пенсійного забезпечення і давно себе вичерпала. Її неефективність зумовлена насамперед демографічною ситуацією в країні через стрімке старіння населення та низки негативних факто-

рів, які можна буде подолати шляхом впровадження нової трирівневої системи, що містить всі елементи світової практики [7, с.16].

Так звана російсько-польська солідарно-накопичувальна модель пенсійного забезпечення пропонує варіант змішаної стратегії. До речі, керівництвом України саме ця модель взята за базову для формування власної пенсійної системи, якою будуть передбачені всі три рівні - солідарний, страховий і накопичувальний. Така система добре перевірена на практиці. До речі, другий (страховий) рівень у цій моделі дуже схожий на солідарний рівень, адже гроші цього рівня теж належать державі.

Американська накопичувально-солідарна модель, запроваджена не лише у США, але й деяких країнах Латинської Америки та в Португалії, дозволяє середньостатистичному громадянину цих країн можливість забезпечити собі три пенсії: державну, приватну корпоративну і приватну індивідуальну [8].

Таким чином, лише негайне проведення пенсійної реформи в нашій державі гарантуватиме кожному українцю достойне та забезпечене життя на пенсії.

Список використаних джерел

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30.
2. Право пенсійного забезпечення в Україні: Курс лекцій / І.М. Сирота. – К. : Юрінком Інтер, 1998. – 288 с.
3. Ріппа М. Б. Державне пенсійне забезпечення в Україні та шляхи його розвитку: автореф. дис. ... канд. екон. наук : спец. 08.00.08 «Гроші, фінанси і кредит» / М. Б. Ріппа. - К., 2007. – 19 с.
4. Стожок Л. Загальнообов'язкове державне пенсійне страхування в системі соціальної політики : автореф. дис. ... канд. Економічних наук: спец. 08.00.07 Демографія, економіка праці, соціальна економіка і політика» / Л. Стожок. - К., 2007. – 20 с.
5. Про пенсійне забезпечення: Закон України від 5 листопада 1991р.// Відомості Верховної Ради України. – 1992. № 3. – Ст. 10.
6. Положення про Пенсійний фонд України: Затверджене Указом Президента України від 1 березня 2001 року № 121/2001р.
7. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://lubnyrada.com.ua/pensiyna-reforma/osnovni-napryami-ta-meta-pensiyno%D1%97-reformi-v-ukra%D1%97ni>

ПРАВОВІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

*Твардовська Мар'яна, студентка III курсу спеціальності «Правознавство»,
науковий керівник Буздуган Я. М.*

Стаття присвячена аналізу та дослідженню основи фінансового забезпечення охорони здоров'я

Ключові слова: фінансове забезпечення, охорона здоров'я, фінансове законодавство, медичне страхування.

Охорона здоров'я населення в Україні переважає серйозну кризу, в зв'язку з недостатністю фінансових ресурсів. Спостерігається процес відчуження держави від своїх прямих конституційних обов'язків з надання медичної допомоги населенню. Узятті на себе зобов'язання в галузі охорони здоров'я держава виконує не повною мірою, існує розбіжність між законодавчо закріпленим правом громадян на безоплатну медичну допомогу і реалізацією цього права в практиці.

Необхідність реформування охорони здоров'я не потребує доказів, спостерігається погіршення здоров'я населення та скорочення життя. Сучасний стан галузі характеризується недостатнім правовим та фінансовим забезпеченням і низькою ефективністю надання медичних послуг. Правові та організаційні проблеми фінансового забезпечення охорони здоров'я на сьогоднішній день залишаються нерозв'язними. В процесі становлення в Україні як правової держави виникла ситуація, яка вимагає змін в умовах функціонування вітчизняної охорони здоров'я.

Одним із джерел фінансування медичних послуг в Україні є медичне страхування. Медичне страхування є формою захисту інтересів громадян у разі втрати ними здоров'я з будь-якої причини. Воно пов'язане з компенсацією витрат, зумовлених оплатою медичної допомоги та інших витрат пов'язаних з підтримкою здоров'я, а саме: відвідування лікарів та амбулаторним лікуванням, придбанням медикаментів, лікуванням у стаціонарі, утримання стоматологічних послуг, вживання профілактичних та оздоровчих заходів.

Однією з перших країн, де у 1881 році

було запроваджено медичне страхування є Німеччина. У Німеччині діє децентралізована система медичного страхування, а головна функція уряду у даній сфері полягає у забезпеченні відповідної діяльності страхових фондів нормам законодавства. Тобто держава визначає головні умови страхування, а саме: базові ставки страхових внесків, схеми фінансування та організації медичної допомоги, бере участь у формуванні цін на медичні послуги.

Основним нормативним актом який регулює страхові відносини в Україні, є ЗУ «Про страхування». Відповідно до першої статті Закону страхування це вид цивільно-правових відносин щодо захисту майнових інтересів фізичних та юридичних осіб у разі настання певних подій, визначеним договором страхування або чинним законодавством, за рахунок грошових фондів, що формуються шляхом сплати фізичними особами та юридичними особами страхових платежів та доходів від розміщення коштів цих фондів.

ЗУ «Про страхування» визначає два основних види страхування : добровільне та обов'язкове. Відповідно до ст. 6 Закону видами добровільного страхування є медичне страхування, страхування здоров'я на випадок хвороби та страхування медичних витрат. Ст. 7 Закону передбачає обов'язкове медичне страхування.

Відносини з медичного страхування регулюються також іншими нормативно-правовими актами. Зокрема у ст. 18 основ законодавства про охорону здоров'я передбачено, що держава забезпечує створення і функціонування системи медичного страхування населення. Страхування громадян здійснюється за рахунок державного бюджету України, коштів підприємств, установ і організацій та власних внесків громадян. Питання організації медичного страхування населення і використання страхових коштів визначаються від-

повідним законодавством.

Можливість медичного страхування в Україні передбачена також ст.4 Основ законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Крім того, Постановою КМУ від 17.02.2010р. №208 «Деякі питання удосконалення системи охорони здоров'я» було затверджено Основні концептуальні напрями реформування системи охорони здоров'я, де у п. 4 передбачено можливість надання платних медичних послуг сфери охорони здоров'я, що передбачає надання послуг за рахунок коштів фізичних та юридичних осіб, а також за рахунок благодійних внесків, надходжень за договорами добровільного медичного страхування, а п. 6 передбачає необхідність врегулювання на законодавчому рівні питання запровадження обов'язкового державного соціального медичного страхування.

До основних завдань медичного страхування відносять:

- посередницьку діяльність в організації

фінансуванні страхових програм через надання медичної допомоги населенню;

- контроль за обсягом та якістю виконання страхових медичних програм лікувально - профілактичними, соціальними закладами в окремих приватними лікарнями;

- розрахунок з медичними, соціальними установами та приватними лікарнями за виконану роботу згідно з угодою через страхові фонди, які формуються за рахунок грошових внесків, підприємств закладів, організацій громадян [3].

Варто зазначити, що існує ще багато проблем як у сфері обов'язкового, так і добровільного медичного страхування, які вимагають вирішення та нормативного регулювання. Проте ми, погоджуємось Я. Буздуган щодо того, що медичне страхування є об'єктивно необхідним, його доцільно запроваджувати як альтернативне джерело фінансового забезпечення охорони здоров'я населення України, але робити це слід поступово та виважено [1,18].

Список використаних джерел

1. Буздуган Я. Правове забезпечення медичного страхування та його місце в системі фінансового забезпечення охорони здоров'я в Україні / Я. Буздуган // Підприємництво, господарство і право. – 2011. – №5. – С. 78-84.
2. Бучкевич М.М. Досвід медичного страхування у зарубіжних країнах / М.М. Бучкевич // науковий вісник НЛТУ України – 2011. – Вип. 20.10. – С.178 – 184.
3. Шолота М.Г. медичне страхування в Україні : проблеми та перспективи його впровадження. – [Електронний ресурс] / М.Г. Шолота // Буковинська державна фінансова академія. –

УДК 342.95

АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА КОРУПЦІЮ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА МЕХАНІЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

*Федчишин Лілія, студентка III курсу спеціальності «Правознавство»
науковий керівник Довгань Т. М.*

Стаття присвячена адміністративній відповідальності за вчинення корупційних правопорушень, адже у сучасних умовах вона відіграє важливу роль у системі заходів, спрямованих на запобігання і протидію корупції в Україні. Однією з гарантій належної реалізації цих заходів є функціонування чіткого та зрозумілого процесуального порядку їх застосування. У зв'язку з цим

здійснення провадження у справах про адміністративні корупційні правопорушення потребує науково обгрунтованого правового забезпечення, що і зумовлює актуальність обраної тематики.

Ключові слова: корупція, корупційне правопорушення, адміністративна відповідальність за корупцію, корупційне правопорушення, боротьба з корупцією, антикорупційні організації,

антикорупційне законодавство, зменшення корупції, антикорупційні заходи, адміністративні стягнення, адміністративне провадження.

Мета статті: розглянути корупцію, як багатоаспектне, соціальне, економічне, правове та моральне явище.

Корупція – це багатоаспектне соціально-економічне, політичне, правове і моральне явище, що складається із цілого комплексу протиправних дій і неетичних вчинків. Корупція поширюється на всі сфери відносин – економічну, соціальну, політичну, культурну. Вона наносить величезну шкоду та не має кордонів; призводить до поширення подвійних правових стандартів, що підриває самі засади правових відносин в державі. Корупція становить загрозу як для економічно розвинутих країн із традиційними міцними засадами демократії, так і для країн, які переживають економічну та соціальну кризу і лише стають на шлях демократії. Корупція завжди спрямована на досягнення власного збагачення за рахунок неконкурентного перерозподілу благ.

Законом України від 5 жовтня 1995 р. «Про боротьбу з корупцією» було вперше передбачено адміністративну відповідальність за корупційні правопорушення. Особливістю цього законодавчого акта стало закріплення не лише антикорупційних обмежень і заборон, а й адміністративних стягнень за їх порушення. Крім того, у ст. 12 вказаного Закону було визначено підстави і порядок адміністративного провадження у справах про корупційні діяння або інші правопорушення, пов'язані з корупцією [1]. Однак відповідних змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП) не внесено, що призвело до певних проблем у реалізації норм зазначеного Закону. Так, цим Законом встановлено шестимісячний строк для накладення адміністративного стягнення за вчинення корупційного правопорушення. Проте у ст. 38 КУпАП на той час було передбачено, що адміністративне стягнення може бути накладено не пізніше як через два місяці з дня вчинення правопорушення, що стало підставою для необґрунтованого закриття деяких справ про адміністративні корупційні правопорушення [2]. До того ж згідно з вказаним Законом місцем розгляду справи про кору-

пційне правопорушення визначено місцезнаходження органу, який склав протокол, а за ст. 276 КУпАП розгляд справи про адміністративне правопорушення має відбуватися за місцем його вчинення.

Під час розробки нового антикорупційного законодавства враховано попередній досвід правового регулювання, пропозиції Верховного Суду України щодо включення до КУпАП окремого розділу, присвяченого адміністративним корупційним правопорушенням.

Одним із елементів реформування антикорупційного законодавства є прийняття Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» разом («у пакеті») із ще одним Законом - «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за корупційні правопорушення» - остаточно прийнято Верховною Радою України 7 квітня 2011 р [3, 4]. Набрали чинності (а також введені в дію) ці два закони з 1 липня 2011 р., крім статей 11 і 12 першого з названих Законів, які набирають чинності з 1 січня 2012 р. Якщо взяти до уваги, що підготовка цього «антикорупційного пакету» розпочалась ще у 2005 р., то його написання, подальше доопрацювання та удосконалення, у т. ч. з урахуванням висновків міжнародних експертів, тривало п'ять років [5, с. 4].

Виклад основного матеріалу. Сьогодні проблема корупції в Україні далеко перейшла етичні і правові межі. Проблема полягає перш за все у відсутності реально діючих інститутів громадянського суспільства, незалежної судової системи, індиферентність більшості засобів масової інформації та багато чого іншого. Реформування державної служби передбачає оптимізацію функціонування органів виконавчої влади та введення в дію реальних механізмів протидії корупції. Ці механізми боротьби із корупцією в органах державної влади повинні включати в себе комплекс політико-ідеологічних, правових, організаційно-технічних та соціально-економічних засобів. До політико-ідеологічних або соціально-психологічних засобів можна віднести зусилля, що направлені на забезпечення прозорості прийняття управлінських рішень. Це, перш за все, чіткий розподіл функцій прийняття рішення, реалізації рішення і контролю за їх виконанням.

До правових засобів протидії корупції належить: вдосконалення економічного законодавства та законодавства в сфері державної служби, поглиблення відповідальності, в першу чергу – персональної, за корупційні правопорушення, ліквідація прогалин у законодавстві, посилення фінансового контролю за чиновниками та конфіскація майна осіб, що здійснили корупційні правопорушення. Організаційно-технічні засоби передбачають консолідацію зусиль по протидії корупції в одному органі, замість більше, ніж десяти сьогодні, покращення матеріального забезпечення державних службовців, зміна підходів у кадровій політиці щодо прийняття громадян на державну службу.

Соціально-економічні засоби направлені на розширення сучасних форм електронного розрахунку, що ускладнить можливість отримання хабарів у натуральному виразі; введення реальної залежності системи надання основних послуг населенню від самого населення через формування реально діючого місцевого самоврядування. Сьогодні, державна служба в Україні підійшла до тієї межі, коли неприйняття кардинальних дій по протидії корупції може призвести до негативних наслідків не тільки у суспільному житті, але поставити під сумнів необхідність існування самої держави. Таким чином, зменшення рівня корупції можна досягти шляхом усунення, блокування причин, що її спричиняють.

Корупція здебільшого, є однією з ознак організованої злочинності, зокрема економічної. Для безпечного функціонування тіньової економіки необхідний підкуп працівників правоохоронних і контролюючих органів, суддів, прокурорів, чиновників, політиків. Особливу небезпеку для економіки країни становить проникнення організованих злочинних угруповань у легальний бізнес і органи влади – злочинці можуть перетворюватися на владу, а представники влади можуть ставати злочинцями.

У 2013 році Україна посіла перше місце в

списку найкорумпованіших країн світу. Про це йдеться у звіті «Барометр глобальної корупції – 2013», оприлюдненому правозахисною організацією Transparency International. Дослідження громадської думки на тему корумпованості суспільства проводилося у 69 країнах із жовтня 2012 до лютого 2013 року. В його рамках було опитано більше 73 тисяч людей. Рівень корупції в Україні експерти оцінили у 4,3 бала (із максимальних 5-ти) – це найгірший показник серед «нових незалежних країн» і всіх інших країн взагалі. За даними дослідження, майже кожен десятий з опитаних давав хабара. Крім того, четверо з десяти з тих, хто давав хабара, віддали майже 10% свого річного доходу. В Україні найбільш корумпованими було названо державні установи (28% опитаних), парламент (25%), юстицію (21%). Рівень корумпованості в бізнесі оцінили в 11%, а в медіа – у 2% [6].

Результати наведених досліджень свідчать про наявність високого рівня корупції в Україні, а тому цю проблему необхідно вирішувати. В українській корупції є характерна особливість – навіть якщо ти даєш хабар, ти не можеш бути певен у «позитивному результаті». Іноземні дослідники з подивом дізнаються, що хтось може йти на такий злочин і при цьому не діставати бажаного, а українські правопорушники наживаються на тих, хто хоче розв'язати свої проблеми за допомогою грошей.

Проводячи аналіз чинного законодавства України, узагальненої практики його реалізації, існуючих наукових розробок ми визначили адміністративно-правові засади боротьби з корупцією, виявили проблеми юрисдикційної діяльності уповноважених державних органів та дослідили пропозиції щодо їх удосконалення та застосування. І хоч Закон України «Про засади запобігання і протидії корупції» не є панацеєю від хвороби, яка надто тяжко вразила нашу державу і суспільство, проте він може стати лише першим кроком на важкому шляху до нормального життя, на якому очікують численні перепони, вдавані і справжні небезпеки.

Список використаних джерел

1. Про боротьбу з корупцією: Закон України від від 05.10.1995 № 356/95-ВР // Втратив чинність на підставі Закону N 1506-VI (1506-17) від 11.06.2009, ВВР, 2009, N 45, ст.691).

2. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-Х.
3. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за корупційні правопорушення: Закон України від 7 квітня 2011 р. № 3207-VI.
4. Про засади запобігання і протидії корупції: Закон України від 7 квітня 2011 р. № 3207-VI.
5. Хаврошок М. І. Науково-практичний коментар до Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» - К.: Атіка, 2011. - 424 с. – С. 4.
6. Матеріали газет. – [Електронний ресурс] // Веб-сайт газети Правовий тиждень. – 2009.

ФРУКТОВІ ТА ОВОЧЕВІ ДЖЕРЕЛА СТРУМУ

*Зарихта Дмитро, студент I курсу відділення економіки та туризму,
науковий керівник Гандзій Р. Я*

У роботі розкрито сучасні уявлення про джерела струму в рослинах, історія виникнення батарейок, проаналізовано електропровідність овочів під час їх зберігання та результати дослідів з фруктово-овочевими батарейками.

Ключові слова: Фотосинтез, акумулятор, гальванічний елемент, струм, джерело струму, картопляна батарейка, напруга, сила струму.

Останнім часом людство стикається з дефіцитом енергоресурсів. Прийдешнє виснаження запасів нафти і газу спонукає науковців шукати нові поновлювані джерела енергії, до числа яких зараховують і рослини. Тільки зелена рослина є тією єдиною в світі лабораторією, яка засвоює сонячну енергію і зберігає її у вигляді потенційної хімічної енергії органічних сполук, що утворюються в процесі фотосинтезу.

Значення фотосинтезу як одного з процесів перетворення енергії не могло бути оцінено до тих пір, поки не виникло саме уявлення про хімічну енергію. У 1845 Р.Майер дійшов висновку, що при фотосинтезі світлова енергія переходить в хімічну потенціальну енергію, що запасасться в його продуктах [1, ст.52]. У 1972 році вчений М.Кальвін висунув ідею створення фотоелемента, в якому в якості джерела електричного струму служив би хлорофіл [1, ст.134].

У Японії проводяться дослідження з перетворення сонячної енергії в електричну за допомогою ціанобактерій, вирощених в поживних середовищах. Експерименти тривають і донині в різних країнах. На сьогоднішній день точно встановлено: власною «електростанцією»

володіє кожна жива клітина. І клітинні потенціали не такі вже й низькі. Наприклад, у деяких водоростей вони досягають 0,15 В. А якщо овочі та фрукти також мають невелику кількість електричного заряду, отже, вони можуть бути і джерелами енергії [2, ст.91].

В результаті даного дослідження та проведених експериментів ми мали змогу пересвідчитися, що фрукти і овочі можуть служити джерелами струму, якщо ввести в них мідний і цинковий електроди. Також було експериментально встановлено, що величина струму, створеного досліджуванним овочем або фруктом, не залежить від його розміру, а визначається наявністю в ньому розчинів мінеральних солей, видом електродів.

Аналіз проведеного дослідження показав, що найбільше значення сили струму спостерігається у сирій картоплі і лимона, причому значення напруги і сили струму у вареній картоплі в два рази більше, ніж у сирій.

- Провідність електричного струму залежить від однорідності овочів і фруктів.
- У процесі зберігання овочі та фрукти «всихають», тобто кількість рідини в них зменшується, а вміст газів збільшується, в результаті чого електропровідність їх теж зменшується.
- Фруктові та овочеві батарейки можуть замінити кишенькові батарейки для освітлення холодильника, льохи (банка з огірками і електроди), а також в екстремальних ситуаціях (відключення електрики).

Список використаних джерел

1. Красновський А. А. Перетворення енергії світла при фотосинтезі. – Саранськ, 1987, с. 223
2. Ільченко В. Р. Перехрестя фізики, хімії та біології. – М.: Просвещение, 1986, с. 155

ФІЗИЧНИЙ ВПЛИВ КОЛЬОРІВ НА ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНИЙ СТАН ЛЮДИНИ

*Крива Анастасія, студентка I курсу спеціальності «Дизайн»,
науковий керівник Слабіцька Н. П.*

Ми рідко замислюємося над тим, яке значення в нашому житті має колір. Звичка бачити небо - синім, траву - зеленою, а кров - червоною така сильна, що інших сполучень ми не можемо собі уявити. Кольори – це невід’ємна частина нашого життя. Життя повне тоді, коли воно наповнене фарбами, кольорами та відтінками. Починаючи з найдавніших часів колір був сильною, але все ж невлучною силою, що визначає поведінку людини. Проведено велику кількість дослідів, написано багато статей і все-таки, до цих пір, колір - це явище загадкове. На даний момент добре відомо, що оточуючі нас кольори є одними з найважливіших факторів встановлення суспільства.

Доведено, що велику частину інформації про зовнішній світ людина сприймає через почуття, 90 % знань через зір. На жаль, до вибору кольору дотепер ставляться як до чогось другого, віддаючи перевагу власним смакам, а не науковому підходу. Під час численних психологічних експериментів ученими був зроблений висновок, що колір певним чином впливає на сприйняття людиною ваги тіла, температури приміщення й на оцінку віддаленості об’єкта. Так, червоний, жовтий, жовтогарячий кольори візуально наближають предмет, збільшуючи його обсяг і немов «підігріваючи» його. Блакитний, синій, фіолетовий, чорний візуально віддаляють об’єкт, зменшують і «прохолоджують» його.

У ХХ ст. проводилося багато досліджень з вивчення впливу кольору на людину. На початку століття провідною країною в цій галузі була Німеччина, в середині століття вплив кольору почали досліджувати в Америці. Першою працею можна вважати «Вчення про колір» (1810) І. В. Гете, де він наголошував на значенні емоцій і досвіду в сприйнятті кольору. Було доведено, що сприйняття кольору залежить від емоційного стану людини. Будь-яка інформація, якщо вона не підкріплюється почуттями та не викликає емо-

цій і вражень, швидко зникає в пам’яті. Тому дуже важливою для підсилення впливу в рекламі є емоційна пам’ять, на що спрямований такий метод, як включення у повідомлення емоційних елементів. Таким чином, колір впливає на сферу почуттів аудиторії, яка є таким же важливим об’єктом впливу, як і мислення.

Саме кольори звертаються до почуттів, а не до логіки людини: викликають психологічну реакцію; підкреслюють якість, настрій, почуття, створюють тепле або холодне середовище, відображають пори року; мають фізіологічні наслідки, як продовжені чи негативні оптичні подразники; стосуються відчуттів, задоволення, приємного зовнішнього вигляду тощо; надають об’ємність середовищу і предметам.

Цим пояснюється те, що людина, залежно від свого емоційного стану, прихильна до одних кольорів, байдужа до інших і несприятлива до третіх. Ці закономірності відкрив Макс Люшер у середині ХХ ст. Свої дослідження він проводив за завданням однієї рекламної фірми. Осягнувши всю глибину і складність проблеми, учений став досліджувати її фундаментально. Створюючи свій колірний тест, Люшер виходив із того, що сприйняття кольору в людини сформувалося в результаті способу життя й взаємодії з навколишнім середовищем протягом тривалого періоду історичного розвитку. Спочатку на життя людини впливали головним чином два чинники, що не підлягають довільній зміні: ніч і день, світло й темрява. Ніч означала умови, коли активна діяльність могла припинитися. День вимагав активних дій – пошуку їжі, елементарного облаштування... Звідси – темно-синій колір асоціювався з нічним спокоєм, а жовтий – із сонячним днем і його турботами. Червоний колір нагадував про кров, полум’я й пов’язані з ними ситуації, що вимагають високої мобілізації, активності. Крім того, Люшером був зроблений ще один важливий для рекламної індустрії висновок – колір не тільки викликає відповідну реакцію людини

залежно від її емоційного стану, а й певним чином формує її емоції.

Сприйняття кольору має три виміри. Перш за все це кольоровий тон, який характеризується якістю кольору: червоний, зелений, фіолетовий тощо. Наступне, насиченість – відображає кількісний аспект кольору – від білого, насиченість якого дорівнює нулю, через густіші пастельні відтінки до повністю насиченого, наприклад, золотисто-жовтого. І нарешті, яскравість визна-

чається амплітудою світлових хвиль, тобто числом фотонів, які беруть участь у кожному коливальному циклі, що відповідає сприйняттю більшої чи меншої інтенсивності світла.

Таким чином, в основі психологічних вимірів сприйняття кольору лежать суто фізичні явища, які дозволяють враховувати інформацію про навколишній світ в психологічному плані. [с.89,90]

Список використаних джерел

1. <http://journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article..>
2. http://osvita.ua/school/lessons_summary/psychology/33..
3. Чепига М.П. , Чепига С.М. Стимуляція здоров'я та інтелекту. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2006. – 347 с.

УДК 517.22

ЗАСТОСУВАННЯ ПОХІДНОЇ ДЛЯ РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ФІЗИЧНИХ, ГЕОМЕТРИЧНИХ, ПЛАНІМЕТРИЧНИХ ТА СТЕРЕОМЕТРИЧНИХ ЗАДАЧ

*Лехняк Юлія, Васильчишин Інна студентки I курсу відділення «Дизайн»,
науковий керівник Пелішко О. І.*

Актуальність дослідження. Сучасні фахівці повинні добре володіти математичним апаратом, який має надзвичайно важливе значення для розвитку сучасної промисловості, економіки, бізнесу, фінансової справи. Фундаментом математики служить математичний аналіз. Основою математичного аналізу – взаємопов'язані за змістом розділи – диференціальне та інтегральне числення. Похідна – це одне з важливих фундаментальних понять математики.

Метою дослідження є узагальнення систематизація знань про похідну та закріплення умінь і навичок її застосування для розв'язування фізичних, геометричних, планіметричних та стереометричних задач.

Об'єкт дослідження похідна, фізичні, геометричні, планіметричні й стереометричні задачі.

Предметом дослідження виступає застосування похідної для розв'язування фізичних, геометричних, планіметричних та стереометричних задач.

Методом дослідження є застосування по-

хідної до знаходження проміжків зростання і спадання функції, визначення її точок максимуму та мінімуму, розв'язування екстремальних задач, тобто таких, в яких потрібно визначити найбільше або найменше значення певної величини.

Похідна - основне поняття диференціального числення, що характеризує швидкість зміни функції. Визначається як границя відношення приросту функції до приросту її аргументу коли приріст аргументу прямує до нуля, якщо така границя існує. Функцію, що має скінченну похідну, називають диференційованою. Більшість функцій, що зустрічаються на практиці мають похідні у всіх точках, або майже у всіх точках. Раніше на початку вивчення математичного аналізу, багато математиків припускали, що неперервна функція диференційована в більшості точок. Похідну можна використовувати також для визначення швидкості проходження різних процесів – руху ракети, планети, літака, машини; обертання маховика, дзиги, балерини; протікання хімічної реакції,

нагрівання тіла; розмноження бактерій, росту рослин, тварин; зростання грошових доходів, витрат тощо. [1.с:91]

Теорія математичних фізичних явищ займає особливе положення у математиці.

Математична фізика стосується побудови математичної моделі, і водночас математична фізика – розділ математики, оскільки методи дослідження моделей є математичними. У поняття методів математичної фізики включаються ті математичні методи, які застосовуються для побудови і вивчення математичних моделей. Знаючи, що швидкість руху – похідна функція, яка виражає закон цього руху. За допомогою похідної можна визначати не лише швидкість прямолінійного руху тіла, а й миттєвої швидкості відбування багатьох процесів: хімічної реакції, радіоактивного розпаду, нагрівання тіла, танення криги, розмноження бактерій тощо. [1.с:92]

Показує розв'язання багатьох геометричних задач зводяться до знаходження найбільшого та найменшого значень неперервної на відрізьку функції, тобто знаходження екстремумів. У них при виконанні деяких умов треба знайти ці значення певних величин, наприклад, периметра, площі, поверхні та об'єму, а також можна подати за допомогою формули, як функцію однієї з даних величин. Кожній з цих величин можна поставити у відповідність певну формулу, іноді не одну, яка виражає шукану величину як функцію інших величин. Проте сама функція в готовому вигляді не дається. Її треба визначити з умов задачі. Часто за умовами задачі можна побудувати функцію не однієї змінної, а двох. Тоді, застосувавши відомі геометричні теореми, одну з цих змінних виключають. Також, чимало елементарних, досить простих і наочних, іноді штучних, способів розв'язання задачі на екстремум, які враховують її особливість. [2.с:73]

Розділ геометрії, що вивчає двовимірні фігури, тобто фігури, які можна розташувати в межах однієї площини. При систематичному вивченні шкільного курсу геометрії зазвичай починають з вивчення планіметрії, а потім приступають до вивчення стереометрії, що вивчає просторові фігури. Основними поняттями шкільного курсу планіметрії є точка, пряма, площа і відстань, а також деякі загально математичні поняття, в яких можна, відобразити

множину на множину і деякі інші. При повторенні планіметрії слід звернути увагу на властивості суміжних та вертикальних кутів, зовнішнього кута трикутника, бісектриси кута. Важливо переглянути і властивості кутів, вписаних у коло, центральних кутів. Також необхідно повторити основні теореми синусів та косинусів, формули площі трикутників та чотирикутників, залежності між довжинами сторін та радіусами вписаних та описаних кіл [2.с:86]

Стереометрія - це розділ геометрії, в якому вивчаються фігури в просторі, а також властивості просторових фігур. Основними фігурами в просторі є точка, пряма та площа. В стереометрії з'являється новий вид взаємного положення прямих: прямі, які схрещуються. Це одне з небагатьох значних відмінностей стереометрії від планіметрії, оскільки в багатьох випадках задачі зі стереометрії вирішуються шляхом розгляду різних площин, в яких виконуються планіметричні закони. Великий клас стереометричних задач розв'язується за допомогою векторів методом координат. Важливе значення при розв'язанні стереометричних задач має рисунок. Він допомагає конкретніше уявити собі ті абстрактні геометричні об'єкти, які дано в умові, виявити взаємне розташування усіх тих ліній, кутів і площин, про які йде мова у задачі і які потрібно розглядати, щоб розв'язати її. Вдало виконаний рисунок дає змогу швидше знайти план та шляхи розв'язання задачі. [3.с:49]

Ця тема має важливе практичне значення та становить інтерес для всіх, хто хоче навчитись застосовувати похідну для розв'язування прикладних задач. Отже, досліджуючи застосування похідної для розв'язування геометричних, фізичних, стереометричних, планіметричних задач, доведено, що похідна – це одне з фундаментальних понять математики. А так як будь-який теоретичний матеріал з математики усвідомлюється й засвоюється лише в процесі систематичного розв'язування різного роду задач, що ефективно вирішуються методами диференціального числення і мають виразне прикладне спрямування.

Засвоївши теоретичні поняття з математики, дуже важливо виробити навички застосування їх на практиці, надати їм політехнічного спрямування. Диференціальне числення – один з тих розділів шкільного курсу математики, що

широко використовується в різних галузях науки, техніки і виробництва та дає можливість зображати математичного не тільки стани, а й процеси.

Список використаних джерел

1. Г.П. Бевз, В.Г. Бевз «Математика 11 клас» рівень стандарту, - Київ «Генеза» 2011.
2. М.І. Шкіль, З.І. Слєпкань, О.С. Дубникач. Алгебра і початки аналізу 10-11 кл., Київ «ЗОДІАК-ЕКО» 2002.-158 с.
3. О.М. Афанасьєва, Я.С. Бродський, О.Л. Павлюк, А.К. Сліпенко. Математика. Підручник для студентів вищих навчальних закладів 1 та 2 рівнів акредитації. Дopusнено міністерством освіти і науки України. Київ «Вища школа» 2001.

УДК 677-486.1

ХІМІЯ І ТКАНИНИ

*Стандрет Діана, студентка II курсу, спеціальності «Моделювання»,
науковий керівник Бабухівська О. П.*

Основою всіх тканин є волокна. Вони відрізняються за складом, будовою і, відповідно, властивостями. Властивості волокон впливають і на властивості тканин. Виділяють два види волокон: натуральні волокна і хімічні волокна.

Природні волокнисті матеріали люди здавна використовували для виготовлення одягу й різних предметів домашнього вжитку. Як сировину використовували коноплі та льон. Нині з матеріалів рослинного походження виготовляють льняні та бавовняні тканини, шерстяні тканини та натуральний шовк. З другої половини XIX ст. попит на тканини значно зріс і обсягів виробництва натуральних волокон забракло. Тому виникла потреба в одержанні волокон хімічним способом. Для цього знадобилися знання про склад та будову природних полімерів, а саме целюлози та білків, з яких утворені натуральні волокна бавовни і шерсті [3, с.168].

Хімічні волокна — волокна, які одержують з продуктів хімічної переробки природних полімерів (штучні волокна) або з синтетичних полімерів (синтетичні волокна). Виробництво хімічних волокон зазвичай полягає в продавлюванні розчину або розплаву полімеру через отвори (фільтри) в середовище, яке викликає затвердіння тонких волокон, що утворилися. Таким середовищем при формуванні з розплавів служить холодне повітря, з розчинів — гаряче повітря або спеціальний розчин. Випускаються у вигляді мононитки, штапельного волокна або

пучка з безлічі тонких ниток, з'єднаних шляхом сукання [2, с.65].

Штучні волокна виготовляють із сировини целюлозного й білкового походження. Хімічна промисловість виробляє такі штучні волокна:

- ацетатне волокно (ацетатний шовк) – виготовлене з ацетатів целюлози, добре зберігає тепло, м'яке, мало мнеться, має приємний блиск;
- віскозне волокно – тканина, виготовлена з нього, м'яка, гігроскопічна і легко зафарбовується, добре пропускає повітря;
- мідноаміачне волокно – використовують у виробництві килимів і трикотажу;
- модал – дане регенероване целюлозне волокно отримують в результаті модифікованого віскозного процесу, воно тонше за шовк, дуже легке. Використовується для виготовлення панчох і колготок;
- альгінат – дане волокно отримують із солей металу альгінової кислоти;
- протеїн – це волокно отримують з натуральних протеїнових речовин, що регенеровані і стабілізовані за допомогою дії хімічних агентів.

Однак речовини, які здатні утворювати волокна, можна й синтезувати. Тому результатом діяльності хімічної промисловості є ще й *синтетичні волокна*. Синтетичні волокна отримують шляхом синтезу з низькомолекулярних

сполук (фенолу, етилену, ацетилену, метану та ін.) в результаті реакцій полімеризації або поліконденсації. Як сировину використовують продукти переробки нафти, кам'яного вугілля і природного газу [1, с.739].

До синтетичних волокон належать:

- карболанцюгові:

1. З похідних карбонових кислот (нітрон, акрилан, ворел, дарван);

2. з галогенопохідних вінілових сполук (хлорин, віньон, тefлон, совіден);

3. з полівінілового спирту (вініол);

4. з вуглеводнів (поліетиленове, поліпропіленове, полістирольне, куралон);

- гетероланцюгові:

1. Поліестерні (лавсан, цеолон);

2. Поліамідні (капрон, енант, анід, нейлон);

3. Поліуретанові (спандекс, лайкра).

Найбільш популярні такі волокна як капрон, нейлон, акрил, поліамід, поліестер, спандекс, еластан.

Капрон. Якщо бавовна і льон – полімерні матеріали, мономером яких є вуглевод, то вовна і шовк – полімери білкової природи. Їхні макромолекули утворюються в результаті взаємодії амінокислот. Подібну будову має полімер ε-амінопропанової кислоти. У промисловості використовують похідну цієї кислоти – капролактама. З цього полімеру виробляють волокно капрон, що належить до поліамідних волокон.

Це волокно подібне за структурою до шовку, має такі цінні властивості: стійкість проти стирання, висока міцність.

Поліестер виробляється з хімічних речовин, що містяться головним чином в нафті, це поліетилентерефталат, той самий матеріал, який використовується для виготовлення пластикових пляшок для напоїв. Волокна поліестеру використовуються для виробництва тканини, з яких виготовляють велику кількість видів одягу [3, с.173].

У наші дні завдяки застосуванню новітніх технологій синтетичним волокнам надають дедалі нові й нові якості, наприклад, використовуючи інші методи хімічної або механічної обробки. Всі сучасні синтетичні матеріали мають таку цінну властивість як здатність швидко вбирати вологу від поверхні тіла. Досягається такий ефект за рахунок структури застосовуваних волокон або за рахунок спеціального плетіння ниток. До того ж сучасні синтетичні матеріали швидко сохнуть, дуже міцні і довговічні, легкі, практично не мнуться. Але водночас вони мають і певні вади: сторонній запах, подразнювальну дію на шкіру, низьку гігроскопічність, здатність електризуватися і зумовлювати алергію. Тому синтетичні тканини спочатку проходять обов'язкову апробацію у науково-дослідних інститутах гігієни, які дозволяють або забороняють використання нових синтетичних матеріалів для виготовлення одягу.

Список використаних джерел

1. Ластухін Ю. О., Воронов С. А. Органічна хімія: Підруч. Для вищ. навч. закл. – Львів: Центр Європи, 2001. – 864 с.
2. Литвиненко Н.М., Омельченко В.Д. Аналіз державного технічного регламенту щодо назв текстильних волокон і маркування текстильних виробів // Вісник Київського національного університету технологій та дизайну Науковий журнал. — 2012, № 3.
3. Ярошенко О. Г. Хімія: Підручн. для 11 кл. загальноосвіт. навч. закл. – К.: Грамота, 2011. – 232 с.

УДК 069. 01 (477)

МАРКЕТИНГ МУЗЕЙНОЇ СПРАВИ: АНАЛІЗ ВІДВІДУВАНOSTІ НАЙВІДОМШИХ МУЗЕЇВ СВІТУ, УКРАЇНИ ТА ТЕРНОПІЛЬЩИНИ

*Жмурко Софія, студентка III курсу спеціальності «Туристичне обслуговування»,
науковий керівник Паршин Л. А.*

У статті охарактеризовано найвідоміші музеї світу, України та Тернопільщини за відвідуваністю необхідність обґрунтовано використання маркетингових інструментів у музейній справі. З'ясовано основні причини низької популярності музеїв в Україні та Тернопільщині зокрема. Визначено основні завдання музейного маркетингу в сучасних ринкових умовах. Висвітлено основні напрямки стратегій музейного маркетингу.

Ключові слова: музей; музейна справа, музейний маркетинг, маркетингова стратегія, музейна діяльність.

Кількість іноземних туристів, які прибувають до України, щороку збільшується. Проте основні фінансові ресурси спрямовуються на вдосконалення інфраструктури, головна увага приділяється автошляхам, готелям, стадіонам та аеропортам. Разом з тим, не менш важливими є історичні та духовні надбання України, доступ до яких забезпечує музейне господарство. Поганий стан експозицій, низька якість обслуговування, мізерні обсяги фінансування та відсутність попиту на результати музейної діяльності не дозволяють цим закладам стати повноцінними прибутковими туристичними та науковими центрами країни.

Постановка завдання полягає дослідженні найвідоміших музеїв та висвітленні ролі маркетингу в оптимізації господарювання сучасних закладів музейного господарства та розробці ряду прикладних рекомендацій щодо формування маркетингової стратегії розвитку музеїв.

Об'єктом дослідження є музеї, як культурно-туристичні заклади, а предметом - організація маркетингової діяльності музею.

Значна кількість пам'яток історії держави – більш ніж 12 млн. – зберігається у фондах українських музеїв. Проте музеї не використовують наявний потенціал, залишаючи націю відірваною від надбаних віками матеріальних та духовних цінностей. Причин цього більше, ніж достатньо – це і технологічна відсталість галузі (практично не застосовуються технології, які в багатьох країнах набули повсякденного вжитку), низький рівень обслуговування, зумовлений загальною невисокою кваліфікацією кадрів і відсутністю сучасних освітніх технологій, які застосовувалися б при підготовці кадрів, занедбаність значної частини історико-культурних пам'ятників, обмеженість фінансування музеїв, відсутність легальних автостоянок біля музеїв та пам'ятників культури, відсутність кваліфікованих екскурсиводів і гідів перекладачів тощо. Окремою проблемою є низький рівень платоспроможності більшої частини населення України та повільні темпи його зростання, зокрема в Тернопільській області [1].

Маркетинг у музейній справі дозволяє визначати і задовольняти інтереси споживачів музейних послуг, а також формувати їх. Складною проблемою є той факт, що працівники музеїв у своїй переважній більшості не є людьми бізнесу [2].

Основними завданнями музейного маркетингу сьогодні є всебічне вивчення відвідувачів та налагодження зворотного зв'язку з ними, проектування нововведень та просування музейних послуг і аналіз ефективності такої діяльності. А головним завданням музеїв України в наш час є їх інтеграція з європейським і світовим музейництвом, нові форми

співпраці, обмін інформацією. Звичайно, українські музеї володіють величезною кількістю експонатів та історичних даних, їх фон-

ди є безцінним надбанням українського народу.

Список використаних джерел

1. Іванченко Н. Музеї Тернопільщини. // Музеї України. - 2005. - № 3
2. Концепція розвитку музейного менеджменту и маркетингу. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.future.museum.ua>

УДК 641/642.51/54

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ КУЛІНАРНОГО МИСТЕЦТВА В ЗАКЛАДАХ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА МІСТА ТЕРНОПОЛЯ

*Іванцик Ірина, студентка II курсу спеціальності «Ресторанне обслуговування»,
науковий керівник Горішина О. І*

Стаття присвячена порівняльному аналізу застосування сучасних тенденцій кулінарного мистецтва в закладах ресторанного господарства м. Тернополя. Розкрита необхідність введення інноваційних підходів до виробництва кулінарної продукції в закладах ресторанного господарства.

Ключові слова: кулінарія, ресторанне господарство, кулінарне мистецтво, молекулярна кухня, фьюжн кулінарія.

Ресторанне господарство – це сфера людської діяльності, що в останні роки стрімко розвивається. У всьому цивілізованому світі галузь є однією із найбільш сприятливих різних видів малого бізнесу. Між закладами та підприємствами постійно точиться боротьба за оптимальне позиціонування на ринку та найбільш перспективні його сегменти; за пошук нових та утримання постійних клієнтів. Експерти вважають, що український ресторанний ринок розвивається дуже динамічно: збільшилась кількість ресторанів та інших підприємств ресторанного господарства; поліпшилися їх зовнішній вигляд і асортимент пропонованих страв і напоїв [1].

У наш час кулінарія набула високого рівня розвитку та досягла статусу кулінарного мистецтва за рахунок багатьох факторів: зростання споживчого попиту, випуску нової кулінарної продукції, використання сучасних інноваційних технологій, високого інтелектуального рівня особистості та суспільства. Ос-

новними елементами сучасного кулінарного мистецтва виступає фьюжн кулінарія та молекулярна кухня.

Фьюжн – це симбіоз кількох культур не тільки в одній кухні, але і в одній страві. Він увібрав у себе все краще з кулінарних традицій Сходу і Заходу. Або несподіване, але гармонійне поєднання смаків, стилів, інгредієнтів та кулінарних традицій таких популярних кухонь світу, як французька, італійська, китайська, японська, мексиканська та інше.

Суть молекулярної кулінарії полягає в тому, що в процесі приготування використовуються новітні технології і досягнення молекулярної хімії, що дає можливість отримати страву незвичної консистенції та оригінальних смакових якостей. Головні прийоми цієї кухні: обробка продуктів рідким азотом, емульсифікація (змішування нерозчинних речовин), сферифікація (створення рідких сфер), желювання, карбонізація або збагачення вуглекислотою, вакуумна дистиляція. Особливістю молекулярної кулінарії є те, що завдяки їй можна суттєво розширити смакові якості продукту [2].

Найвідомішим практиком і популяризатором молекулярної кухні став шеф-кухар Хестон Блюменталь - засновник і власник одного з найкращих ресторанів світу The Fat Duck («Масна качка») у Великій Британії. Серед послідовників нового вчення й такі відомі кухарі, як Ферран Адрія (ресторан El

Bulli, Іспанія), П'єр Ганьєр (ресторан Pierre Gagnaire, Франція), Мішель Брас (ресторан Michel Bras, Франція) і Анатолій Комм (ресторан Anatoly Komm, Росія), Девід Кікіллус (ресторан DK, Київ), ресторан «Кгайпа», Київ.

У закладах ресторанного господарства м. Тернополя таких, як: дружня ресторація «Мамонт», ресторан «Балагур», кафе «Parma», ресторан «Pasta fresca», ресторан «Garden Hall», ресторан «Тропік», чітко просліджується застосування сучасних форм кулінарного мистецтва. У даних закладах популярна укра-

їнська та європейська кухня з осучасненням новими актуальними інгредієнтами, різноманітними оліями, соками фруктів, свіжими травами.

Згідно з проведеними дослідженнями можна зробити аналіз, про позитивний розвиток фьюжн кулінарії та молекулярної кухні у закладах ресторанного господарства м. Тернополя. Ми можемо спостерігати, що розвиток кулінарного мистецтва зростає щороку і знаходиться у фазі розвитку.

Список використаних джерел

1. М. П. Мальська, О. М. Гаталяк, Н. М. Ганич, Ресторанна справа, Київ «Центр учбової літератури» 2013 р., 6с.
2. М. П. Мальська, О. М. Гаталяк, Н. М. Ганич, Ресторанна справа, Київ «Центр учбової літератури» 2013 р., 89 с.

УДК 908

АТРАКТИВНІ РЕСУРСИ ТЕРНОПІЛЬЩИНИ: РЕТРОСПЕКТИВНИЙ АНАЛІЗ

Матюшева Тетяна, студентка II курсу спеціальності «Туристичне обслуговування», науковий керівник Добровольська С. Я.

Стаття присвячена порівняльному аналізу атрактивних ресурсів м. Тернополя в контексті минулого та сьогодення.

Ключові слова: атрактивні ресурси, ретроспективний аналіз, екскурсійна діяльність, рекреація, рекреаційні ресурси.

Актуальність дослідження. Реалії сьогодення дають підстави констатувати, що історичні пам'ятки минулого є складовими соціокультурного простору, які виховують і еднають покоління, забезпечують наступність і спадковість розвитку нації, сприяють згуртуванню українського суспільства навколо спільних ідеалів і цінностей, відтак є найважливішим імперативом туристичного розвитку. І це цілком закономірно, адже в бутті соціуму з новою силою виникає звернення до історичної пам'яті у контексті порівняння з сучасними туристичними об'єктами, що тенденційно активізують культурну індустрію та сприяють формуванню якісного туристичного продукту європейського рівня. У контексті цього, автентичність історичної спадщини Тернополя крізь призму сучасності, актуалізує

дослідження атрактивних ресурсів міста та популяризує їх у рейтингу туристичної привабливості серед громадськості.

Виходячи з актуальності дослідження, метою роботи є: на основі комплексного і об'єктивного аналізу дослідити атрактивні ресурси м. Тернополя в контексті минулого та сьогодення для їх сучасного залучення до туристичної, екскурсійної діяльності загалом, туристичними підприємствами міста зокрема.

Метою продиктовано основні завдання, які необхідно розв'язати у процесі дослідження:

- дослідити туристичні ресурси м. Тернополя, визначивши найбільш атрактивні місця та об'єкти;
- дати цілісну характеристику атрактивним ресурсам міста;
- провести паралелі між об'єктами, місцями минулого та сьогодення;
- зробити обґрунтовані висновки щодо історичної ролі туристичних ресурсів

- у культурному житті Тернополя;
- досліджений матеріал відобразити у формі мультимедійної презентації Power Point.

Об'єкт дослідження: туристичні ресурси Тернополя.

Предмет дослідження: туристично-краєзнавча характеристика атрактивних ресурсів м. Тернополя.

Методологічною основою праці слугували провідні принципи діалектики наукового пізнання: об'єктивності та історизму, що базуються на пріоритеті документів, що дають змогу всебічно проаналізувати атрактивні ресурси м. Тернополя.

Дослідження здійснено на основі системного, географічного, ретроспективного підходів з використанням таких методів: загальнонаукових (аналізу, синтезу, індукції, дедукції, літературний, узагальнення, аналогії, типології, порівняльний тощо) і конкретно-наукових (діахронічно-

го, синхронного, факторного аналізів, картографічний, історичний, ретроспективного (часового) зрізу, геоінформаційний тощо).

Таким чином, на основі проведеного дослідження зробити наступні узагальнення:

- по-перше: здійснений ретроспективний аналіз туристичних ресурсів Тернополя засвідчив, що місто багатогранне на атрактивні об'єкти та місця, відтак мають ціннісне історичне значення;
- по-друге: проводячи паралелі визначених привабливих об'єктів історичної спадщини міста крізь призму століть, з'ясували, що ними виступають як пам'ятки матеріальної так і духовної культур (див. табл. 1);
- по-третє: віднайдені атрактивні ресурси Тернополя можна безпосередньо залучити до туристичної діяльності, таким чином популяризувати наше місто і підвищити його рейтинг серед туристичних міст України.

Таблиця 1

Порівняльний, ретроспективний аналіз туристичних об'єктів та місць м. Тернополя

№п/п	Минуле	Сьогодення
1	Будинок Міщанського братства	Тернопільська обласна філармонія
2	Кав'ярня «Віденська»	Магазин «Addict»
3	Готель «Подільський»	Ресторан-паб «Файне місто Тернопіль» та ресторан «Pastafresca»
4	Тристоронній годинник довоєнного періоду	Реставрований тристоронній годинник
5	Пам'ятник маршалу Пілсудському	Пам'ятник Данилу Галицькому
6	Парафіяльний костел	Центральний універмаг
7	Залізничний вокзал 1870 року	Залізничний вокзал сьогодення
8	Тернопільський замок 1541 року	Реставрований Тернопільський замок
9	Набережна тернопільського озера 1960-тих років	Набережна тернопільського озера сьогодення
10	Кінотеатр «Україна»	Торгівельний центр «Grand»
11	Фонтан	Пам'ятник Тарасу Шевченку
12	Тернопільська ратуша	Пам'ятник Олександрі Пушкіну
13	Вулиця Перля	двір ТДМУ ім.Горбачевського (адміністративного корпусу). -

14	Перша ошадкаса Тернополя	Відділ державної реєстрації актів цивільного стану Тернопільського міського управління юстиції
15	Перша гімназія	Пам'ятник Івану Франку
16	Казино для офіцерів	Тернопільська міська рада
17	Вища реальна школа на Стрілецькій	Тернопільська українська філармонія ім. Івана Франка
18	Будинок пошти	Польське культурно-освітнє товариство Тернопільської обл. та Тернопільська міська організація Всеукраїнського Товариства «Лемківщина»
19	Пасаж Адлера	Вулиця Олени Кульчицької
20	Стара синагога	Котельня та художній комбінат
21	Польське гімнастичне товариство «Сокіл»	Перебудований у «Кінопалац»
22	Єзуїтський костел 1925 року.	ПП «Галія»
23	Колишня 2-га гімназія.	Школа №4

УДК 379.854

МІСЬКА АВТОБУСНА ЕКСКУРСІЯ «САКРАЛЬНА АРХІТЕКТУРА ЛЬВОВА»

Приліп Анастасія, студентка III курсу спеціальності «Туристичне обслуговування», науковий керівник Суперсон О. М.

Стаття присвячена характеристиці та порівнянню сакральної архітектури міста Львова з використанням методичних прийомів ведення екскурсії.

Ключові слова: екскурсія, міська екскурсія, автобусна екскурсія, об'єкт показу, архітектура, картки об'єктів, схема маршруту, технологічна картка об'єктів, контрольний текст, індивідуальний текст, «портфель екскурсовода».

Кожен з нас звертається до віри, повертається обличчям до глибинності та віросповідання, очікує чуда або прощення, та надіється на Бога. Святі місця є в багатьох містах України. Одним із таких місць, є сакральні місця Львова, адже він завжди славився своїми храмами, костелами та різноманітними святинями. Саме тому, науково-дослідна робота спрямована на пізнання, дослідження та детальне ознайомлення із святинями славетного міста-лева.

У науково-дослідній роботі висвітлені та

дослідженні основні святині Львова такі як: Костел Святої Єлизавети, Успенська церква, Бернардинський монастир, Собор Святого Юра, Вірменський кафедральний собор Успіння Пресвятої Богородиці, Домініканський собо, Латинський кафедральний собор, Храм Святого Михайла, Костел Святого Івана Хрестителя, Костел Петра й Павла ордену Єзуїтів [2].

На площі Кропивницького (або Привокзальній, так, неофіційно, називають її в народі) височіє костел Святої Єлизавети (тепер греко-католицька церква св. Ольги та Єлизавети). Краси він надзвичайною — високі шпилі тягнуться в небо, стрілчасті арки, «мереживне» оздоблення, розетка над входом. Дивлячись на нього, згадуєш знамениті готичні храми Європи.

Однією з «візитних карток» Львова є характерний силует львівського костелу та монастиря бернардинців. Давно помічено, що завдяки вдалому розміщенню в просторі комплекс бернар-

динського монастиря значно виграє порівняно з іншими, – без сумніву, також чудовими сакральними пам'ятками давнього Львова. Річ у тім, що храм не «затискають» сусідні будівлі й нічого не заважає оку милуватися чудовою гармонією ліній [3].

Греко-католицький архикафедральний собор Святого Юра (площа Святого Юра, – величний рококовий архітектурний ансамбль XVIII століття (до нього входять собор, дзвіниця, митрополічі палати і капітульні будівлі) домінує на високому узгір'ї над Львовом, чудово поєднуючись із міським ландшафтом.

Вірменський кафедральний собор Успіння Пресвятої Богородиці — пам'ятка архітектури національного значення у Львові, що належить до Світової спадщини ЮНЕСКО; єдиний храм Вірменської апостольської церкви в Західній

Україні [4].

Домініканський костел у Львові є одним із найстаріших храмів славетного міста Львова, і з нею пов'язано дуже багато цікавих фактів і легенд. Сучасна назва Домініканського костелу – Храм Святої Євхаристії.

Під час написання науково-дослідної роботи створено міську автобусну екскурсію «Сакральна архітектура Львова», розроблено технологічну картку екскурсії, підготовлено «портфель екскурсовода», розроблено контрольний та індивідуальний тексти, охарактеризовано технологію підготовки нової екскурсії, проаналізовано техніку ведення екскурсії [1]

Результатами дослідження є розроблення екскурсії, яка зможе донести до екскурсантів усю історію сакральних об'єктів, походження та стан, у якому вони збереглися.

Список використаних джерел

1. Емельянов Б. В. Экскурсоведение: Учебник. – 5-е изд. – М.: Советский спорт, 2004. – 216 с.
2. Опорний конспект лекцій з дисциплін «Організація екскурсійних послуг» / ХНАМГ, Уклад.: М.М. Покоłodна. – Х.: ХНАМГ, 2007. – 80 с.
3. Федорченко В. К, Костюкова О. М., Дьорова Т. А., Олексійко М.М. Історія екскурсійної діяльності в Україні: Навч. посібник. – К., Кондор. – 2004. – 166 с.
4. Чагайда І. М., Грибанова С. В. Екскурсоведство: Навчальний посібник. – К., 2004. – 240 с.

УДК 908:379.85 (477)

ТРАВЕРТИНОВІ СКЕЛІ ТЕРНОПІЛЬЩИНИ ЯК ОБ'ЄКТИ КРАЄЗНАВСТВА ТА ТУРИЗМУ

Статкевич Ольга, учениця 8 класу гімназії «Гармонія», науковий керівник Паршин Л.А.

Стаття присвячена дослідженню утворення травертинових скель, аналізу наявних травертинів в Тернопільській області та можливостей використання таких утворень для туризму і краєзнавчих досліджень.

Ключові слова: травертин, травертинові скелі, травертиноутворення, структура травертинів, туризм, туристичні маршрути, печерний храм, туристичне краєзнавство.

Актуальність дослідження полягає у науковому та практичному значенні та пізнанні травертинів, встановлення яких є актуальним з огляду на пріоритетні напрямки розвитку туризму Тернопільщини та активному розви-

тку туристичного краєзнавства; необхідністю комплексного вивчення травертинів з метою їх раціонального використання.

Основні завдання:

- 1) розкрити закономірності поширення травертинів на Тернопільщині, здійснити їх класифікацію за морфологічними ознаками;
- 2) дослідити структуру наявних травертинових скель;
- 3) з'ясувати механізми та чинники формування травертинів на Тернопільщині;
- 4) обґрунтувати головні напрямки раціонального використання та охорони наяв-

них травертинів.

Об'єкт дослідження – травертинові утворення Тернопільщини.

Предмет дослідження – умови утворення, закономірності поширення, генезис, раціональне використання.

Травертин – це термін, що позначає всі карбонатні біохомогенні континентальні відклади в озерах, річках та джерелах не залежно від температури їх води, або вапняковий туф – пористий різновид відкладів джерел, річок [2; 13].

Найбільші травертинові утворення відомі на півдні Поділля в нижній частині басейну Стрипи в Буцацькому районі; в каньйоні Дністра між гирлами Коропця та Серету. Всього на Тернопільщині нараховується понад 50 місцезнаходжень травертинів. В межах річкових долин не виявлено чіткої приуроченості травертинових скель до якоїсь певної тераси. В долинах приток Дністра в основному виділяються три рівні: до 10 м (на Стрипі – Рукомиш, Скоморохи; на Джурині - Нирків); 10...20м (басейн Стрипи – Жизномир (всі скелі), Скоморохи (Рівна Скеля), приблизно 50 м і більше (Сокілець - на Стрипі, Устечко – на Джурині, Улашківці – на Сереті) [2; 36].

Травертинові скелі – найхарактерніша морфологічна форма травертинів. Подекуди вони можуть мати довжину до 200м і висоту 10 – 15 м. Скелі відрізняються між собою за виглядом [1; 18].

У формуванні травертинових скель виділяють чотири етапи, які можуть накладатися і по-різному комбінуватись між собою. На першому етапі відбувається відкладання карбонату кальцію; на другому - у верхній частині травертинового скупчення виникає невелика площадка, CaCO_3 відкладається горизонтально; на третьому – травертини відкладаються на вертикальній стінці, порослій мохами. Четвертий етап характеризується тим, що горизонтальна площадка досягла рівня водо-

носного горизонту, відтік води став утрудненим, потічок зміщується до краю скелі, обминає її і нарощує поряд нове травертинове нагромадження, утворюючи травертинові скелі завдовжки в сотні метрів.

Травертини є не лише суто геологічними утвореннями їх можна розглядати також як природно-територіальні комплекси. Травертинові скелі, у морфологічній будові місцевостей річкових долин виступають як урочища, оскільки вони являють собою комплекс генетично, динамічно і територіально пов'язаних одиниць, добре виражених у природі завдяки особливостям геологічної будови, рельєфу, змінам у зволоженні, мікрокліматі, рослинності.

Основними факторами, які впливають на утворення травертинів є: температура повітря та води, вміст CO_2 у воді й повітрі, динаміка води, а також діяльність живих організмів [2; 81].

Питання часу утворення травертинів залишається відкритим. Однозначно можна сказати лише те, що формування травертинових скель відбулося після того, як річкові долини і балки, на схилах яких вони розташовані, врізалися нижче рівня залягання підосви неогенових вапняків, з-під яких почали витікати джерела.

Деякі травертинові скелі (біля Переволоки, Стінки, Сокільця, Космирина, Рукомиша Буцацького району, Ниркова, Устечка, Дорогичівки Заліщицького району Тернопільської області) є пам'ятками природи, вони можуть використовуватись для відвідування туристів, оскільки до них приурочені культові чи оборонні споруди, печери чи водоспади [3]. Більшість травертинових скель необхідно взяти під охорону держави як комплексні пам'ятки природи. Мальовничі скелі можуть використовуватися як екскурсійні об'єкти, їх варто включити до екскурсійних маршрутів

Список використаних джерел

1. Волік О. В. Травертинові скелі – унікальні природні утворення Поділля// Краєзнавство. Географія. Туризм. – 2006 . – № 34 (471). – С.18-20.
2. Свинко Й.М., О.В.Волік. Травертинові скелі Середнього Придністров'я.: Посібник - путівник. – Тернопіль: Навчальна книга, 2004. – 142 с.

3. «Управлінням розвитку туристичної інфраструктури департамент розвитку інфраструктури, транспорту та туризму Тернопільської облдержадміністрації» : [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://ternotour.com.ua/>

УДК 640.432

НАДАННЯ КЕЙТЕРИНГОВИХ ПОСЛУГ ЗАКЛАДАМИ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА МІСТА ТЕРНОПОЛЯ

*Хомук Ольга, студентка II курсу спеціальності «Ресторанне обслуговування»,
науковий керівник Гладчук О.П.*

Стаття присвячена аналізу стану надання кейтерингових послуг закладами ресторанного господарства міста Тернополя, визначення напрямків покращення діяльності їх.

Ключові слова: кейтерингові послуги, повносервісний кейтеринг, соціальний кейтеринг, виїзне обслуговування.

Послуги закладів ресторанного господарства супроводжують людину усюди. Їх можна одержати безпосередньо в закладах харчування, під час подорожі, проживаючи в готелі, під час відпочинку, навчання, роботи, на транспорті і навіть не виходячи з дому [4, с. 12]. Останнім часом є тенденція переміщення надання послуг харчування із залів закладів харчування до робочих місць (офіси, установи), місць відпочинку, місць святкування ювілеїв та інших офіційних та неофіційних святкових подій. Ця послуга має назву у міжнародній індустрії гостинності «catering» [1, с. 216].

Об'єктом дослідження науково-дослідної роботи є заклади ресторанного господарства міста Тернополя. Предметом дослідження – кейтерингове обслуговування, як складової ресторанного сервісу, стан його розвитку.

Метою роботи є дослідження об'єктів інфраструктури мережі закладів ресторанного господарства, можливість надання ними кейтерингових послуг в сучасних умовах, визначення шляхів розвитку кейтерингу в Тернополі.

Що ж це таке? Перш за все, кейтеринг – це виїзне ресторанне обслуговування. Діапазон кейтерингових послуг у найпростішому вигляді – це доставка їжі, напоїв на місце роботи (соціальний кейтеринг) і до обслуговування будь-яких виїзних свят із написанням сценарію, декором приміщення, запрошенням ведучих, ар-

тистів тощо [2, с. 269]. На запитання, чи існує таке побажання замовника, яке не могли б виконати, напевно не існує. Будь-яка забаганка, найекзотичніше замовлення, в будь-якому місці і в будь-який час, можуть бути реалізовані, якщо це по кишені клієнту.

На ринку кейтерингових послуг працюють заклади ресторанного господарства, кейтерингові компанії, весільні агентства, але перш за все це ресторанне обслуговування.

Найпоширеніші кейтерингові послуги в Тернополі пов'язані із доставкою їжі, напоїв, сервіруванням та безпосереднім обслуговуванням свят. Надання подібних послуг дає можливість замовнику організувати свято на високому рівні, справити приємне враження на гостей, не витрачаючи часу та сил на його підготовку і проведення [3, с. 189].

Кейтерингові послуги в Тернополі надають ресторани «Галич», «Старий Млин», «Ковчег», «Едем», «Гарден Холл», бари «Ретро», «Хмільне щастя», суші-бар «Каламбур». Заклади ресторанного господарства міста Тернополя переважно організують пікніки, фуршети, доставляють їжу. Велику конкуренцію на ринку кейтерингових послуг закладам харчування створюють весільні агентства, агенції організації свят. Вони в свою чергу виступають як організатори, які співпрацюють із ресторанами, флористами, декораторами, акторами, автоперевізниками, організаторами спецефектів, музичними колективами.

Повносервісний кейтеринг в Тернополі є в зародковому стані. Він потребує великих капіталовкладень у вигляді дорогого матеріально-технічного забезпечення послуг, починаючи з банального посуду і закінчуючи переносним

технологічним обладнанням. Такий старт не по кишені тернопільським рестораторам. З іншої сторони час не настав для прориву великого бізнесу в цій сфері, адже Тернопіль місто з невеликою чисельністю населення. Тому шляхом проб і помилок на полі кейтерингу продовжують процвітати саме дрібні підприємства ресторанного бізнесу міста Тернополя.

Далекоглядні підприємці розуміють, що

зупинятися не треба, а потрібно правильно спланувати маркетинг кейтерингу і залучити солідних клієнтів.

Кейтеринг – це надзвичайно вигідно, оскільки дозволяє залучити додаткових замовників, підвищити ефективність використання незадіяного виробничого ресурсного потенціалу та конкурентоспроможність закладу.

Список використаних джерел

1. Організація обслуговування у закладах ресторанного господарства: Підручник:[для вищ. навч. закл.] / За ред. П'ятницької Н. О. – 2-ге вид. перероб. та допов.– К.: Центр учбової літератури, 2011 – 584 с.
2. Архіпов В. В. Організація обслуговування в закладах ресторанного господарства: *навч. пос. [для студ. вищ. навч. закл.]*/ В.В. Архіпов, В. А. Русавська – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 342 с.
3. О.В. Новікова, Л.О. Радченко. Організація харчування обслуговування туристів на підприємствах ресторанного господарства. Навчальний посібник./ Х.: Світ Книг, 2014 – 411 с.
4. Архіпов В.В. Організація ресторанного господарства. Навч. пос. – К.: Центр учбової літератури; Фірма «Інкос», 2007. – 280 с.

УДК 640.433

ЗАКЛАДИ ШВИДКОГО ХАРЧУВАННЯ, ПЛЮСИ І МІНУСИ

Швець Катерина, студентка II курсу спеціальності «Ресторанне обслуговування», науковий керівник Богуцька Г.Б.

Науково-дослідницька робота присвячена аналізу роботи закладів швидкого харчування, доцільності розширення мережі цих закладів, обґрунтування їх популярності, з врахуванням недоліків і переваг.

Ключові слова: заклади швидкого харчування, франчайзинг, фуд-корт, рентабельність, традиційна кухня, концепції, фаст-фуд, інтенсивність потоку.

Характерною рисою закладів швидкого обслуговування (ЗШО) є забезпечення умов для швидкого обслуговування споживачів, ритм життя яких насичений і мобільний. У них, як правило, обмаль часу для організації харчування, тому для задоволення їхніх потреб створена ціла низка як вітчизняних закладів швидкого обслуговування, так і організованих за договором франчайзингу із зарубіжними фірмами. Після успішного дебюту такі заклади швидко набувають популярності.

Теоретичні та аналітичні дослідження по-

казали, що заклади швидкого харчування відрізняються від загальної маси закладів ресторанного господарства за такими організаційно-економічними показниками як: виробнича та торгівельна площа закладів харчування, інтенсивність потоку споживачів, оборотність місць, а також вартість продукції та рентабельність діяльності.

На даний час в Тернополі діють такі заклади швидкого обслуговування: «Два гуся», «Картопляна хата», «Цибулька», «Піца Челентано», «Big Burger», «Burger Club», «Chicken Hut» та інші.

Більшість закладів швидкого харчування в м.Тернополі працюють з самообслуговуванням.

При написанні роботи досліджувалися заклади ресторанного господарства (швидкого харчування) м.Тернополя:

Зклад швидкого обслуговування «Два гуся» має яскраво виражені українські національні

традиції, що відчувається в оформленні залу і приготуванні страв. Асортимент продукції значно ширший, ніж в інших закладах такого типу: «Два гуся» пропонує споживачам в основному широкий асортимент страв української кухні. Заклад працює частково на сировині, частково на напівфабрикатах.

Ресторан швидкого обслуговування «Картопляна Хата (Potato House)» розташований в центрі Тернополя, в пішохідній зоні за кафедральним собором. Працює у форматі Quick & Casual - проміжне між фаст-фудом і традиційним рестораном. Яскраві інтер'єри оформлені в стилі дикого заходу: кактуси, сомбреро, портрети індіанців. Традиційна кухня в поєднанні з адаптованими стравами мексикансько-техаської кухні.

«Піца Челентано» прийнято вважати од-

нією із найбільш демократичних і поширених на ресторанному ринку концепцій. Вона добре адаптується до роботи на фуд-кортах і відрізняється високою рентабельністю, основна страва - піца в асортименті.

«Big Burger», «Burger Club», «Chicken Hut»

В таких закладах реалізуються бутерброди різних видів: гарячі бутерброди, сендвічі, бургери, гамбургери, чізбургери.

Провівши дослідження роботи закладів швидкого харчування м.Тернополя можна зробити висновок, що підприємства такого типу досить рентабельні, затребувані в нашому місті. Проте доцільно переглянути меню цих закладів і внести певні корективи, як в технології приготування страв так і в використанні сировини для їх приготування.

Список використаних джерел

1. Організація обслуговування у закладах ресторанного господарства: Підручник: [для вищ. навч. закл.] / За ред. П'ятницької Н. О. – 2-ге вид. перероб. та допов.– К.: Центр учбової літератури, 2012 – 557 с.
2. Архіпов В. В. Організація обслуговування в закладах ресторанного господарства: навч. пос. [для студ. вищ. навч. закл.] / В.В. Архіпов, В. А. Русавська – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 342 с.

УДК: 796:378

ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І ЗДОРОВ'Я

*Ковбасюк Тетяна, студентка I курсу спеціальності «Правознавство»,
науковий керівник Ляска В. М*

Стаття присвячена, щоб звернути увагу на значення фізичної культури в нашому житті і насамперед здоров'ю

Ключові слова: здоровий спосіб життя, фізична культура, здоров'я, життя.

Здоровий спосіб життя – це комплекс оздоровчих заходів, що забезпечують гармонійний розвиток, зміцнення здоров'я, підвищують продуктивність праці. Це відповідні форми і способи щоденного життя, відмова від шкідливих звичок, загартовування, оптимальний руховий режим. За таких умов здоров'я покращується та зміцнюється. [1].

Фізична культура – це сукупність досягнень суспільства в справі створення й раціонального використання спеціальних засобів, методів і умов для цілеспрямованого фізичного вдосконалювання людини [2]. Життєвий досвід показує, що засоби фізичної культури і спорту сприяють комплексному вирішенню проблеми підвищення рівня здоров'я населення.

На сучасному етапі розвитку нашої держави актуальним є питання зміцнення здоров'я населення, профілактики захворюваності і травматизму, фізичної та психічної підготовки до ведення активного, повноцінного життя і професійної діяльності. Прийнято розрізняти здоров'я індивідуальне і гро-

мадське. Громадське здоров'я залежить головним чином від політичних, соціально-економічних та природних факторів, а індивідуальне здоров'я багато в чому залежить від нас самих. Як правило, гарне і міцне здоров'я - результат розумного виховання, раціонального способу життя, фізичного гарту. [1].

Фізична культура, будучи однією із граней загальної культури людини, його здорового способу життя, багато в чому визначає поведінку людини в навчанні, на виробництві, у побуті, у спілкуванні, сприяє рішенню соціально-економічних, виховних і оздоровчих завдань [3]. Таким чином, фізична культура спрямована на охорону, зміцнення й розвиток здоров'я населення як психофізичної основи життєдіяльності.

Формуючи розуміння необхідності у здоровому способі життя, ми забезпечуємо і продовжуємо своє майбутнє. Здоров'я не можна придбати раз і назавжди на якомусь етапі життя. Організм може бути здоровим лише тоді, коли він розвивається, доповнюється різними новими корисними для здоров'я елементами, звичками і, таким чином, вдосконалюється. Тому здорового способу життя треба увесь час вчитись і треба виховувати потребу в ньому. [4]

Список використаних джерел

1. (http://lapochuk.at.ua/_ld/0/80_-2-.pdf) - С. 8 - 14 .
2. <http://www.bestreferat.ru/referat-213432.html>
3. <http://ukrbukva.net/60147-Gosudarstvennaya-politika-v-sfere-regulirovaniya-fizicheskoiy-kul-tury-i-sporta-v-Chelyabinskoiy-oblasti.html>
4. Кудрявцева Е.Н. Здоровье человека: понятие и реальность // Общественные науки и здравоохранение. - М.: Наука, 1987.

СПРИЙНЯТТЯ ТА СТАВЛЕННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ДО ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ, СПОРТУ ТА ТУРИЗМУ

*Кругляк Лілія, студентка II курсу спеціальності «Економіка підприємства»,
науковий керівник Залюбовська М. В.*

Стаття присвячена визначенню сприйняття та ставлення студентської молоді до фізичного виховання, спорту та туризму.

Ключові слова: стимул, мотиваційний компонент, дефіцит рухової активності.

Одним з важливих завдань національної освіти є підготовка висококваліфікованих педагогічних кадрів. Учитель виконує важливу соціальну функцію – здійснює духовний, розумовий, фізичний розвиток і виховання особистості

Аналіз досвіду освітньої та виховної практики свідчить, що залишається актуальною проблема дефіциту рухової активності, зниження імунітету та поширення пов'язаних з цим захворювань серед студентів.

Заняття фізичними вправами здійснюються під впливом певних стимулів, спонукань, що виступають у ролі рушійних сил навчальної діяльності.

Інтерес породжує особливо сильну та відносно тривалу спрямованість уваги людини на задоволення своїх потреб незалежно від того, чи це матеріальні потреби в діяльності, у спілкуванні з іншими людьми, чи духовні, тобто інтереси виступають усвідомленою необхідністю реалізації потреб, що породжує стимул до активної діяльності, спрямованої на задоволення потреб.

Формування особистості, яка поєднує в собі духовне багатство, моральну чистоту і фізичну досконалість, стає найактуальнішою

програмою виховання у сучасному суспільстві, а однією з умов всебічного розвитку особистості, є її фізична підготовленість.

Становлення сучасного українського суспільства потребує безперервного зростання значення виховного впливу фізкультурно-оздоровчих занять у формуванні всебічно розвиненої особистості.

На думку деяких авторів [1,3], визначальним у структурі фізичного виховання студента є мотиваційний компонент, який визначає спрямованість, стимулює, мобілізує її на прояв активності.

Аналіз літератури підтвердив, що фізичне виховання розглядається не тільки як складова частина всієї системи підготовки висококваліфікованих кадрів для народного господарства, але і як частина загальної системи виховання [2].

Відомо що, фізична культура – це частина загальної культури суспільства, а фізичне виховання – це органічна частина загального процесу виховання, спрямованого на гармонійно розвинуту особистість [4]. Тому, питання збереження здоров'я людини, вивчення мотивації та чинників, які б спонукали до занять фізичною культурою і спортом, а також вивчення особливостей використання фізичної культури та засобів фізичного виховання у сфері освіти, у виробництві, побуті, спорті є актуальним і потребує більш досконалого вивчення.

Список використаних джерел

1. Безверхня Г. В. Мотивація до занять фізичною культурою і спортом школярів 5–11-х класів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з фіз. вих. і спорту : спец. 24.00.02 «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення» / Г. В. Безверхня. – Л., 2004. – 24 с.
2. Білітюк С. А. Формування стимулів до занять фізичними вправами в дітей молодшого шкільного віку (на прикладі плавання) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з фіз. вих. і спорту : спец. 24.00.02. «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення» / С. А. Білітюк. – Х., 2006. – 21 с.

3. Козленко М. П. Виховання у школярів інтересу до фізкультури і спорту / Козленко М. П. – К. : Знання, 1982. – 48 с
4. Лукьяненко, В. П. Состояние и перспективы совершенствования физического воспитания школьников в свете современных концептуальных подходов [Текст] / В. П. Лукьяненко // Физическая культура воспитание, образование, тренировка. – 1999. – № 1-2. С. 18-25.

УДК 796.011.1

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАВЧАННЯ ТА ВИХОВАННЯ ЛЮДЕЙ В ІНТЕГРОВАНОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ

*Лехняк Юлія, студентка I курсу спеціальності «Дизайн»,
науковий керівник: викладач Біда Г. М.*

Актуальність проблеми: визначається особливостями зміни соціального статусу, під час навчання у ВНЗ, соціальної ролі студента, які коригують його ціннісні орієнтації, життєві настанови, сценарії, самоідентифікаційні переживання.

Важливими стають протиріччя, конфліктів соціальної адаптації, які слугують засобом заміни поглядів, звичок, ставлень, відносин особистості до суспільства, до самого себе. Світоглядні орієнтації вміщують в собі соціальні стереотипи, якими особистість оволодіває протягом життя. Від того, наскільки вона творчо ними буде користуватись, залежить її соціальна адаптація, життєва компетентність.

Людина вільна у виборі своїх життєвих орієнтирів, проте вплив інших може схилити її рішення в ту чи іншу сторону в результаті переконання, конформності, підпорядкування авторитетові, соціального на учіння. Фундаментом конструювання життєвого шляху є свобода суб'єктивної активності людини. Джерелом активності виступають потреби, які за ідеальних умов мають вільно реалізуватись, однак, насамперед, їх задоволення відбувається через подолання тих чи інших обставин, протиріч і протидій, що часто слугують додатковим подразником для актуалізації можливостей особистості.

Об'єктом дослідження стали проблеми людей в інтегрованому освітньому середовищі.

Предмет дослідження: навчання та виховання людей в інтегрованому освітньому

середовищі.

Метою дослідження стало визначення ролі світоглядних орієнтацій в соціальній адаптації особистості в інтегрованому освітньому просторі.

Вплив психокорекційних методів на когнітивну та емоційну сфери життєвих стратегій проявляється у розвитку навичок позитивного ставлення до інших, співпраці, взаємодопомоги, само ідентифікаційних переживаннях. У цьому контексті з необхідністю постає питання про переосмислення функцій та компонент процесу навчання, про зміну загальноприйнятих у вищих навчальних закладах навчальних технологій, які через низьку пластичність, недосконалість не здатні трансформуватись відповідно до індивідуальних потреб студента. [1.с.459-460]

Розвинені країни здійснюють реформування національних систем освіти, зміст і напрями яких усе в більшій мірі детермінуються глобалізацією. Перетворення освіти на важливий фактор конкурентної спроможності не лише окремих виробників, а й національних економік у цілому, вимагає від системи освіти більшої гнучкості, відкритості змінам, здатності адекватно реагувати на них. [2.с.23-24; 3.с.468]

Негативність ситуації для студентів з обмеженими фізичними можливостями збільшується ще й тим, що майже всі вони відчувають обмежене спілкування з однолітками, фізичне недомагання, дуже часто молоді люди не мають можливості навіть виходити на вулицю, незахищені від зростаючого інформа-

ційного впливу, що забезпечують електронні засоби масової інформації, що для цієї групи юнацтва є ледве не єдиним засобом зв'язку з зовнішнім світом. [4.с.216; 5.с. 468]

Вивчення проблем інклюзивного навчання студентів із вадами зору засвідчує необхідність конкретизації наукового апарату, доповнення та розробки державних документів, здійснення практичних заходів керівництвом університету в плані корекції розкладу занять, забезпечення студентам із вадами зору доступу до дидактичних матеріалів, роздрукованих збільшеним шрифтом, зручним для читання, поширення спеціальних озвучених програм, що забезпечують зміщення навантаження зорового аналізатора на слуховий. [6.с.182]

Інклюзивне освітнє середовище формується вчителем, причому не просто вчителем, а цілою командою педагогів і фахівців колективом, що працює в міждисциплінарній співпраці. Упровадження інклюзивного навчання потребує забезпечення наукового супроводу, створення навчальних програм, навчально-методичного забезпечення. Ключовим фактором розвитку інклюзивної освіти є відповідна підготовка педагогів до роботи з дітьми з обмеженнями життєдіяльності. [7.с.210]

Дистанційне навчання — це сукупність інформаційних технологій, що забезпечують надання слухачам основного обсягу навчального матеріалу, інтерактивну взаємодію слухачів і викладачів у процесі навчання, надання студентам з особливими потребами можливості самостійної роботи по засвоєнню матеріалу, а також оцінку їх знань та навичок у процесі навчання. Дистанційне навчання у системі спеціальної освіти відповідає принципу гуманістичності, який є визначальним у системі дистанційне навчання. Цей принцип у навчальному процесі полягає у зверненості до студента, який має обмежені можливості, засвоєнні усього навчального матеріалу курсу можна визначити основні принципи дистанційного навчання. [8.с:1053-1054]

Таким чином, щоб зробити інклюзивну освіту успішною, важливо врахувати концептуальні, тобто найважливіші умови вступу до

неї. Останнім часом питання упровадження інклюзивного навчання в Україні все частіше обговорюється не тільки в науковому середовищі, а й в конференц-залах міських та обласних адміністрацій. Означилася проблема — вчителі загальноосвітніх шкіл бояться братися за цю справу через недостатню фахову підготовку та відсутність психологічної готовності. Лише дефектологи демонстрували свою готовність в усіх відношеннях. Виникає логічне питання: а чи робилося соціологічне опитування хоча б освітнього середовища, чи готове воно підтримати інклюзію? Сьогодні вимагає в першу чергу підняти на належний рівень післядипломну освіту вчителів: організувати курсову перепідготовку, посилити навчання у системі методичних об'єднань шкіл, поліпшити самостійну підготовку. Курси перепідготовки необхідно провести з усіма категоріями педагогічних працівників: інспекторів ВНО, методистів ІУВ, директорів і їхніх заступників, учителів початкових класів, учителів предметників, які будуть організовувати і здійснювати процес упровадження інклюзивного навчання. Курсове навчання педагогічних працівників повинно носити цільовий характер і включати в обов'язковому порядку основи таких предметів: колекційної педагогіки, інклюзивної освіти, психології дітей з психофізичними вадами, генетики, медичних знань, клініки дитячих захворювань, анатомії, фізіології, патології дітей і підлітків, безпеки життя дітей, методик викладання дисциплін, методик виховної роботи з дітьми тощо. Окрім цього необхідна чітко продумана система диференційованої стимуляції педагогічних працівників, які будуть працювати в інклюзивних класах. Вона може бути у вигляді щомісячної грошової надбавки від 25 до 40% (у залежності від кількості дітей) посадового окладу. Досвід показує, що персональна мотивація працівників створює набагато більші можливості упровадження нових ідей у практику. Отже, лише якісно підготовлений і змотивований вчитель зможе прокласти доріжку до інклюзивного класу, потім — інклюзивної школи, а згодом — інклюзивного суспільства.

Список використаних джерел

1. Забезпечення якості освіти європейського рівня // Освіта України. — 2008. — № 21–22. — С. 10–11.
2. Закон України «Про вищу освіту» [Текст]: офіційний текст від 17 січня 2002 р. № 2984'III //Офіційний вісник України. — 2002. — № 8. — С. 1–43
3. Москаленко В. В. Психологія соціального впливу: навч. пос. — К., 2007. — 448 с.
4. Психологія діалогу і світ людини. Зб. наук. праць КДПУ імені Володимира Винниченка. Вип. 1. — Кіровоград, 2011. — 216 с.
5. Соціальна педагогіка. Підручник / За ред. проф. Капської А. Й. — К. : тЦентр навчальної літератури, 2006. — 468 с.
6. Соціально-психологічні чинники соціальної інтеграції молоді з соматичними вадами здоров'я. Наук. Метод. посіб. — К., 2004. — 182 с.
7. Слєпкань З. І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі. — К. : НПУ, 2000. — 210 с.
8. Шевцов А. Г. Новітні технології навчання в освіті студентів із фізичними вадами // Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами: Збірник наукових праць. — К. : Університет «Україна», 2002. — С. 195–202.

УДК 796.011.1.

ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Швед Юлія, студентка III курсу спеціальність «Обслуговування комп'ютерних систем та комплексів», науковий керівник Гніздюх Б.М.

В системі фізичного виховання, складовою невід'ємною частиною системного виховання, переслідується мета – на основі повноцінного використання чинників фізичної культури реалізувати можливості оптимального фізичного розвитку людей, всебічного вдосконалення властивих кожній людині фізичних якостей і пов'язаних з ними здібностей в єдності з вихованням духовних і етичних якостей. [3,2]

Однією з вирішальних умов високої продуктивності праці був і залишається високий рівень загальної працездатності, що базується на міцному здоров'ї і нормальному (відповідному природним закономірностям) фізичному розвитку людини. [3]

Основними з вирішуваних в процесі фізичного виховання специфічних задач є: 1) задачі по оптимізації фізичного розвитку людини у напрямку всебічного розвитку властивих їй фізичних якостей, вдосконалення рухових здібностей, зміцнення і багаторічного збереження здоров'я; 2) специфічні освітні

задачі, що передбачають системне формування необхідного в житті індивідуального фонду рухових умінь, навичок і пов'язаних з ними знань («фізичної освіти»). Конкретніше кажучи, суть цих двох груп задач, що виражають специфічну спрямованість фізичного виховання, полягає в наступному. [4]

«Функціями спорту» при строгому тлумаченні їх прийнято називати похідні від його суті і разом з тим залежні від конкретних умов його культивування властивості, які виражаються в характері дії спорту на людину і людські відносини, дозволяють задовольняти через спорт певні потреби особи і суспільства. В зв'язку з цим говорять про роль спорту, його значення і призначення в суспільстві. [3]

Як ясно вже з ввідного визначення поняття «спорт», основу специфіки його функцій складає те, що він виник, розвивався і розвивається як діяльність власне-змагальне, яка як би спеціально пристосована для максимального виявлення, уніфікованого порівняння і об'єктивної оцінки певних людських

можливостей у формі змагання, орієнтованого на перемогу або можливе високе досягнення в самій цій діяльності змагання.

Згідно з Європейською Хартією, оздоровчі програми, які поширюються в країнах-членах міжнародного руху, повинні враховувати їх особливості: політико-адміністративні, культурні, соціальні, економічні та ін. Саме тому кожна країна має свої програми. Вони можуть бути подібними або значно відрізнятися одна від одної.

Одночасно єдиними є вимоги до формування програм:

- різноманітність, варіативність, можливість вибору оздоровчих занять;
- поступові, індивідуальні навантаження у межах можливостей тих, хто займається;
- підтримка й заохочення з боку державних та самодіяльних структур для підвищення мотивації до занять;
- просвітницька основа формування правильного розуміння принципів збереження здоров'я;
- оцінка, перевірка фізичного стану, рівня фізичної підготовленості та реакції на фізичне навантаження;
- наявність кваліфікованих, спеціально

підготовлених фахівців[1]

В умовах сучасного матеріального виробництва до фізичних і безпосередньо пов'язаних з ними здібностей працівників пред'являються нові вимоги. Все більше видів праці вимагають замість грубих фізичних зусиль тонко скоординованих і точно розрахованих рухових дій, замість небагатьох суто стереотипних навичок – здібності опанувати все новими вдосконаленими формами рухів. Вже в числі існуючих професійних спеціальностей немало таких, майстерність і виробничі досягнення в яких істотно залежать, образно кажучи, від витонченої культури рухів (як, наприклад, у налагоджувачів складних промислових агрегатів або випробувачів нової техніки, зокрема авіаційної). В багатьох сучасних трудових процесах потрібні також підвищена лабільність і стійкість функцій органів чуття (аналізаторів), загальна психофізична витривалість і ряд інших фізичних і безпосередньо пов'язаних з ними здібностей. Таким чином, технічний прогрес у сфері праці не знімає, а в певному аспекті усугубляє необхідність фізичної підготовки до трудової діяльності, хоча і в іншому, ніж раніше, відношенні.

Список використаних джерел

1. Жданова О. та ін. Організація та методика оздоровчої фізкультури и рекреаційного туризму. - Луцьк, 2000.
2. Лоу Б. Краса спорту. М.: Радуга, 2002.
3. Матвеев П.П. Теорія і методика фізичної культури / Загальні основи теорії і методики фізичного виховання; теоретико-методичні аспекти спорту та професійно-прикладних форм фізичної культури: Учеб. для ін-тів фіз. культури - М.: Фізкульт. і спорт, 2000.
4. Теорія спорту // Під ред. В. Н. Платанова. - К.: Вища школа, 2005.

УДК 796.011.1

ФІТНЕС ЯК РІЗНОВИД ФІЗИЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

*Ядчишин Христина, студентки I курсу спеціальності «Дизайн»,
науковий керівник Біда Галина Михайлівна.*

В цій статті описується фітнес як один з способів мотивації людей до занять фізичною культурою, класифікація і різновиди фітнесу.

Ключові слова: «фітнес», «фітнес-програми», «загальний фітнес», «фізичний фітнес», «фітнес-дієта».

В даний час, коли зростає захворюваність, зменшується тривалість життя насе-

лення України, люди живуть у ритмі великого міста в постійній метушні і стресі, для них мають велике значення всі заходи які ведуть до поліпшення здоров'я як фізичного, так й духовного. Саме тому фізично-оздоровчі технології почали все більше входити в життя людей.

Глибоке вивчення фізіології людини вносить до занять спортом теоретичні обґрунтування. Тренування продумуються таким чином, щоб вони найбільш органічно вписувалися в загальну життєдіяльність організму людини. Заняття стали не тільки керуватися принципом «не нашкодь», а й прагнути принести найбільшу користь людині.

Одним з видів фізично-оздоровчих технологій, які зараз найбільш розвиваються є різноманітні фітнес-програми.

Виникнувши в давні часи фітнес поступово адаптувався і пристосувався під стиль життя сучасної людини і з тих пір став невід'ємною складовою людей які дотримуються здорового способу життя.

Заняття з фітнесу набули високої популярності по всьому світі, а їх різноманітність і різносторонність дозволяють кожному знайти саме те, що йому до вподоби. Вони стали головною сходинкою до покращення здоров'я, працездатності і фізичної витривалості людства. Надають змогу відчувати впевненості в собі і в своїх силах.

Слово "фітнес" („to be fit") перекладається з англійської як “підготовлений” або “бути у формі”. Це напрямок масової, спортивної й оздоровчої фізичної культури, який спрямований на покращення загального стану організму людини, його тренуваність та здатності опиратись негативним впливам зовнішнього середовища шляхом виконання простих та комплексних вправ в музичному супроводі чи у визначеному такті, допомагає в корекції форм та ваги тіла та дозволяє закріпити досягнуті результати. [2]

Виділяють також загальний та фізичний фітнес.

Загальний фітнес – це система занять фізичною культурою, що передбачає не лише підтримку гарної фізичної форми, але й інтелектуальний, емоційний, соціальний і духовний складники. Якщо не діє один з

компонентів, то не спрацює і вся система. Використовують термін „позитивне здоров'я”.

Фізичний фітнес – прагнення до оптимальної якості життя, яке передбачає досягнення більш високого рівня підготовленості відповідно до стану тестування, невеликий ризик порушення здоров'я. Такий стан відомий під визначенням „гарна фізична підготовленість”. [1]

Фітнес-програми як форми рухової активності, спеціально організовані в рамках групових або персональних занять, можуть мати як оздоровчо-кондиційну спрямованість (зниження ризику розвитку захворювань, досягнення і підтримка належного рівня фізичного стану), так і переслідувати мету, пов'язану з розвитком здібностей до вирішення рухових і спортивних завдань на достатньо високому рівні. В першому випадку фітнес – програми зорієнтовані на оздоровчий фітнес, в другому – спортивно-орієнтованого або рухового.

Класифікація фітнес-програм базується: а) на одному виді рухової активності (наприклад, аеробіка, оздоровчий біг, плавання і т.п.); б) на поєднанні декількох видів рухової активності (наприклад, аеробіка і бодібілдинг; аеробіка і стретчинг; оздоровче плавання і біг і т.п.); в) на поєднанні одного або декількох видів рухової активності й різних чинників здорового способу життя (наприклад, аеробіка і загартування; бодібілдинг і масаж; оздоровче плавання і комплекс водолікувальних відновлювальних процедур і т.п.). Зазвичай заняття фітнесом відбуваються в спеціально обладнаних фітнес клубах чи центрах під пильним наглядом тренера. [3]

Окрім цього існує спеціальна фітнес дієта, яка включає в себе основні поняття правильного харчування та допомагає в залежності від поставленої мети або знизити відсоток жирів в організмі або набрати м'язову масу.

Загалом фітнес – це набагато ширше поняття, ніж просто регулярне відвідування фітнес-клубу, оснащеного величезною кількістю сучасного обладнання тощо.[1] Фітнес це насамперед духовне ставлення людини до свого тіла. Бо якщо людина дійсно хоче під-

тримувати гарну фізичну форму, то можна знайти різні способи: ходити на лижах, кататися на ковзанах чи роликах, грати в бадмінтон, волейбол, футбол, просто бігати на шкільному стадіоні, плавати в басейні, – все це буде персональним фітнесом. Чим би людина (студент) не займався, головне – регулярність й отримання задоволення від того, що людина робить. [1]

Таким чином підводячи підсумок слід ще раз зазначити, що фізичне виховання людства повинне займати провідне місце в сьогоденні. Тому, що яких би технічних прогресів ми не досягли найголовніше в нашому житті здоров'я. І саме тому кожний з нас має знайти для себе те, що допоможе йому в продовж усього життя підтримувати добре самопочуття і привабливий зовнішній вигляд. А фітнес допоможе вам у цьому.

Список використаних джерел

1. Новітні фітнес-технології у роботі спортивних секцій вищих навчальних закладів: навч.-метод. посіб. / О. Е. Меньших, Н. В. Костогриз-Куликова, Ю. О. Петренко. – Черкаси : ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2014. – 84 с.
2. Фітнес [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/wiki/Фітнес>
3. Теория и методика физического воспитания. Том.1. Общие основы теории и методики физического воспитания (под.Ред. Т.Ю.Круцевич). – К: Олимпийская литература, 2003. – 424 с.

УДК 94 (477)

**ТРАГЕДІЯ СЕЛА МОЛОТКІВ НА ТЕРНОПІЛЬЩИНІ УДРУГІЙ СВІТОВІЙ ВІЙНІ
(1939 – 1945 РР.)**

*Богатюк Ірина, студентка I курсу спеціальності «Дизайн»,
науковий керівник Дживра О.І.*

У статті розкривається страшна трагедія років Другої світової війни, що сталася у селі Молотків 29 квітня 1943 року. Яка забрала життя 617-ти ні в чому не винних мирних жителів, 92 з яких були діти.

Ключові слова: *Друга світова війна, Велика Вітчизняна війна, трагедія, фашисти, війська СС, свідчення очевидців, Меморіал.*

У кожній державі є дати, які знаменують визначні події. Такою датою для України є 9 травня – День Перемоги.

Щороку з початком травня підвищується активність державних та громадських інституцій: на різних рівнях державного управління посилюється увага до учасників Великої Вітчизняної війни, фронтовиків та дітей війни. Причини розв'язання війни, участь та внесок народів і держав у Перемогу, наслідки для подальшого розвитку суспільства й досі обговорюють журналісти, політики й науковці – дослідники війни. На телебаченні демонструють кінофільми і серіали про війну.

У різнобарв'ї цих навіювань розчиняється оцінювання війни як трагедії та біди, що забрала життя, поламала долі мільйонів людей. Чисельність людських втрат у повоєнні роки було приховано: архіви і документальна база втаємничені, відкриті публікації досліджень заборонено. На початку 1946 року народу було проголошено, що загальні втрати (армія і населення) становлять близько 7 млн. Через 15 років, у 1961 р., було названо цифру понад 20 млн, у роки перебудови – понад 27 млн. У всіх багатотомних і одностомних виданнях з історії Великої Вітчизняної війни обов'язково перераховувались матеріальні втрати, а про людей скромно промовлялось, що їх загинуло понад 20 млн, або що «наш народ дорого заплатив за перемогу» [1].

Кожний народ пишається перемогами, одержаними в боротьбі за свободу і незалежність Батьківщини, і свято шанує пам'ять втрат, понесених в ім'я цих перемог. У французів є Орадур, у чехів – Лідіце. Символ безсмертних випробувань білорусів – Хатинь, на Тернопільщині село Молотків, знищене в роки війни разом з мешканцями.

Вже 70-а весна кладе вінок безсмертя на бетонні плити...

Незабаром 70 річниця від закінчення Другої світової війни. А рани все ятратяться, а серце щемить, завмирає. Вогняна віхола боляче обпалила кожную українську сім'ю. Майже у кожній хаті не дочекалися батька чи матері, сина чи дочки, сестри чи брата. Тисячі дітей повиростали сиротами в нестатках і смутку, не зігріті батьківською ласкою, теплом родинного вогнища.

І вже сімдесята весна віддаляє нас від дня страшної трагедії, що сталася у селі Молотків 29 квітня 1943 року. Яка забрала життя 617-ти ні в чому не винних мирних жителів, серед яких 92 дітей. У пам'ять про них в центрі села стоїть величний Меморіал [2].

Сьогодні ми ще і ще раз звертаємося до трагічного минулого, осмислюємо події багаторічної давності. Шукаємо та не знаходимо відповіді на питання: за що спалили Молотків? Що стало причиною некерованої люті? Якою була вже не причина, але хоч привід до винищення сотень людей? В музеї села у «Книзі Пам'яті» навіки закарбовані спогади очевидців Молотківської трагедії, в уяві постають картини страшних злодіянь фашистів. Крізь розпалене катами полум'я мовби прориваються у наше сьогодення стогін, передсмертні муки приречених: матерів, від яких забрали і кидали в полум'я немовлят; дітей, на чиїх очах спалю-

вали матерів; не врятованих старих людей, чию старість не пожаліли фашисти. Найбільше і найцінніше це є Пам'ять [3].

Зі слів свідка трагедії, яка дивом залишилася живою в цей страшний день, Анастасії Павлівни Седнецької: «Від вогню і куль ніде було вберегтися. Сховалася в кущі черемхи, де вже принишкли Федора і Катерина Максимюки, Марія Рудюк з дітьми. Недалеко від схованки проходили фашисти. Помітили, що в кущах хтось є. Двоє зупинилися, почали цілитися з пістолетів. Не переповісти словами пережитого. Душогуби холоднокривно розстрілювали жінок і дітей. До мене підповзла поранена дівчинка. Досі пам'ятаю її голос: «Тьотю, маму вбили... Тьотю, болить...» Я почала заспокоювати її. Але від чергового пострілу гітлерівця сіпнулося в передсмертній агонії маленьке тіло. Фашист стояв над нами і сміявся. Потім зірвав з мене хустину і вистрелив у потилицю. Та куля пройшла через щоку. Я одна й зосталася в живих...» Кров холоне в жилах... [2]

Анастасія Кирилівна Вараниця переповідала: «Після того, як фашисти поїхали із села, я подалася шукати своїх дітей. І лише по клап-

тиках одягу впізнала їх. Вони були спалені. Забрала їх в запуску і понесла хоронити. Викопала могилку і поклала туди своїх діточок...».

Наперекір смерті вижила Уляна Сагадюк: «Я з кількома жінками втікала до сусіднього села. Фашисти помітили нас та повернули назад. Дулами автоматів почали заганяти нас у вогонь. Хто чинив опір – розстрілювали. На моїх очах вбили двох моїх діточок. Потім вистрілили в мене, – я впала. Один з гітлерівців помітив, що я ще жива. Знову пролунав постріл. Цього разу куля ковзнула по обличчю, прошила око».

Очевидці звинувачують війну. Плачуть люди. І сльози їхні священні. Бо кожна сльозинка – то неблаганний свідок проти тяжкого нелюдського злочину. Ми пам'ятаємо минуле в ім'я прийдешнього.

Історія села Молотків пам'ятає трагедії із минулих століть, що у 1629 році Молотків спалили турецько-татарські орди, тут залишилося тільки 29 «димів» (хат).

Але найбільша трагедія спіткала село у роки Другої світової війни, практично знищивши його.

Список використаних джерел

1. «Біль і пам'ять Молоткова», «Молотків» – Б.І. Мельничук, І.Г. Мельничук
2. Тернопільський енциклопедичний словник / редкол.: Г. Яворський та ін. – Тернопіль: видавничо-поліграфічний комбінат «Збруч», 2004 – 2010. – Т. 1–4. – ISBN 966-528-199-2. – Т. 2: К-О. – 2005. – 706 с.
3. Вавренюк С. Вулиця спаленого села: [Про с. Молотків Лановецьк. р-ну] // Голос Лановеччини. – 1997. – 26 квіт., фот.

УДК 94 (477)

ВОЯКИ ДИВІЗІЇ WAFFEN SS «ГАЛИЧИНА»: ЗРАДНИКИ-КОЛАБОРАНТИ, ЧИ ГЕРОЇ УКРАЇНИ?

Борух Орест, студент II курсу спеціальності «Правознавство», науковий керівник Дживра І. І.

У статті зроблено спробу дослідити й проаналізувати причини виникнення, історію формування, основну мету, діяльність і подальшу долю української національної дивізії waffen ss «Галичина» в складі Збройних сил нацистської Німеччини. З'ясувати які на сьогоднішній день існують позиції науковців, стосовно даної проблеми, вироблення неупе-

реджених оцінок діяльності української військової формації.

Ключові слова: waffen ss, дивізія, лінія Керзона, Український Центральний Комітет (УЦК), сотник, головний капелан, гренадерська дивізія, полк, курень, чота, сотня, рій, котел, дивізійники.

В період Другої Світової війни українці

не мали своєї національної держави. Саме через цей фактор вони відстоювали діаметрально-протилежні погляди щодо формування власної держави. Одні виступали за перебування українських земель у складі антидемократичного СРСР, тоді як інші займали позицію – незалежна Україна в союзі з Німеччиною.

Участь в Другій Світовій війні українських військових формувань знаходять критично протилежну оцінку в сучасному українському суспільстві. Це призвело до розбіжностей не лише в еліті політики, але і в широких верствах населення. Цим користуються і брудні на руку політики й зовнішні вороги, що не зацікавлені у суверенній й незалежній Україні.

Саме вивчення і дослідження історії дивізії СС «Галичина», аналіз її діяльності є особливо актуальним в сьогоденні.

В 1943 році німецька армія все частіше зазнавала великих втрат. Сталінградська битва змусила німецькі війська змінити стрімкий напад і тиск на більш зважені дії. У всіх країнах, що перебували під німецькою окупацією, почалися партизанські дії. Німецька пропаганда все частіше говорила про «Нову Європу», де кожна окупована країна кров'ю своїх синів і дочок мусіла вибороти собі місце в новому світі. При військовій формації, що була відома під назвою «Зброя СС», почалось набирання добровольців для боротьби з радянськими військами. Загалом, було створено близько 30 військових дивізій за національним принципом [1, с. 31].

28 квітня 1943 року у великих містах, що знаходилися під німецькою окупацією відбулися святкові маніфестації з нагоди проголошення створення стрілецької дивізії *waffen SS* «Галичина». До цієї військової структури записувались виключно молоді свідомі українці, з високоосвічених сімей та не поганими знаннями, не рідко в цю організацію входила й інтелігенція: медики, вчителі, професори, військові капелани.

Дивізія була побудована на зразок німецьких піхотних дивізій, мала три піхотні, один артилерійський та запасний вишкільні полки. А також батальйони: зв'язку, протитанкової обо-

рони, зенітної артилерії, постачання, запасний та інші. Перед виходом на Східний фронт дивізія «Галичина» нараховувала 16000 вояків. З них безпосередньо на фронт було відправлено 12000 [2, с.44].

Дивізія проходила підготовку спочатку на теренах України, а згодом і в самій Німеччині. Потрібно зазначити, що про дивізійників цивільні німці відгукувались позитивно, говорили «вони відстоюють своє право на волю».

Після підготовки дивізія була перекинута в Україну для стримування червоноармійських частин, які просувались в Європу. Перше бойове хрещення отримала на Тернопільщині, а уже серйозні бої вела під Бодоми (17 – 22 липня 1944 р) захищаючи Львів, де і зазнала цілковитої поразки.

Нова дивізія була поповнена і вишколена в Нойгаммері в Шлезьку (Словаччина) протягом вересня-грудня 1944 року. В січні-березні 1945 р. дивізія проходила вишкіл у Словенії і в квітні 1945 знову кинута на Східний фронт, де тримала оборону на лінії Фельдбах-Бад-Гляйхенбер (район міста Грац) аж до капітуляції Німеччини [2, с.45].

Отже, у зв'язку зі створенням Українського Національного Комітету, 14 березня 1945 року вояки дивізії «Галичина» склали присягу на вірність українського народу. З капітуляцією Німеччини дивізія відступила в англійську зону окупації, де була інтернована (невелика частина дивізії потрапила в американську зону окупації).

Завершальним етапом життя дивізії було заснування Братства колишніх вояків 1-ої УД УНА, яке станом на сьогодні проводить просвітницьку роботу, займається видавничою діяльністю, організовує конференції, з'їзди, зустрічі і т. д. Українські вояки, беручи карабіни наперед гордились наслідками свого вчинку. Ті, що переходили з лав Червоної Армії через фронт до своїх, повстанці УПА, що йшли в ліс, вояки дивізії – всі вони виконували свій обов'язок заради майбутнього України.

Список використаних джерел

1. Івано-Франківська область Історія міст і сіл Української РСР / Чернов О.О., голова редколегії. – Київ. – 1989. – Ч. 1.

2. Сокольський О. Дивізія «Галичина» та Українська Повстанська Армія // Вісті Комбатанта. – 1995. – Ч. 1.

3. Шандрук П. Фактичний стан і тактичне положення І УД УНА під Бродами // Порив : Правда про І Українську дивізію «Галичина» Української Національної Армії : Статті, нариси, спогади. – Львів : Основа, 1994.

УДК 159.924.7. – 059.924.7

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК РІВНЯ АДАПТОВАНOSTІ ТА НАВЧАЛЬНОЇ УСПІШНОСТІ СТУДЕНТІВ

*Гусак Діана, студентка ІІ курсу спеціальності «Туристичне обслуговування»,
науковий керівник Волощук О.Я.*

Своєрідність соціальної ситуації розвитку у студентський період життя характеризується оволодінням усього різноманіття соціальних ролей дорослої людини, отриманням права життєвого вибору, набуттям можливості включення в усі види соціальної активності. Основними сферами життєдіяльності студентів є професійне навчання, особистісне зростання та самоствердження, розвиток інтелектуального потенціалу, моральне, естетичне і фізичне самовдосконалення.

Період студентства – вагомий відрізок особистісного розвитку. Адаптація студента до ВНЗ, до навчально-професійної діяльності, його особистісне та професійне зростання відбувається у студентській академічній групі, значення якої важко переоцінити.

Міжособистісне спілкування в вищому навчальному закладі – динамічна система, що характеризується наявністю зв'язків між кожним студентом зокрема і колективом в цілому, і водночас виконує свої специфічні психологічні та виховні функції.

Спілкування з одногрупниками, прагнення належати до колективу, об'єднаного спільними інтересами є тим ґрунтом, який може позитивно вплинути на особистість. Більшу частину свого життя особистість проводить у групі, і саме тому для людини вкрай важливе місце, що займається нею в соціумі і близькому оточенні.

Студентський вік, за Б.Г. Ананьєвим, є сенситивним періодом для розвитку основних соціогенних можливостей. Особливої уваги,

турботи і допомоги потребують студенти-першокурсники. Умови життя і навчання різко відрізняються від шкільних. Відбувається злам багаторічного, звичного стереотипу. Щоб цього не трапилося, надзвичайно важливо у перші ж дні навчання розкрити перед першокурсниками зміст усіх труднощів, складностей, ілюзій, особливостей, з якими вони можуть зіткнутися. Для швидкої й оптимальної адаптації студента у ВНЗ тому, хто цим займається (куратор, декан та його заступники), важливо знати умови життя, інтереси, плани на перспективу першокурсника, мотиви вибору спеціальності, рівень самооцінки, здатність свідомого регулювання поведінки, здібності, схильності, життєвий досвід тощо. [1]

Психологія студентської групи включає як загальну атмосферу її життя і діяльності, так і взаємини, суспільну думку, колективний настрій, традиції і т. д. Студентська група характеризується соціальною спрямованістю на оволодіння професією, спільністю соціально зумовлених потреб, інтересів, цілей і завдань, перспектив і зобов'язань, які передбачають досягнення високих результатів у навчальній та іншій діяльності, наявністю спільних справ, в яких беруть участь усі члени групи, ставленням членів колективу до обраної професії як до покликання, певним рівнем згуртованості [2].

Адаптація несе у собі характерні особливості конкретної ситуації на рівні підсистеми по відношенню до виховання, що розглядається на рівні суспільства в цілому як сис-

тема. Для успішної адаптації необхідний належний рівень знань, однак в той же час спеціальні знання далеко не завжди є необхідною умовою для процесу виховання людини. І не завжди рівень культури, вихованості людини безпосередньо впливає на її адаптацію, хоча адаптація без засвоєння норм, що визначаються вихованням, фактично неможлива.

Адаптація має завідома колективний характер (конкретні умови даного вузу), це – безперервний процес, який не припиняється ні на день, цей процес відбувається з коливаннями, навіть впродовж одного дня відбу-

ваються перемикання в найрізноманітнішій сфері (діяльність, спілкування, самосвідомість) [3].

Таким чином, адаптація починається з перших днів навчання, проте цей процес не відбувається автоматично. Навіть на випусковому курсі можна виявити особистостей, які «застрягли» на етапі адаптації, пройшли його невдало, і в результаті не змогли скористатися багатьма можливостями, що надає навчання у вищому закладі освіти. А тому важливо, щоб за цей період студент не був обмежений в увазі та підтримці.

Список використаних джерел

1. Габдрева Г.Ш. Основные аспекты проблемы тревожности в психологии / Г.Ш. Габдрева // Тонус, 2010, № 5
2. Савчин М.В., Василенко Л.П. Вікова психологія: навч. посіб. – К.: Академвидав, 2009. – 360 с
3. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи: Підручник. – 3-тє вид., випр. і доп. / Л.Г. Подоляк, В.І.Юрченко. – К.: Каравела, 2011. – 360 с.

УДК 94 (477)

ПОЛІТИЧНІ РЕАЛІЇ «ПЕРЕБУДОВИ» НА ШЛЯХУ СТАНОВЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ

Крива Анастасія, студентка I курсу спеціальності «Дизайн», науковий керівник Джигва О.І.

У статті проаналізовано політичне життя в Україні у період «Перебудови», та його роль на шляху становлення незалежної України.

Ключові слова: перебудова, спроба державного перевороту, національно-визвольний рух, деградація імперії, державний суверенітет.

Невдовзі виповниться двадцять чотири роки як Україна проголосила незалежність. Не в результаті революції, війни, масових народних виступів, а в результаті випадку, котрий інколи трапляється в різних історичних періодах.

Кажуть, що високо цінується лише те, що здобувається, а не дарується. Ймовірно, саме це є основною причиною того, як ми скористалися тим, можливо, єдиним історичним шансом.

Уже впродовж більше двадцяти років

ми будуємо українську державу. З одного боку для багатовікової історії українського народу це досить короткий термін, з іншого – ці роки довели зрілість української нації в її самостійному державному поступі після довготривалих десятиліть бездержавного минулого.

Чого досягла Україна за період своєї незалежності, яких помилок ми допустили та які уроки засвоїли на цьому шляху. Відповідь на ці питання дасть історія.

Протягом всієї історії український народ прагнув до незалежності, і ось він здобув цю довгождану незалежність.

Поява на політичній карті світу незалежної України започаткувала глобальні трансформації не лише в даному регіоні. Досягнення суверенного статусу Українською державою, за визначенням американського політо-

лога З. Бжезінського, є однією з найвідчутніших геополітичних подій XX століття [1].

Передумовами глобальних зрушень на континенті були: подолання військово-політичного протиборства Схід-Захід, падіння комунізму і переорієнтація низки держав на засади цінностей західної демократії.

За умов, що склалися, втрата Компартією України монополії на владу через внутрішню слабкість лише прискорило її кризу. Масовим явищем став добровільний вихід з її лав. В процесі здійснення «перебудови» все більше виявлялась недосконалість СРСР. Політизація суспільства набула небачених масштабів. Ідеї української державності все більше проникають у східні та південні області [2].

З моменту утворення СРСР Україна як його суб'єкт зазнавала все нових втрат, ознаки її державності перетворювалися на суто номінальну величину. Подальше її перебування у складі Радянського Союзу характеризувалося планомірним наростанням русифікаторських зусиль союзного центру аж до намагань повного нівелювання національних особливостей і проголошення українського народу частиною «нової історичної спільності – радянського народу» [3].

У широкому історичному масштабі СРСР виявився перехідним компромісним утворенням, яке відповідало тому етапу, коли імперія в чистому вигляді була вже неможлива, а незалежність – ще неможлива. Зрозуміло, ця рівновага не могла тривати безкінечно, навіть з огляду на формування націй, утворення національно-державних структур, хоча багато в чому формальних і штучних, поступове перетворення республік у національні протодержави, консолідацію еліт у межах республіканських систем управління та партійно-бюрократичної ієрархії [1].

До того ж Україна завжди зберігала своєрідний фермент незалежності. І з-поміж інших республік мала чи не найвиразніші ознаки державності.

Проголошення державної незалежності України у 1991 р. Виявилось не наслідком послідовної, тривалої, добре організованої національно-визвольної боротьби українського народу, а результатом краху тоталітарного соціалізму і зумовленого ним розпаду СРСР.

Хоча, безперечно, слід віддати належне всім спалахам національно-визвольних змагань українського народу від XVII до кінця XX сторіччя. Та все ж не національно-визвольний рух зруйнував імперію, а навпаки – деградація імперії ініціювала національно-визвольний рух, причому у парадоксальний спосіб: можливість отримання державної незалежності України з'явилася раніше більш-менш помітного національно-визвольного руху, який, і на сьогодні ще не консолідувався і не відповідає сучасним потребам суспільного життя. Це є вкрай загрозливим для подальшої долі України [4].

За таких умов загроза втрати державного суверенітету існує не тільки з боку колишньої і потенційно можливої у майбутньому метрополії, що намагається насильно ліквідувати його, скільки всередині самої України, яка внаслідок гострих внутрішніх проблем, передусім соціального характеру, може бути підштовхнута певними силами під крило «старшого брата». Свобода не виборена безпосередньо поколінням, яке її одержало, не завжди може бути адекватно ним оцінена й використана. Однак останні події в Україні засвідчили, що молода держава перейшла внутрішньополітичний Рубікон свого твердження. Зворотнього руху вже не буде. Причини, які зумовили підтримку широкими масами Акту проголошення незалежності України, мали спочатку в основному економічний та соціальний характер а національно-визвольний фактор додався згодом [5].

Саме економічний застій і гострота соціальних проблем були першоосновою загальносоюзної кризи. Однак Радянський Союз розвалився внаслідок подій 19-21 серпня 1991р. у Москві. Україна як і більшість союзних республік підпала під їх вплив як складова цього гігантського об'єднання. Якщо республіки Прибалтики наполегливо домогалися національної незалежності, то для решти поява можливості одержати свободу була певною мірою несподіванкою.

Показовим є той факт, що Біловезькі угоди було прийнято навіть без відома більшості республік Радянського Союзу.

Свідомий розвал Радянського Союзу верхівкою російської політичної еліти, під-

риманий націонал-комуністами і демократичними силами України, а згодом і Білорусі, мав глибокі економічні, соціально-політичні та духовні витoki, які визрівали в надрах соціалістичного ладу упродовж усієї його історії. Саме невдоволення значної частини номенклатури неповнотою належних їй прав власності, прагнення конвертувати владу у власність стало імпульсом суспільних перетворень [2].

Але глибинні причини перетворень коринилися у застої й неефективності системи командно-адміністративного господарювання. На кінець 80-х років соціалістична економіка перестала справлятися із своїми завданнями – забезпечувати суспільство необхідною кількістю якісних товарів. Посилився товарний дефіцит, на якому виросла «тіньова» економіка.

В надрах соціалістичної економіки почало активно розвиватися буржуазне підприємство, яке, набираючи сили й розмаху, вплинуло і на політичне життя. Корупція та її неодмінні супутники – шантаж, здирництво, зловживання службовим становищем набули нечуваних масштабів, довершивши деградацію партійно-державної еліти. Остання розпалася на кілька груп. Перша намагалася нічого не змінювати, друга розуміючи, що зберегти існуючий стан речей неможливо, необхідно модернізувати суспільні стосунки перш за все це були прихильники «перебудови» на чолі з М. Горбачовим і третя найбільш активна група, так звані «реформатори», які обрали Б. Єльцина виразником своїх політичних інте-

ресів. Ця остання група, одержавши могутню підтримку новоявлених підприємців, зрештою взяла гору. У запеклій боротьбі за владу із своїми колишніми номенклатурними партнерами «реформатори» змушені були зруйнувати соціалістичну державу, що й унеможливило поширення сепаратистських настроїв, які були підхоплені й використані національно-патріотичними силами союзних республік [6].

Отже, за винятком щойно утворених, в основному зусиллями колишніх дисидентів та представників літературно-мистецької інтелігенції, малочисельних націонал-демократичних організацій, українське суспільство, в цілому, виявилось ні духовно, ні організаційно не готовим до негайної і послідовної реалізації ідеї державної незалежності, що обумовило важко відтворювані втрати у перші роки після її здобуття.

Незалежність України встановлювалась не за один день. Незалежність створювалась протягом століть. Ставши незалежною державою, Україна опинилася перед необхідністю визначити свої геополітичні пріоритети. Перед нею постала альтернатива: або залишитися під безпосереднім впливом Росії, або ж заявити про свою західну орієнтацію. Перший варіант означав, що Україна приречена, як і раніше, лишатися об'єктом геополітики, другий відкривав можливість входження до світового співтовариства в якості суб'єкта геополітики. Як показує практика пріоритетним став другий варіант.

Список використаних джерел

1. Білоцерківський В. Історія України: Навчальний посібник / Василь Білоцерківський,. – 3-є вид., виправлене і доп.. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 535 с.
2. Бойко О. Історія України: Навчальний посібник / Олександр Бойко,. – 3-тє вид., випр., доп.. – К.: Академвидав, 2004. – 687 с.
3. Кормич Л. Історія України: Підручник / Людмила Кормич, Володимир Багацький,; М-во освіти і науки України. – 2-ге вид., доп. і перероб.. – К.: Алерта, 2006. – 412 с.
4. Лановик Б. Історія України: Навчальний посібник / Богдан Лановик, Микола Лазарович,. – 3-є вид., виправлене і доп.. – К.: Знання-Прес, 2006. – 598 с.
5. Чуткий А. Історія України: Навчальний посібник для студ. вищих навч. Закладів / Андрій Чуткий,; Міжрегіональна академія управління персоналом . – К.: МАУП, 2006. – 345 с.
6. Юрій М. Історія України: Навчальний посібник для студентів неісторичних факультетів всіх рівнів освіти / Михайло Юрій,. – К.: Кондор, 2007. – 249 с.

ТЕРНОПІЛЬСЬКІ СИНИ НЕБЕСНОЇ СОТНІ

*Кирилюк Володимир, студент II курсу спеціальності «Слюсар з ремонту автомобілів»,
науковий керівник Майка Л. Й.*

*Брати-українці, ми будемо з вами завжди
Очима небесними, сонцем, дощем і туманом
Ми вам допоможемо вирватись з кола біди,
Небесною вартою рідної нації станем [1, с. 2]
Р.Обшарська*

Давня лемківська пісня «Пливе кача по тисині» у виконні гурту «Пікардійська терція» стала тугою, смутком, реквіємом сьогодні. Під цей пісенний щем, його багатоголосся тисячі українців прощалися з Героями Небесної Сотні. І тепер ця пісня повела наш народ у пам'ять про тих, хто навечно впав на Майдані за нашу свободу.

Так хто вони такі? - Тернопільські сини Небесної Сотні. Найстаршому – Сашкові Капіносу 29 років, наймолодшому Назарчику - 17. Неправда, що куля - дура, ні, снайпер вірно вибрав з поміж інших найгарячіших патріотів України, найвидатніших синів Батьківщини.

Сонячним хлопчиком називали Назара Войтовича. Він постійно малював козаків і козацьку добу, мріяв жити і працювати у чесній, справедливій Україні, а щоб зробити її ще красивішою в майбутньому він вступив до Тернопільського Кооперативного коледжу на дизайнерський факультет. Про Назара Войтовича навіть його однокласники говорять з повагою: розумний, ввічливий, завжди усмінений, просто золота дитина! Так сталося, що останню картину він написав власною кров'ю, - зітхає класний керівник. Дуже хороша, сонячна людина. То золото було, а не хлопець! - Говорить про нього його земляк. Він був хорошим хлопцем, дуже творчою дитиною, та дуже добре вчився, спокійний, позитивний, усім усміхався.[1, с. 4]

Він завжди хотів бути у центрі всіх подій. У Тернополі Назар завжди ходив на майдан, не раз просився у батьків їхати до Києва. І ось ввечері 18 лютого юнак записався їхати у Київ. Татові подзвонив і повідомив, що він в

автобусі.

У четвер мати хотіла поговорити з сином, подзвонила, а телефон взяла чужа жінка. Спитала: «Хто ви така?» - «Я мама, дайте телефон Назарові» - «Його нема серед живих», сказала і поклатла трубку. Снайпер вистрелив у щоку. Куля зі зміщеним центром вийшла у спині. Юнак пробув на майдані лише 2 години...

Вікна батьківської хати дивляться на церкву, що височить буквально за сотню метрів. До храму веде широка дорога. Колись до неї принесли малого Назара хрестити, нею ж провели юного героя в останній путь.

Устим Голоднюк. Наприкінці листопада 2013-го у Києві з'явилися намети Євромайдану, Устим твердо заявив: «Я не хочу такої України». Я хочу щоб мої діти жили в іншій країні, не корумпованій, а європейській, де існує право, де людину вважають головною цінністю. Коли ж рідні спробували зупинити його, він запитав: «А хто, коли не я?»

Устим був універсальний: входив у «Самооборону майдану», в 38 сотню. Майже за 3 місяці перебування на Євромайдані звик ухилятися від дубинок «тітушок» та міліцейських гранат.

Постріли там, значить, і Устим там. Три місяці куля навколо нього літала і таки не вистарчило одного дня. Устим радів що вже нарешті зустрінеться з батьком і – додому! Але, за пів кроку його вже чекала смерть. Метал не витримав куля через скроню наскрізь прошила каску. – На кілька хвилин я спізнився, не встиг підмінити сина на барикаді, - стиха каже Володимир Голоднюк.

Для Устима головне була Україна. Я

тримав його каску в руках і бачив як куля увійшла і вийшла з неї наскрізь. От і Устима не стало, похмуро завершує розмову один з побратимів Сергій. Журналістка Лідія Паньків говорила: «Останнє, що ТИ написав на сторінці в соціальній мережі: «Рабів до раю не пускають!». Таких, як ти Устиме туди запрошують, герої потрібні всюди ... [2]

Ігор Костенко та Василь Мойсей

Подвійне горе прийшло у село Зубрець, 20 лютого біля Жовтневого палацу снайперська куля наздогнала 22-річного Ігора Костенка. Хоч Ігор не належав до жодної політичною партії, він брав активну участь у всіх подіях Євромайдану. Юнак потрапив на «мушку» снайпера коли той вранці розстрілював мітингуючих.

Другому уродженцю Зубреця. Василю Мойсею мало виповнитись 22 роки у березні. Не дожив. У Київ хлопець приїхав у ніч із 18 на 19 лютого. Вранці 20-го числа куля пробила бронезилет і влучила в серце. Василя поховали на Волині.

Сашко Капінос

Його серце перестало битися на 29 році життя у Києві на Майдані. То хто ж він, воїн Небесної сотні? Учителі і однокласники зам'ятали Олександра як старанного, відповідального учня, справжнього товариша, котрий завжди допоможе, підтримає, порадить. Бог наділив його прекрасним голосом і умінням грати на музичних інструментах. Стоячи під кулями, Олександр знаходив у собі мужність і силу підбадьорити своїх друзів та знайомих.

Герой Небесної Сотні Олександр Капінос отримав поранення в голову ввечері 18-го лютого під час оборони Майдану від силовиків. Це сталося на перехресті вулиць Хрещатик та Інститутська. 10 березня Олександр мало б виповнитись 30 років. Після перемоги

Єврореволюції він збирався одружитися.

На Батьківщині у селі Дунаїв Героя називають малим Кобзарем. «Він завжди мені асоціювався з Шевченком, був борцем за правду. Надзвичайно любив Україну і все українське. А для нашої молоді і села по-новому відкривав Шевченка, — розповідає Євгенія Лісова, сільський голова Дунаєва. — Сашко грав на бандурі, виконував твори Шевченка, знав напам'ять Кобзар».

В сусідньому селі Куликів Сашко співав у хорі і організував гурток зі співів. Грав на баяні, гітарі, бандурі, знав і збирав українські пісні, був закоханий в історію України.

Поранено Героя відвезли до лікарні, де йому зробили операцію. Перед операцією Олександр був при свідомості. Сказав, що в нього стріляли. Навіть тоді переконував: «Все буде добре, ми переможемо!» він боровся до останнього. Після надзвичайно важкої та тривалої операції прийшов до тями, але травма була надто складною. Вранці 19 лютого серце Героя зупинилося.

«Коли я впаду, мою кров вип'є рідна земля, щоб виростити з неї траву для коня того, хто стане на моє місце», — такий напис вибрав Сашко для пам'ятника Борцям за Волю.[2]

Останні місяці були важкими для українців, а останні дні стали найстрашнішими сторінками історії незалежної України. У вирі подій постраждали тисячі, загинули сотні. Біль огортає наше серце. Бог посилає нам такі випробування, щоб збудити наші серця, щоб сколихнути нашу гордість і егоїзм. Ми волі прагнемо й свободи, проте бракує нам любові – справжньої, святої, яка погасить зло. Бо кров ота пролита на Майдані не справа тільки вбивць, а й наша теж!

Список використаних джерел

1 Фатьянов А. А. Воля как правовая категория / А.А. Фатьянов // Государство и право : Журн. Рос. Акад. Наук. - 2008. - № 4. - С. 5-12.

2.Небесна сотня // Електронний ресурс - <http://nebesna.pravda.com.ua/oleksandr-kapinos.html>.

ІСТОРИКО – ПРАВОВЕ ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ФЕНОМЕНУ КОРУПЦІЇ

*Кухарук Олександра, студентка II курсу спеціальності «Правознавство»,
науковий керівник Рудик М.С.*

Стаття присвячена дослідженню історичних й соціальних коренів виникнення та поширення феномену корупції, з'ясуванню глибини й складності проблеми протидії корупції та її подолання в умовах сьогодення.

Ключові слова: корупція, хабарництво, корозія, чиновники, державна служба, інститут «кормління», лихварство, тоталітаризм, демократія, тіньова економіка, рейдерство.

Корупція – це соціальне явище, яке бере витоки у далекому минулому, причини появи та способи подолання якого людство намагається з'ясувати впродовж віків. Першу антикорупційну заповідь дав Господь через Мойсея, який записав те, що почув з неба: «Дарів не приймай, тому що дари сліпими роблять зрячих і перетворюють справу правих». [1]

Боротьбу з корупцією прирівнюють за складністю до боротьби з людськими гріхами: жадібністю, заздрістю, лінню, спрагою до насолод. Світ налаштований так, що людські гріхи і вади неможливо знищити. Суспільство і кожна окрема людина може тільки обмежити їх до розумних меж. Мораль, держава, етика, релігія – ті інструменти, за допомогою яких і відбувається це обмеження. Як тільки ці інструменти перестають працювати, у суспільстві починають зникати цивілізаційні основи взаємин між громадянами і державою. Китайський реформатор Ванг Анши називав два джерела корупції: «погані закони і погані люди». [2]

«Корупція – це діяльність осіб, уповноважених на виконання функцій держави, спрямована на протиправне використання наданих їм повноважень для одержання матеріальних вигод» - зазначено в ст.1 Закону України «Про боротьбу з корупцією». [3] «Корупція - не тільки юридична, але й соціальна та економічна проблема», - зазначає один з дослідників цієї проблеми М. Мельник

у статті «Корупція – корозія влади». [4]

Відомості про корупцію містяться в історичних джерелах давньосхідних цивілізацій – Давнього Сходу, Греції, Риму. Про корупцію як негативне явище згадується у Старому Завіті: «...я знаю численні ваші злочини і тяжкі гріхи ваші: ви утискуєте правого, берете хабарі, а жебрака, який шукає правосуддя, женете від воріт». [5] У Новому Завіті описано приклад підкупу, через який сталася найжахливіша для всього християнського світу зрада: Іуда зрадив Христа за тридцять срібників.

Розвиток державності спричинив виникнення численної касты чиновників, які прагнули використовувати своє службове становище, як джерело для отримання таємних доходів, що стало своєрідною нормою їх поведінки.

Шарль Монтеск'є – один з давніх мислителів, які замислювались над сутністю корупції писав: «...відомо вже з досвіду віків, що будь-яка людина, котра має владу схильна зловживати нею, й вона буде йти в цьому напрямку, доки не досягне належної їй межі». [6]

Проте, як свідчать деякі дослідження, були й винятки із цієї загальної тенденції. У Римській республіці – державі з укоріненою демократією, почуттям громадянського обов'язку довгий час корупції не було. Представники влади, які обиралися народом, не отримували плати, однак на ці посади завжди було багато бажаючих. Очевидно, це можна пояснити високим рівнем громадянської свідомості і бажанням працювати для блага суспільства. Визнання заслуг для правителів було важливіше, ніж матеріальна винагорода. В той же час, у філософії Стародавнього Китаю, зокрема, у вченні Конфуція, йдеться про фактичне узаконення корупції на державній службі. Давній мислитель вважав, що службовець не повинен отримувати заробітної плати від

імператора, а тому має право брати винагороду. [7]

У Європі хабарництво і корупція міцно вкоренилися в період середньовіччя. Попри те, що корупціонерів чекало суворе покарання, священників не хоронили за християнським звичаєм, інших судила інквізиція, а тим часом римські папи нерідко посідали свій престол за допомогою підкупу.

Виникнення корупції на Русі належить до IX-X ст. Корупція згадується в руських літописах XIII ст. В основу зародження феномену корупції на Русі було покладено виникнення такого інституту як «кормління», який передбачав направлення князем своїх намісників і воєвод у провінції без грошового утримання, припускаючи, що люди «кормитимуть» їх. [8]

Чи не наймасовішим було хабарництво і лихварство у Росії. Одним з перших, хто здивувався масштабам проникнення корупції у суспільство й систему державного управління, був Петро І. Своїми указами він запровадив репресивні заходи, у тому числі й страту для всіх, кого було помічено в корупційних махінаціях.

Жорсткі каральні заходи із боротьби з корупцією увійшли до постійної практики радянської держави, особливо в період правління Сталіна. В умовах тоталітарної держави, де не було гласності й свободи слова, корупція «офіційно» не існувала.

Проте, приголомшливих масштабів корупція в СРСР набула в роки правління Л. Брежнєва. Вона стала невід'ємною частиною і умовою функціонування тіньової економіки. Саме в останній період правління Брежнєва хабарництво й корупція почало все ширше проникати у такі сфери суспільства, як охорона здоров'я й освіта. Саме в цей час формуються ті тенденції, які значною мірою пояс-

нюють величезні масштаби корупції в наші дні. 91% респондентів оцінили корупцію у владі, як одну із найгостріших серед 12 проблем сьогодення. [9]

Процеси глобалізації та інформатизації зумовили збільшення масштабу корупції. В умовах глобалізації корупція пододала державні кордони і стала явищем міжнародним. Ставки зросли, і незаконні махінації почали зачіпати інтереси і добробут не однієї людини чи країни, а багатьох країн.

Корупція становить серйозну загрозу національній безпеці України. Вона характеризує основні соціальні процеси сьогодення, які відбуваються у суспільстві, у ній знаходять своє відображення найбільш знакові для держави й суспільства проблеми. У корупції проявляється неефективність влади й економіки, недосконалість найважливіших державних та суспільних інтересів. Корупція стала звичним способом розв'язання життєвих проблем, нормою функціонування влади, способом життя значної частини суспільства. Цю проблему широко використовують політики у боротьбі за владу. Лозунг про викорінення корупції став провідним у виборчих кампаніях, а вислів «чисті руки» - чи не найбільш вживаним владною елітою.

Таким чином, корупція є однією з найдревніших та найактуальніших соціальних проблем. Корупційні дії порушують визначені та гарантовані Конституцією України права й свободи людини і громадянина. Проблема корупції на сучасному етапі потребує першочергового вирішення на шляху становлення та розвитку України як соціальної, правової й демократичної держави. Корумпованість українського суспільства – одна з перешкод на шляху інтеграції України у європейський простір.

Список використаних джерел

1. Святе письмо.-К,2009.-520с.
2. Бартошек М. Понятие, термины определения.-М.1989,-с.93
3. Закон України «Про боротьбу з корупцією»: Закони України від 11.06.2009.,№1506-VI//ВВР України-2009.-№45.с.691
4. Мельник М. І. Корупція - корозія влади (соціальна сутність, тенденції та наслідки, заходи протидії) : моногр. - К., 2004.Юридична думка-400с.
5. Святе письмо.-К,2009.-520с.

6. Монтеск'є Ш. Вибрані твори.-К.,1989
7. «Історія держави і права країн Стародавнього Сходу» — Львів: Світ, 2001.-126с.
8. Все починалося з десятини: цей багатолікий податковий світ. - М.: Прогрес, 1992. - 406 с.
9. Стан корупції в Україні. Порівняльний аналіз загальнонаціональних досліджень: 2007-2009, 2011. Звіт за результатами соціологічних досліджень.-К,2011.-47с.

УДК 282 (477)

ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ: З КАТАКОМБ ДО СЬОГОДЕННЯ

Лавренюк Дмитро, студент II курсу спеціальності «Видавнича справа та редагування», науковий керівник Сидор Н. В.

Стаття присвячена 25-літтю легалізації Української греко-католицької церкви. Охоплює період від 1939-го року до сьогодення. Відображає важливі етапи трагічної і водночас героїчної історії УГКЦ — насильницьку ліквідацію, підпілля, легалізацію в 1989р. та незламну вірність церкви і народу XXI століття.

Ключові слова: уніати, уніатська церква, катакомбна УГКЦ, екзархат, греко-католицьке підпілля, легалізація.

У XX ст. мільйони українців стали жертвами не лише воєн чи збройних конфліктів, але й тоталітарних систем та пропагованих ними людиноненавистницьких ідей. Жертвою навмисного переслідування релігії та свідомого насадження атеїзму стала й Українська греко-католицька церква (УГКЦ). Організовану радянською владою та її репресивними органами розправу над непокірною церквою довершив Львівський «собор» 1946 року, згідно з ухвалами якого вона перестала офіційно існувати і «возз'єдналася» з Російською православною церквою. Ліквідована та заборонена сталінським режимом УГКЦ розпочала нову сторінку своєї історії – історію мужнього та героїчного спротиву, незламності духа і величезної сили віри у Христа та його остаточну перемогу над силами темряви. Боротьба греко-католиків за пошанування своїх громадянських прав стала не лише складовою частиною протистояння тоталітарному режимі, але й процесів демократизації та українського національного відродження наприкінці XX століття.

У кінці 80 – их та початку 90 – их років УГКЦ пережила знаковий період у своїй історії. Нічні богослужіння у храмі який говорили на найвищому рівні представники світових держав.

Легалізація УГКЦ розпочалася наприкінці 1987 року зі створення комітету захисту прав Української католицької церкви. До комітету увійшла інтелігенція під командуванням дисидента і політв'язня Івана Геля. У січні 1988 року легальність організації благословив Володимир Стернюк. Діяльність комітету відбувалася у кількох напрямках: організація публічних демонстрацій та акцій з вимогою визнати право УГКЦ на існування, збір підписів за легалізацію забороненої церкви. Найбільш відомим був похід за легалізацію УГКЦ який відбувся 17 вересня 1989 року. На цій ході було від 250 до 300 тисяч осіб[1, с.447]. Проте найбільш знаковим став перехід громади одного з найбільших Львівських храмів ц. Преображення Господнього на чолі з о. Ярославом Чухнієм. Перехід відбувся 29 жовтня 1989 р. під час недільної літургії священник зачитав заяву про повернення громади до УГКЦ. Цей випадок став прикладом для інших. Різдвяним Богослужінням УГКЦ відкрито і голосно заявила про своє існування і остаточний вихід з катакомб[2, с.147]. Радянська влада була змушена визнати право греко-католиків на свободу віросповідання. 28 листопада 1989 року Рада у справах релігії та культів при раді міністрів УРСР оголосила про дозвіл на реєстрацію окремих греко-католицьких громад. Цей документ підтвердив

легальний статус УГКЦ. Першочерговим завданням відродженої церкви було відновлення духовної семінарії.

Завершальним акордом у справі легалізації УГКЦ мало стати повернення на батьківщину Глави церкви Мирослава Любачівського. 6 квітня 1990 року Львівська обласна рада прийняла історичне рішення та віддала собор св. Юра громаді УГКЦ. 12 серпня 1990 року після багатотисячного мітингу вірні увійшли до храму св. Юра не чикаючи офіційного дозволу влади. 23 квітня 1991 року Верховна Рада УРСР прийняла закон «Про свободу совісті та релігійні організації», що регламентував одну із найважливіших проблем етнопонаціонального розвитку суспільства. Було скасовано усі заборони щодо релігії та церковних організацій і громади України, законодавчо надавалися права на свободу совісті і віросповідання, інтереси віруючих та релігійних організацій поєднувалися з інте-

ресами держав.

Двадцять п'ять років тому відбулися події, що стали початком змін у суспільно – духовному житті України. І головним її чинником була тверда віра мільйонів українців у Господа та традиції, які з покоління в покоління передавалися як неоціненний спадок. Тепер з впевненістю можна сказати, що вихід УГКЦ з підпілля не лише зміцнив український дух, але й, повертає націю в коло цивілізованих європейських народів, з якого свого часу її вилучили. Завдяки греко-католицькій вірі, на території західної України збереглися мова, культура, автентичність звичаїв і обрядів, особлива релігійність. І сьогодні наші земляки, наші патріоти-галичани відстоюють на східних рубежах країни національні інтереси та незалежність, проявляючи стійкість і твердість, як їхні діди і прадіди у свій час відстоювали своє віросповідання.

Список використаних джерел:

1. Сергійчук В. Нескорена Церква. Подвижництво греко-католиків України в боротьбі за віру і державу / Володимир Сергійчук. – К.: Дніпро, 2001. – 494 с.
2. Боцюрків Б. Українська Греко-Католицька Церква в катакомбах (1946-1989) / Б. Боцюрків // Ковчег. Збірник статей з церковної історії. – Львів, 1993. – № 1. – С. 123-164.

УДК 94 (070)

ВПЛИВ ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКОЇ ГОСПОДАРСЬКО-ЕКОНОМІЧНОЇ ПРЕСИ У МІЖВОЄННИЙ ПЕРІОД 1921 – 1939 РР НА ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ЖИТТЯ

*Поліневич Анастасія, студентка I курсу спеціальності «Правознавство»,
науковий керівник Лубкович Н.З.*

У статті проаналізовано роль західноукраїнської господарської преси в процесі консолідації українського національного життя.

Ключові слова: українська преса, господарсько-економічний часопис, альманах, тиждень, Сільський господар, Маслосоюз.

Після розгрому української національної революції на долю західноукраїнських земель випало стати «в історичному формуванні всеукраїнської справи» тим, «немов би резервуаром, у який в добу наших великих східноукраїнських національних лихоліть спливали і в цьому резервуарі зберігалися –

бодай у зав'язках, бодай в ідеях – всі вітальні сили нації...» – писав З. Пеленський, аналізуючи ситуацію, яка склалася для українства на початку 20-х рр. ХХ ст. [1, с.345]. Український Захід – «останній шмат нашої землі», на якому мала розвиватися всеукраїнська справа, зміцнюватися національна ідентичність, творитися новітня програма національних змагань. При цьому, як писала газета «Діло», українцям залишалося «зберігати у важких часах моральну силу й поборювати в собі анархістські інстинкти» [2].

Опинившись під польським пануван-

ням, західноукраїнські землі переживали важкі роки соціально-економічної й ідейно-політичної кризи. У середовищі самого українства не було спільної думки щодо перспектив національно-визвольної боротьби.

Втрата державності уповільнювала розвиток національного життя, але не зупинила, народ ставав поневолею, але не недержавним! «Повнота» національного життя завжди проблематична без державності (ми не маємо на увазі авторитарні, тоталітарні системи). Держави, до складу яких входили українські землі (навіть Чехо-Словаччина, найбільш демократична держава у Європі міжвоєнної доби), не поспішали виконувати гарантоване їм конституцією і повоєнними мирними договорами. Західна Україна у постійному змаганні за національну самобутність в умовах колонізації, румунізації, мадяризації, чехізації здобувала позитивних результатів [3, с.116].

Усвідомлення досягнень свого народу на кожній ділянці суспільного життя, у кожній сфері життєдіяльності психологічно допомагало долати важкий комплекс відсутності державності. Появлялася навіть думка про побудову «держави в державі». Серед української спільноти визрівали ідеї, які відображали прагнення до своєрідної автаркії, до захисту національних інтересів усіма доступними засоби. Лозунг «Свій до свого по своє» став популярним і обнадійливим. «Або український народ усвідомить, що кожна копійка видана ним у спільні руки, є благом для власного буття і тоді ми розбудуємо наше економічне життя, або будемо, як до цього часу, байдужими до тих важливих справ, будемо й надалі терпеливі, й надалі об'єктом нечуваного економічного визиску», — писав тижневик «Батьківщина» [4]. Йшлося про те, щоб більшість українців глибоко переконалася в тому, що власними і тільки власними силами можливо дійти до того, щоб «знати і зрозуміти те, що вони складають окремих народ». А газета «Наш прапор» застерігала: «Хто не хоче слухати своїх вождів, той мусить слухати чужого багнета» [5].

На нашу думку, після поразки у визвольних змаганнях економічно-господарська, кооперативна діяльність стала однією із легальних форм боротьби народу за своє національне іс-

нування. Не було випадковим, що кооперативний рух очолювали ті, хто пережив випробування фронтів визвольних змагань. Значною мірою, це їх заслуга, що високі морально-духовні цінності визвольних змагань було перенесено у сферу мирної кооперативної праці.

А. Палій, колишній сотник УГА, разом із О. Лисом та А. Мудриком організували сучасне кооперативне молочарство. З 1925 р. Маслосоюз, який досяг значних показників економічного поступу, розпочав експорт українського масла. А. Палій, член НТШ, голова спортивного товариства «Сокіл», активний діяч «Просвіти» і «Рідної школи» із задоволенням констатував: «Цілий край вкрився українськими кооперативами, а на вулицях Львова і по менших містах пишались взірцеві спеціальні молочарські крамниці «Маслосоюзу», яких не посоромилися б навіть головні міста Західної Європи» [6].

Постійно розширювали сферу впливу структури Крайового економічного товариства «Сільський господар», які мали багато спільного у своїй діяльності з профспілкою, оскільки виступали на захист інтересів українського селянства, займалися розповсюдженням сільсько-господарських знань, кращого досвіду ведення господарства та інших новацій. У залученні нових членів і в популяризації діяльності «Сільського господаря» велика заслуга була його періодичних видань. Журнал «Сільський господар» з додатками «Українська господиня», а також «Український календар», «Приятель пасічника», «Шовківництво», «Український пасічник», «Хліборобська молодь», «Сад і город», «Практичне садівництво», «Хліборобський вишкіл молоді» стали всенародною трибуною для пропаганди не тільки практичних знань, культури господарювання і виробництва, а й школою національного виховання. [3, с.165, 167].

Отже, розвиток українських економічних структур, кооперативного руху, відбувався у жорсткому протистоянні з надто сильним опонентом з відповідними польськими структурами. Він мав підтримку державної влади, але не був настільки всеохопно владним, щоб стримати прагнення української спільноти до економічного самоутвердження і в такий спосіб підсилення своїх політичних прагнень і вимог. При цьому значна частина українства, особливо молоде покоління, швидко радикалізувалася,

переймалася бажанням відплатити за національне приниження і опанували методи революційної боротьби. Хід подій 20-30 рр. ХХ ст. у польсько-українських взаєминах переконує в тому, що через безглузду, шовіністично зашорену політику Речі Посполитої, щораз більше українців виявляли повну готовність активно

захищати національну ідею, готовність до жертовної і безкомпромісної боротьби. Ставлення влади, яка постійно давала зрозуміти українцям, що вони громадяни другого сорту, тільки підсилювала їх опір і єднання в непримиренному протистоянні.

Список використаних джерел

1. Шаповал Ю. «Діло» (1880-1939): Поступ української суспільної думки / Ю. Шаповал. – Львів, 2001. – 104 с.
2. Кость С. Нариси з історії західноукраїнської преси першої половини ХХ ст. (Структура. Частина перша) / С. Кость. – Львів, 2002. – 348 с.
3. Історія української журналістики (західноукраїнська преса першої половини ХХ ст.: структура, проблематика. Книга перша).– Львів, 2008. – 268 с.
4. Батьківщина. – Львів, 1935. – Ч. 244 (13.192).
5. Паліїв Д. Сумерк старих верхів // Преса боротьби й ідеї. – Зб. текстів. / Укл. С. Кость. – Львів, 1994. – 224 с.
6. Матейко Р. Змiнивши рушницю на масницю // Високий замок. – 2000. 23 берез.

УДК 316.346.32-053.6

ВПЛИВ АНАРХО-НІГІЛІСТИЧНИХ СУБКУЛЬТУР НА ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТИРІВ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ

*Рибак Володимир, студент II курсу спеціальності «Правознавство»,
науковий керівник Городиська Н.І.*

Стаття присвячена аналізу позитивних та негативних факторів впливу анархо-нігілістичних субкультур на формування ціннісних орієнтирів сучасної молоді в суспільстві.

Ключові слова: анархо-нігілістична субкультура, молодь, особистість, ціннісні орієнтири, соціалізація, суспільство.

В останні десятиліття неабиякого розмаху набирають різноманітні молодіжні субкультури, що мають різне походження, різні способи тлумачення світу, різні смислові конфігурації текстів, способи ритуалізації повсякденної поведінки. Своєю оригінальністю, новизною вони приваблюють молодих людей, які шукають нові схеми для ідентифікацій, сенсотворення, стилю життя. Тому й виникає потреба в осмисленні специфіки впливу різних субкультур на формування особистості, її образу світу, вибір життєвих ціннісних орієнтацій. Пізнати суть і призначення субкультур -

означає досягнути способи конструювання реальності в них.

Представники різних субкультур намагаються показати свою індивідуальність, сказати сірій масі: «Я – особистість!», кинути виклик світу з його нескінченними буднями та вистроюванням всіх в один рядок. Все більше молодих людей кожного дня у всіх країнах світу приймають ту чи іншу субкультуру [1, с. 119].

Проте, не потрібно ідеалізувати молодіжну субкультуру, адже на рівні з потенціалом оновлення вона має свою небезпеку. Звична для всіх стратегія – осуду і заборони – вже доказала свою неефективність. Нетерпимість суспільної думки тільки сприяє розвитку підліткового нігілізму і манірності. Друга стратегія – всеобіймаюче прийняття будь-яких молодіжних течій теж нереальна: не всі течії молодіжної субкультури нас влаштовують, до того ж, вони самі на таку асиміляцію не пі-

дуть. Залишається лише діалог. Потрібно вміти співпрацювати і ламати однобічні уявлення про власне суспільство. Зрозуміти його внутрішню структуру, не відрізаючи елементів, що здаються зайвими. Працюючи з неформальною молоддю, ми самі повинні навчитися жити в неформальному суспільстві.

Метою анархізму є прагнення до максимально можливого визволення особистості, створення вільної організації суспільства з інститутами громадського самоуправління, яке обходиться без влади людини над людиною. Нігілізм – світоглядна позиція, суть якої в запереченні цінностей. Найчастіше нігілізм проявляється у вигляді екзистенціального нігілізму, який стверджує, що життя не має жодної мети чи значення.

Отже, анархо-нігілістична субкультура, яка являється частиною загальної культури суспільства і є системою норм, цінностей, поглядів, переконань, принципів молоді, має два прояви свого впливу на молодь. Перший тип прояву – це прямий вплив субкультури на формування особистісного «Я», якщо особистість безпосередньо сама є представником чи носієм молодіжної субкультури. Другий тип прояву – це непрямий вплив субкультури, який проявляється у відношення молоді, яка не належить до течій молодіжної субкультури до своїх однолітків-неформалів чи самої субкультури, сприйняття чи неприйняття їхньої діяльності [2, с. 134].

Таким чином, можна виділити такі позитивні аспекти впливу анархо-нігілістичних субкультур на молодь, як:

- самоствердження та самореалізація молоді людини в середовищі молодіжної субкультури;
- формування об'єктивної самооцінки та вибір ціннісних орієнтацій в житті;

- розвиток творчих здібностей;
- формування почуття приналежності до колективу, спілкування, метою якого є само-розкриття та самопізнання;
- формування та розвиток дружніх стосунків, юнацької дружби, яка виступає як своєрідна форма «психотерапії»;
- вироблення свого, суб'єктивного погляду на світ, формування світогляду, особистої думки;
- активна соціалізація та адаптація до життя в суспільстві.
- Проте вплив анархо-нігілістичної субкультури характеризується також і негативними сторонами, які часто мають перевагу над позитивними. Характер впливу та те, яким він буде, залежить від напрямку діяльності та змісту субкультури, представником чи носієм якої є молода людина. Отож, до негативних факторів впливу належать такі, як:
 - нівелювання авторитету батьків та заміна його авторитетом друзів;
 - емансипація від влади дорослих;
 - завищена самооцінка, на основі якої часто виникає така риса характеру як негативізм;
 - фізична та вербальна агресія, як наслідок, девіантна, асоціальна поведінка;
 - в деяких течіях негативною рисою є інфантильність;
 - десоціалізація, невміння жити та працювати в суспільстві;
 - протиставлення себе суспільству;
 - нездоровий спосіб життя;
 - у деструктивних течіях молодіжної субкультури негативним наслідком діяльності є кримінальна відповідальність.

Список використаних джерел

1. Бліхар М. П. Ціннісні орієнтації студентської молоді України: соціологічний аналіз проблеми / М. П. Бліхар // Вісник львівського університету. Серія соціологічна / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – Львів, 2011. – Вип. 5. – с. 116–125.
2. Кухар В. Теоретико-методологічні аспекти вивчення поняття «субкультура» і його складової «молодіжна субкультура» в українознавчому вимірі / В. Кухар // Українознавство / Науковий.: – Київ, 2012. – №1. – с. 132-135.

РОЗКОЛ ОУН ТА ЙОГО ВПЛИВ НА РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНО-ВИЗВОЛЬНИХ ЗМАГАНЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ СЕРЕДИНИ ХХ СТОЛІТТЯ

*Статкевич В.А. студент II курсу спеціальності «Економіка підприємства»,
науковий керівник: Дживра І.І.*

У статті автор аналізує негативні елементи розколу в лавах борців за волю України, та недопустимість в тогочасних умовах кардинальних протиріч між керівниками націоналістичних сил.

Ключові слова: ОУН, ОУН(б), ОУН(м), Великий збір ОУН, екзекутива, політична еміграція, «Маніфест українських націоналістів», національно-визвольний рух, «Український легіон», Провід ОУН, «Дружина українських націоналістів», НКВС.

Актуальність даної теми пов'язана з діяльністю ОУН і УПА в 1930 – 1950 роках є гострою, бо комплекс питань, що піднімається, характеризує і проявляє складну ситуацію вибору ідеологічно-патріотичної орієнтації в українському суспільстві. Відбувається або ідеалізація, або упереджена безкомпромісна критика діяльності українських націоналістичних організацій в передвоєнний, воєнний і післявоєнний періоди.

Позиція автора статті визначається позитивним ставленням до діяльності ОУН, але при всій симпатії до національно-визвольного руху, автор намагається вказати на негатив розколу в лавах борців за волю України, та недопустимість в тогочасних умовах кардинальних протиріч між керівниками націоналістичних сил. Зазначене протистояння між ОУН(б) і ОУН(м) повинно слугувати прикладом грубої, смертельної помилки, що має можливість рецидиву і в сучасних надскладних умовах, в яких опинилася Україна в 2014 – 2015 роках.

Складність ситуації в якій опинились українські націоналісти полягала в потенційній силі ворога (СРСР) та і у неможливості знайти дієвого союзника. Всі спроби вести продуктивні в певній мірі «рівноправні» розмови з Німеччиною після смерті Євгена Коновальця виявились марними [1]. Німецькі

лідери лише допускали використання «українського матеріалу». Гітлер заявив: «На фоні подій, вони бачать не нашу національну мету, в перспективі вони бачать свою власну мету». Далі, розвиваючи думку, він заявив, «що всі вони вимірюють лише позиції для себе» [2].

Як СРСР, так і фашистська Німеччина намагались завдати консолідації українського національно-визвольного руху, бо з погляду нацистів, саме ОУН справляла враження найбільш згуртованої сили у порівнянні з іншими політичними організаціями [3].

Аналізуючи зовнішні чинники розколу ОУН, ключовим моментом є власні, внутрішні причини цього негативного процесу, а саме протиріччя щодо методів боротьби, ідеології, діяльності та форми цілей. Немалу роль тут зіграли амбіції і самовпевненість та безкомпромісність лідерів.

Після вбивства Є. Коновальця беззаперечного авторитету і консолідуючої фігури в українських національних громадсько-політичних колах, в 1938 році радянськими агентами Судоплатовим і Габрусевичем, стало очевидним, що об'єднавчі моменти в середовищі українських націоналістів будуть принесені в жертву боротьбі доктрини, амбіцій та буде розпочато внутрішню боротьбу в самих жорстоких і кривавих формах [4]. Ідеологічна, а пізніше і збройна боротьба була вигідна тільки окупантам, на що і розраховувала радянська влада.

5 квітня 1940 року відбулась важка розмова Степана Бандери та Андрія Мельник, взаємні звинувачення переросли в погрози, унеможлививши компроміс. Мельник звинуватив Бандеру навіть у співпраці з НКВС [5]. Після зазначеної зустрічі розпочинається жорстка, ганебна та братовбивча війна між бандерівцями та мельниківцями. Мельниківець З. Книш свідчив, що бандерівці розстріляли не

менше чотирьох тисяч рядових членів. Взаємне протистояння тривало впродовж 1940 – 1950 років, а потім і а еміграції [6].

Радикалізм Бандери критикували і представники поміркованої української інтелігенції, зокрема і митрополит А. Шептицький. Позицію ж ОУН(м) не сприймали активні молоді націоналісти, які були сповнені бажанням боротьби за свободу України. Пропаганда ОУН(б) викладена грудні 1940 року у «Маніфесті українських націоналістів», котра містила заклик до боротьби «за визволення українського народу та усіх народів понево-

лених Москвою», при цьому вважалось за доцільне не шукати «друзів» з боку великих потуг Європи. «Берлінська група» акцентувала, що вже минув час пошуку... «приятелів» і місце України в «Новій Європі» [6].

Отже, питання розколу ОУН вимагає глибокого вивчення на академічному рівні, але є очевидним факт негативу для національно-визвольних змагань даного факту. Перестороги для сучасності змушують нас вказати на неможливість повторення помилок минулого.

Список використаних джерел

1. Кентій А.В. Збройний чин українських націоналістів 1920 – 1956 років. Історико-архівні нариси. Том 1 :К.2005.
2. Історія України: Прихована правда / В.І. Сименко. – Х.,:ВД «Школа» 2009р. – 400 ст.
3. Україна. Наука і культура. – Випуск 26-27. – К., 1993.
4. Коновалець та його доба. – Мюнхен.74.
5. Косик Вододимир: Україна: Німеччина в другій Світовій війні.: Пар-Нью-Йорк, Львів 1993. -131 ст.
6. Історія України: Неупереджений погляд / В.Петровський – Вид. 2-ге, доп – Х.: ВД «Школа» 2008р. – 608 ст.

УДК 94 (38): 001

АНТИЧНА НАУКА: СОЦІАЛЬНО-ІСТОРИЧНІ УМОВИ ТА ОСОБЛИВОСТІ

Шаварин Ілля, студент II курсу спеціальності «Обслуговування програмних систем і комплексів», науковий керівник Гловацький А. В.

Стаття присвячена аналізу соціально-історичних умов та особливостей античної науки протягом архаїчного (VIII–VI ст. до н. е.), класичного (V–IV ст. до н. е.) та елліністичного (IV–I ст. до н. е.) періодів.

Ключові слова: антична наука, соціально-історичні умови, соціально-історичні особливості, архаїчний період, класичний період, елліністичний період.

Проголошення Україною незалежності ознаменувало собою водночас і початок інтенсивних пошуків нових світоглядних орієнтирів, спрямованих на подальшу розбудову української держави. Однією з основних тез, під знаком якої проходять ці пошуки, стала теза про «європейськість» України, її належність до європейської цивілізації. «Європейськість» же визнача-

ється не стільки географічним розташуванням, скільки певними історико-культурними чинниками. Серед іншого, «європейськість» проявляється й у ставленні до античної спадщини. Будучи переосмисленою з урахуванням національних традицій, історії, зрештою – менталітету, античність стала органічною складовою частиною науки і культури середньовічної, нової та новітньої Європи [3]. Уже з огляду на ці обставини актуальність звернення до античного періоду розвитку науки не викликає жодного сумніву.

Нами було досліджено соціально-історичні умови та особливості розвитку наукових знань впродовж архаїчного, класичного та елліністичного періодів. Відзначимо, що кожен період розвитку античної науки мав свої специ-

фічні риси.

Впродовж першого, архаїчного періоду антична наука ще була невіддільною від міфологічної форми суспільної свідомості. Наукові знання тільки починали формуватися і не мали значного поширення у суспільстві. На цей період припадає діяльність тих учених-філософів, які намагалися відкрити універсальний закон існування природи і людини – знайти архе (першопричину всього). Для цього періоду характерна бурхлива діяльність таких учених як Фалес, Піфагор, Анаксимандр, Анаксимен [2, с. 171].

Даючи оцінку класичному періоду розвитку античної науки, зазначимо, що саме тоді наука остаточно відокремилася від міфології і стала самостійною формою суспільної свідомості. Величезний внесок в науку зробили Сократ, Платон, Аристотель, Левкіпп, Демокріт, Зенон Елейський [1, с. 40-44]. Ці мислителі значною мірою долучилися до розроблення ряду методів наукового пізнання (абстрагування, діалектичний метод, індукція), якими учені послуговуються і досі. Поступово формуються окремі науки гуманітарного та природничо-математичного циклу – етика, історія, фізика,

хімія, механіка, математика, біологія [5, с. 34].

Проте найбільшого розвитку антична наука зазнала, на наш погляд, саме у елліністичний період. Адже тоді, внаслідок масштабних завоювань Александра Македонського грецька наука і культура поширилися на величезні простори Південної та Середньої Азії, а також Межиріччя. Александрійська та Пергамська бібліотеки, музеї, доволі значна кількість винаходів у галузі природничо-математичних наук, відкриття численних академій та інших навчальних і наукових закладів – такими були досягнення цього періоду [4, с. 15-18].

Підбиваючи підсумки, зауважимо, що античність, безумовно, є визначальною для усіх наступних періодів розвитку науки, оскільки саме тоді наука відокремилася від міфології і стала самостійною формою суспільної свідомості. Окрім того, протягом античного періоду було зроблено значну кількість винаходів у галузі різних наук (механіки, математики, астрономії та ін.), а також створено методологічну базу (зараз вона складає фактично усі загальнонаукові методи дослідження), якою учені послуговуються і досі.

Список використаних джерел

1. Грановская М. Теория мировых катастроф у досократиков и Платона / М. Грановская // Вестник Московского университета. Серия: философия. – 2007. – № 6. – С. 37-49.
2. Зайцев А. Культурный переворот в Древней Греции VIII–V вв. до н. э. / А. Зайцев. – Л., 1985. – С. 171.
3. Красюк О. Вплив античності на історичну думку англійського Просвітництва // Автореф. дис... кандидата історичних наук: 07.00.02. – Донецький національний університет: Донецьк, 2004. – 21 с.
4. Лабузнов А. Трактат «Механические проблемы» Псевдо-Аристотеля и античная механика // Автореф. дис... кандидата физико-математических наук: 07.00.10. – Московский государственный университет им. М. Ломоносова: Москва, 2002. – 21 с.
5. Сербін О. Класифікація наук Демокріта в аналітичному представленні структури атомістичного вчення / Олег Сербін // Вісник книжкової палати. – 2008. – № 8. – С. 32-36.

